

ІЄН ФЛЕМІНГ

ДОКТОР НОУ

ДЖЕЙМС БОНД

© Видавництво "НК-Богдан"

www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-7807-8

IAN FLEMING PUBLICATIONS LIMITED

ДОКТОР НОУ

DOCTOR NO © Ian Fleming Publications Limited, 1958

The moral rights of the author have been asserted

Права автора захищені.

«JAMES BOND» і «007» є зареєстрованими торговими марками компанії «Danjaq LLC» і використовуються згідно із ліцензією від «Ian Fleming Publications Limited».

Всі права захищені.

«Ian Fleming» логотип і «Ian Fleming signature» є зареєстрованими торговими марками компанії «The Ian Fleming Estate» і використовуються згідно із ліцензією від «Ian Fleming Publications Ltd».

Право на відпочинок мають усі, навіть англійці. Секретні агенти — не виняток. У Секретній службі вважають патріотичним відпочивати в межах імперії, добре, що заморських територій у неї доста.

Із чим у нас асоціюється Ямайка? Звісно — з ромом, Бобом Марлі та дівчатами в бікіні. Хоча у 1958-му — році написання «Доктора Ноу» у Флемінга був лише ром. Боб Марлі ще хуліганив у середній школі, а дівчата взагалі плавали голяка...

У таких «нелюдських» умовах доводиться відпочивати Джеймсу Бонду. І чим далі, тим більше його відпочинок починає нагадувати пригоди Геракла. Різниця в тому, що міфологічний герой здійснював один подвиг на рік, а потім довгенько відхекувався, а невтомимому Бондові доводиться робити це підряд, щоби вкластися у стислий термін відпустки на морі.

Ось там Бонд змушений проходити вогонь та оцинковані труби, метелити розлючених гарпій та позбавляти зору лернейську гідру, яка тут виступає в подібі морського чудовиська. А заразом врятовувати дівчину від дракона і занурювати доброго дохтора по шию в гуано — і це вам

не генеральна чистка авгієвих стаєнь...

Узагалі, «Доктор Ноу» — справжній панегірик лайну. І тепер читач зможе розумітися в ньому не гірше кваліфікованого асенізатора.

Одним словом, неабияка відпусточка видалася...

А. А.

ЧУЮ ВАС ЧІТКО ТА ЗРОЗУМІЛО

Точно о шостій останній сонячний промінь пофарбував жовтим схили Блакитних гір¹, хвиля пурпурових тіней оповила Річмонд-роуд, немов даючи сигнал цикадам та деревним жабам у доглянутих садочках дзеленчати і квакати.

Окрім безперервного стрекотіння комах на задньому плані, жодних інших звуків на широкій порожній вулиці не було. Заможні власники великих маєтків — менеджери банків, директори компаній та держслужбовці вищої ланки — перебували вдома з п'ятої вечора і розповідали домашнім, як минув день, або приймали душ та перевдягалися. За пів години вулиця знов оживе, настане час коктейлів, але зараз ця престижна півмиля «Дороги багатіїв», як її називали проміж собою торговці з Кінгстона, була поки що порожніми підмостками, над якими витав рясний аромат нічного жасмину.

Річмонд-роуд — найшикарніша транспортна магістраль на Ямайці. Це місцева нью-йоркська Парк-авеню², лондонський Кенсінгтон Палас-Гарденз³ чи паризька Авеню д'Йена⁴. Тут у великих старомодних маєтках на ділянках площею акр чи два з ідеально підстриженими газонами і вишуканими рослинами та квітами з Ботанічного саду Хоупа⁵ мешкає «вищий світ» Ямайки. Ця довга, пряма, затишна й тіняста вулиця віддалена від розпеченого, вульгарного людського мурашника Кінгстона, в якому мешканці «Дороги багатіїв» не гребують заробляти гроші, а з іншого краю дорога межує з територією Кінгз-хаус, де проживає з родиною губернатор і головнокомандувач Ямайки. Жодна інша дорога Ямайки не закінчується краще, ніж ця.

На східному краю початку дороги, за адресою Річмонд-роуд № 1 стоїть капітальна двоповерхова споруда зі широкими, пофарбованими в білий колір верандами, що з усіх боків облягають будинок. Від дороги через широку галявину з тенісними кортами по обидва боки до входу з колонами веде посипана гравієм доріжка. Саме в цей час,

проте, як і будь-якого іншого вечора, запрацювали автоматичні розбризкувачі. Цей маєток — Королівський клуб — був меккою кінгстонської еліти, де впродовж останніх п'ятдесяти років збиралися вершки суспільства, які хвастали, що жодне рішення на острові не приймають без їхньої згоди.

На сучасній Ямайці таким островкам влади залишилося недовго існувати. Одного дня в Королівському клубі поб'ють вікна, а може, навіть сплять його вщент, а поки що це найкраще на субтропічному острові місце з першокласним сервісом, вишколеним персоналом та вишуканою кухнею і розкішним винним погребом. Та що там казати, це місце — найкраще в Карибському басейні. Цієї пори, як зазвичай і в усі інші дні, на дорозі біля клубу були припарковані чотири автомобілі. Вони належали завзятим любителям бриджу, які грали по-великому і пунктуально збирались о п'ятій, щоб посидіти за гральним столом до опівночі. За ними можна було звіряти годинник. Автомобілі належали — у тому порядку, в якому вони стояли біля бордюру — бригадному генералові⁶ сил оборони Карибського регіону, провідному кінгстонському адвокатові з кримінальних справ та професорові математики університету Кінгстона. Останнім у ряду стояв чорний «санбім-альпіна⁷» командера Королівського флоту у відставці Джона Стренгвейза, а також за сумісництвом регіонального контролюючого директора для Карибського регіону, або, простіше кажучи, місцевого представника британської Секретної служби.

Незадовго до чверті на сьому тишу Річмонд-роуд було порушено. Троє сліпих жебраків вийшли з-за рогу перехрестя і повільно рушили тротуаром у напрямку машин біля клубу. Всі здоровані були кеграми — неграми з домішком китайської крові — вони йшли один за одним, тримаючись за плече попереднього, хитали головами в такт ходьби та постукували білими паличками по бордюру. Перший чоловік у синіх окулярах, який, здається, бачив краще за інших, тримав у правій руці бляшану карнавку, в якій дзеленчало кілька монет; у лівій — тростину. Другий правою рукою тримався за плече першого, а третій — за плече другого. Їхні очі були заплющені. Трійця вдягнута у лахміття, на головах — брудні зношені бейсбольні кепки з довгими козирками. Усі мовчки сунули тінистим тротуаром у напрямку машин і

не видавали жодного звуку, якщо не враховувати ледь чутного постукування паличок.

Така трійка жебраків виглядала б цілком природно у Кінгстоні, де на вулицях багато калічних, але в заможному кварталі на порожній Річмонд-роуд вони привертали увагу. Дивно й те, що всі були напівкитайцями-напівнеграми. Таке змішання трапляється нечасто.

Цієї хвилини в гральній кімнаті над зеленим сукном столу простягнулася засмагла рука й зібрала чотири карти. З тихим шелестінням взятка приєдналася до інших.

— Сто очок додатково та дев'яносто під ризкою, — мовив Стренгвейз, поглянув на годинник і підвівся. — Повернуся за двадцять хвилин. Твоя роздача, Білле. Замов випити. Для мене — як зазвичай. І не надумайте без мене підтасувати карти. Я такі речі за версту чую.

Білл Темплар, бригадний генерал, розсміявся. Він натиснув кнопку дзвінка зі свого боку столу і згріб карти до купи. — Поквапся, чорт забирай! Негоже кидати карти, коли твій партнер виграє.

Стренгвейз був уже на півдорозі до дверей. Партнери по бриджу покірно розслабились у своїх кріслах. Підійшов офіціант, вони замовили напої для себе та віскі зі содовою для Стренгвейза.

Така сама ситуація повторювалася щодня о чверть на сьому, приблизно в середині другого робера, і це не могло не дратувати. Точнісінько у цей час, навіть посередині партії, Стренгвейз підскакував і їхав до свого «офісу» «зробити дзвінок». Це страшенно дошкуляло. Але Стренгвейз був незамінною частиною компанії, тому доводилося терпіти. Він ніколи не пояснював, що то були за «дзвінки», проте ніхто й не питав. Робота у Стренгвейза була секретом, а яка саме — ніхто не уточнював. Він рідко затримувався більше ніж на двадцять хвилин, і майже ритуалом стало те, що Стренгвейз оплачував напої під час змушеного простою у грі.

Офіціант приніс коктейлі, й чоловіки заговорили про скачки.

Насправді для Стренгвейза це був найважливіший момент усього дня — час радіоконтакту з потужним передавачем, установленим на даху будівлі в Ридженс-парку — штаб-квартири Секретної служби. Щодня о вісімнадцятій тридцять за місцевим часом, якщо напередодні він не попередив, що не буде на зв'язку, бо їде у справах на інший острів своєї території, або, наприклад, серйозно захворів, Стренгвейз

передавав щоденний звіт і отримував накази. У разі невиходу на зв'язок о шостій тридцять передачу повторювали по так званому «синьому» виклику о сьомій і ще раз, по «червоному», — о сьомій тридцять. Якщо передавач не відповідав тричі, це в Лондоні розцінювали як сигнал тривоги, і Третій відділ, до якого був приписаний Стренгвейз, запускав процедуру альтернативного пошуку резидента та з'ясування причини його радіомовчання.

Навіть «синій» сигнал розцінювали щодо агента як поганий показник, принаймні до пояснення беззаперечної поважної причини. Лондонський радіообмін діяв за надзвичайно щільним графіком, і будь-який повторний виклик становив небезпечну перешкоду. Варто зазначити, що Стренгвейз ніколи не принижував себе навіть «синім» сигналом, не кажучи про «червоний», і був упевнений, що ніколи до них обох не опуститься. Отже, щовечора точно о чверть на сьому він залишав Королівський клуб, сідав у машину і за десять хвилин доїжджав до свого гарнесенького бунгало біля обніжжя Блакитних гір, звідки відкривався фантастичний вид на Кінгстонський порт. Рівно о шостій двадцять п'ять Стренгвейз проходив коридором до кабінету в задній частині будинку і зачиняв двері. Міс Трублад, яка виконувала функції секретарки, а насправді була його заступником і старшим офіцером «Ренів»⁸ у минулому, вже сиділа в навушниках перед циферблатами передавача, вмонтованого у шафу для документів. На зв'язок вона виходила, відстукуючи позивний WXN на частоті чотирнадцять мегагерц. На її акуратних колінах лежав блокнот для стенографування. Стренгвейз займав місце поруч, брав другу пару навушників і точно о шостій двадцять вісім змінював міс Трублад та чекав на несподівану паузу посеред завантаженого ефіру, що означає: штаб-квартира в Лондоні готова до прийому.

Процедура була залізною, і Стренгвейз ніколи її не порушував. На жаль, жорсткі рамки поведінки можуть стати смертельно небезпечними, якщо про них дізнається ворог.

Стренгвейз — високий чоловік з чорною пов'язкою на правому оці та орлиним носом, схожим на ніс есмінця, — рвучко перетнув оздоблений панелями з червоного дерева вестибюль Королівського клубу, штовхнув легкі протимоскітні вхідні двері та збіг сходами на доріжку.

Він не думав про щось особливе, а просто насолоджувався чистим свіжим вечірнім повітрям і обдумував у щойно завершеній партії прорізку, яка дала йому три додаткові піки. Звісно, була ще справа — загадкова й заплутана, — яку М. мимохідь підкинув йому два тижні тому. Все йшло добре. Чисто випадково йому вдалося знайти вихід на китайську спільноту. Деякі дивні аспекти виплили на світ Божий — поки що тільки в загальних рисах, нічого конкретного. Стренгвейз пройшов доріжкою на Річмонд-роуд, роздумуючи, а чи не наштовхнувся він тут на дещо дуже дивне.

Стренгвейз стеноу плечима. Звісно, простого рішення не буде, як ніколи не бувало і раніше. Найімовірніше, знайдеться просте пояснення, а все інше доведеться списати на гарячковість уяви та природну істеричність китайців.

Інша частина мозку Стренгвейза запримітила трьох кульгаючих сліпих, що прямували тротуаром у напрямку до нього приблизно футів за двадцять. Він підрахував: порівняється з ними саме тоді, коли дійде до автомобіля. Відчуваючи ніяковість за те, що він, на відміну від них, здоровий, Стренгвейз поліз у кишеню за монетами, перебрав кілька, переконався, що це флорин, а не пенні, й витягнув його. Порівнявся зі жебраками — як дивно, що вони всі кегри! Рука Стренгвейза піднялася, монета бренькнула в бляшанку.

— Благословить вас Господь, містере, — мовив перший.

— Благослови, Господи, — луною підхопили двоє інших.

Ключі від машини Стренгвейз тримав у руці. Відзначив про себе, як тростини припинили стукати і на мить запала тиша. Але реагувати було запізно.

Коли англієць оминув останнього жебрака, вони всі синхронно повернулись і розступилися так, щоб випадково не опинитись у секторі стрільби сусіда. З надр лахміття витягнули револьвери з незграбними глушниками, завбільшки як сосиски. Відпрацьованими на тренуванні рухами вибрали три різних мішені на тілі Стренгвейза — у хребет між лопатками, у поперек, і в таз.

Три револьвери кашлянули одночасно. Стренгвейза відкинуло, немов якийсь велетень штурхнув його ногою. Він упав на тротуар, здійнявши хмаринку куряви, і залишився лежати абсолютно нерухомо.

Було сімнадцять хвилин на сьому. Заверещали шини, на перехрестя Річмонд-роуд вилетів пошарпаний катафалк із чорними мітелками пір'я по чотирьох кутах даху і рвонув до трійці на тротуарі. Кегри підхопили тіло Стренгвейза, і, тільки-но машина пригальмувала та розчинилися задні дверцята катафалка, закинули труп у труну з необроблених дощок, що стояла всередині, й заскочили самі. Труну накрили льодою, дверцята авто зачинили зсередини. Чоловіки зайняли місця на лавицях по боках від труни, неквапливо відклали вбік білі палички, натягнули поверх лахміття чорні вовняні сюртуки, скинули бейсбольні кепі, а замість них увінчали голови високими чорними циліндрами.

Водій, також негр-китаєць, нервово озирнувся через плече.

— Давай, чуваче, жми на газ! — крикнув найвищий з убивць і поглянув на циферблат годинника, що світився в темряві салону. Стрілки показували двадцять хвилин на сьому. Вклались у три хвилини. Усе триває за графіком.

Катафалк, махаючи пір'ям, велично розвернувся та поважно рушив до перехрестя, де повернув праворуч і зі швидкістю тридцять миль на годину шляхетно покотив асфальтованим шосе в напрямку гір — чорні плюмажі майоріли на знак скорботи по вантажу в своєму череві, котру доповнювали три плакальники, які сиділи довкола труни, випрямивши спини, із траурно схрещеними на грудях руками.

— WXN викликає WWW... WXN викликає WWW...

WXN... WXN... WXN...

Середній палець правої руки Мері Трублад м'яко натискав на ключ передавача. Вона поглянула на ліву руку. Шоста двадцять вісім. Стренгвейз запізнювався на хвилину. Мері Трублад посміхнулась, уявивши, як маленький відкритий «санбім» поспішає курною дорогою додому. За кілька секунд вона почує поспішні кроки, звук замка, який відчиняють, і шеф займе місце поруч. Напевне, він винувато посміхнеться і потягнеться за навушниками. «Вибач, Мері, клята машина не заводилась...» Або: «Чорт забирай, я думав, поліцейським відомий номер моєї машини. Зупинили мене посередині Хафвей-Трі, щоби перевірити документи!..» Мері Трублад зняла з гачка другу пару навушників і поклала їх на крісло поруч, щоб виграти йому хоча б пів секунди.

— WXN викликає WWW... WXN викликає WWW...

Мері прокрутила шкалу на пів поділки і продовжила викликати Лондон. Годинник показував шосту двадцять дев'ять. Мері почала хвилюватися. За кілька секунд Лондон вийде на зв'язок. Раптом її пропекла жахлива думка: що вона робитиме, якщо Стренгвейз не прибуде вчасно. Марно намагатись з'єднатися з Лондоном і видати себе за нього — марно й небезпечно. Служба безпеки моніторить усі радіограми від агентів. У них є апаратура, щоб визначити найдрібніші відмінності в письмі оператора, отже, вони відразу зрозуміють, що на ключі був зовсім не Стренгвейз. Одного разу Мері Трублад провели екскурсію верхнім поверхом штаб-квартири в Лондоні й показали ряди автоматів з тремтячими стрілками, які оцінювали кожне повідомлення, швидкість передачі кожного зашифрованого кластера сигналів, затримки при наборі певних літер. П'ять років тому, ще до того, як її скерували у карибську резидентуру, інспектор пояснив, як пролунає зумер і передачу буде автоматично перервано, якщо на ключі виявиться неправильний оператор. Такими були базові правила безпеки Секретної служби у разі, якщо радіоприймач потрапить до рук ворога.

А якщо агента захоплять і силою під страхом тортур змусять передати повідомлення, достатньо трішечки змінити письмо, щоб надати такий самий однозначний сигнал про провал, якби він повідомив про це вголос.

Ось воно! У навушниках пролунав чистий шум ефіру, що означало: Лондон готовий до прийому. Мері Трублад поглянула на годинник: пів на сьому. Кошмар! Але що це — кроки в коридорі. Слава Богу! За секунду він буде на місці. Треба його підстрахувати. Жінка відчайдушно прийняла рішення тримати канал відкритим.

— WWW викликає WXN... WWW викликає WXN... Ви чуєте нас?.. Чуєте нас? — сигнал з Лондона був чистим та потужним.

Кроки за дверима.

Мері спокійно і впевнено відстукала повідомлення: «Чую вас чітко та зрозуміло... Чую вас чітко та зрозуміло... Чую вас...»

Позаду пролунав вибух. Щось ударило її в коліно. Мері подивилася — то був дверний замок.

Жінка розвернулась у кріслі — в отворі дверей стояв чоловік. І зовсім не Стренгвейз. Мало не всю пройму одвірків займав величезний негр із жовтуватою шкірою та розкосими очима. В руці він тримав пістолет, ствол якого закінчувався товстим чорним циліндром.

Мері Трублад розкрила рота, щоб закричати.

Негр широко посміхнувся, потім обережно, неспішно підняв пістолет і тричі вистрелив жінці в ліву частину грудей.

Жінка повалилась убік, навушники сповзли з її золотистого волосся і впали на підлогу. В кімнаті пропищав і відразу вщух лондонський позивний. Зумер на панелі інспектора в далекому Лондоні просигналізував, що з WXN не все гаразд.

Убивця вийшов і за секунду повернувся до кабінету з коробкою із яскравим написом «PRESTO FIRE⁹» та великим мішком з-під цукру фірми «TATE & LYLE¹⁰». Поклавши коробку на підлогу, кегр підійшов до тіла жінки, натягнув мішок на голову і почав грубо запихати труп. Ноги не вмістилися. Він зігнув їх у колінах і таки заштовхнув усередину. Потім витягнув важкий мішок у коридор і повернувся до кабінету. В куті кімнати, як і сказали, стояв відчинений сейф, а шифрувальні книги — з кодами та позивними — лежали розгорнутими на столі, підготовлені для роботи з Лондоном. Кегр згріб усі папери на середину кімнати, зірвав штори і кинув їх на купу. Зверху поклав пару стільців. Потім відкрив коробку, витягнув з неї жменю суміші для розпалювання, розклав та підпалив. Вийшовши у коридор, підпалив ще у кількох місцях. Сухі меблі радісно підхопили вогонь, язики полум'я почали лизати дерев'яні панелі. Чоловік підійшов до вхідних дверей. Через живу огорожу з кущів гібіскусу виднівся дах катафалка. На вулиці було майже тихо, тільки стрекотіли цикади та приглушено працював двигун машини. В обидва боки дороги не було жодного руху. Кегр повернувся всередину будинку, що його заповнював дим, легко закинув мішок на плече, вийшов на вулицю, не зачинивши двері, щоби зробити протяг, і швидко дістався автомобіля. Задні дверцята катафалка були розчинені. Він передав мішок усередину. Його компаньйони запхали мішок у труну, поклавши тіло Мері Трублад поверх Стренгвейза. Кегр заліз у машину, зачинив дверцята, сів на лавицю і надів циліндр.

Коли перші язика полум'я почали пробиватися крізь високі вікна бунгало, катафалк уже залишив місце стоянки перед будинком Стренгвейза і котився в напрямку водойми Мона¹¹. Саме там труна, завантажена камінням, опустилася на глибину п'ятдесяти фатомів¹², де й знайшла свою могилу. Таким чином, Карибська резидентура Секретної служби Великої Британії була повністю знищена за рівно сорок п'ять хвилин.

ВИБІР ЗБРОЇ

Три тижні по тому березень прокрався до Лондона, немов гримуча змія.

На ранок першого березня град та крижана крупа вдарили по місту зі силою вісім балів за шкалою Бофорта¹³ і почали лупцювати тих нещасних перехожих, які змушені були тягнутися на робочі місця у мокрих плащах та з почервонілими від холоду обличчями.

День видався паскудним, і всі кляли його на чому світ стоїть, навіть М., який рідко ремствував навіть на наймерзеннішу погоду. Коли старенький пошарпаний чорний «роллс» моделі «Срібний привид»¹⁴ із звичайними номерними знаками зупинився біля будинку на Риджентс-парк, М. виліз на тротуар і, хоча крижана крупа обсипала його льодяниками з ніг до голови, наче шрапнель, не поспішив сховатися в офісі, а, не кваплячись, обійшов автомобіль і зупинився біля водія.

— Машина мені сьогодні більше не знадобиться, Сміте. Постав її до гаража та їдь додому. Назад я доберуся на метро. Не найкраща погода, щоб кататися на машині. Гірше, ніж на деяких Арктичних конвоях¹⁵.

Колишній старший кочегар вдячно посміхнувся:

— Слухаю, сер. Дякую, сер, — він провів очима пряму постать шефа, який, обігнувши машину спереду, мало не стройовим кроком попрямував до дверей. Як у старі добрі часи. Він завжди піклувався про підлеглих. Сміт увімкнув першу передачу й обережно від'їхав від тротуару, пильно вдивляючись крізь запітніле вітрове скло.

У наші часи таких людей зустрінеш не часто.

М. піднявся на ліфті на восьмий поверх, пройшов коридором до кабінету, зачинив двері, зняв плащ та шарф і повісив одяг на вішалку. Витягнув з кишені піджака синю шовкову хустину і швидко витер обличчя. Він ніколи не зробив би цього перед очима швейцара чи ліфтера. М. підійшов до столу, сів у крісло, схилився над інтеркомом і натиснув клавішу:

— Міс Маніпенні, я на місці. Принесіть останні рапорти і що там ще у вас. Потім з'єднайте мене зі сером Джеймсом Молоні. Зараз у нього, напевне, обхід у шпиталі Святої Марії¹⁶. Перекажіть начальнику

канцелярії, щоб за пів години скерував до мене нуль-нуль сьомого.

І принесіть, будь ласка, досьє Стренгвейза. — М. дочекався на металеве «Так, сер» і відпустив клавішу.

Відкинувшись у кріслі, М. витягнув люльку й задумливо почав її набивати. Він не підняв голови, коли до кабінету зайшла секретарка з купою паперів, і навіть проігнорував пів дюжини депеш, промаркованих рожевим «Невідкладно», котрі вона поклала зверху. Якби насправді сталося щось екстраординарне, його б розбудили посеред ночі.

На інтеркомі замиготіла жовта лампочка. М. підняв слухавку чорного телефона, одного з чотирьох, що стояли на столі.

— Це ви, сер Джеймсе? Можете приділити п'ять хвилин?

— Для вас — навіть шість, — у трубці почувся смішок відомого невропатолога. — Треба надати висновок щодо когось із кабінету міністрів Її Величності?

— Не цього разу, — М. не терпів подібних жартів. Старий моряк поважав уряд. — Ідеться про одного з моїх людей, якого ви лікували. Не будемо називати імен, це відкрита лінія. Наскільки мені відомо, його вчора виписали. На вашу думку, він придатний до служби?

Чоловік на іншому кінці дроту замовк. Коли заговорив, у голосі почулася професійна зваженість.

— Фізично він у чудовій формі. Нога повністю зажила, і побічних ефектів ми не очікуємо. Отже, так, він повністю здоровий, — ще одна пауза. — Проте маю зазначити, шановний М., що на його долю випало важке випробування. Ваші люди важко працюють. Може, підшукаєте для нього дещо легше, для початку. З того, що ви мені розказали, я зрозумів, що цей хлопець живе у стресі вже кілька років.

— За це йому і платять, — буркнув М. — Раніше чи пізніше він стане непридатним. Не він перший, не він останній. Але кажете, що з погляду медицини він у чудовій фізичній формі, на відміну від інших пацієнтів, які пройшли через м'ясорубку?

— Можна висловитись і так. Біль — дивна річ, і його природа погано досліджена. Біль не можна виміряти, і чи співрозмірний біль жінки, яка народжує дитину, з болем чоловіка при ниркових коліках? Слава богу, тіло швидко забуває біль, але цей ваш агент зазнав пекельних мук. Не думайте, якщо в нього всі кістки цілі...

— Годі, годі, — Бонд допустив помилку й відпокутував за це, — в будь-якому разі М. не потребував сторонніх порад щодо управління своїми людьми, хай навіть ті поради дає один з найвидатніших медиків сучасності.

У голосі сера Джеймса Молоні він почув легкий докір, тому змінив тему: — До речі, сер Джеймсе, а чи не чули ви про такого собі Штайнкрона — лікаря Пітера Штайнкрона?

— Ні, не доводилось. А чим він відомий?

— Він американець. Опублікував книгу, яку мені недавно надіслали з Вашингтона, з дослідженнями щодо можливостей людського організму. Він навів перелік частин тіла, без яких, з його погляду, може обійтися середньостатистична людина. Я навіть зробив виписку. Дозвольте процитувати. — М. витягнув з кишені піджака кілька папірців і розклав на столі. Розгорнув один. Тиша на іншому кінці дроту його не збентежила. — Сер Джеймсе, ви мене чуєте? Як вам такий список? Жовчний міхур, селезінка, апендикс, одна нирка, одна з легень, дві з чотирьох-п'яти кварт¹⁷ крові, дві п'ятих печінки, більша частина шлунка, чотири з двадцяти трьох футів кишечника та половина мозку. — М. замовк. Коли пауза на іншому кінці затягнулася, він спитав: — Що скажете, сер Джеймсе?

У трубці почулося невдоволене сопіння.

— Дивно, чому цей лікар не додав до свого списку руку чи ногу. Не можу зрозуміти, на що ви натякаєте?

М. видав короткий смішок.

— Жодних натяків, сер Джеймсе. Мене цей список вразив. Просто хочу сказати, що моя людина легко відкараскалася. Проте, — голос М. пом'якшав, — не збираюся з вами сперечатися. До речі, я хотів дати моєму хлопцеві коротку передишку. В нас саме підвернулася невеличка справа на Ямайці. — М. поглянув у вікно, в яке стукав град. — Це буде як поїздка на курорт. Там зникли двоє моїх людей — чоловік та жінка. Принаймні так ця справа виглядає. Отже, я збираюся надіслати туди нашого пацієнта — провести розслідування, а разом поніжитися на сонці. Як вам таке?

— Те, що треба. Я сам не відмовився б від такої пропозиції, — відгукнувся сер Джеймс. Проте він був сповнений рішучості донести міркування до співрозмовника. — Не подумайте, що я лізу не в свою

справу, М., — додав делікатно, — але маю зазначити, що сміливість будь-якої людини має певні межі. Я розумію, що незамінних людей у вас нема, однак не вважаю, що ви бажаєте, аби хтось із них зламався в неслухний час. Хлопець, якого я вилікував, — міцний горішок. Гадаю, він вам ще послужить. Але пригадайте, що Моран¹⁸ у своїй книзі каже про мужність.

— Нагадайте, будь ласка.

— Він каже, що мужність — це капітал, який зменшується від використання. Я з ним цілком згоден. Хочу тільки сказати, що цей конкретний чоловік витрачає свій капітал, починаючи з часів війни. Я не вважаю, що він його весь розтринькав, але всьому є межа.

— Он як, — М. вирішив, що настав час поставити крапку. М'якотілість сьогодні править бал. — Саме тому я і посилаю його за кордон. У відпустку на Ямайку. Не турбуйтеся, сер Джеймсе, я подбаю про нього. До речі, вам удалося з'ясувати, чим отруїла його ця росіянка?

— Учора я отримав результати досліджень, — сер Джеймс Молоні був радий змінити тему. Цей старий моряк упертий, як стадо віслюків. Чи є взагалі спосіб пробитися в його тупу башку! — На це в нас пішло три місяці. Рішення знайшов один хлопець з Інституту тропічної медицини — світла голова. Отрута виявилася фугу¹⁹. Японці використовують її, щоби здійснити самогубство. Цю отруту видобувають зі статевих органів японської риби²⁰. Стосовно отруйних речовин, то росіянам тут нема рівних. З таким самим успіхом вони могли застосувати кураре²¹. Ці отрути майже однаково впливають на нервову систему, викликаючи параліч. Наукова назва фугу — тетродоксин. Жахлива річ, і діє дуже швидко. Один укол, як той, що отримав ваш агент, — і за лічені секунди настає повний параліч рухового апарату та респіраторної системи. У людини починає двоїтися в очах, невдовзі вона взагалі не може розплющити очі. Потім не може ковтнути. Голова падає, нема сил її підняти. Нарешті настає смерть від паралічу органів дихання.

— Тобто, йому страшенно пощастило?

— Він дивом залишився жити. Завдяки тому французові, який опинився поруч. Він поклав вашу людину на підлогу і робив штучне дихання так, як потопельнику, доки не приїхали медики. Цим самим

змусив легені рухатися. Другим дивом стало те, що лікар, який приїхав на виклик, працював у Південній Америці. Він одразу діагностував отруєння кураре і вжив належних заходів. Один шанс з мільйона, щоб так усе збіглося. Якщо вже зайшла мова, що сталося з тією росіячкою?

— О, вона померла, — коротко відповів М. — Що ж, дякую щиро за консультацію, сер Джеймсе. І не турбуйтеся за вашого пацієнта — я простежу, щоб він відпочив. До побачення!

М. повісив слухавку. З непорушним обличчям він узяв верхній рапорт, бігцем продивився, взяв другий. На деяких він писав резолюції. Задля уточнення зателефонував до одного з відділів. Коли дав лад терміновим справам, поклав усі депеші до лотка «вихідна кореспонденція», витягнув люльку і підсунув тютюн, який тримав у донній частині гільзи від чотирнадцятифунтового снаряда²². На столі більше не залишилося документів, окрім жовтувато-брунатної папки, позначеної червоною зірочкою «цілком таємно». По центру обкладинки привертав увагу напис великими літерами «Карибське відділення», а нижче курсивом — «Стренгвейз і Трублад».

Замиготіла лампочка інтеркому. М. натиснув клавішу.

— Слухаю.

— Прибув нуль-нуль сьомий, сер.

— Хай увійде. І через п'ять хвилин запросить до мене зброяра.

М. відкинувся у кріслі, встромив у зуби люльку й підпалив тютюн. Крізь димову завісу він пильно дивився на вхідні двері.

Бонд увійшов до кабінету. Підійшов до столу, за яким сидів М., і сів у крісло напроти.

— Доброго ранку, нуль-нуль сьомий.

— Доброго ранку, сер.

Обидва мовчали, було чути, як М. гризе люльку. Щоб розкурити, довелося витратити багато сірників. Вітер жбурляв у широкі вікна льодяниками.

У кабінеті М. усе залишалося так, як Джеймс пам'ятав. Останні кілька місяців його кидали зі шпиталю в шпиталь, потім потягнулися тижні болісного одужання, а також важка праця, щоби внормувати ослаблене тіло. Для нього перебувати у кабінеті шефа було рівноцінним поверненню до нормального життя, якого він так прагнув. Крізь клуби сизого диму Бонд поглянув у пронизливі сірі очі. Чого

чекати? Аутопсію тієї халепи, на яку перетворилося його останнє завдання? Чи повідомлення про переведення до відділу, де на нього чекатиме паперова робота? А може, якесь нове блискуче призначення, котре М. притримав, очікуючи, коли Бонд стане до ладу?

М. кинув коробку сірників на стіл, оббитий червоною шкірою. Потім відкинувся у кріслі й склав руки за головою.

— Як ви почуваетесь? Раді повернутися?

— Дуже радий, сер. І, дякую, почувуюся пречудово.

— Є якісь коментарі щодо вашого останнього завдання? Не хотів турбувати вас, поки повністю не одужаєте. Як ви, певно, чули, я призначив розслідування. Гадаю, начканц вас уже розпитував. Є щось додати?

Голос М. був діловим, відстороненим, і Бонду це не сподобалося. Насувалося щось неприємне.

— Мені нічого додати, сер, — мовив Джеймс. — Усе пішло шкереберть. Я був недостатньо обережним, тож винуватий, що та жінка мене дістала. Цього не мало статися.

М. розчепив руки і поклав на стіл перед собою. Погляд залишався суворим.

— Он як, — у голосі чулись оксамитові нотки, і це само собою насторожувало. — Наскільки пам'ятаю, ви сказали, що ваш пістолет заклинило. Йдеться про «беретту» з глушником? Щось не збігається, нуль-нуль сьомий. Ви не маєте права на подібні помилки, якщо і далі бажаєте належати до підрозділу подвійних нулів. Чи, може, ви перейдете на спокійнішу роботу?

Бонд закам'янів і обурено подивився в очі М. Ліцензія на вбивство у Секретній службі та подвійний нуль перед номером були надзвичайною відзнакою і високою довірою для агента. Цей привілей заробляли роками важкої праці, й він означав виконання небезпечних та ризикованих завдань, без яких Бонд не уявляв свого життя.

— У жодному разі, сер.

— То маємо замінити вашу зброю. Такого висновку дійшла комісія з розслідування, і я з ним згодний. А ви?

— Але я звик до «беретти», сер, — уперто заявив Бонд. — Мені вона подобається, а заклінити може будь-який пістолет будь-якого агента.

— Я вважаю інакше. Як і комісія з розслідування. Рішення остаточне. Єдине, що лишилося з'ясувати, це — марка пістолета. — М. схилився над інтеркомом. — Зброяр прибув? Хай увійде.

М. знову відкинувся у кріслі й звернувся до Бонда:

— Може, ви й не знали, нуль-нуль сьомий, але майор Бутройд²³ — найкращий у світі експерт зі стрілецької зброї. Інакше він би не працював у нас. Послухаємо його рекомендації.

Двері відчинилися. Худорлявий невисокий чоловік із солом'яним волоссям підійшов до столу і зупинився поруч з кріслом Бонда. Джеймс підняв голову — він зустрів його раніше й запам'ятав ці широко посаджені ясні сірі очі, які, здавалося, ніколи не кліпали. Чоловік кивнув Бонду і, дивлячись на М., лишився стояти. Безбарвним голосом привітався.

— Доброго ранку, майоре, — М. одразу перейшов до справи. — У мене є до вас кілька запитань. Насамперед, що ви думаєте про «беретту-25»?

— Жіноча пукалка, сер.

М. іронічно поглянув на Бонда. Той криво посміхнувся.

— Та невже? Чому, поясніть.

— Слабка вбивча сила, хоча простий в обслуговуванні. Виглядає елегантно, якщо можна так висловитися, сер. За це і подобається дамам.

— А якщо використовувати його з глушником?

— Убивча сила зовсім падає. Я взагалі противник глушників. Вони обважнюють пістолет і заплутуються в одязі, особливо коли треба швидко витягнути зброю. Тож нікому не порекомендував би таку комбінацію, сер. Особливо в серйозних справах.

М. доброзичливо поглянув на Бонда.

— Що скажете, нуль-нуль сьомий?

— Я не згодний. — Бонд знизав плечима. — За п'ятнадцять років користування «береттою» не мав ані затримки зі стрільбою, ні осічки. Та й узагалі не було приводів скаржитися. Непогана статистика для пістолета. Так уже склалося, що я звик до «беретти» і вправно з нею обходжуся. Звісно, використовував зброю і більших калібрів, наприклад, «кольт» сорок п'ятого калібру з довгим дулом. Проте для ближнього бою та для прихованого носіння кращого, ніж «беретта»,

пістолета не знаю. — Бонд помовчав, відчуваючи, що має щось додати. — Стосовно глушника я згодний, сер. З ним трапляються негаразди, але іноді без глушника нікуди.

— Ми про таке вже чули, — сухо зауважив М. —

А щодо зміни зброї, то це лише питання практики. Ви легко звикнете до нового пістолета. — М. додав нотки співчуття. — Вибачте, нуль-нуль сьомий, але питання закрите. Підніміться, будь ласка, хай майор подивиться на вашу статуру.

Бонд підвівсь і повернувся до Бутройда. Він роздратовано міряв того поглядом. Майор Бутройд дивився байдуже, як лікар на пацієнта. Він обійшов довкола Бонда, попросив пробачення, помацав його біцепси та загалом руки й мовив:

— Можу я поглянути на ваш пістолет?

Бонд засунув руку під піджак і витягнув «беретту» зі спиляною мушкою. Бутройд оглянув пістолет, зважив його в руці й поклав на стіл.

— Кобуру, будь ласка.

Бонд зняв піджак, відстебнув замшеву кобуру та портупею і знову одягнув піджак.

Глянувши побіжно, чи є на кобурі сліди зношення, Бутройд кинув усе це на стіл.

— Гадаю, сер, ми зможемо підібрати дещо краще, — хмикнув. Такий самий тон був у кравця, в якого Бонд шив свій перший костюм.

Бонд сів. Припинивши роздратовано роздивлятися стелю, він перевів безпристрасний погляд на М.

— Отже, майоре, які будуть пропозиції?

Майор Бутройд заговорив тоном людини, котра добре знається на своїй справі.

— Як вам відомо, сер, — почав він скромно, — я випробував більшу частину легкої стрілецької зброї — п'ять тисяч пострілів з двадцяти п'яти ярдів. Найрезультативнішим вважаю «вальтер-ППК»²⁴ 7,65 мм. Він займає четверту позицію в рейтингу після японського «М-14»²⁵, російського «токарева»²⁶ і «зауера М-38»²⁷. Проте мені подобається його легкий спуск, а подовжена рукоятка магазина підійде для руки нуль-нуль сьомого. Дуже ефективна зброя. Звісно, патрони калібру 32 не зіставні з калібром 25 «беретти», але я не рекомендував би щось

легше. До того ж, патрони до «вальтера» можна знайти в будь-якій частині світу. В цьому його перевага над японською та російською зброєю.

М. повернувся до Бонда.

— Що скажете?

— «Вальтер» — чудовий пістолет, — погодився Бонд. — Хоча й незграбніший, аніж «беретта». Як майор порадить його носити?

— В кобурі «бернс мартін»²⁸, — не вагаючись, відповів майор Бутройд. — Найкраще пристебнути до ременя штанів зліва, прямо під плечем. Зроблена зі жорсткої шкіри, міцно тримає пістолет. Ви зможете витягнути його швидше, ніж звідси, — він показав на кобуру, що лежала на столі. — Приблизно за три п'ятих секунди, щоб поцілити у людину з двадцяти футів.

— Що ж, на цьому і зупинимось, — голос М. не припускав сперечань. — А як щодо пістолета більшого калібру?

— Єдиний варіант тут, — безапеляційно заявив майор Бутройд, — «сміт-енд-вессон Сентеніел Ервейт» — револьвер калібру 38. Він безкурковий, тож одягу не зачіпатиме. Загальна довжина — шість з половиною дюймів, а вага — лише тринадцять унцій. Задля зменшення ваги барабан розрахований на п'ять патронів. Проте, коли барабан вистріляний, — майор Бутройд дозволив собі посміхнутися, — трупів залишиться багато. Стріляє стандартними кулями, в яких дуже велика купчастість. Початкова швидкість — вісімсот шістдесят футів за секунду, а дульна енергія — двісті шістдесят фунтів на квадратний фут. Є кілька довжин дула — три з половиною дюйми, п'ять...

— Досить, досить, — поквапився перервати його М., — ми покладатимемося на ваш досвід. Якщо кажете, що це найкращий варіант, то віримо вам. Отже, хай буде «вальтер» та «сміт-енд-вессон». Надішліть обидва нуль-нуль сьомому негайно. Разом із кобурою. А також організуйте для нього стрільби. Починаємо сьогодні. За тиждень він має стати експертом. Домовилися? Дуже дякую вам, майоре. Не смію більше вас затримувати.

— Дякую, сер, — відгукнувся майор Бутройд, повернувся і вийшов з кабінету.

У кімнаті запала тиша. Біла в шиби вікон крижана крупа. М., повернувшись у кріслі, задумливо спостерігав, як по вікнах ллється дощ. Скориставшись нагодою, Бонд подивився на годинник — десята. Потім перевів погляд на пістолет і кобуру на столі та подумав про те, що його п'ятнадцятирічний шлюб із розрахунку з цим потворним знаряддям убивства наближається до кінця. Скільки разів вагоме слово «беретти», сказане в слухний момент, рятувало йому життя, не кажучи вже про силу-силенну ситуацій, коли навіть його виду було достатньо, щоб розв'язати конфлікт. Джеймс пригадав, скільки разів, готуючись до відповідальної зустрічі, він розбирав пістолет, чистив і змащував його, перезаряджав магазин, натискав на гачок, перевіряв, чи легка подача патрона у патронник, сидячи на ліжку в стандартному номері готелю, куди його закинула доля. Потім — стерти залишки оливи ганчіркою, засунути пістолет до кобури і переконатися перед дзеркалом, що піджак сидить ідеально. А тоді — вийти за двері й рушити на зустріч, хоч би чим вона врешті-решт не виявилася — світлом чи темрявою. Скільки разів ця «беретта» рятувала йому життя? Скільки людям винесла остаточний вирок? Бонд неабияк засмутився. Якийсь незримий зв'язок пов'язував людину з цим бездушним предметом, та ще з таким убивчим, а на додачу його забракував зброяр... Але цей зв'язок був, і М. рішуче його перервав.

М. повернув крісло у бік Бонда.

— Вибачте, Джеймсе, — мовив, хоча й без співчуття в голосі. — Я знаю, як ви ставилися до цієї залізяки. Але, боюся, настав час вам розлучитися. Ніколи не шануйте речі більше, ніж людей. Я не можу допустити жодних випадковостей у відділку подвійних нулів. Ви маєте бути озброєні якнайкраще. Моя позиція зрозуміла? В нашій справі пістолет важливіший за руку чи ногу.

Бонд похмуро посміхнувся.

— Знаю, сер. Не буду сперечатися. Просто сумно з нею розлучатися.

— Тоді з цим покінчено. У мене є для вас новини.

І невеличке завдання. На Ямайці. Проблеми з персоналом. Принаймні так виглядає. Стандартне розслідування та звіт. Трохи сонця вам не завадить, а разом потренуєтеся з новою зброєю на морських черепахах чи хто там у них плаває. Справжня відпустка. Візьметесь?

Бонд подумав: «Він доручає мені цю справу, бо я провалив попередню. Тепер не довірить мені нічого серйозного. Бажає подивитись, як я впораюся. Що ж, гаразд». А вголос сказав:

— Виглядає, як путівка до санаторію, сер. Хоч останнім часом у санаторіях я належався. Але якщо треба, сер...

— Саме так, — підтвердив М. — Треба.

ВІДПУСКНІ ПЛАНИ

Сутеніло. Погода погіршилася. М. простягнув руку та увімкнув настільну лампу під зеленим абажуром.

У центрі кабінету появилася затишний жовтий ставочок, в якому шкіряна оббивка стола набула криваво-червоного кольору.

М. підсунув до себе товсте досьє, яке Бонд бачив уперше. Він легко читав горініж. Що трапилося зі Стренгвейзом? І хто така Трублад?

— Запрошу начальника канцелярії, — сказав М. — Я в курсі справи у загальних рисах, а він може надати деталі. Справа дрібна, але щось тут не збігається.

Увійшов начальник канцелярії — полковник інженерних військ у відставці, приблизно одного віку з Бондом, але з передчасною сивиною на скронях унаслідок непосильного вантажу відповідальності. Від нервового зриву його рятували міцна статура та велике почуття гумору. В Конторі він був найкращим другом Бонда. Приятелі посміхнулись один одному.

— Беріть стілець та приєднуйтеся, — звернувся М. до начканца. — Передаю нуль-нуль сьомому справу Стренгвейза. Треба підчистити хвост, перш ніж зробимо нове призначення. А тим часом нуль-нуль сьомий попрацює головою тамтешньої резидентури. Він вирушає за тиждень. Формальності з Міністерством у колоніальних справах²⁹ та губернатором встигнете утрясти? А зараз повернемося до страви. Здається, ви знайомі зі Стренгвейзом, нуль-нуль сьомий? Ви працювали з ним над справою про скарби п'ять років тому, чи не так? Що можете нам про нього розказати?

— Чудовий хлопець, сер. Може, трохи нервовий, — відповів Бонд. — Я думав, ви перевели його деінде. П'ять років у тропіках — це занадто.

М. пропустив ремарку повз вуха.

— А що скажете про його другого номера — цю дівчину — Трублад? Ви перетиналися?

— Ні, сер.

— Я бачу, в неї гарний послужний список. Старший офіцер «Ренів», потім прийшла до нас. У її особовій справі нема жодних компрометуючих даних. Судячи з фото, приваблива жінка. Може, саме в цьому і причина? Стренгвейз цікавився жінками?

— Не заперечую, — обережно відповів Бонд, не бажаючи підставляти Стренгвейза, однак відзначивши про себе вродливість жінки. — Але що з ними трапилося, сер?

— Саме це вам і доведеться з'ясувати, — сказав М. — Вони обидвоє зникли без жодних слідів одного дня три тижні тому. Бунгало Стренгвейза згоріло дощенту, разом із книгами кодів, досьє та передавачем. Не зосталось нічого. Дівчина залишила усі особисті речі. Пішла у тому, в що була одягнута. Навіть паспорта не захопила. Але зробити нові паспорти — не проблема для Стренгвейза. Бланків у нього було вдосталь. На острові він виконував функції офіцера паспортного столу. Вони могли сісти на будь-який літак до Флориди, Південної Америки або до Карибських островів. Поліція й досі перевіряє списки пасажирів. Безрезультатно. Звісно, вони могли на кілька днів залягти на дно, а потім дати ногам волю. Перефарбувати жінці волосся, ну, і так далі. Служба безпеки аеропортів у цій частині світу працює байдуже. Згодні, начканце?

— Згоден, сер, — у голосі начканца відчувалося вагання. — Мене непокоїть наш останній радіоконтакт із ними. — Він повернувся до Бонда. — Розумієш, вони почали рутинну передачу о шостій тридцять за ямайським часом. Хтось, і служба радіобезпеки вважає, що це була дівчина, підтвердив установлення контакту, а потім зв'язок обірвався. Ми спробували відновити його, але, відчувши, що пішло щось не так, вимкнулися. Вони не відповіли ні на «синій», ані на «червоний» виклики. Ось такі справи. Наступного дня Третій відділ відправив номер 258 з Вашингтона. Поліція на той момент уже взяла справу в свої руки, а губернатор ухвалив рішення її зам'яти. Для нього усе зрозуміло — у Стренгвейза й раніше траплялись інтрижки. Та і як можна йому дорікати: місце це тихе, роботи небагато, тож висновки

губернатора загалом зрозумілі. Як, власне, й місцевої поліції. Секс та бої на мачете — на цьому вони розуміються добре. 258-й провів там тиждень і не зміг знайти жодного аргументу проти цієї версії. Він надіслав звіт, і ми повернули його назад до Вашингтона. Поліція поклала справу під сукно й відтоді майже не займається нею. — Начканц зам'явся і сконфужено поглянув на М. — Я знаю, сер, що ви схильні розділити думку губернатора, проте розрив радіоконтакту не дає мені спокою. Просто не розумію, як це вкладається у картину втечі закоханої парочки. Та й друзі Стренгвейза з клубу не помітили чогось незвичного в його поведінці. Він залишив партію посередині робера, як робив завжди в один і той самий час. Сказав, що повернеться за двадцять хвилин. Замовив коктейлі для гравців, як робив завжди, і залишив клуб рівно о шостій п'ятнадцять, точно за розкладом. І немовби випарувався. Його машина залишилася перед клубом. Отже, якщо він насправді збирався втекти з дівчиною, то навіщо давати своїм партнерам по бриджу привід хвилюватись і бити на сполох? Набагато простіше поїхати зранку або, ще краще, вночі, після щоденного звіту. В моїй голові це не вкладається.

— Закохані часто-густо роблять дурнуваті вчинки, — похмуро пробурчав М. — Просто перетворюються на ідіотів. Ну, і якщо на те пішло, інших пояснень у нас нема. Жодних слідів подвійної гри, як і жодних для неї причин. Місце там тихе, хіба що раз на місяць якийсь комуняка пробує проникнути на острів з Куби, чи мерзотники втікають туди з Англії, сподіваючись на те, що Ямайка далеко від Лондона. Відтоді, як нуль-нуль сьомий бачив його востаннє, у Стренгвейза не було жодної справи, вартої уваги. — М. звернувся до Бонда. — Від того, що ви почули, нуль-нуль сьомий, яке у вас враження? Поки що це вся інформація, котрою ми володіємо.

— Я не вірю, сер, що Стренгвейз ось так ураз міг зірватися з катушок, — категорично заявив Бонд. —

У нього могла статись інтрижка з цією дівчиною, але він не з тих людей, які змішують особисте життя з роботою. Секретна служба є для нього сенсом життя, і він ніколи б їй не зрадив. Стренгвейз міг займатися справами, і дівчина йому асистувала, а потім розважатися з нею, але тільки після того, як намічене зроблено. Але я в жодному разі не вірю, що він просто так кинув справи, і, судячи з послужного

списку дівчини, вона теж не з таких. Старший офіцер «Ренів» просто не може бути легковажним.

— Дякую, нуль-нуль сьомий, — М. ледь стримував роздратування. — Такі аргументи спадали мені на думку. Ніхто з нас не робить передчасних висновків, не зваживши усі обставини. Можете запропонувати інше пояснення?

М. знову відкинувся в кріслі та в очікуванні відповіді узявся набивати люльку. Ця історія почала йому набридати. Він терпіти не міг копирсатися в особистих проблемах підлеглих, особливо в амурних історіях. Набагато важливіші речі чекали на вирішення у різних куточках світу. Ця справа — не більше ніж зачіпка, щоби дати Бонду перепочити, прикриваючись легким завданням. Усе, що треба — полетіти на Ямайку і все з'ясувати. М. устроїв люльку до рота і запитав, потягнувшись за сірниками:

— То які будуть думки?

Але Бонд гнув свою лінію. Стренгвейз йому подобався, а також збентежили факти, що навів начканц.

— Що ж, сер, — сказав Бонд, — дозвольте запитати, а над якою справою Стренгвейз працював останнім часом? Чи він доповідав про щось особливе, а може, Третій відділ доручив йому за кимось приглянути? Будь-що за останні кілька місяців...

— Жодного доручення, — відповідь М. була категоричною. Він вийняв люльку з рота і запитально поглянув на зосередженого начканца: — Все правильно?

— Правильно, сер, — підтвердив начканц. — Якщо не враховувати безглуздої історії з птахами.

— А, це... — презирливо протягнув М. — Якась дурня, пов'язана із зоопарком. Нам підкинули цю справу з Колоніального офісу тижнів із шість тому, чи не так?

— Саме так, сер. Але йдеться не про зоопарк, а про американську організацію під назвою Одюбонівське товариство³⁰, мета якої — захистити рідкісних птахів від вимирання. Вони звернулися до нашого посла у Вашингтоні, а потім Форин-офіс перекинув їхній запит до Колоніального відомства, ну, а ті вже зіпхнули його нам. Здається, ці любителі птахів мають неабияку підтримку в Америці. Вони навіть

посунули атомний полігон, бо це, мовляв, заважало якимось птахам розмножуватися.

М. хмикнув.

— Ідеться про американську чаплю. Я прочитав про неї у газетах.

— Можете розказати детальніше, сер? — наполягав Бонд. — Чого саме ці одюбонівці хотіли від нас?

М., відмахнувшись од запитання, схопив досьє Стренгвейза і посунув його до начканца. — Розкажіть йому докладно, полковнику, — мовив стомлено. — Тут усе.

Начальник канцелярії узяв папку, перегорнув досьє майже до кінця і, знайшовши потрібне місце, зігнув досьє навпіл. Поки він пробіг оком три машинописних сторінки на бланках Колоніального офісу зі синьо-білою «шапкою», в кабінеті панувала тиша. Бонд сидів тихесенько, намагаючись не роздмухувати дратівливу нетерплячку, яку випромінював М.

Нарешті начканц відірвався від досьє.

— Отже, виходить, що ми надіслали інформацію Стренгвейзу двадцятого січня. Він підтвердив надходження, але надалі ми не отримали жодного звіту. Існує такий птах — *Platalea ajaja*³¹. Тут є його кольорове фото. Він схожий на рожевого лелеку, тільки з потворним дзьобом, яким добуває собі їжу з багнюки. Недавно ці птахи опинилися на межі вимирання. Перед війною їх залишилось у світі кілька сотень особин, переважно у Флориді й довкола. Потім хтось помітив колонію цих птахів на острові Краб Кі між Ямайкою та Кубою. Формально це британська територія, оскільки вона — у територіальних водах Ямайки. Раніше на ньому видобували гуано, але його якість була низькою і не покривала затрат на видобування. Коли там виявили колонію, на острові ніхто не мешкав уже п'ятдесят років. Одюбонівці дісталися туди й орендували клаптик землі, щоб облаштувати заповідник для рожевих чапель. Вони залишили там двох спостерігачів, а також домоглися заборони польотів над цим місцем, щоб не розполохати птахів. Популяція почала швидко розростатись і, за даними спостерігачів, сягнула п'яти тисяч особин. Потім розпочалася війна. Ціни на гуано злетіли, й одному типові прийшла в голову блискуча ідея викупити острів і почати розробку гуано. З ямайським урядом він зійшовся на цифрі десять тисяч фунтів, за

умови, що заповідник буде збережено. Це трапилось у 1943-му. Той чоловік завіз на острів дешеву робочу силу, і скоро бізнес почав давати прибуток. Так тривало майже до останнього часу, коли ціни на гуано значно впали. Тепер він, напевне, ледь зводить кінці з кінцями.

— Що це за людина?

— Китаєць, точніше, наполовину китаєць, а наполовину німець. Вигадав собі безглузде ім'я. Називає себе доктором Ноу — доктор Юліус Ноу.

— Ноу? Тобто «ні»?

— Саме так.

— І що про нього відомо?

— Майже нічого, бо він живе дуже усамітнено. Після укладання угоди з урядом його ніхто не бачив. Між Краб Кі та іншими островами нема сполучення. Острів повністю в його розпорядженні, й він веде замкнутий спосіб життя. Кажуть, ніби він не хоче, щоб потурбували його бакланів Бугенвіля, котрі відкладають гуано. Причина правдоподібна. Отже, нічого не траплялося, допоки один з одюбонівських доглядачів — мешканець Барбадосу, згідно з відгуками — нормальний, міцний хлопець — не дістався північного берега Ямайки на каное. Він був дуже хворим і за кілька днів буквально згорів. А перед смертю розказав неймовірну історію: мовляв, на їхній табір напав огнедишний дракон. Цей дракон убив його приятеля, зруйнував табір, а потім подався до заповідника, вивергаючи вогонь та розполохуючи бідних птахів, які кинулись врозтіч. І хоча він сильно обгорів, знайшов у собі сили дістатися берега, забрався у човен і за ніч доплив до Ямайки. Бідний хлопець, вочевидь, збожеволів. До Одюбонівського товариства надіслали формальний рапорт, але там переполохались і направили з Маямі на острів для розслідування двох великих цабе на «бічкрафті». На Краб Кі є злітна смуга, яку побудував китаєць, щоб завозити провіант на літаках-амфібіях...

— Здається, у цих американців грошей кури не клюють, — уclinився в розмову М. — Вони витрачають на клятих птахів ціле багатство.

Бонд із начканцем презирнулися та посміхнулися, бо знали, що М. уже кілька років випрошував у Казначейства надати хоча б старенький «остер»³² для карибського відділку.

— І ось цей «бічкрафт», — продовжив розповідати начканц, — розбився при посадці, й увесь екіпаж з пасажирами загинув. Це не на жарт розлютило одюбонівців, і вони домовилися з командуванням американської тренувальної ескадри в Карибському басейні надіслати до острова корвет, щоб передати привіт доктору Ноу. Ось наскільки вони впливовий народ. Напевне, мають неабияке лобі у Вашингтоні. Капітан корвета доповів, що доктор Ноу зустрів його гостинно, але тримав подалі від розробок гуано. Його повезли до злітної смуги і показали рештки літака. Розбитий ущент, але, на його погляд, нічого підозрілого — можливо, надто круто зайшов на посадку. Тіла двох пасажирів та пілота були забальзамовані та з усією пошаною передані під час пишної церемонії. Капітана вразили доброзичливість і теплий прийом, що надав доктор Ноу. Він попросив показати йому табір спостерігачів; його туди супроводили. За словами доктора Ноу, спостерігачі збожеволіли від спеки й самотності, принаймні один з них точно втратив розум, бо спалив табір, а разом і свого товариша. Це здалося капітану також правдоподібним, зважаючи на те, богом забуте болото, на якому ці двоє прожили майже десять років. Більше на острові дивитися було нічого, тож його з усією повагою припровадили на корабель, і він відчалив. — Начканц розвів руками. — Ось, власне, й усе, за винятком того, що під час перебування капітан помітив лише зграйку рожевих чапель. Коли його звіт отримали в Одюбонівському товаристві, там стали на вуха, передусім через імовірне зменшення популяції тих клятих птахів, і відтоді вони причепилися до нас, як листок у лазні, щоб англійці провели детальне розслідування. Звісно, до цієї справи ніхто ні в Колоніальному офісі, ні на Ямайці інтересу не проявив, і справу зіпхнули нам. — Начканц знизав плечима і наостанок додав: — Ось як ця купа лайна, — він зважив на руці досьє, — чи принаймні гуано, звалилася на Стренгвейза.

М. похмуро подивився на Бонда.

— Тепер, нуль-нуль сьомий, ви розумієте, що саме я мав на увазі? Купка старих маразматичок об'єднується у товариство, щоб охороняти чи то церкви, чи то будинки, що розвалюються, або нікчемну мазанину, чи, як у нашому випадку, птахів, і здійснюють галас із будь-якого приводу або без нього. Проблема з цими людьми в тому, що вони щиро вірять у велич наміченого завдання, а в разі чого готові звертатися до

політиків або смітити грошима, які хтозна-звідки, але завжди у них є. Напевне, від інших старих маразматичок. Вони роздмухують із мухи слона, і закінчується тим, що комусь доводиться того слона заганяти у стійло. Як у нашому випадку. Мені ту справу зіпхнули тому, що це британська територія.

З іншого боку, той острів — приватна власність, і жодне відомство не бажає втручатись офіційно. І що накажете робити? Надіслати туди підводний човен? На якій підставі? Тільки щоб з'ясувати, куди поділися рожеві чаплі? — М. хмикнув. — Принаймні це все, що нам відомо про останню справу Стренгвейза. Є зауваження? — запитав М. різко. — У мене дуже завантажений день.

Бонд посміхнувся, бо не міг стриматися. Ці напади гніву в М. були просто неперевершеними. Ніщо інше не дратувало його більше, ніж гаяння дорогоцінного часу, сил та обмежених ресурсів підлеглої йому Секретної служби. Підвівшись, Бонд примирливо сказав:

— Я би хотів попрацювати з досьє, сер. Через цих птахів загинуло вже четверо людей, можливо, й більше, якщо взяти до уваги зникнення Стренгвейза і Трублад. Усе це виглядає дуже дивним, але треба з чогось починати.

— Беріть на здоров'я, — нетерпляче кинув М. — І повертайтеся з того курорту якнайшвидше. Можливо, ви не в курсі, але у світі нині суцільний гармидер.

Бонд простягнув руку й узяв досьє. Він потягнувся забрати «беретту» з кобурою, але М. різко зупинив його.

— Залиште це. І подбайте про те, щоб, коли побачимося наступного разу, ви спритно управлялися з тими двома пістолетами, які ми вибрали.

Бонд подивився М. ув очі. Вперше у житті він відчув ненависть до шефа. Йому чудово була відома причина суворого до себе ставлення — відтерміноване покарання за те, що його ледь не вбили під час останньої місії.

А ще — надання шансу втекти від цієї собачої погоди на сонечко. М. терпіти не міг усіляких нероб. У глибині душі Бонд розумів, що шеф дає йому це несерйозне завдання тільки для того, аби принизити. Старий виродок!

Бонд притамував лють, що клекотала всередині, ніби пригладив здиблену шерсть на коті, й рівно мовив:

— Я подбаю про це, сер, — повернувся і вийшов з кабінету.

КОМІТЕТ ІЗ ЗУСТРІЧІ

Шістдесят вісім дедвейт-тонн літака «супер-констелейшен»³³ промчали над зелено-коричневою шаховою дошкою Куби, звідки до Ямайки лишалось якихось сто миль, і пішли на зниження.

Крізь ілюмінатор Бонд бачив, як на горизонті виникає величезний зелений, схожий на черепаху, острів, а води океану змінюють колір від темно-синього біля узбережжя Куби до лазурного з молоком на мілководних обмілинах. Лайнер пролетів над північним берегом із скупченням шикарних готелів, залишив позаду високі гори з розкиданими по схилах та джунглях клаптиками обробленої землі, а призахідне сонце пофарбувало золотом річки та високогірні струмки. «Ксаймака», як називали цей острів індіанці-араваки, означає «країна рік та пагорбів». Від красоти цього найчарівнішого у світі острова настрої у Бонда значно поліпшився.

З іншого боку тіні пофарбували схили Блакитних гір у темно-фіолетовий. То тут, то там замерехтіли вогники — то почалися передмістя Кінгстона, однак гавань і аеропорт усе ще купалися в сонячному світлі, у змаганні з яким маяк Порт-Роялю, звісно, програвав. «Констелейшен» опустив ніс, заходячи на широке коло над портом. Літак здригнувся, коли з-під черева виповзли і зафіксувалися триколісні шасі, свист турбін посилювався, щойно пілот випустив закрилки. Величезна машина повільно наближалася до місця посадки, і на мить сонячне проміння позолотило кабінку. Потім літак увійшов у тінь Блакитних гір і почав зниження в напрямку єдиної злітно-посадкової смуги. У вікні промайнуло шосе з телеграфними стовпами на узбіччі, далі була бетонна смуга з чорними слідами від гальмування, і почувся м'який глухий звук, коли шасі торкаються бетону в ідеальному приземленні, рев двигунів, запущених на реверс, і ось літак підкотився до присадкуватої одноповерхової білої будівлі аеровокзалу.

Вологі пальці тропіків доторкнулись обличчя Бонда, тільки-но він ступив на трап і попрямував до імміграційної служби.

На митному контролі він уже вимок, але сприйняв це як належне. Після пронизливого та холодного Лондона важкий тропічний вар сприймався за благодать.

У графі «професія» в паспорті Бонда було зазначено: «спеціаліст з експорту та імпорту».

— Яку компанію представляєте, сер?

— «Юніверсал Експорт».

— Ви тут по роботі чи для відпочинку?

— Для відпочинку.

— Сподіваюся, вам у нас сподобається, сер, — офіцер імміграційної служби — величезний негр — з байдужим поглядом простягнув Бонду паспорт.

— Дякую.

Бонд вийшов з приміщення митного контролю й одразу побачив за бар'єром засмаглого чоловіка. Він був одягнений у ту саму виляну блакитну сорочку і, напевне, у ті самі саржеві штани кольору хакі, в яких Бонд бачив його п'ять років тому.

— Кворреле!

Смугляве обличчя чоловіка на тому боці розпливлося в широкій усмішці. Він підніс праву долоню до лоба у старовинному привітанні мешканців Вест-Індії.— Як ся маєте, капітане? — радісно привітався.

— Чудово, — відповів Бонд. — Треба тільки почекати на багаж, і можемо вирушати. Ти машиною?

— Звісно, кепе.

Митний офіцер, як, напевне, усі на узбережжі, був знайомий із Кворрелом, тому поставив відмітку на валізі, навіть її не відкривши, і передав Бонду. За бар'єром Кворрел вихопив валізу і простягнув правицю для привітання. Джеймс потиснув міцну мозолясту лапищу, дивлячись у темно-сірі очі, успадковані, мабуть, від якогось солдата періоду Кромвеля або пірата часів капітана Моргана.

— Ти зовсім не змінився, Кворреле, — приязно сказав Бонд. — Як черепахова риболовля?

— Непогано, кепе, непогано. Як у старі часи, — відповів і критично оглянув Бонда з ніг до голови. — Ви хворіли, сер, чи що?

— Насправді так! — здивовано відгукнувся Бонд. — Але я вже давненько одужав. Чому ти спитав?

Кворрел збентежився.

— Вибачте, кепе, — пробурмотів, не бажаючи образити Бонда, якого поважав. — У вас на обличчі з'явився вираз болю, якого не було останнього разу.

— А, це... — протягнув Бонд. — Нічого особливого. Але з твоїми тренуваннями я швидко набуду колишньої форми.

— Зробимо, кепе.

Вони просувалися до виходу, коли спалахнула лампа фотокамери. Китайська дівчина в ямайській сукні опустила «спід графік»³⁴ та підійшла до них.

— Дякую, джентльмени, — штучно посміхнулась, — я кореспондент «Дейлі Глінер»³⁵. — Вона звірилася зі списком, який тримала в руці. — Містере Бонд, якщо не помиляюсь? І як довго ви плануєте пробути на нашому острові?

Для Бонда такий поворот подій став несподіванкою, і він удався до імпровізації.

— Я тут транзитом, — відповів коротко, розуміючи, наскільки це поганий для справи початок. — Упевнений, що на нашому рейсі ви знайдете цікавіших пасажирів.

— Ну що ви, містере Бонд! — мовила дівчина. — Ви для нас дуже важливий. Можу я спитати, в якому готелі плануєте зупинитися?

«Чорт», — подумки вилаявся Бонд, а вголос сказав: — «Міртл Бенк», — і рушив далі.

— Дякую, містере Бонд! — мовила дівчина дзвінким голосом. — Сподіваюся, вам у нас сподобається...

Вони вийшли, і поки прямували до паркувального майданчика, Бонд спитав:

— Ти бачив цю дівчину в аеропорту раніше?

Кворрел замислився.

— Не пригадую, кепе. Але у «Глінера» купа дівчат-кореспондентів.

Бонда ця зустріч вибила з колії. Він не знаходив жодної причини, навіщо його фото знадобилося газеті. Останнього разу він відвідував острів п'ять років тому, але тоді його ім'я до газет не потрапило.

Вони наблизилися до машини — чорного «санбім-альпіна». Джеймс зиркнув на номерний знак — машина Стренгвейза. Чорт забирай!

— Де ти її роздобув, Кворреле?

— Ад'ютант наказав узяти цю, кеп. Сказав, що то єдина вільна машина. Щось не так, кепе? Це погано?

— Все нормально, Кворреле, — покірно мовив Бонд. — Давай уже поїдемо звідси.

Бонд уместився на пасажирському сидінні. В тому, що сталося щойно, була тільки його вина. Він мав здогадатися щодо машини. А тепер вона немов вказувала на нього пальцем і горлала про те, навіщо він приїхав на Ямайку.

Вони рушили довгою, обсадженою кактусами дорогою в напрямку вогнів Кінгстона, що миготіли вдалині. У звичайній ситуації Бонд розслабився б і насолодився стрекотінням цикад, потоком теплого повітря, насиченого тропічними ароматами, зірковим небом та намистом жовтих вогників кораблів, що стояли в гавані, але зараз він тільки картав себе за легковажність і недбалість.

Через Колоніальний офіс він надіслав губернаторові повідомлення, в якому попросив, щоб ад'ютант розшукав на Кайманових островах Кворрела і найняв його на неозначений термін за десять фунтів на тиждень. Кворрел супроводжував Бонда в його останній місії на Ямайці й був безцінним помічником, майстром на всі руки, вправним матросом, якими й бувають справжні остров'яни. А головне — він був перепусткою до нижчих щаблів кольорового суспільства, до яких без Кворрела Бонд не наважився б сунутися. Кворрел був загальним улюбленцем і чудовим компаньйоном. Бонд розумів: якщо бажаєш розкрити таємницю зникнення Стренгвейза, без допомоги Кворрела ніяк не обійтись. Джеймс також попросив зарезервувати для нього номер з душем на одну особу в готелі «Блю Хілз» та орендувати автомобіль, на якому Кворрел мав зустріти в аеропорту. Однак його розпорядження виявилися переважно помилковими. Слід було взяти таксі до готелю, а вже потім сконтактувати з Кворрелом. Коли ж побачив би «санбім», то мав би змогу його замінити.

А тепер з таким самим успіхом він міг просто розмістити оголошення про свій візит у «Глінері». Бонд зітхнув. Помилки на початку справи, як правило, найнебезпечніші — їх неможливо

виправити, вони задають неправильний темп і дають перевагу супротивникові. Але хто його супротивник? Чи не надмірна ця обережність? Бонд інстинктивно обернувся: позаду, ярдів за сто, маячили притемнені фари машини. Ямайці же звикли врубувати фари на повну потужність. Бонд схилився до Кворрела:

— У кінці Палісадос, де розвилка на Кінгстон та Морант, зверни на Морант, одразу зупинись і вимкни фари. Зрозуміло? А тепер помчали.

— Зрозуміло, кепе, — збуджено мовив Кворрел і натиснув на газ. Маленька машина видала низький рик і рвонула вперед.

Вони швидко наблизилися до кінця прямої ділянки. Машина увійшла у поворот, де дорога огинала гавань. До розвилки залишалось п'ятсот ярдів. Бонд озирнувся — задньої машини не було видно. Вони доїхали до вказівного стовпчика, Кворрел різко кинув машину вбік, рвонув ручник, зупинився і вимкнув фари. Бонд повернувся і став чекати. Незабаром почулося гарчання двигуна великої машини, що прискорилося. Блиснули фари, осліпивши їх світлом, машина промчала транспортну розв'язку і повернула в бік Кінгстона. Бонд устиг помітити, що це таксі американської марки, проте в кабіні, крім водія, пасажирів не було. За мить авто зникло.

Курява повільно опускалася на землю. Вони мовчки посиділи ще хвилини десять, а тоді Бонд наказав Кворрелу розвернутись і їхати кінгстонською дорогою.

— Думаю, та автівка переслідувала нас, Кворреле. З аеропорту таксі порожніми не їдуть — надто дорого. Пильнуй! Водій міг зрозуміти, що ми його надурили, і десь затаївся.

— Буде зроблено, кепе! — радісно відповів Кворрел. Саме на такі пригоди він розраховував, коли отримав запрошення від Бонда.

Скоро вони влились у потік кінгстонівських автобусів, автомобілів, візків, запряжених осликами із поклажею з гірських селищ, а також численними ручними візками торгівців прохолодними напоями усіх кольорів веселки. У такому стовпотворінні неможливо побачити «хвоста». Вони повернули праворуч і поїхали в бік гір у щільному потоці авто. Будь-яка машина тут могла виявитись американським таксі. З чверть години вони їхали по Хафвей-Трі, потім повернули на Джанкшен-роуд — головну магістраль острова. Незабаром дісталися

неонової вивіски із зеленою пальмою і написом готель «Блю Хілз» та поїхали доріжкою, акуратно обсадженою кущами бугенвілії.

За сотню ярдів далі дорогою чорне таксі показало поворот і з'їхало ліворуч. Потім, скориставшись розривом між машинами, розвернулося та покотилося дорогою вниз у напрямку Кінгстона.

Готель «Блю Хілз» виявився старомодним закладом із сучасним комфортом. Бонда зустріли з особливою повагою, оскільки номер зарезервували з Кінгз-хауса³⁶. Гостя припровадили до просторого кутового номера з балконом, із якого відкривався чудовий вид на Кінгстонську гавань удалині. Джеймс із насолодою скинув зі себе лондонський одяг, наскрізь просяклий потом, зайшов у скляну душову кабінку, де увімкнув холодну воду, і п'ять хвилин простояв, змиваючи зі свого тіла бруд великого міста. Потім одягнув бавовняні шорти фірми «Сі Айленд» і, насолоджуючись тропічним нічним повітрям, розпакував речі й зателефонував до бару.

Бонд замовив подвійний джин з тоніком та цілий зелений лайм. Коли замовлення принесли, він розрізав лайм навпіл, вичавив обидві половинки у високий бокал, наповнив його майже доверху кубиками льоду, а потім вилив туди джин-тонік. Із бокалом у руці вийшов на балкон і сів помилуватися чарівним краєвидом. Як чудово опинитися далеко від Контори, від Лондона, від шпиталів, а бути тут на завданні, що, як підказувала інтуїція, мало виявитися дуже непростим.

Він сидів, насолоджуючись пейзажем та відчуваючи, як джин потроху розслаблює тіло. Потім замовив другий коктейль. Чверть на восьму. Він домовився з Кворрелом, що той заїде за ним о сьомій тридцять і вони пообідають разом. Так і сталося. Бонд попросив порекомендувати ресторан. Почухавши потилицю, Кворрел сказав, що коли він бажає по-справжньому добре відпочити у Кінгстоні, то заходить на набережній в нічний кабачок під назвою «Джой Боут».

— Нічохо особливохо, кепе, — вибачливим тоном проказав Кворрел, — проте харч там добрячий, музика харна, та й хазяїн тієї нички — мій старий приятель. Друзі кличуть його Восьминохом, бо він одного разу бився з велетенським спрутом.

Бонд усміхнувся, пригадавши, що Кворрел, як більшість корінних мешканців Вест-Індії, говорячи, пом'якшував купу звуків. Пройшовши до кімнати, Джеймс надягнув старенький тропічний камвольний

темно-синій костюм, білу бавовняну сорочку з короткими рукавами та чорну плетену краватку. Відтак поглянув на себе у дзеркало — перевірити, чи не виділяється «вальтер» під піджаком, і спустився вниз до машини.

Вони скотилися з гори та під дзеленчання нічних цикад в'їхали у Кінгстон, де повернули ліворуч до гавані. Проминули кілька затишних ресторанчиків та нічних клубів, звідки линули пульсації і калатання музики «каліпсо»³⁷. Далі потягнулися приватні будинки, які за кілька хвилин поступилися місцем бідняцьким халупам з дешевою крамничкою посередині. Потім дорога повернула від моря, і попереду заблищала золота неонова вивіска у формі іспанського галеона із зеленим написом «Джой Боут».

Припаркувавши машину, Бонд услід за Кворрелом пройшов крізь ворота до засадженого пальмами невеличкого садка, за яким виднілися піщаний берег та океан. Столики були розкидані попід пальмами, а по центру привертав увагу бетонований танцювальний майданчик, поки що порожній, на одному боці якого тріо музик-каліпсо в розшитих блискітками червоних сорочках ліниво імпровізували на тему пісні «Відвези її на Ямайку, де роблять відмінний ром»³⁸.

Лишень половина столиків була зайнята, здебільшого кольоровими. Сиділи ще кілька британських і американських матросів з місцевими дівчатами. Величезний пузатий негр у чистесенькому білому смокінгу відійшов від столика і наблизився привітатися.

— Гей, чуваче, давно не бачилися. Вам столик на двох?

— Так точно, Восьминохе. Поближче до кухні, подалі від музик.

Велетень хмикнув, повів гостей на берег і посадив за тихим столиком під пальмою, що росла побіля стіни ресторану.

— Що питимете?

Бонд замовив джин із тоніком і лайм, а Кворрел — пиво «Ред Страйп»³⁹. Вони пробігли очима меню і зупинилися на вареному лобстері та біфштексі з кров'ю з місцевими овочами.

Принесли напої в запітнілих склянках, і це змусило Бонда пригадати інші тропічні місця, в яких довелося побувати. За кілька ярдів нижче від їхнього столика хвилі океану ліниво лизали нагрітий за день пісок. Тріо заграло пісню «Кітч». Вечірній бриз м'яко перебирав пальмове

листя, десь углибині саду закрекотів гекон. Бонд мимоволі порівняв це місце з Лондоном, який залишив тільки учора, і сказав:

— Мені тут подобається, Кворреле.

А той не приховував задоволення.

— Цей Восьминіх — мій добрий приятель. Він у курсі усього, що коїться в Кінхстоні, на випадок, якщо маєте питання, кепе. Восьминіх теж із Кайманів. Свого часу ми мали один човен на двох. Якось він поплав збирати бакланні яйця на Краб Кі, а коли обходив скелі, на нього напав величезний спрут. У нас тут вони зазвичай не виростають, а ближче до Кайманової западини⁴⁰ — просто величезні. Тож Восьминіх схопився зі спрутом, і той проштрикнув йому легеню. Цей випадок перелякав Восьминіха до усрачки, він продав мені половину човна і переїхав до Кінхстона. Це було ще перед війною. Тепер він багатий, а я все ще полюю на черепах, — Кворрел хмикнув, віддаючи належне витівкам долі.

— А що за місце той Краб Кі? — поцікавився Бонд.

Кворрел пильно подивився на Бонда.

— Похане місце, кепе, — відповів. — Під час війни його купив один китайоз, навіз туди людей і почав збирати пташине хімно. Нікому не дозволяє заходити на острів і сходити з нього. Доводиться робити значний хак.

— Як таке може бути?

— У нього там купа охорони. Усі з автоматами. Є радар. Мають навіть літак. Мої знайомці якось мусили там висадитись, і відтоді їх ніхто не бачив. Правду кажучи, кепе, — мовив Кворрел, — це місце мене смертельно лякає.

— Ну-ну, — задумливо промимрив Бонд.

Принесли страви. Вони замовили ще напої, а поки снідали, Бонд розказав Кворрелу деякі деталі справи Стренгвейза. Кворрел уважно слухав, іноді щось уточнюючи. Особливо його зацікавили птахи на Краб Кі, пояснення спостерігачів, а також версія, чому розбився літак. Нарешті він відставив тарілку, рукою витер рота, витягнув сигарету й запалив. Потім нахилився до Бонда і прошепотів:

— Послухайте, кепе, мені начхати, хто на тому острові водиться — птахи, метелики чи бджоли. Але я готовий закластися на останній

долар, що якщо хтось сунеться на той острів, живим звідти не повернеться. Китайоз порішить будь-кого.

Бонд прискіпливо подивився на Кворрела. Той був схвилюваним.

— Чому це ти такий упевнений?

Кворрел розвів руками. Для нього відповідь була очевидною.

— Цей китайоз не любить, коли його турбують, і нікохо не пускає до себе. Я впевнений, що він убив моїх друзів і тримає усіх інших подалі від клятого острова. Китайоз дуже могутня людина і готовий убити будь-кого, хто йому заважатиме.

— Але чому?

— Точно не скажу, кепе, — махнув рукою Кворрел. — У кожного в цьому світі — свої інтереси. Хтозна-що треба цьому китайозу.

Краєчком ока Бонд помітив спалах. Обернувся.

У тіні пальми стояла дівчина-китаянка з аеропорту. Тепер вона була вдягнена в обтягуючу сукню з чорного сатину з розрізом збоку до середини стегна.

В одній руці китаянка тримала «лейку» і лампу-блискавку, іншу засунула в шкіряну сумку й витягнула звідти змінний фотоспалах, який облизала для кращого контакту та вкрутила у гніздо рефлекторної лампи.

— Приведи мені цю дівчину, — коротко сказав Бонд.

За два кроки Кворрел опинився поруч з дівчиною.

— Вечір добрий, харнюню, — привітався і простягнув руку.

Дівчина посміхнулась, відпустила фотоапарат, що висів на шиї, і подала Кворрелу руку. Той крутанув її, як в балетному танці, завів правицю дівчини за спину й міцно тримав.

— Обережніше, мені боляче, — скрикнула китаянка.

Кворрел посміхнувся, дивлячись у чорні очі, що сяяли на блідому мигдалеподібному обличчі.

— Кеп запрошує тебе випити з нами, — заспокійливо сказав та пішов до столика, потягнувши дівчину за собою. Ногою підсунувши стілець від сусіднього столика, посадив дівчину, не відпускаючи її руки. Вони сиділи рядочком, випрямивши спини, як коханці, котрі щойно посварилися.

Бонд поглянув у миловидне обличчя, спотворене злістю.

— Доброго вечора. Можу я спитати, що ви тут робите? Навіщо вам ще одне моє фото?

— Я висвітлюю світське життя, — з переконливою посмішкою відповіла дівчина. — Ваше перше фото вийшло погано. Накажіть своїй людині відпустити мене.

— Отже, ви працюєте на «Глінер». А як вас звати?

— Не ваша справа.

Бонд кивнув Кворрелу. Той повільно почав вивертати руку дівчині — та, прикусивши губу, крутилася, мов вугор на сковорідці. Кворрел посилив тиск — дівчина зойкнула:

— Гарзд, я скажу, — Кворрел послабив захват. Вона люто зиркнула на Бонда і мовила: — Мене звать Аннабель Чанг.

— Поклич Восьминога, — кинув Бонд Кворрелу.

Вільною рукою Кворрел узяв виделку і постукав об свій бокал. Товстун поспішив до їхнього столика.

— Ви коли-небудь бачили цю дівчину? — спитав Бонд.

— Так, шефе. Іноді до нас заходить. Вона вам набридає? Бажаєте, щоб я її вишпурнув?

— Як можна вишпурнути таку чудову дівчину?! — люб'язно мовив Бонд. — Міс бажає зробити мій студійний портрет, а я не знаю, чого вона варта. Можете зателефонувати до «Глінера» і запитати, чи працює у них фотографом Аннабель Чанг? У редакції мають знати, наскільки вона кваліфікований майстер.

— Буде зроблено, шефе, — Восьминіг зник.

Бонд посміхнувся до дівчини.

— Чому ви не попросили хазяїна заступитися за вас?

Вона злобно поглянула в бік Бонда.

— Вибачте, що доводиться застосовувати силу, — мовив Бонд, — але мій шеф попередив мене, що в Кінгстоні повно пройдисвітів. Може, ви й не одна з них, але я насправді не розумію, чому вам так приспічило отримати моє фото. Поясніть.

— Я уже сказала, — похмуро відповіла дівчина. — Я тут по роботі.

Далі Бонд ставив інші запитання, але дівчина вперто мовчала. Повернувся Восьминіг.

— Усе правильно, шефе. Це Аннабель Чанг. Працює фрілансером. У редакції кажуть, що вона робить чудові фото. Тож щодо неї все гаразд, — Восьминіг оцінив делікатність Бондового пояснення ситуації. Студійний портрет!.. Може, краще студійне ліжко?

— Дякую, — сказав Бонд. Негр-велетень пішов. Бонд повернувся до дівчини. — Отже, вільний художник, значить. Проте це аж ніяк не пояснює твою жагу до моїх фото. — Його обличчя посуворішало. — Кажі правду!

— Та ні за що, — похмуро відповіла дівчина.

— Гаразд, Кворреле, продовжимо, — Бонд відкинувся на стільці. Інтуїція підказувала, що це питання — на шістдесят чотири тисячі доларів. Якщо вдасться витягнути інформацію з дівчини, це зекономить тижні польової роботи.

Кворрел правим плечем посилив натиск. Дівчина вигнулась і хотіла притиснутися до нього, щоб полегшити біль, але він тримав її вільною рукою на відстані. Дівчина повернула голову в бік Кворрела і смачно плюнула йому прямо в очі. Посміхнувшись, Кворрел продовжив викручувати руку — та від болю почала бити ногою по ніжці стола і щось прошипіла китайською. На її чолі проступили крапельки поту.

— Кажі! — м'яко мовив Бонд. — Розкажі нам — і все закінчиться. Ми подружимося і вип'ємо разом. — Він починав хвилюватися: ще трохи, і вони зламають дівчині руку.

— Ах ти...

Несподівано дівчина приловчилась і вдарила лівою рукою Кворрела в обличчя. Удар був настільки швидким, що Бонд не встиг йому запобігти. В руці щось блиснуло, стався гучний вибух. Бонд схопив китаянку за руку. По щоці Кворрела потекла кров. На столі валялися металеві уламки та скляні скалки. Дівчина лупнула Кворрела фотоспалахом, і якби їй вдалося дотягнутися до його ока, той би осліп.

Кворрел простягнув ліву руку й обмацав щоку, поглянув. Побачивши кров, вилаявся. У голосі не було злості, лише здивування і навіть якесь котяче задоволення. Він повернувся до Бонда.

— Ми від неї нічого не доб'ємося, кепе. Дівка — креміль. Може, зламати їй руку?

— Боже, звісно, що ні. — Бонд відпустив її руку. — Хай іде. — Він картав себе за те, що завдав болю тендітній дівчині, проте нічого не

добився. Але дещо таки дізнався — людина, яка стоїть за Аннабелою Чанг, керує своїми людьми залізною рукою.

Кворрел повільно, не відпускаючи, витягнув праву руку дівчини з-поза спини і розкрив її.

Він поглянув на неї, його очі виблискували люттю.

— Ти позначила мене, крихітко. Тепер моя черга, — він узяв її долоню в свої, намацав горбик Венери — ромбоподібне м'яке місце на долоні нижче великого пальця, між великим та вказівним — і почав на нього тиснути. Бонд побачив, як побіліли його кісточки. Дівчина зойкнула від болю і залупцювала по руках Кворрела, потім — по обличчю. Кворрел лише посміхався, посилюючи тиск. Раптом відпустив її руку. Дівчина скочила на ноги й позадкувала від столика, приклавши поранену руку до рота. Потім опустила руку та прошипіла:

— Він добереться до вас усіх, мерзотники! — і, підхопивши «лейку», побігла до виходу.

Кворрел розсміявся, узяв серветку, витер щоку, потім узяв другу.

— Її долоня все ще болітиме, коли моя щока вже зарубцюється. Оце так дівка — вохонь. Такого величезного хорбка Венери я ще не бачив. Напевне, у ліжку вона просто чорт. Ви в курсі, кепе?

— Не чув такого, — відповів Бонд.

— Правду кажу. Цей хорбик — найточніша ознака. І не турбуйтеся за дівчину, — додав, помітивши стурбоване обличчя командера. — Рука трохи поболить — і все. Але який величезний Венерин хорбик! Треба буде познайомитися з цією крихіткою ближче, щоби підтвердити правоту теорії.

Немов почувши ці слова, музики заграли «Не чіпай мої помідорки»⁴¹.

— Пора тобі, Кворреле, вгамуватись та одружитися. Дай дівчині спокій, інакше отримаєш ножа під ребра. Годі. Давай розрахуємося та підемо відпочивати. Зараз у Лондоні третя ранку, а я там був лише учора. Мені треба поспати. А завтра почнемо тренування. Тобі теж варто знайти якийсь пластир і перев'язати щоку. Бо та чортиця вирізала у тебе на щоці своє ім'я й адресу.

— І все ж таки яка вона харнюня, — замислено зітхнув Кворрел і постукав виделкою по бокалу.

ФАКТИ ТА ЦИФРИ

«Він вас... Він вас усіх... Він добереться до вас усіх, мерзотники».

Наступного ранку Бонд, сидячи на балконі за чудовим сніданком, насолоджувався розкішним видом на тропічні сади Кінгстона за п'ять миль ніжче і прокручував у голові слова китаянки.

Сумнівів стосовно того, що Стренгвейз та його помічниця вбиті, більше не залишалось. Вони щось виявили, і комусь стало необхідним зупинити їх та знищити усі записи й документи. Той самий «хтось» розумів чи підозрював, що Секретна служба так справу не залишить, а почне розслідування. «Хтось» знав, що місію доручили Бонду, і той «хтось» затребував його світлини, а також дізнався, де він зупинився. Цей «хтось» і надалі збирається за ним стежити, щоби дізнатися, чи він не натрапив на ниточку, яка може привести до з'ясування обставин смерті Стренгвейза. Якщо він, Бонд, нападе на слід, його приборуть. Вигадають щось невинне: автомобільну аварію, вуличну бійку чи ще що-небудь. Але як цей «хтось» відреагує на шкоду, заподіяну китаянці? Якщо він правильно витлумачить жорстокість супротивника, то розцінить це як оголошення війни. Він уважатиме, що Бонд дещо розкопав. Може, вирішить, що Стренгвейз устиг напередодні смерті повідомити рапортом Лондон про підозри. Чи, може, стався витік. Ворог не настільки дурний, щоб ризикувати. Якщо він сповна розуму, то, особливо після інциденту з Чанг, спробує з'ясувати стосунки з Бондом, а заразом — із Кворрелом, і невідкладно.

Бонд запалив першу за день сигарету — «Роял бленд» — які він курив останні п'ять років, і з насолодою випустив дим через зуби. Перший етап — «оцінка ворога» завершено. Лишилося з'ясувати, хто цей ворог.

Що ж, у нього був тільки єдиний кандидат на цю роль — дещо ілюзорна постать — Доктор Ноу, доктор Юліус Ноу, напівкитаєць-напівнімець, власник острова Краб Кі, який заробив статки на гуано. Ні в архівах Секретної служби, ні в ФБР про нього не було жодних відомостей. Катавасія з рожевими чаплями та конфлікт із Одюбонівським товариством нікуди не привели, оскільки, як правильно зауважив М., долею тих птахів могла перейматися лише купка підстаркуватих леді. Однак через цих чапель загинуло вже

четверо людей, і Кворрела, а це було для Бонда знаменним індикатором, той Доктор Ноу та його пустельний острів страшенно лякали. Що було, до речі, дивним, бо мешканці Кайманів, не кажучи зокрема про Кворрела, — не з лякливих. І до чого тут таємничість, заходи перестороги, що межують із манією? Навіщо витратити сили та ресурси для того, щоби тримати людей подалі від острова з гуано? Гуано — це лише пташині какашки. Кому вони потрібні взагалі? Скільки коштують?

О десятій Бонд мав зателефонувати губернаторові, а опісля зробити перший крок та зустрітися зі секретарем із справ колонії і спробувати з'ясувати що й до чого і причому тут клятий Краб Кі та хто такий цей Доктор Ноу.

У двері двічі постукали. Підвівшись, Бонд відчинив. Увійшов Кворрел, на його лівій щоці красувався наклеєний хрест-навхрест пластир, що робив його схожим на пірата.

— Доброго ранку, кепе. Ви сказали: о восьмій тридцять.

— Заходь, Кворреле. Нас чекає важкий день. Ти снідав?

— Так, кепе, дякую. Копчена риба, акі⁴² та склянка рому.

— Боже правий! — захоплено присвиснув Бонд. — Оце так гарний початок дня.

— Дуже оздоровлює, — флегматично відповів Кворрел.

Вони сіли на балконі. Бонд запропонував Кворрелові сигарету, іншу запалив сам.

— Отже, план такий, — сказав. — Сьогодні я майже увесь день перебуватиму в Кінгз-хаусі та, можливо, в Інституті Ямайки⁴³. До завтрашнього ранку ти мені не знадобишся, але є кілька справ, які треба зробити у місті.

— Як скажете, кепе.

— По-перше, твоя машина надто помітна. Позбудься її. Поїдь у «Мотта» чи будь-яке інше агентство з оренди машин та візьми найновішу і найпотужнішу машину з найменшим пробігом. Із закритим кузовом. На місяць. Домовилися? Потім повештайся по набережній і знайди двох чоловіків, більш-менш схожих на нас. Хоча б один має бути водієм. Купи їм одяг, як у нас, принаймні — схожі піджаки. І якісь капелюхи, які ми могли б насунути. Скажи, що завтра вранці треба перегнати машину в Монтего⁴⁴ через Спеніш-Таун⁴⁵

дорогою Око Ріос. Машину хай залишать у гаражі Леві. Зателефонуй йому і попередь — хай пригляне за нею. Зробиш?

— Хочете когось надурити? — усміхнувся Кворрел.

— Саме так. Заплати їм по десять фунтів. Поясни, що я — багатий американець, який бажає, аби його машину перегнали в Монтего-Бей пристойно вдягнені чоловіки. Хай я виглядатиму трохи не сповна розуму. Вони мають бути у мене о шостій ранку. Ти — також, на іншій машині. Простеж, щоб вони опустили дах на «санбімі». Усе зрозуміло?

— Так точно, кепе.

— Можеш з'ясувати про той будинок, в якому ми зупинялися на північному узбережжі — Бо Дезер у Морганз Харбор? Чи, може, його здають?

— Гадки не маю, кепе. Той будинок далеко від туристичних місць, а просять за нього чимало.

— Гарзд, тоді зайди до «Грехем Ассошіейтс» і спитай, чи можна орендувати на місяць той будинок або щось поблизу. За гроші не турбуйся. Скажи, що шукаєш будинок для багатого американця — містера Джеймса. Візьми ключі, заплати оренду і поясни, що я завітаю до них пізніше та підпишу контракт. Якщо треба, можу їм зателефонувати й підтвердити. — Бонд витягнув з кишені товсту пачку банкнот і половину віддав Кворрелу. — Тут дві сотні фунтів. Має покрити усі витрати. Знайди мене, якщо не вистачить. Ти знаєш, де шукати.

Вражений сумою, Кворрел засунув гроші під сорочку і застібнув її на всі гудзики до горла.

— Що-небудь іще?

— Це все, але подбай про те, щоб за тобою не простежили. Залиши авто десь у центрі й обійди ці місця пішки. Особливо придивляйся до китайців поблизу. — Бонд підвівся, і вони удвох підійшли до дверей. — Зустрінемося завтра о чверть на сьому — поїдемо на північне узбережжя. На деякий час перебазуємося туди.

Кворрел кивнув, його обличчя було загадково-задумливим.

— Зрозуміло, кепе, — сказав наостанок і вийшов до коридору.

Пів години по тому Бонд спустився на вулицю та спіймав таксі до Кінгз-хаусу. Він не став розписуватись у книзі почесних гостей губернатора, а відразу ж пішов у приймальню, де його протримали

добрячих чверть години тільки тому, щоби дати відчути мізерність власної персони. Нарешті ад'ютант вийшов за ним, щоби провести до кабінету губернатора на другому поверсі.

Кабінет — простора прохолодна кімната — був наскрізь просякнутий сигарним димом. Виконувач обов'язків губернатора — чоловік під шістдесят з червоним, невдоволеним обличчям та сердитими блакитними очима — був одягнений у кремовий чесучевий костюм, сорочку з недоречним стоячим коміром із краваткою-метеликом у цяточку. Він, поклавши перед собою пухкі руки, засідав за широким столом із цінних порід дерева, на якому, крім газет «Дейлі Глінер» і «Таймс», стояла ваза з китайськими трояндами. Помітивши відвідувача, не посміхнувся і не підвівся.

— Доброго ранку, містер...е-е-е... Бонд, якщо не помиляюся. Будь ласка, сідайте.

Усівшись на запропонований стілець, Бонд привітався і зачекав. Приятель із Колоніального офісу попередив, що слід очікувати на прохолодний прийом: «Виконувач обов'язків — чоловік передпенсійного віку, там він ненадовго. Коли сера Х'ю Фута⁴⁶ підвищили, було мало часу знайти йому достойну заміну. Фут був неперевершеним губернатором, а його наступник навіть не намагається стати схожим на нього. Він розуміє, що пробуде на цій посаді лише кілька місяців, допоки не знайдуть достойну заміну Футу. А цього порекомендували з офісу генерал-губернатора Родезії, і він спить і бачить, коли вийде у відставку й долучиться до якоїсь ради директорів у Сіті. Найменше йому потрібні неприємності на Ямайці. Він доклав максимум зусиль, щоб зам'яти справу Стренгвейза. Тож не захоче, аби хтось там іще щось винюхував».

Губернатор прочистив горло. Він мав визнати, що Бонд не належить до звичайних холопських благачів.

— Отже, ви просили про зустріч.

— Так точно, сер. Тільки щоб засвідчити свою пошану, — відізався Бонд формально. — Я тут у справі Стренгвейза. Сподіваюся, ви отримали депешу від держсекретаря? — То був елегантний спосіб нагадати губернаторові, що за спиною Бонда стоять впливові люди. Джеймс не міг допустити тиску на нього чи на Секретну службу з будь-якого боку.

— Таку депешу я пригадую, але чи можемо ми вам допомогти? Наскільки мені відомо, справу закрито.

— Як це закрито, сер?

— Усе очевидно, — терпляче пояснив губернатор. — Стренгвейз утік з дівчиною. Емоційно неврівноважений тип. Деякі з ваших, так би мовити... колег не пропускають жодної спідниці. — Було зрозуміло, що до числа таких ловеласів губернатор зараховує і Бонда. — Я й раніше визволяв його з різних сумнівних ситуацій, і це аж ніяк не додає авторитету нашій державі, містере... е-е-е... Бонд. Сподіваюся, на його місце надішлють когось відповідальнішого. І це за умови, — додав крижаним тоном, — якщо нам тут узагалі потрібний регіональний координатор. Бо я не сумніваюся в компетентності місцевої поліції.

— Неодмінно передам вашу думку, як тільки-но повернуся до Лондона, сер, — доброзичливо посміхнувся Бонд. — Гадаю, проблеми, що ви порушили, мій начальник радо обговорить із держсекретарем. Звісно, якщо ви бажаєте перебрати деякі додаткові обов'язки, це значно зекономило б нам людські й матеріальні ресурси. А також я цілком поділяю вашу впевненість у компетентності ямайської поліції.

Губернатор підозріливо глянув на Бонда. Напевне, з цим хлопцем краще бути насторожі, подумав. А вголос мовив:

— Це неофіційна бесіда, містере Бонд. Коли я остаточно сформулю свою думку, то негайно звернуся до держсекретаря особисто. А тим часом, з ким із персоналу адміністрації ви бажаєте зустрітися?

— Із секретарем колонії, сер.

— Справді? Але для чого, скажіть, якщо ваша ласка.

— Стосовно острова Краб Кі. Йдеться про пташиний заповідник. Цю справу нам передали з Колоніального офісу. Мій начальник попросив мене з'ясувати все щодо неї, поки я тут.

— Звичайно, звичайно, — мовив губернатор з видимим полегшенням. — Я попрошу містера Плейделла-Сміта негайно прийняти вас. А щодо Стренгвейза, то хай усе триває своєю чергою. Раніше чи пізніше вони самі дадуться знати. — Він закалатав у дзвіночок — увійшов ад'ютант. — Проведіть цього джентльмена до секретаря колонії. Я зараз же зателефоную містерові Плейделлу-Сміту

і спитаю, чи він зможе вас прийняти. — Губернатор підвівся й обійшов довкола столу, простягнувши руку. — До побачення, містере Бонд. Радий був з вами познайомитися. Краб Кі, кажете? Ніколи там не бував. Треба якось завітати.

Бонд потиснув руку.

— Настійно рекомендую. До побачення, сер!

— Усього найкращого, — губернатор провів Бонда поглядом і, задоволено потираючи руки, повернувся до столу. — Молодий почвара, — промимрив собі під ніс, зняв слухавку і сказав безапеляційним тоном кілька слів секретареві колонії. Потім узяв номер «Таймс» та розгорнув на біржовому розділі.

Секретарем колонії виявився хлопець із розпатланим волоссям. Він належав до тієї когорти нервозних курців, які постійно мацають кишені в пошуках сірників, трясуть коробочку, щоби дізнатися, чи багато сірників залишилось, або немилосердно витрушують люльку. Після того, як він упродовж десяти хвилин двічі чи тричі вчинив усі ці маніпуляції, Бонд засумнівався, чи взагалі доходить у нього справа до куріння.

Після енергійного рукостискання Плейделл-Сміт запропонував Джеймсу сісти, а сам узявся ходити кімнатою, почухуючи чубуком люльки потилицю.

— Бонд, Бонд, де я чув ваше ім'я? Дайте подумати. Боже правий, таж ви займалися тією справою зі скарбами кілька років тому. Точно! Недавно я натрапив якраз на досьє з вашою справою. Вражаюча операція! Оце так пригода! От якби ви розпалили щось подібне знову. Трохи розворушили б цей мурашник. Бо тутешні пихаті нероби тільки й переймаються своєю федерацією і самовизначенням, а самі не спроможні налагодити роботу комунального транспорту. Я вже не кажу про расову проблему. А чи відомо вам, що прірва, яка розділяє ямайця з прямим волоссям та кучерявого, набагато глибша, ніж між мною та моїм кухарем-негром! — Плейделл-Сміт нарешті зупинивсь і плюхнувся в крісло, закинувши ноги. Потім випускник Королівського коледжу Кембриджа⁴⁷ присунув до себе банку з тютюном і почав набивати люльку. — Тобто, я не хочу обтяжувати вас усією цією байдою. Краще скажіть, що саме вас цікавить. Буду радий допомогти.

Готовий побитись об заклад — ваша справа цікавіша за мої. — Він показав на папери, якими був завалений стіл.

Бонд усміхнувся — хлопець йому сподобався. Здається, щойно він отримав ще одного союзника, нарешті розумного.

— Отже, — серйозно розпочав Джеймс, — я тут через справу Стренгвейза. Але спершу маю поставити запитання, що може вам здатися дивним. Пригадайте, будь ласка, як саме ви натрапили на справу, в якій згадане моє ім'я? Ви сказали, що побачили досьє? Де саме? Хтось його затребував? Не хочу пхати носа куди не слід, тож якщо не бажаєте, можете не відповідати. Мені просто цікаво.

Плейделл-Сміт підняв брову.

— Така вже у вас робота, — він замислився, втупившись у стелю. — Мені здається, що я побачив це досьє на столі моєї секретарки. Вона новенька і намагається дати лад справам. Варто зауважити, — кинувся він захищати секретарку, — що на столі лежало багато справ, але я звернув увагу саме на цю.

— Розумію, — відгукнувся Бонд і винувато посміхнувся. — Прошу вибачення, просто чомусь багато людей цікавляться моїм візитом. Насправді я хотів розпитати вас про Краб Кі. Що вам відомо про це місце? А також про того китаєця — Доктора Ноу, який придбав той острів. А ще викладіть усе, що ви знаєте про торгівлю гуано. Розумію, що це доволі довгий список, але мені допоможе будь-яка інформація.

Плейделл-Сміт коротко розсміявся, попихкуючи люлькою. Він витягнув її з рота і заговорив, намагаючись утрамбувати тютюн сірником.

— Про гуано я знаю більше, ніж ви зможете перетравити. Про це лайно можу розповідати годинами. Перш ніж отримати тут посаду, я працював у консульстві в Перу. Багато спілкувався з людьми, які займалися цим бізнесом — Компанія Адміністрадора дел Гуано. Чудові хлопці. — Нарешті люльку вдалося розкурити, і тоді Плейделл-Сміт нарешті залишив коробочку зі сірниками у спокої. — Щодо усього іншого, то можна заглянути в досьє. — Він кілька разів гойднув дзвоником, і за мить двері позаду Бонда розчинилися. — Міс Таро, принесіть, будь ласка, досьє по Краб Кі. Одне — про продаж острова, а інше — про наглядача, котрий з'явився у нас напередодні Різдва. Міс Лонгфелло знає, де їх знайти.

— Гарзд, сер, — прозвучав позаду Бонда мелодійний голосок, і двері зачинилися.

— Що стосовно гуано... — Плейделл-Сміт випрямився у кріслі, а Бонд приготувався до нудної лекції. — Як відомо, гуано — це пташиний послід. Його виробляють птахи двох видів — маскова олуша⁴⁸ і баклан Бугенвіля. На Краб Кі водиться лише баклан Бугенвіля, відомий також як баклан чубатий, що його можна знайти і в Англії. Цей баклан — справжня машина з переробки риби на гуано. Птахи харчуються здебільшого анчоусовими. Щоб проілюструвати, скільки риби вони жеруть, наведу приклад — у шлунку одного баклана знайшли сімдесят риб! — Плейделл-Сміт витягнув люльку з рота і схвильовано ткнув у бік Бонда. — Усе населення Перу споживає чотири тисячі тонн риби за рік, а морські птахи — п'ятсот тисяч тонн!

Бонд розкрив рота, щоби показати, наскільки він вражений:

— Оце так!

— Саме так, — продовжив колоніальний секретар, — кожного божого дня кожен із тих сотень тисяч бакланів зжирає приблизно фунт риби та відкладає унцію гуано на гуанері — так називається острів з гуано.

— А чому вони не паскудять просто в море?

— Гадки не маю, — Плейделл-Сміт прокрутив питання у голові й відповів: — Ніколи навіть на думку не спадало. Хоч як там є, а вони паскудять тільки в певних місцях. Роблять це на суші, причому з часів Великого потопу. І це призвело до накопичення мільйонів тонн гуано на Пескадорах⁴⁹ та інших гуанерах. Потім, у середині дев'ятнадцятого сторіччя хтось відкрив, що гуано — це могутнє природне добриво з купою нітратів, фосфатів та усього іншого. І на ті острови ринули кораблі зі старателями, які спустошували їх упродовж двадцяти з лишком років.

У Перу цей період зветься «сатурналіями». Такий собі місцевий Клондайк під час золотої лихоманки. Люди бились одне з одним за право видобування гуано, захоплювали кораблі, убивали робітників, продавали фальшиві мапи секретних островів та інше. Одне слово, заробляли шалені гроші.

— Гарзд, а щодо Краб Кі? — Бонд вирішив повернути розмову в цікаве для нього русло.

— Це — єдина гуанера так далеко на півночі. Її також розробляли, але місцеве гуано містить низький відсоток нітратів. Води довкола нього не такі багаті ними, як у течії Гумбольдта⁵⁰, і внаслідок цього хімічних речовин у рибі менше. Отже, небагато й гуано. Краб Кі був економічно зисковим, коли ціни залишалися порівняно високими, але весь цей ринок упав після того, як німці запропонували штучне міндобриво. На той момент перуанці дійшли висновку, що вони розбазарюють фантастичне національне багатство, і взялися до врегулювання галузі, щоб захистити рештки гуанер. Вони націоналізували бізнес, а також узяли під захист птахів. Поступово запаси гуано збільшувалися. Потім фермери зрозуміли, що штучне хімічне добриво не таке уже й невинне, воно виснажує ґрунти, чого не робить гуано, і ціна на нього почала зростати, а галузь знову розквітла. Тепер вона майже відновилася, хоча нині Перу залишає левову частину гуано для власних сільськогосподарських потреб. Відтак знову згадали про Краб Кі.

— Он як...

— Саме так. — Плейделл-Сміт поплескав по кишнях, шукаючи сірники, знайшов коробку на столі, потрусив її і вдруге почав процедуру підпалу люльки. — Після вибуху війни цей китаєць — хитрий хлопець — вирішив заробити грошенят на старій гуанері на Краб Кі. Тоді ціна за тонну на цьому боці Атлантики сягала п'ятдесяти доларів. Він придбав у нас увесь острів, якщо мене не зраджує пам'ять, за десять тисяч фунтів, привіз на нього робітників і взявся до діла. Він і тепер продовжує його розробляти. Напевне, надбав неабияке багатство. Він торгує навпрост із Європою і раз на місяць відправляє корабель до Антверпена. Встановив новітні дробарки та сепаратори. Трудиться, так би мовити, в поті чола. А як же інакше — мусить, бо прогорить. Особливо нині. Торік, наскільки я чув, ціни на CIF⁵¹ Антверпен коливалися від тридцяти восьми до сорока доларів за тонну. Гадки не маю, скільки він платить своїм робітникам, щоб заробити профіт. Перетворив це місце на укріпленій концентраційний табір. Жодних звісток звідти! Подейкують різне, але ніхто поки не скаржився. На своєму острові він, звісно, робить, що йому забагнеться.

Бонд спробував уточнити:

— А що може бути такого цінного для нього в цьому місці? Думаєте, шкурка варта виправки?

— Ці баклани — найцінніші у світі птахи. Кожна пара створює за рік гуано на два долари без якихось витрат з боку господаря. Самиця відкладає у середньому три яйця, з яких виростає дві особини. Два виводки на рік. Припустимо, вони коштують п'ятнадцять доларів за пару, а на Краб Кі живуть сто тисяч птахів. Рахуйте самі — це означає, що сукупна вартість птахів на острові — півтора мільйона доларів. Доволі цінна нерухомість. Додайте вартість обладнання, тобто ще мільйон —

і ви отримаєте за це богом забуте місце кругленьку суму. До речі, — Плейделл-Сміт знову закалатав у дзвоник, — де, до біса, ті досьє, які я попросив принести? У них ви знайдете усю потрібну інформацію.

Двері позаду Бонда відчинилися.

— Послухайте, міс Таро, — мовив роздратовано Плейделл-Сміт, — що там з тими досьє?

— Мені дуже шкода, сер, — відповів голосок, — але ми ніде не можемо їх знайти.

— Що значить «не можемо їх знайти»? Хто брав їх останнім?

— Коммандер Стренгвейз, сер.

— Але я абсолютно чітко пам'ятаю, як він їх повернув! Куди вони поділися?

— Не знаю, сер, — холодно відповів голос. — Папки на місці, а матеріали зникли.

Бонд повернувся у кріслі, подивився на дівчину і хмикнув. Він знав, куди поділися документи. Він знав тепер, і чому його стара справа опинилася на столі секретарки. Він також зрозумів, яким чином секретна інформація про «Джеймса Бонда, спеціаліста з експортно-імпортних операцій» просочилася з Кінгз-хауса — єдиного місця на Ямайці, де було відомо про його завдання.

Бо, подібно до того ж Доктора Ноу, подібно до міс Аннабель Чанг, скромна, серйозна мініатюрна секретарка в рогових окулярах була китаянкою.

ПАЛЕЦЬ НА СПУСКОВОМУ ГАЧКУ

Секретар колонії пригостив Бонда ланчем у Королівському клубі. Вони сіли за столик в кутку елегантної, обробленої панелями з червоного дерева обідньої зали з чотирма величезними вентиляторами, і розмова природно зайшла про Ямайку. Коли наспіла кава, Плейделл-Сміт достатньо глибоко препарував справжнє життя ямайців, а також те, що ховалося за фасадом на перший погляд заможного та спокійного острова, як його знають у світі.

— Отже, картина така. — Плейделл-Сміт почав маніпуляції з люлькою. — Середньостатистичний ямайєць — доброзичливий лінивий чоловік з чеснотами й вадами дитини. Він живе на багатючій землі, але це не робить його багатим. По-перше, він не знає, до чого докласти рук, по-друге, він надто лінивий. Британці прийшли й пішли, знявши вершки, але за дві сотні років британського володарювання ніхто з англійців так і не розбагатів. Вони тут надовго не затримуються: зривають куш — і додому. Чого не скажеш про португальських євреїв. Ті прийшли разом з англійцями і залишились. Але вони сноби і витрачають шалені гроші на чудові будинки та розкішні прийоми. Їхні імена прикрашають сторінки світської хроніки в «Глінері», коли туристичний сезон завершується. Гроші заробляють на ромі й тютюні, а також представляють інтереси автомобільних, страхових та інших великих британських компаній. За ними йдуть сирійці, також доволі заможні, але не мають такої хватки, як євреї. Вони володіють більшістю універсальних магазинів та фешенебельними готелями. Одначе прорахувати ризики вони не спроможні — тому їхні крамниці часто затоварені, тож аби знову зробити їх ліквідними, ці євреї час від часу змушені організовувати підпали. Далі йдуть індійці з традиційною млявою торгівлею споживчими товарами і тому подібним. Їх тут небагато. І нарешті, останні — китайці: діловиті, ґрунтовні, тримаються осторонь. Вони становлять найвпливовішу громаду Ямайки. Володіють булочними, пральнями й найліпшими продуктовими крамницями. Тримаються відлюдно, оберігаючи чистоту крові, — Плейделл-Сміт розсміявся. — Це, звісно, не означає, що вони не вештаються з чорними дівками. Результати цього кровозмішання можна побачити повсюди в Кінгстоні. Кегри — нова могутня раса. Вони дивляться звисока на негрів, а

чистокровні китайці — на них. Одного дня вони почнуть становити загрозу. Вони розумні, як китайці, проте успадковують усі вади чорношкірих. У поліції з ними багато проблем.

— А ваша секретарка? — запитав Бонд. — Вона також із кегрів?

— Саме так. Розумна дівчина і дуже вміла. Ми прийняли її на роботу пів року тому. Виявилася найкращою з усіх кандидаток.

— Виглядає дуже вправною, — ухильно відгукнувся Бонд. — А що, їхня спільнота насправді так добре організована? У них є лідер?

— Поки що ні. Але з часом вони, безумовно, до цього прийдуть і стануть впливовою меншістю. — Плейделл-Сміт поглянув на годинника. — До речі, дякую, що нагадали. Маю дати прочухана з приводу тих досьє. Навіть не здогадуюся, куди вони могли подітися. Абсолютно чітко пам'ятаю... — Він осікся. — Проблема в тому, що я так і не зміг допомогти вам з цим Краб Кі й нашим добрим доктором. Але у тих паперах ви небагато чого б знайшли. За нашою інформацією, він справив враження приємної, привабливої людини. Дуже ділової. А потім стався той гармидер з Одюбонівським товариством. Гадаю, ви в курсі. Щодо острова, то про нього інформації у досьє взагалі нема, хіба що парочка довоєнних рапортів та копія останніх топографічних зйомок. Виглядає те місце похмуро. Мангрові хащі, болота та величезна гора пташиного лайна край берега. Ви сказали, що збираєтеся до Інституту. Якщо хочете, можу вас туди підкинути і познайомити з хлопцем, який завідує відділом картографії.

Годину по тому Бонд усамітнися в куточку кімнати з топографічною картою Краб Кі, зробленою в 1910-му. Він позичив пачечку паперу і зробив грубий зарис острова та примітки щодо основних орієнтирів.

Загальна площа острова — близько п'ятдесяти квадратних миль. Три чверті території на східній частині займали болота та неглибоке озеро. З озера витікала річка, що вигиналася дугою до моря; від середини вона мілішала і на південному краю острова утворювала невеличку піщану затоку. Бонд припустив, що табір одюбонівських спостерігачів мав бути десь у верхів'ї річки. На захід земля поступово підіймалась і закінчувалася пагорбом, судячи з мапи, заввишки п'ятсот футів, який круто обривався у море. На пагорб вказувала стрілка з написом унизу мапи «Поклади гуано. Останні розробки 1880».

Жодного натяку не те що на дорогу, а й навіть на стежину на карті не було, як не було позначено жодних будівель. Формою острів нагадував щура, що плив на захід, — пласка спина закінчувалася приплюснутою головою. Територіально Краб Кі був за тридцять миль на північ від Галіна-пойнт на північному узбережжі Ямайки й за шістдесят миль на південь від Куби.

Нічого більше з тієї карти вичавити було неможливо. Острів з усіх боків, окрім західного, де найближча відмітка показувала глибину п'ятсот фатомів, оточували мілини. Далі в напрямку Куби дно понижалося до Кайманової западини. Бонд згорнув мапу й віддав її бібліотекарці.

Раптом він відчув, що страшенно втомився. Була четверта дня, але в Кінгстоні припікало немилосердно. Джеймс вийшов з Інституту, спіймав таксі й поїхав у гірську прохолоду до готелю. Він був задоволений тим, що вдалося з'ясувати. Більше тут робити було нічого. Бонд розраховував на спокійний вечір у готелі, а завтра вранці вони звідси заберуться.

У готелі він підійшов до порт'є запитати, чи є повідомлення від Кворрела.

— Жодних повідомлень, сер, — відповіла дівчина. — Тільки корзина фруктів з Кінгз-хаусу. Принесли після ланчу. Посильний заніс її у ваш номер.

— Як виглядав посильний?

— Він був чорношкірим, сер. Сказав, що від губернатора.

— Дякую.

Бонд узяв ключі й піднявся сходами на другий поверх. Це було просто сміхотворно. Тримавши руку на пістолеті під піджаком, Джеймс наблизився до дверей номера, відкрив замок і розчинив навстіж двері. Кімната була порожня. Бонд зачинив двері на замок. На туалетному столикові красувалася величезна, багато прикрашена корзина з мандаринами, грейпфрутами, рожевими бананами, соусепами⁵², зор'яними яблуками⁵³ і навіть парочкою тепличних нектаринів. До ручки корзини, прикрашеної красивою стрічкою, був прикріплений білий конверт. Бонд обережно зняв його, підніс до світла, потім відкрив. На білому аркушикові дорогого паперу було

надруковано: «З найкращими побажаннями від Його превосходительства Губернатора».

Бонд хмикнув. Він роздивився корзину, приклав вухо. Потім, узявши її за ручку, вивернув на підлогу. Фрукти покотилися по бамбуковому помості. У корзині не було нічого, крім фруктів. Бонд знизав плечима — пересторога ніколи не завадить. Залишалася ще одна можливість. Він узяв один з нектаринів — спіліший — і відніс до ванної. Кинув той у раковину й повернувся до кімнати. Перевірив спальню, розчинив гардеробну. Обережно підняв валізу та відніс її на середину кімнати, нахилився і перевіряв сліди від тальку, який попередньо наніс на обидва замки. На замках залишилися відбитки пальців, довкола отворів побачив подряпини. Ці люди не такі обережні, як ті, з ким йому доводилося стикатися раніше. Він розкрив валізу і поставив її на «попа». Облямівка на передньому боці верхньої кришки містила чотири маленькі цвяхи, що виглядали невинно. Джеймс підчепив один з них нігтями, щоб послабити. Коли той вийшов, Бонд сіпнув сильніше і витягнув трифутувий сталевий дріт, що проходив крізь малесенькі дірочки під кришкою валізи, приховуючи потаємне відділення. Знявши кришку, Джеймс перевіряв, чи все на місці. Потім з набору інструментів узяв ювелірну лупу, повернувся до ванної, увімкнув світло біля дзеркала для гоління. Вставив лупу в око, обережно підняв нектарин з раковини й почав його повільно повертати, затиснувши між великим і вказівним пальцями.

Так і є. Він уздрів дрібненький точковий прокол, окраєчок якого змінив колір на блідо-коричневий. Прокол був зроблений у щіліні плода, і його не побачиш інакше, як за допомогою збільшувального скла. Бонд обережно поклав нектарин у раковину та хвильку постояв, дивлячись на відображення у дзеркалі.

Отже, це справжнісінька війна. Дуже цікаво. Бонд відчув, як напружилися м'язи внизу живота. Посміхнувся своєму відображенню — інстинкти його не підвели. Сумнівів більше нема — Стренгвейза і його помічницю вбили, а документи знищили саме тому, що вони взяли правильний слід. За ними на сцену вийшов Бонд, і завдяки міс Таро на нього тут уже чекали. Міс Чанг в аеропорту, а потім таксист у порожньому таксі провели його аж до готелю «Блю Хілз». Перший постріл зроблено. За ним обов'язково буде другий. Але

хто тримає палець на спусковому гачку? Хто взяв його, Джеймса, на мушку? Бонд перебирав варіанти. Доказів не було, проте він був упевнений: цей постріл здійснили з дуже далекої відстані — з острова Краб Кі. А людина, яка натиснула на гачок, мала ім'я Доктор Ноу.

Джеймс повернувся до спальні. Один за одним він брав фрукти, переносив до ванної кімнати і там вивчав, розглядаючи крізь збільшувальне скло. На всіх плодах прокол був біля черешка або в природних щілинах. Бонд зателефонував на рецепцію і попросив принести картонну коробку, папір та мотузку, обережно запакував фрукти, потім підняв слухавку й попросив з'єднати з Плейделл-Смітом у Кінгз-хаусі.

— Вибачте, що знову турбую вас, друже, — сказав Бонд, — але чи ви, бува, не підкажете адресу лабораторії в Кінгстоні, де можна зробити хімічний аналіз? Є? Чудово. Мені треба дещо зробити. Якщо я надішлю вам це, зможете відправити до лабораторії? Я не хочу світитися. Можна так? Добре. Усе поясню вам згодом. А коли отримаєте результати аналізів, будь ласка, надішліть мені телеграму. Я на тиждень зупинюсь у Бо Дезер, що в Морганз Харбор. Буду вдячний, якщо це прохання залишиться між нами. Вибачте за таку таємничість, але я все поясню, коли побачимось. Гадаю, ви самі все зрозумієте, коли отримаєте висновок з лабораторії. До речі, передайте хіміку, щоб поведився із зразками максимально обережно. Попередьте, що вони набагато небезпечніші, ніж здаються. Щиро дякую. Дуже приємно було з вами познайомитися. До побачення.

Бонд написав на ящиківі адресу, вийшов на вулицю, спіймав таксі й попросив водія доставити посилку в Кінгз-хаус якнайшвидше. Була шоста вечора. Джеймс піднявся до себе, прийняв душ, перевдягнувся і замовив перший коктейль. Вийшов на балкон, щоб насолодитися напоєм, як задзвонив телефон.

— Я про все домовився, кепе, — доповів Кворрел.

— Чудово. Про будинок також?

— Подбав про все, — відповів Кворрел обережно. — Побачимось, як домовилися, кепе.

— Гаразд, — відповів Бонд, укотре вражений справністю Кворрела та його обережністю. Він поклав слухавку і вийшов на балкон.

Сонце сідало. Фіолетова тінь сповзала з гір і рухалася до міста й порту. Коли вона накриє місто, у домівках запалить світло. За кілька хвилин саме так і сталося. Високо у небі прогарчав літак. Джеймс підняв голову — то був «супер-констеллейшен», рейс, на якому Бонд сюди прилетів усього-на-всього вчора. Він простежив, як літак заклав дугу над морем, а потім узяв курс на аеропорт в Палісадосі. Який же довгий шлях він пройшов за останні двадцять чотири години, коли двері літака відчинились, а гучномовець промовив: «Пані та панове, ми здійснили посадку в Кінгстоні, Ямайка. Будь ласка, залишайтеся на своїх місцях, допоки ми не пройдемо карантинний контроль».

Чи варто доповісти М., що картина, яку він змалював, значно змінилася? Може, повідомити губернаторові? Пригадавши зустріч з ним, Бонд відкинув цю думку. Щодо М., то Бонд мав шифрувальні коди і легко міг відправити йому каблограму через Колоніальний офіс. Але що написати? Що Доктор Ноу надіслав йому корзину з отруєними фруктами? Однак наскільки він, Джеймс, може бути впевненим, що вони отруєні, або що їх надіслав йому саме Доктор Ноу? Бонд уявив обличчя М., коли той читатиме депешу. Шеф натисне клавішу інтеркому і скаже: «Начканце, нуль-нуль сьомий злетів з катушок. Стверджує, що йому надіслали отруєні фрукти. Хлопець геть утратив здоровий глузд — надто довго бовтався по шпиталях. Краще відкликати його додому».

Бонд посміхнувся, підвівсь і зателефонував, щоби принесли ще один коктейль. Звісно, насправді розмова відбулася б у трохи іншому руслі, проте зміст залишився б тим самим. Ні, доповідати зарано. Звісно, якщо ситуація загостриться, а він не попередив про таку ймовірність, тоді неприємностей не уникнути. Отже, треба пильнувати, що усе тривало гладко.

Бонд допив другий бокал і подумав, що робитиме далі. Зійшовши донизу, він пообідав у напівпорожній залі ресторану, прихопивши зі собою «Путівник по Вест-Індії». О дев'ятій уже валився з ніг. Повернувшись до номера, спакував речі на ранок, потім зателефонував порт'є і попросив розбудити о п'ятій тридцять. Відтак Джеймс замкнув двері, а також опустив та позамикав планчаті віконниці, а це означало, що на нього чекає спекотна ніч. Нічого не поробиш. Бонд заліз голим під простирadlo, повернувся на лівий бік, підсунув праву

руку під подушку, де лежав його «вальтер-ППК», і за п'ять хвилин заснув.

Серед ночі Джеймс раптово прокинувся. Люмінесцентні стрілки годинника показували третю. Бонд розплющив очі й лежав, не ворущачись. У кімнаті було абсолютно тихо. Він прислухався — за вікном також ані звуку. Десь удалині забрехав пес. До першого приєднались інші собаки, істеричний собачий хор тривав із хвилину й припинився так само різко, як і розпочався. Місячне сяйво проникало крізь щілини віконниць, відкидаючи чорно-білі смуги на підлогу біля ліжка. Здавалося, наче він спав у клітці. Що ж його розбудило? Джеймс ворухнувся, готовий висковзнути з ліжка.

І раптом заляк. Заляк намертво, наскільки це під силу людині.

По лівій щиколотці щось рухалось. Ось «воно» дісталось гомілки. Бонд відчув, як ворущиться волосся на нозі. Якась комаха. Причому, величезна. Дюймів п'ять-шість, не менше долоні. Дюжини ніжок легко торкаються шкіри. Що за мерзота?

Тут Джеймс почув звук, якого раніше ніколи не чув, звук, від котрого волосся на голові стало дибом. Спробував зрозуміти, що це. Не може бути! Такого просто не може бути! Волосся стало дибом по всьому тілу, він покритися холодним потом. Як дивно! Він завжди думав, що це просто метафора. Але чому така реакція? Що з ним коїться?

Комаха на нозі рушила далі. Бонд зрозумів, що він страшенно наляканий, до смерті. Інстинкти, які спрацювали раніше за розум, підказали, що по ньому повзе стонога.

Джеймс і далі лежав, боячись поворухнутись. Одного разу він бачив заспиртовану тропічну стоногу в банці на полиці у музеї. Блідо-коричнева, товстенька та дюймів п'яти-шести завдовжки, саме як оця. З кожного боку приплюснutoї голови видавались убік вигнуті пазурі, в котрих, як пояснював підпис, була отрута, смертельна для людини при потраплянні в артерію. Тоді в музеї він зацікавлено оглянув мертву комаху і рушив далі.

Тим часом стонога дісталася коліна і рушила вище по стегну. Що б там не сталось, але рухатися не можна. Не можна навіть здригатися. Уся його свідомість зосередилася на двох рядах маленьких ніжок, які продибали до боку і повернули в напрямку паху. Бонд заскреготів зубами — не дай боже, тварюці сподобається тепло цього містечка. А

якщо вона надумає пролізти в якийсь отвір? Чи витримає він? А якщо вирішить за щось вчепитися? Бонд відчував, що тварюка торкається там волосся. Свербіло. М'язи внизу живота напружилися, живіт втягнувся. Джеймс не міг контролювати ці рухи. Тепер стонога повернула в бік живота, лапки чіплялися щільніше, щоб запобігти падінню. Комаха наблизилася до серця — тут укус однозначно означатиме смерть. Стонога протупотіла правобіч по грудях і зупинилася на ключиці. Що там робить? Бонд відчував, як пласка голова рухається з боку в бік, немов вибираючи напрямок. Куди вона дивиться? Чи зможе пролізти під простирadlo? Може, припідняти його трішки? Ні, ні за що! Тварина була якраз на початку яремної вени. Може, її саме зацікавило биття пульсу. Боже, якби він тільки міг його контролювати! Бонд спробував телепатично поспілкуватися зі стоногою. Жодної небезпеки, це калатання — лише ритмічне биття, не більше. Жодної шкоди! Вилазь-но на свіже повітря!

Немов почувши умовляння, комаха рушила далі по шиї Джеймса і видряпалася на підборіддя, прочухала повз краєчок губи — лоскіт став майже нестерпним. Відтак рушила носом, і тепер Бонд відчув її вагу та довжину. Заплющив очі — по дві пари ніжок, які вона переставляла почергово, залоскотали праву повіку. Коли стонога забралася з ока, чи був у нього шанс струсити цю мерзоту, враховуючи, що її ноги ковзають по спітнілому лобі? О боже, ні! Ніг було багато, і вони міцно трималися за шкіру. Може, йому і вдалося б струсити частину, а решта? Із приголомшливою обачністю гігантська комаха совалася по чолу Бонда. На крайку волосся зупинилася. Що вона там робить? Комаха тикалася головою в його шкіру. Вона пила! Пила крапельки солоного поту! На мить вона завмерла, і Джеймс відчув страшенну слабкість — напруга була майже нестерпною. Він змокрів — піт лив з нього струмочками, просочуючи простирadlo. За мить його почне бити нервове тремтіння — він відчував його наближення. Почне трусити, немов у гарячці. Чи зможе він це вгамувати? Бонд лежав і чекав, дихаючи рівно та по можливості спокійно.

Стонога рушила далі, занурившись у хащі волосся. Джеймс відчував, як вона на шляху розсуває його аж до коренів. Ану ж їй там сподобається, і вона вирішить залишитися? Як ці стоноги сплять? Скручуються чи розтягнувшись у довжину? Ті маленькі стоноги, яких

він бачив у дитинстві, які завжди знаходили зливальний отвір у ванні, згорталися, коли в них тикали пальцем. А ця тварюка дісталася туди, де голова торкалася подушки. Зійде вона на тканину чи залишиться у теплому лісі волосся? Стонога зупинилася. Йди геть! — горлало все єство Джеймса.

Стонога ворухнулася і, не кваплячись, велично залишила голову Бонда та спустилася на подушку.

Джеймс зачекав секунду, прислухаючись до шкрябання ніжок по бавовні — немов хтось легко дряпає нігтем.

А потім із гуркотом, від якого кімната пішла ходуном, Бонда немов пружиною викинуло з ліжка.

Він скочив на підлогу і кинувся увімкнути світло. Його трусило. Похитуючись, він крадькома наблизився до ліжка та простягнув руку до подушки. Першим бажанням було відкинути подушку на підлогу, але він опанував себе, наказав заспокоїтися. Тоді обережно узяв подушку за край, вийшов на середину приміщення і кинув її на підлогу. Стонога виповзла з-під неї і щодуху дременула до стіни. Бонд обдивився по боках, не поспішаючи, взяв у руку черевик. Небезпека минула. Тепер його мозок працював над тим, як стонога потрапила до кімнати. Він замахнувся черевиком і майже відсторонено вдарив по тварюці. Хруснув зламаний панцир.

Бонд підняв черевик.

Стонога звивала своє п'ятидюймове сіро-коричнювате тільце з боку в бік у передсмертній агонії. Джеймс ударив іще раз. Панцир розколовся, потекла жовтувата гноївка.

Бонд випустив черевика і побіг до вбиральні, де його страшенно знудило.

НІЧНИЙ ПЕРЕЇЗД

— До речі, Кворреле, — спитав Бонд, коли вони обігнали бус з коричневим бомбистом⁵⁴ на вітровому склі. Тому довелося виїхати на узбіччя, щоби пропустити їхню автівку, і вони покотилися в бік Кінгстона під пронизливі звуки клаксона, яким водій переможно відновив своє ображене его, — а що тобі відомо про стоног?

— Про стонох, кепе? — перепитав Кворрел, скосивши на Бонда погляд, аби переконатися, що він правильно почув питання. Бонд залишався незворушним. — Це справжня мерзота. Три-чотири, а іноді й усі п'ять дюймів завдовжки. Може вбити людину. Живуть зазвичай стоноги у старих дерев'яних будинках у Кінхстоні, в інших вологих місцях. А що трапалося, кепе? Бачили таку?

Бонд проігнорував запитання. Він також нічого не сказав Кворрелу про отруєні фрукти. Кворрел був загартованим бійцем, але навіть сіяти насіння сумнівів?

— А чи можуть вони водитися, наприклад, у нових будинках? Ну, в черевикові, чи в шухляді, або в ліжку?

— Це абсолютно неможливо, — відповів Кворрел категорично. — Якщо, звісно, їх не засунули навмисне. Ці комахи ховаються в щілинах і закапелках. Вони чистоту не люблять, їм до вподоби бруд. Їх можна знайти в куцах, під колодами чи каменюками, а в житловому будинку — ніколи.

— Зрозуміло, — відгукнувся Бонд і змінив тему: — Гаразд, що там з нашими хлопцями на «санбімі»?

— Усе в порядку, кепе. Я знайшов дуже двох схожих на обох нас. Вони були щасливі, отримавши таке завдання. — Кворрел хмикнув, швидко зиркнув на Бонда і додав: — Боюся тільки, кепе, що вони не надто зразкові громадяни. Знайшов таких, яких зміх. Мене вдаватиме один волоцюга, а вас узагалі — білий нікчема, якого я вчепив у Бетсі.

— Хто така Бетсі?

— Хазяйка найпаршивішохо борделю в місті, кепе, — Кворрел смачно харкнув у вікно. — Цей білий завідує у неї бухгалтерією.

Бонд розсміявся.

— Вибирати не доводиться. Лише б вони водили нормально. Сподіваюся, доїдуть до Монтего без пригод.

— Не сумнівайтеся, — Кворрел не зрозумів, до чого веде Бонд. — Якщо не доїдуть, я підніму на вуха поліцію.

Вони дісталися сідловини Стоуні Хілл⁵⁵, де Джанкшен-роуд різко пірнає униз і виходить за п'ятдесят крутих поворотів на північне узбережжя. Джеймс перемкнув маленький «остін А-30» на другу передачу і зняв ногу з педалі газу. Сонце зійшло з-за хребта Блакитних гір, кидаючи колодязі золотого світла у глибокі ущелини. Рух на дорозі

у цю ранкову годину був незначним — де-не-де траплялися поодинокі селяни, які поспішали до своїх клаптиків землі на схилах гір; вони тримали на правому плечі довжезні мотики й дожовували сніданок — стеблину цукрової тростини завдовжки фут у лівій руці. З гір стежинами спускалися жінки з корзинами фруктів чи овочів, прямуючи до базару в Стоуні Хілл, черевики на плечі — їх взували біля містечка. Така мирна, патріархальна атмосфера нітрішечки не змінилася за останні двісті років. Замість нині заасфальтованого шосе Бонд міг легко уявити стежину для мулів, якою перевозили товари з Порт-Рояля до гарнізону в Морганз Харбор у далекому 1750-му.

Кворрел порушив ідилічну картину.

— Кепе, — винуватим тоном мовив той, — звиняйте, що запитую, але які наші подальші дії? Учора я весь день міркував, але так ні до чого не додумався.

— Я й сам толком ще не знаю, — відповів Бонд, перемикнувшись на підвищену передачу і проїжджаючи крізь величні галявини Каслтонівських садів. — Як я казав раніше, мені надіслали наказ з'ясувати обставини зникнення командера Стренгвейза та його помічниці. Вважають, що вони втекли разом. Я ж переконаний: їх вбили.

— Та невже! — в голосі Кворрела не було здивування. — І хто, по-вашому, це зробив?

— Гадаю, це робота Доктора Ноу, того китаїця з острова Краб Кі. Стренгвейз почав рознюхувати щодо пташиного заповідника і якимось чином втрутився у справи китаїця. А в Доктора Ноу манія щодо приватності життя, і він ні перед чим не зупиниться, коли люди починають заглядати до нього через паркан. Щоправда, мої підозри стосовно Доктора Ноу нічим не підкріплені. Проте за останні двадцять чотири години сталося кілька надзвичайних подій. Саме тому я попросив перегнати «санбім» до Монтего, щоб замести сліди. Саме тому ми й збираємося на кілька днів сховатися в Бо Дезер.

— А далі, кепе?

— По-перше, хочу, щоб ти значно поліпшив мою форму. Доведеться потренуватись, як того разу. Пам'ятаєш?

— Звісно, кепе. Це мені під силу.

— А потім, гадаю, ми удвох прогуляємося на Краб Кі.

Кворрел присвиснув. Але той звук закінчився сумною ноткою.

— Трохи рознюхаємо. Потреби наблизитися до Доктора Ноу нема. Хочу подивитися на той пташиний заповідник і на власні очі побачити, що сталося з табором спостерігачів. Якщо побачимо, що там справа нечиста, — заберемося геть, а потім постукаємо у вхідні двері з командою спецназу. І вчинимо повноцінну перевірку. Але я не можу просити підкріплення, допоки не матиму доказів. Що скажеш?

Кворрел поліз у кишеню за цигарками і нервово прикуривав. Випустивши хмаринку через ніздрі, поглянув, як дим вилітає у вікно, і тільки тоді мовив:

— Кепе, думаю, що ви не сповна розуму, якщо замислили пробратися на той острів, — він спробував опанувати хвилювання і після паузи, подивившись на незворушне обличчя Бонда, збентежено мовив: — Я просто хотів сказати, кепе, що на Кайманах у мене родина. Чи можна мені якось застрахувати життя перед тим, як ми туди вирушимо?

Бонд майже з ніжністю подивився на суворе задубіле обличчя морського вовка. На його лобі між очима пролягла глибока зморшка.

— Звісно, друже. Зробимо це завтра в Порт-Марії. Застрахуємо тебе на солідну суму, приміром, на п'ять тисяч фунтів. А тепер скажи, як нам дістатися того острова? Човном?

— Саме так, кепе, — неохоче погодився Кворрел. — За спокійного моря з лехким вітром. Треба дочекатися північно-східного бризу і темної ночі. Щодо ночей, вони зараз якраз темні. Наприкінці тижня місяць увійде у другу чверть. А де ви збираєтеся висадитися, кепе?

— На південному березі, де гирло річки. Від нього піднімаємося до озера. Я впевнений, що саме там наглядачі розбили табір. Їм потрібна прісна вода. І щоб до моря недалеко.

Кворрел хмикнув, але без особливого піднесення.

— І як довго ви плануєте там затриматися, кепе? Ми не зможемо взяти зі собою багато провізії — тільки хліб, сир та солонину. Ніякого тютюну — через дим та вогонь. Місцевість там погана — самі болота й мангрові зарості.

— Найкраще заpastися днів на три, — відповів Бонд. — Раптом вітер зміниться, і ми застрягнемо на ніч-другу. Прихопи пару гарних мисливських ножів.

Я візьму пістолет — хтозна, що може трапитися.

— Це точно, — похмуро буркнув Кворрел і занурився в думки, промовчавши аж до Порт-Марії.

Вони проїхали крізь це невеличке містечко і попрямували до мису в Морганз Харбор. Там усе було, як запам'яталося Бонду — цукрова голова острова Сюрпризів⁵⁶, яка здіймалася посеред затишної затоки, човни, витягнуті на берег, посеред пагорбків морських раковин, віддалений гул прибою за рифом, що ледь не став йому могилою. Бонд, на якого наринали спогади, повернув машину на вузьку бокову дорогу, що петляла через плантації цукрової тростини, посеред яких, немов галеон на міліні, височіли суворі руїни хазяйського маєтку плантації Бо Дезер.

Вони під'їхали до воріт, що вели до бунгало. Кворрел вискочив та відчинив ворота, Бонд заїхав усередину і зупинився на ганку коло білого одноповерхового будиночка. Тут було дуже затишно. Джеймс обійшов будинок, перетнув ганок, щоб подивитися на океан. Усе було, як тоді: смужка глибокої, тихої води — прохід для субмарини, яким він дістався острова Сюрпризів. Іноді ця його пригода поверталась у нічних кошмарах. Бонд пригадав Солітер — дівчину, яку витягнув з води, — всю зранену та скривавлену, й ніс її додому через цей ганок. Що сталося з нею? Де вона зараз? Рвучко розвернувшись, Джеймс повернувся в будинок, облишивши важкі спомини.

Було о пів на дев'яту. Бонд розпакував речі, перевзувся у сандалії, надягнув шорти. Невдовзі приміщення заповнив аромат кави й підсмаженого бекону. За сніданком вони обговорили режим тренувань — підйом о сьомій, заплив на чверть милі, потім — сніданок, годинку позасмагати, опісля — забіг на милю, знову плавання, ланч, сон, сонячні ванни, заплив на милю, гаряча ванна, масаж, обід та відбій о дев'ятій.

Після сніданку вони почали виконувати програму.

За тиждень виснажливих тренувань не сталося нічого особливого, крім коротенької статті в «Дейлі Глінер» і телеграми від Плейделл-Сміта. Замітка повідомляла, що «санбім-талбот», реєстраційний номер Н-2473, потрапив у смертельну аварію на так званому «Диявольському шосе» — дільниці дороги з купою поворотів міжспаніш-тауном та Очос-Ріо на шосе Кінгстон — Монтего. Вантажівка, водія котрої так і не знайшли, врізалась у «санбім», коли той вискочив з-за повороту.

Обидві автівки з'їхали з дороги і впали в ущелину. Водій і пасажир «санбіма» — Бен Гіббонс із Харбор-стріт та Йосія Сміт, без певного місця перебування, померли на місці. Містера Бонда, туриста з Англії, який узяв машину в оренду, просять нагально звернутися до найближчої поліцейської дільниці.

Бонд спалив газету, бо не хотів засмучувати Кворрела.

А наступного дня надійшла телеграма від Плейделла-Сміта:

**«КОЖНИЙ ФРУКТ МІСТИВ ДОЗУ ЦІАНІДУ ДОСТАТНЮ ЩОБИ
ВБИТИ КОНЯ КРП ПРОПОНУЮ ЗМІНИТИ ЗЕЛЕНЯРА КРП
БАЖАЮ УСПІХІВ СМІТ».**

Телеграму Бонд теж спалив.

Кворрел найняв човен, і три дні вони тренувалися ним керувати. Човен був видовбаний зі стовбура гігантського бавовника — з двома банками, двома важкими веслами та невеличким бруднуватим вітрилом. На перший погляд він виглядав потворним, проте Кворрел був задоволений.

— Годин сім-вісім, кепе, — сказав Джеймсу. — Потім спустимо вітрило та підемо на веслах. Так їхньому радарові буде важче нас засікти.

Погода встановилася чудова, і прогноз із метеостанції Кінгстона був позитивним. Стояли темні, як смертний гріх, ночі. Бонд екіпірувався: прикупив дешеві чорні штани з парусини, темно-синю сорочку та мотузкові сандалії.

Нарешті настав останній вечір. Джеймс був радий перейти від тренувань до дій. За весь час він тільки раз вибирався з табору — придбати одяг та оформити Кворрелу страхівку — отже, Бонд бив копитом, наче норовистий кінь, який застоявся у стайні. Пригода, що чекала попереду, збуджувала, бо була гримучою сумішшю з фізичної напруги, загадковості та безжалісного ворога. Але у Джеймса був вірний супутник, а справа Бонда — правою. А також вона мала стати відповіддю на презирливі слова М., котрий назвав завдання «відпочинком на курорті». Бонда це вразило, бо він терпіти не міг, коли з ним панькалися.

Сонце стало на схилку.

Бонд пройшов до кімнати, дістав і перевірів обидва короткостволи. Жоден поки що не став продовженням його руки, як «беретта», проте

він мав визнати, що вони є кращою зброєю. Який прихопити? Джеймс узяв по пістолю в руку, зважив. Напевне, варто вибрати важчий — «сміт-енд-вессон». Навряд чи на острові буде нагода застосувати зброю ближнього бою, якщо взагалі дійде до стрілянини. Проте на всякий випадок краще мати під рукою зброю дальшого радіуса дії. Цей, брутального вигляду, короткоцівковий револьвер мав порівняно з «вальтером» двадцять п'ять футів переваги. Бонд приладив кобуру до ремня штанів і встромив револьвер. Двадцять п'ять патронів поклав до кишені. Хтозна, чим може закінчитися розважальна прогулянка з пікніком на тропічному острові.

Джеймс підійшов до ящика з льодом, дістав пляшку віскі «Канадіен Клаб»⁵⁷, лід та содову й сів у садочку поспостерігати за останніми спалахами заходу сонця.

Дуже швидко тінь від будинку поповзла лужком до місця, де він сидів. Вітер-Могильник, що вночі дув із суходолу, м'яко перебирав листям пальм. У чагарнику заквакали жаби. Світлячки, або «мерехтільники», як їх називав Кворрел, затремтіли у химерному танку. На мить серце Бонда стиснула меланхолія тропічних приимерків. Він поглянув на пляшку — чверті вже не було. Налив у бокал добрячу порцію і додав льоду. Чому він п'є? Можливо, тому, що доведеться подолати тридцять миль нічного моря? Чи через невідомість, що підстерігала попереду? А може, через таємничого Доктора Ноу?

Із пляжу повернувся Кворрел.

— Пора рухатися, кепе.

Допивши віскі, Бонд почвалав за ним до човна, що м'яко здіймався на хвилях, наполовину витягнутий на берег. Кворрел заліз на корму, Бонд влаштувався між передньою банкою та носом, вітрило було обмотане довкола щогли за його спиною. Він узяв весло й відштовхнувся. Човен повільно розвернувся на невисокій хвилі й поплив до проходу через риф, над яким підіймалася завіса дрібних бризок. Чоловіки взялися злагоджено гребти, весла легко рухалися в руках, безшумно заглиблюючись у воду. За винятком бриж, що билися в бік човна, інших звуків вони не видавали. Було темно — хоч очі виколи, тож їхнього відходу ніхто не помітив. Вони просто залишили берег і вийшли у море.

Бонд веслував, Кворрел тримав човен на курсі. В отворі між рифами, де різні течії утворювали водоверть, вони опинилися між чорними головами каменів та кораловими деревами, гілки яких вищирилися, немов ікла. Бонд відчував силу гребків Кворрела, від яких важка посудина розхитувалась і занурювалась носом у хвилі. Раз у раз весло Бонда натикалося на скелі, а невдовзі йому довелося схопитися за борт, коли човен з усього розмаху наштовхнувся на прихований під водою кораловий куц. Нарешті вони вискочили на чисту воду, і за кормою залишилися смужки піску, а довкола розкинулися маслянисто-чорні глибокі води.

— Добре спрацьовано, кепе, — тихо мовив Кворрел.

Бонд поклав весло на дно човна, піднявся з коліна й сів, спершись спиною до банки. Позаду Кворрел розмотав вітрило, і воно з різким стуком розгорнулося, спіймавши вітер. Човен трохи нахилився на бік та почав набирати швидкість. Ніс із стриманим шипінням розсікав хвилі. В обличчя Джеймсу полетіли солоні бризки. Повітря посвіжішало, скоро стане холодно. Бонд скорчився на дні човна й охопив коліна руками. Грубо оброблене дерево впивалось у спину та сідниці. Він зрозумів, що ця ніч буде довгою та до біса незручною.

У такій темряві важко було визначити, де горизонт. Потім потроху на чорному склепінні над головою почали проступати зірки — спочатку поодинокі, а потім раптом перетворилися на один щільний блимаючий килим Чумацького Шляху. Скільки тут зірок? Бонд спробував перелічити їх на ділянці завбільшки як палець, але коли дійшов другої сотні — збився. Зірки підсвічували море слабким сріблом аж до темного силуету за кормою — Ямайки. Джеймс обернувся — позаду згорбленої постаті Кворрела мерехтіло скупчення вогників, що позначали, напевне, Порт-Марію. Вони віддалилися від берега вже на пару миль. Скоро подолають десяту частину шляху, згодом чверть, потім — половину. Його черга керувати човном настане приблизно опівночі. Бонд позіхнув, поклав голову на коліна й заплющив очі.

Напевне, він заснув, бо його розбудив глухий удар весла до борта човна. Джеймс витягнув руку, показуючи, що він не спить, і поглянув на люмінесцентний циферблат наручного годинника. Чверть на першу. Він потягнувся, розминаючи закоцюрблені суглоби, повернувся і переліз через банку.

— Вибач, Кворреле, — мовив і здивувався звуку свого голосу. — Треба було розбурхати мене раніше.

— Нічого, — відгукнувся Кворрел з усмішкою, і в темряві зблиснули його зуби. — Зате ви добре виспалися.

Вони обережно помінялися місцями. Бонд влаштувався на кормі й узявся за весло. Вітрило було акуратно причеплене мотузкою за зігнутий цвях, вбитий у борт човна. Парусина плескалася на вітрі. Бонд привів човен до вітру і тримав курс, узявши за орієнтир Полярну зорю, що була якраз над головою Кворрела, який сидів на носі. Хоч якась справа. Довколишнє середовище не змінилося, хіба що ніч стала ще темнішою та порожнішою. Пульс сонного океану немов уповільнився, дихання його стало глибшим. Човен мчав фосфоричною доріжкою, що мерехтіла та стікала текучими діамантами, коли Бонд виймав із води весло. Яким безпечним здавався океан, котрим мчав цей сміховинно уразливий човник! Яким ніжним може здаватися море! Зграйка летючих риб виринула з води попереду і кинулась урозпорошки, немов шрапнель. Деякі особливо допитливі ще трохи переслідували човен, вистрибуючи з води на добрих двадцять ярдів, перш ніж знову пірнути у глибину. Чи на них полювала більша риба, чи за таку рибу вони сприйняли човен — хтозна. А може, просто пустували.

Бонд замислився, що відбувається за сотні фатомів під днищем човна, які риби там водяться — акули, баракуди, тарпони, чи величаво пливе вітрильник або метушаться косяки ментицирусів, макрелі та скумбрії, а набагато глибше, там, куди ніколи не сягає сонячне світло, ховаються драгледоподібні фосфористі безхребетні потвори, яких ніхто ніколи не бачив, п'ятдесятифутові кальмари з футовими очима, що рухаються, мов велетенські целеліни, — останні справжні морські чудовиська, чиї розміри можна лише приблизно оцінити за рештками, знайденими у шлунках китів. Що станеться, якщо випадкова хвиля вдарить човен у бік і він перекинеться?

Як довго вони протримаються на воді? Бонд іще сильніше ухопився за весло й відігнав страшні думки.

Перша ночі, друга, третя, четверта. Кворрел прокинувся і потягнувся. — Чую землю, — проказав до Бонда.

Темрява попереду згустилася. Безформна пляма поступово набула обрисів велетенського пливучого щура. Позаду повільно виповз на небо блідий місяць. Тепер острів, що був за дві милі, вимальовувався чітко, виразно чувся шум прибою.

Чоловіки знову помінялися місцями. Кворрел згорнув вітрило, й вони узялися за весла. Ще з милю, подумав Бонд, їх не буде видно на фоні хвиль. Навіть радар не зможе відрізнити човен від гребенів. А от останню милю доведеться пройти якомога швидше, щоби встигнути до світанку.

Тепер і Джеймс відчував запах землі. Він не був якимось особливим, просто ніс Бонда після годин у відкритому морі відчув щось нове. Джеймс бачив білу смужку прибою. Великі, рівномірні хвилі перетворилися на хаотичну каламуть.

— Гребі, кепе, — прокричав Кворрел, і Бонд, чолом якого котилися краплі поту, почав веслувати енергійніше й частіше. Боже, то була важка робота! Незграбне корито, що так спритно йшло під вітрилом, зараз, здавалося, ледь рухалося. Хвилі били в ніс човна. Плечі Бонда боліли, коліно, на якому він стояв, пекло від подряпин, а руки звело спазмами від незграбного весла, що, здавалося, було зроблене зі свинцю.

Неймовірно, але вони наближались до рифу. На дні можна було розгледіти плями піску, а прибій перетворився на рев. Вони пішли уздовж рифу, шукаючи прохід. За сто ярдів од рифу виднілися піщані дюни, між якими в лагуну впадала річка. Отже, вони влучили точнісінько у заплановане місце висадки. Нарешті побачили в рифах прохід. Чорні хвилі клекотали бурунами над прихованими кораловими кущами. Кворрел повернув ніс човна просто на буруни. Вода довкола закипіла, човен кілька разів чиргикнув днищем, і раптом вони вирвалися на тиху воду, прямуючи дзеркальною гладдю лагуни до берега.

Кворрел скерував човна до підвітряного боку кам'яного мису, де закінчувався пляж. Бонд ніяк не міг збагнути, чому це пляж не виблискував під місячним сяйвом, аж доки вони не допливли і не висадилися.

Пісок був абсолютно чорним. Так, м'яким та приємним на дотик, але, вочевидь, упродовж сотень років формувався під дією ерозії

вулканічної породи, і на ньому голі ноги Бонда виглядали, як два білих краби.

Прибульці поквапилися сховатися. Кворрел витягнув із човна три коротких товстих бамбукових обрізки й поклав їх на пісок. Удвох вони опустили ніс човна на перший імпровізований коток і посунули човен вперед. Після кожного пройденого ярда Бонд підіймав останній коток і перетягував його вперед. Мало-помалу човен просувався по піску, допоки вони нарешті не дотягли його до каменів і заростів черепахової трави⁵⁸ та морського винограду⁵⁹ вище лінії прибою. Відтак вони протягнули човен ще на добрих двадцять ярдів у глибину острова, до перших мангрових дерев, закидали його сухими водоростями і плавником, що приніс приплив. Потім Кворрел виламав гілку пандану⁶⁰ й замів сліди на піску.

Було все ще темно, але смужка неба на сході вже посіріла, а за кілька хвилин перетворилася на перламутрову. П'ята ранку. Вони валилися з ніг від втоми. Джеймс обмінявся з Кворрелом парою слів, і той пішов до скель на мисі. Бонд тим часом вичистив майданчик піску в заглибленні під розкидистим кущем морського винограду. Довкола він виявив гніздо крабів-пустельників, позбирав тих, кого зміг спіймати, і викинув їх подалі у зарості. Потім, не задумуючись більше про інших тварин чи комах, яких може привернути його запах або тепло, Бонд розтягнувся на весь зріст на піску, поклав голову на руку і моментально заснув.

ЕЛЕГАНТНА ВЕНЕРА

Бонд розплющив очі. Колір піску відразу нагадав йому, де він перебуває. Годинник показував десяту ранку. Сонце, що пробивалося крізь товсте листя чагарнику, вже сильно припікало. Трохи подалі крапчастим піском рухалась якась тінь. Кворрел? Бонд припідняв голову та придивився крізь мереживо листя і трави, що відтинали його від пляжу. Він закам'янів, серце пропустило один удар, а потім забилося з подвійною силою, тож довелося зробити глибокий вдих, щоби пригамувати калатання. Його очі, що вдивлялися крізь стеблини трави, перетворилися на дві щілини-бійниці.

Перед ним стояла, повернувшись спиною, оголена дівчина. Хоча вона була не повністю оголена — її талію огортав широкий шкіряний пояс з великим мисливським ножом у шкіряних піхвах на правому стегні. Цей пояс тільки підкреслював її наготу і робив ще привабливішою. Вона стояла у класичній розслабленій позі, в якій зазвичай стоять натурниці, — вага тіла перенесена на праву ногу, ліве коліно трохи зігнуте, голова схилена набік — за якихось п'ять ярдів на краєчку води і розглядала предмет у руці.

Спина у дівчини була дуже красивою — шкіра рівномірного кольору кави з молоком і матовим блиском шовковистого атласу. М'який, але виразний вигин попки наводив на думку, що вона має розвиненішу мускулатуру, ніж притаманна жінці, а її округлість нагадувала радше парубочу п'яту точку. Ноги — рівні та красиві — без жодної рожевості на п'ятках на трохи підведеній лівій стопі. Що означало, що вона не напівкровка.

Попелясте біляве волосся звисало по плечі на один бік густими вологими прядками. Зелена маска для підводного плавання була зсунута на лоба, а дихальна трубка підіймалася над головою.

Ця сцена — пустельний пляж, зелено-блакитне море й оголена дівчина з пасмами вологого білявого волосся — трохи віддалено щось йому нагадувала. Джеймс порився у пам'яті. Точно — «Народження Венери» Боттічеллі⁶¹, вид ззаду.

Але як вона сюди дісталась? І що тут робить? Погляд Бонда ковзнув уздовж берега — тепер він бачив, що пісок не чорного кольору, а, радше, темно-шоколадного. Направо пляж доходив аж до гирла річки, за п'ять сотень ярдів звідси. Берег був абсолютно пустим та невиразним, де-не-де на ньому були розкидані якісь рожеві штучки. Оскільки їх було багато, Бонд припустив, що це мушлі. На темно-коричневому піску вони виглядали дуже декоративно. Він поглянув ліворуч, туди, де за двадцять ярдів здіймався невеличкий мис. Там на піску чітко виднілися борозни від витягнутого на берег та покладеного під прикриття скель човника. Він мав бути достатньо легким, інакше дівчина не витягнула б його на берег власноруч.

А може, вона тут не сама. Проте від валунів до пляжу тягнувся лише один ланцюжок слідів, який продовжувався до місця, де вона зараз стояла. Незнайомка мешкає тут чи також приплила з Ямайки вночі?

Неабияка подорож для дівчини. Хай там як, але що, в біса, вона тут робить?

Немов почувши запитання, незнайомка махнула рукою в бік гірки мушлів біля її ніг. Усі вони були яскраво-рожеві, як ті, що лежали на березі. Дівчина поглянула на мушлю в лівій руці й почала тихенько насвистувати. У голосі було чути нотки тріумфу. Вона насвистувала «Маріон»⁶² — липку пісеньку в стилі каліпсо, яка поширилася за межами Ямайки. Бонду вона теж подобалася:

Уавесь день, усю ніч, Маріон,

На піску біля моря я на тебе чатував...

Дівчина зупинилася, потягнулася та позіхнула. Бонд усміхнувся, облизав губи і продовжив за неї:

У глибині очей твоїх я можу втопитися,

Заплутавшись у мереживі твого волосся...

Дівчина приклала руки до грудей. М'язи сідниць напружилися. Вона прислухалась, як і раніше схиливши голову на один бік, волосся закривало обличчя.

Потроху, невпевнено, незнайомка продовжила насвистувати, але раптом осіклася, почувши луну мелодії, яку підхопив Бонд. Вона різко повернулася, навіть не намагаючись приховати оголеність, як це зазвичай роблять жінки. Одна рука опустилась, а інша, замість того, щоби прикрити груди, смикнулася до обличчя, очі розширилися від жаху.

— Хто тут? — прошепотіла вона налякано.

Бонд підвівся, вийшов з чагарнику і зупинився там, де починалася трава. Він розвів руки на боки, аби показати, що у нього нема зброї, та усміхнувся.

— Я такий же порушник, як і ви. Не лякайтеся.

Дівчина відняла руку від обличчя і поклала на держак ножа у піхвах. Джеймс побачив, як її пальці зімкнулися на руків'ї, зустрівся з дівчиною очима. Тепер він зрозумів, чому вона інстинктивно закрила обличчя — воно було чарівним: з небесно-блакитними, широко посадженими очима під довгими віями, золотистими від сонця, рожевими губами, що, як бачив Бонд, стануть, коли спаде напруга, повними. Серйозне обличчя вольової дівчини — і це підкреслювала

лінія підборіддя — котра може за себе постояти. Але іноді вона терпить поразку, подумав Бонд, зауваживши її зламаний, мов у боксера, ніс, і за мить заляк від думки про те, в яку халепу могла потрапити ця чарівна красуня. Вочевидь, саме ця вада змусила її закрити обличчя, а не красиві пружні груди, націлені на нього так безсоромно.

Дівчина напружено вивчала обличчя Бонда.

— Хто ви? І що тут робите?

У її голосі чувся легкий ямайський акцент, а сам голос був твердим, звиклим наказувати.

— Я — англієць. Мене цікавлять птахи.

— Справді? — недовірливо протягнула вона, усе ще тримаючи руку на ножі. — Як довго ви за мною стежите? І як сюди потрапили?

— Хвилин десять. Я відповім на запитання, але тільки тоді, коли дізнаюся, хто ви.

— Ніхто. Я припливла сюди з Ямайки. Збираю тут мушлі.

— Ми прибули сюди на човні. Ви, я бачу, теж.

— Так. А хто це — «ви»? І де ваш човен?

— Удвох із другом. Ми сховали човен у чагарнику.

— Але тут нема жодних слідів на піску.

— Ми — люди обережні, тому сліди за собою замитаємо. Не так, як ви, — Бонд махнув рукою в бік скель. — Треба поводитись обережніше. Ви припливли сюди під вітрилом? До самого рифу?

— Звісно. А чому б ні? Я завжди так роблю.

— Тоді про вас уже відомо. У них радар.

— Але вони жодного разу мене не спіймали, — дівчина відпустила ножа, підняла руку і стягнула маску з лоба. Погойдуючи нею, вона немов оцінювала Бонда. Потім мовила, уже пом'якшеним тоном:— Як вас звати?

— Бонд. Джеймс Бонд. А вас?

Вона на мить запнулася, потім відповіла:

— Райдер.

— Райдер? А ім'я?

— Ханічайл.

Бонд посміхнувся.

— Що тут смішного?

— Абсолютно нічого. Ханічайл Райдер — чудове ім'я.

Дівчина розслабилася.

— Усі кличуть мене Хані.

— Що ж, радий з вами познайомитися, Хані.

Ця ввічлива фраза, здається, нагадала дівчині про її голизу. Вона зашарілась і невпевнено промовила:

— Мені слід вдягнутися, — вона поглянула на мушлі на піску — було видно, що їй хочеться забрати їх, але дівчина розуміла, що підняти мушлі означало показати незнайомцю ще більше тіла, і тоді вона суворо додала: — Боронь боже вам поцупити мої мушлі, поки я відлучуся.

Бонда розвеселила така дитяча загроза.

— Не хвилюйтеся, — відповів зі сміхом, — я за ними пригляну.

Дівчина підозріливо оглянула Бонда, потім розвернувшись і ходою танцівниці попрямувала в бік скель.

Зробивши кілька кроків, Бонд підняв з піску мушлю. Молюск залишався ще живим, і дві половинки були щільно притиснуті одна до одної. Мушля нагадувала кукіль із глибокими рожево-бузковими зморшками. На кінцях обох стулок росли тонкі колючки: шість із кожного боку. Бонду ця мушля здалася звичайною, і він акуратно поклав її поруч з іншими.

Він дивився на мушлі й губився у здогадках: невже дівчина справді припливла сюди лише за ними? Виглядало, нібито так. Але на який ризик вона наражала себе, вирушаючи у таку мандрівку сама-одна та ще й уночі! До того ж їй відомо, що острів Краб Кі — місце небезпечне. «Вони жодного разу мене не спіймали». Яка незвичайна дівчина! При думці про неї Бонд відчув теплоту та легке збудження. Як із ним часто траплялося, він уже забув про її перебитий ніс, проте пам'ятав глибину очей, чуйність губ та дивовижне тіло. А її гордовиті манери та готовність дати відсіч просто вражали. Вона, не роздумуючи, потягнулася за ножом, щоб захистити себе, як та левиця, котра обороняє дитинча! Де вона мешкає? Хто її батьки? Вона виглядала недоглянутою, мов собака, що не знає ласки. Хто вона така, ця Ханічайл Райдер?

Почувши за спиною швидкі кроки, Бонд повернувся. Дівчина була вдягнена у лахміття: вилянула коричневу сорочку з відірваними

рукавами й заштопані коричневі шорти по коліна, які трималися на талії за допомогою шкіряного пояса з ножем. На плечі висів полотняний мішок. Вона виглядала точно як виконавець ролі П'ятниці, тільки жіночого роду.

Хані наблизилася, мовчки опустила на коліно і почала збирати мушлі в мішок.

— Вони рідкісні? — запитав Бонд.

Дівчина сіла на п'ятки й підняла голову, дивлячись Бонду в обличчя, немов перевіряючи, чи він не задумав лихе. Потім, задоволена виразом його обличчя, сказала:

— Обіцяйте, що нікому не розповісте. Клянїться!

— Щоб я здох!

— Так, вони рідкісні. Дуже. У Маямі за них дають п'ять доларів за екземпляр в ідеальному стані. Там я їх зазвичай збуваю. Цей різновид має назву Venus Elegans — Елегантна Венера, — очі дівчини збуджено загорілися. — Цього ранку я знайшла те, що давно розшукувала — цілу колонію на дні. — Вона махнула рукою в бік моря. — Вам їх не знайти, — додала, зрозумівши, що сказала зайве. — Вони лежать на глибині й добре приховані. Сумніваюся, що ви можете пірнати глибоко. До того ж, — уточнила зі щасливою усмішкою, — сьогодні я планую зібрати їх усі. Якщо приїдете іншим разом, то знайдете лише непотріб.

Бонд розсміявся.

— Обіцяю, що не поцуплю у вас жодної мушлі.

Я нічого в них не розумію. Зуб даю!

Дівчина підвелася, збрала у мішок усі дорогоцінні мушлі.

— А щодо ваших птиць? Вони теж коштовні? Я нікому не скажу. Мене цікавлять лише мушлі.

— Це — рожеві чаплі, — відповів Бонд. — Точніше, їхній різновид із плоскими дзьобами. Бачили таких?

— А, он що, — в її голосі чулося розчарування. — Раніше їх тут було тисячі. Тепер залишились одиниці — усіх розполохали.

Хані усілася на пісок, охопила коліна руками, горда тим, що знає більше цього орнітолога, якого не вважала конкурентом.

Бонд сів неподалік, потім розтягнувся на піску і поклав голову на зігнутий лікоть, бажаючи не порушити атмосферу пікніка, а разом

побільше дізнатися про цю надзвичайну, чарівну дівчину.

— Розполохали? — перепитав. — А хто?

Вона нетерпляче тріпнула плечима.

— Ті люди, які тут живуть. Не знаю, хто вони та звідки. Їхній бос — китаєць. Птахи йому не подобаються. У нього є дракон. Він надіслав того дракона розполохати птахів та потрощити їхні гнізда. Тут жили два спостерігачі, які досліджували птахів. Тож дракон їх також убив.

Ця ситуація дівчину аж ніяк не бентежила і здавалась їй цілком природною. Голос звучав рівно, вона байдуже дивилася на море.

— А що то за дракон такий? — спитав Бонд. — Ви його бачили?

— Звісно бачила, — Хані закотила очі та скривила губки, немов її змусили ковтати гірку пілюлю, і палко заглянула Бонду в очі, шукаючи підтримки. — Я припливала сюди за мушлями протягом усього року, але такі знайшла тільки місяць тому, — вона показала рукою на мішок. — Під час останнього візиту. Раніше знаходила тут багато інших, проте не такі коштовні. А перед самим Різдом мені спало на думку розвідати цю річку. Я пішла уздовж неї аж до витoku, де табір доглядачів. Увесь його геть потрощили. Сутеніло, тож я вирішила залишитися там на ніч. Посеред ночі прокинулася. Дракон був за кілька чейнів⁶³ од мене. У нього два сліпучих ока та довге рило, пара коротких крил і гострий хвіст. Сам цілком чорний, із золотом, — Хані насупилася, уздрівши скептичний вираз Бонда. — Стояв повний місяць, і я бачила дракона чітко. Він пройшов зовсім близько, гучно рикаючи. Проповз крізь болото, потім видерся на берег, підім'яв під себе товстенне мангрове дерево і зник у кущах. Відтак підняв зграю птахів та погнав їх попереду, потім випустив з рота струмінь вогню — і попалив багато птахів, а також дерева, на яких вони гніздилися. Це було жахливо. Страшнішого я нічого не бачила.

Піднявши голову, дівчина пильно подивилася на Бонда. Потім відвела погляд і втупилася в океан.

— Бачу, ви мені не вірите, — мовила розлючено. — Ви — один з тих міських мешканців, хех, — її сіпнуло від відрази.

Бонд спробував її урезонити.

— Хані, але ж драконів просто не існує. Ви бачили дещо, дуже схоже на дракона, і мені цікаво, що саме.

— Звідки ви знаєте, що дракони не існують?! — із запалом заперечила дівчина. — У цій частині острова ніхто не живе, тож дракон цілком міг тут оселитись.

А чи ви взагалі розумієтеся на тваринах? Я з раннього дитинства живу разом зі зміями та іншими гадами. Одна. Ви коли-небудь бачили, як самиця богомола пожирає самця, тільки-но вони покохались? А шлюбний танок мангуста бачили? А танець восьминога? Якої довжини язик у колібрі⁶⁴? А чи ви коли-небудь мали змію за хатню тварину, та ще й із дзвоником на шиї, яка повзе, щоб вас розбудити? А скорпіона, котрий отримав сонячний удар і вбиває себе власним жалом бачили? А килим з квітів уночі на дні моря? Знаєте, що Джон Кроу⁶⁵ може почути запах здохлої ящірки за милю? — дівчина випалила запитання зі швидкістю кулемета і зупинилася, щоб перевести дух. Потім безнадійно махнула рукою і повторила: — Усі ви, міські, однакові.

— Послухайте, Хані, — терпляче відгукнувся Бонд, — вам відомо те, про що я уявлення не маю. Не моя вина, що народився у місті. Я хотів би побачити те, про що ви щойно розповіли. Просто живу зовсім іншим життям і також на чомусь розуміюся. Наприклад... — Бонд запнувся і почав перебирати в голові те, що б могло зацікавити цю дівчину. І недоладно закінчив: — ...наприклад, те, що той китаєць цього разу не дасть вам спокійно покинути острів. Ось-ось він спробує вас зупинити. — Джеймс зам'явся і додав: — І мене також.

Дівчина повернула голову й зацікавлено подивилася на Бонда.

— Чому? Хоча це не має значення. Треба просто сховатися вдень, а відплисти уночі. Він уже посилав за мною собак, навіть літака, щоби схопити. Але це йому не вдалося. — Вона знову зацікавлено поглянула на Джеймса. — Хочете сказати, що вони полюють на вас?

— Боюсь, що так, — визнав Бонд. — Ми навіть опустили вітрило за дві милі до берега, щоб їхній радар нас не засік. Гадаю, китаєць чекає на мій візит, і ваш човен сприйме за мій. Тож краще розбудити мого приятеля, щоб обговорити подальші дії. Його звати Кворрел. Він з Кайманів. Гадаю, мій напарник вам сподобається.

— Мені страшенно шкода... — почала дівчина, але фразу не завершила. Вибачення — непроста справа, особливо для тих, хто постійно захищається. — Але звідки мені було знати...

Бонд підбадьорливо усміхнувся і переконливо сказав:

— Звісно, ви не могли цього знати. Нам просто не пощастило. Думаю, китайця не цікавить самотня дівчина, що збирає тут мушлі. Впевнений, місцеві давно вивчили ваші сліди і зрозуміли причину ваших мандрівок, — він показав на розкидані вздовж берега мушлі, — а щодо мене у нього зовсім інші плани. Він кине за мною усі сили, і я не хотів би, щоб він схопив разом і вас. Гаразд, послухаємо, що скаже Кворрел, — мовив Бонд. — Зачекайте тут.

Він підвівся і пішов до мису шукати друга. Кворрел добре сховався. Бонду знадобилося не менше п'яти хвилин, щоби знайти його. Кворрел заліг у трав'яній улоговині між двома великими каменями, наполовину прикритій сірим плавником. Він спав глибоким сном, поклавши голову на зігнуту руку. Його обличчя навіть уві сні зберігало суворість. Джеймс тихенько свиснув і посміхнувся, побачивши, як Кворрел одразу стрепенувся, наче дикий звір. Побачивши Бонда, з винуватим виглядом скочив на ноги, потираючи очі.

— Доброго ранку, кепе! — мовив. — Я, здається, проспав. Уві сні до мене завітала та китаяночка.

— У мене є для тебе несподіванка, — мовив Бонд. Вони сіли на пісок, і Джеймс розказав приятелю про Ханічайл Райдер, її мушлі та ситуацію, в якій опинилися. — Зараз одинадцята дня, і ми маємо розробити новий план.

Кворрел почухав потилицю і стурбовано поглянув на Бонда.

— Сподіваюся, ви не збираєтеся тягнути ту дівчину з нами? — спитав із надією в голосі. — Їй там не місце... — Раптом осікся, підняв голову і прислухався, мов гончий пес. Підняв руку, закликаючи до тиші.

Бонд затамував дихання. Зі східного боку долинали приглушене гудіння.

Кворрел скочив на ноги.

— Хутчіше, кепе, — стурбовано кинув. — Хтось наближається.

НА ВОЛОСКУ ВІД СМЕРТІ

Десять хвилин по тому затока була порожньою та без жодних слідів перебування людини. Невеличкі хвилі майже дзеркальної поверхні

лагуни ліниво лизали темний пісок, розкидані на якому рожево-бузкові мушлі нагадували покинуті нігті. Зібрані в купу забраковані мушлі зникли разом зі слідами ніг на піску. Кворрел позамітав усі сліди на березі, а потім і за собою, відійшовши під захист мангрових дерев. У заметених місцях пісок мав трохи іншу текстуру, ніж на решті пляжу, проте з-за рифу це було важко углядіти. Човен дівчини чоловіки втягнули в розщелину між скелями й закидали водоростями та плавником.

Кворрел побіг на крайку мису, а Джеймс із дівчиною залягли під кущами морського винограду, де недавно спав Бонд. Вони спостерігали за мисом, що видавався у море, звідки мав наблизитися катер.

Той був за чверть милі звідси. З повільного стрекотіння подвійних дизельних двигунів Бонд зробив висновок, що люди Доктора Ноу пильно обстежують кожну ущелину берега. Судячи зі звуку двигунів, катер був потужним, може, навіть військовим. Яка на борту команда? Хто очолює пошук? Може, сам Доктор Ноу? Навряд чи. Така поліцейська операція надто дрібна для нього.

Із заходу низько над морем замаєчів клин бакланів. Поки птахи пролітали над рифом, Бонд мав змогу добре їх роздивитися. Вони стали першим доказом існування колонії на іншому боці острова. Якщо вірити поясненням Плейделла-Сміта, ці птахи вилетіли на пошуки сріблястого табунця кільки. І справді, поки він роздивлявся, баклани почали описувати кола над океаном, а потім каменем падали у воду, немов шрапнель. Також із заходу до них підлетіла інша група птахів, потім третя, і так далі, поки пів неба не оповила чорна ріка бакланів. На кілька хвилин вони затьмарили сонячне світло, а потім усі разом попадали у море, накривши кілька акрів. Вони верещали та билися між собою за рибу, занурюючи голови під воду, накинувшись на кільку, як зграя піраній на коня, що тоне.

Бонд відчув легкий поштовх із боку дівчини.

— Ось курочки, які несуть китайцю золоті яєчка.

Джеймс дивився на щасливе красиве обличчя дівчини. Її, здавалосьь, анітрохи не бентежило прибуття пошукової команди. Вона сприймала усе, що відбувалось, як гру у схованки, в яку грала раніше. Бонд лише сподівався, що ця гра не перетвориться у боротьбу за виживання.

Залізний рокіт двигунів став голоснішим. Катер саме був якраз за мисом. Бонд востаннє оглянув затишну затоку, а потім зосередився на крайці мису, який можна було проглянути крізь траву та листя.

Білий ніс катера висунувся з-за мису, як ніж; далі вигулькнув начищений до блиску десятиярдовий корпус із приземкуватим кокпітом, оснащений сиреною і заваленою назад під гострим кутом радіощоглою. Бонд розгледів за штурвалом людину, довгу пласку тунельну корму з червоним вимпелом, що тріпотів на вітрі. Переобладнаний торпедний катер, надлишок британського флоту?

Бонд зосередив погляд на двох чоловіках на кормі. Негри, але з дуже блідою шкірою, вдягнуті у чистенькі сорочки та шорти кольору хакі, зі широкими ремнями, та жовті бейсбольні кепки з довгими козирками. Вони стояли поруч, тримаючись за леєр на невисокій хвилі. У руках одного був чорний довгий гучномовець, перед іншим на тринозі стояв кулемет. Бонд упізнав «шпандау⁶⁶».

Чоловік кинув гучномовець — той повиснув на шлейці на його шії — взяв бінокль і почав вивчати берег. Крізь в'язке торохкотіння дизелів Бонд міг розрізнити окремі слова.

Джеймс, не відриваючись, дивився за спостерігачем — той пильно оглянув зарості, потім перевів погляд на смужку пляжу. На мить лінзи бінокля затрималися на скелях, потім рушили далі. І знову повернулися до скель. Приглушені голоси тепер жваво торохкотіли. Чоловік передав бінокль напарникові, той подивився і повернув його. Спостережник щось прокричав рульовому. Катер увімкнув задній хід і здав назад. Тепер корабель зупинився перед рифом саме напроти місця, де ховалися Бонд з дівчиною. Спостережник навів бінокль на скелі, де вони сховали човен дівчини. Над водою знову почувся збуджений гомін. Бінокль перейшов до рук хлопця з кулеметом. Цього разу він стверджувально кивнув.

«Вони нас вичислили, — подумав Бонд. — Ці хлопці свою справу знають».

Бонд побачив, як стрілець пересмикнув затвор кулемета. Крізь гуркіт двигунів почулося подвійне клацання.

Спостережник підняв гучномовець. Гугнява вимова, багатократно підсилена, металево затарахкотіла над поверхнею лагуни.

— Гарзд, хлопці. Виходьте з піднятими руками — і ніхто не постраждає.

«Голос освіченої людини, американський акцент», — машинально відзначив Бонд.

— Не баріться, хлопці, — прогрімкотів той самий голос. — Ми бачимо місце вашої висадки на берег. Бачимо човен, засипаний плавником. Отже, годі клеїти дурня — руки вгору і виходьте. З вами все буде гарзд.

Запала тиша. Хвилі ніжно пестили пісок пляжу. Бонд чув дихання Ханічайл. Здалека долинав гамір бакланів, які годувалися за милю від берега. Дизелі працювали уривчасто — затихали, коли хвиля перекривала вихлопну трубу.

Бонд обережно простягнув руку і торкнувся дівчини.

— Посуньтеся до мене, — прошепотів, — їм буде важче поцілити.

Джеймс відчув поруч тепло тіла дівчини, її щока торкнулася його ліктя.

— Зарийтеся в пісок, — прошепотів. — Якомога глибше. Зайвий дюйм матиме значення.

І сам почав втискатись у заглиблення, вибране для схованки, відчуваючи, що дівчина робить те саме. Джеймс обережно визирнув — спостерігач підняв гучномовець.

— Гарзд, хлопці. Не думайте, що ми тут пустуємо, — сказав і підняв великий палець. Стрілець дав чергу по верхівках дерев. Кулемет заторохкотів. Бонд подумав, що востаннє чув кулеметні черги з німецького боку в Арденнах⁶⁷. Кулі свистіли над головою зі звуком, схожим на чиргикання стривожених голубів. Потім настала тиша.

Бонд поглянув, як удалині чорна хмара з бакланів злетіла у небо і почала кружляти, а потім знову зиркнув на катер. Стрілець торкнувся ствола — перевірити, чи той не нагрівся. Чоловіки перекинулися кількома словами, спостерігач підніс до рота гучномовець.

— Як знаєте, хлопці! — гаркнув. — Ми вас попереджали.

Ствол кулемета повернувся та опустився, націлившись на човен, схований серед скель.

— Усе в порядку, Хані, — прошепотів Бонд дівчині. — Тримай голову нижче. Вони скоро припинять. — У відповідь та стисла його руку.

«Бідна дівчина, — подумав Джеймс, — вона потрапила у цю халепу через мене». Він посунувся праворуч, щоби трохи прикрити її собою, а голову ще глибше втиснув у пісок.

Цього разу гуркотнеча піднялася пекельна. Кулі засвистіли над їхніми головами. Уламки каміння з виттям посипалися на пляж, як стривожені шершні. Рикошетами кулі відбивало в глибину острова. Усю цю какофонію перекривало стійке торохкотіння відбійного молотка, що видавав кулемет.

Стрільба припинилася. «Змінює магазин, — подумав Бонд. — Тепер наша черга». Він відчув, як дівчина притулилася до нього щільніше. Вона тремтіла усім тілом. Бонд витягнув руку і притиснув Хані до себе.

Гуркотнеча поновилася. Кулі полетіли низько, над самою водою. Глухий звук зламаних гілок чувся над їхніми головами. Кущі були пошматовані на друзки. Фью. Фью. Фью!.. Кулі зрізали кущі невидимим свинцевим батогом. Ошмаття з листя та гілля засипало їх густим шаром. Бонд відчув, що повітря посвіжішало — значить, кущі їх більше не прикривали. Невже це листя та сміття — їхній єдиний захист? Стрільянина сунула далі берегом, а за хвилину припинилася.

Запала дзвінка тиша. Дівчина тихенько скімлила. Бонд іще щільніше притиснув її до себе.

Заговорив гучномовець:

— Добре, хлопці. Якщо ви спроможні нас чути, то готуйтеся. Скоро ми повернемося зібрати вас по шматках. Прибудемо зі собаками. До зустрічі! Торохкотіння дизелів прискорилось і перетворилося на виття. Крізь сміття Бонд побачив, як корма сіла глибше у воду, катер розвернувся і попрямував на захід. За кілька хвилин він зник за мисом.

Бонд обережно підняв голову й оглянув тиху лагуну та незайманий піщаний берег. Усе було, як і раніше, хіба що в повітрі пахло кордитом та витав кислий запах потрощеного каміння. Джеймс допоміг дівчині підвестися. На обличчі Хані залишилися сліди сліз. Було видно, що вона тяжко вражена.

— Це було жахливо, — спромоглася мовити Хані. — Але що їм потрібно? Вони ж могли нас убити.

«Вочевидь, ця дівчина, — вирішив Бонд, — звикла захищати себе, але тільки від сил природи. Вона досконало знає світ звірів та риб, але

цей світ обмежений фізичними законами природи — рухом світил та зміною сезонів року. Вона абсолютно безпорадна у великому світі пропахлих тютюном залів біржових маклерів, у світі кулуарних інтриг урядових будівель чи таємних зустрічей на лавках у парках. Вона нічого не знала про ігри з великими ставками за сфери впливу сильних світу і не розуміла, якою хвилиною її викинуло з чистого океану незайманої природи на брудний берег заплутаних людських стосунків.

— Заспокойтеся, Хані, — мовив Джеймс, — це просто купка мерзотників, які хочуть нам нашкодити. Але ми з ними справимося. — Він обняв дівчину за плечі. — Ви трималися просто чудово. Хоробра дівчина! Давайте розшукаємо Кворрела і вирішимо, що робити далі. До речі, пора щось поїсти. Чим ви харчуєтесь у ваших експедиціях?

Вони спустилися на берег. За хвилину Райдер оговталася й діловито відповіла:

— Їжі тут досхочу. Багато морських їжаків, бананів та усього іншого. Зазвичай я залишалася тут на дві доби і ніколи не голодувала.

Бонд обійняв дівчину і відпустив руку тільки тоді, коли побачив на горизонті Кворрела. Він вийшов із-за скелі й зупинився, роздивляючись. Бонд з дівчиною наблизилися — човен Ханічайл був зрешечений кулями. Дівчина зойкнула і кинула на Бонда погляд, повний відчаю:

— Мій човен! Як же я тепер повернуся додому?

— Не переймайтеся, мем, — співчутливо мовив Кворрел, який краще за Бонда розумів, що означає втрата човна, котрий міг бути єдиною власністю дівчини. — Кеп купить вам іншого. А ви зможете повернутися з нами. Наш човен у чагарнику. Він не пошкоджений. Я перевірів. — Кворрел стурбовано поглянув на Бонда. — Тепер бачите, кепе, що я був правий. Із цими хлопцями жарти погані. Вони налаштовані серйозно. А собаки, про яких вони згадали, — це поліцейські пінчери. Здоровецькі звіряки. Друзі казали, що псів тих тут штук зо двадцять. Треба вирішувати, що далі робитимемо. І швидко.

— Гаразд, Кворреле. Але спочатку давай поснідаємо. І будь я проклятий, якщо вони думають, що зможуть викурити мене з цього клятого острова, допоки не огляну його. Візьмемо із собою

Хані, — він повернувся до дівчини. — Як такий план, Хані? З нами вам нема чого боятися. А додому повернемося разом.

— Гадаю, у мене нема іншого виходу, — мовила дівчина не без вагань. — Тобто, я радо піду з вами, якщо візьмете. Тягарем вам не стану. І я не зголодніла. Прошу тільки відвезти мене додому якнайскоріше. Я більше не хочу зустрічатися з цими типами. Скажіть, скільки часу займуть у вас ті птахи?

— Небагато, — ухильно відповів Бонд. — Мені треба з'ясувати, що з ними сталось і чому. А потім вирушимо додому. — Він поглянув на годинник. — Зараз дванадцята. Будьте поки поки що тут — покупайтеся, відпочиньте. Але не залишайте слідів. А ми з Кворрелом спробуємо надійніше сховати човен.

Вони закінчили приготування лише за годину. Бонд із Кворрелом накидали каменів та піску в човен і затопили його у ставочку серед мангрових дерев. Потім знищили власні сліди. Після обстрілу землю вкрив килим з листя та гілок, тож це не становило великої проблеми. Потім вони провели ревізію провіанту і з великим апетитом поснідали; Хані ледь торкнулась їжі.

Перебравшись через скелі, усі троє мілиною пішли в глиб острова. Подолавши три сотні ярдів, дісталися гирла річки.

Стояла нестерпна спека. З південного сходу дув різкий, пекучий вітер. Кворрел сказав, що вітер дме тут постійно. Це важливо для гуанери. Він підсушує гуано. Блискуча поверхня океану і глянцева листя мангрових дерев засліплювали очі. Бонд тішився тим, що його шкіра достатньо задубіла на сонці й більше не обгорить.

У гирлі ріки піщаний намул утворив затон зі сталою водою. Іншого виходу не лишалося — пройти його можна було або в одязі, або роздягнувшись.

— Хані, — звернувся Бонд до дівчини, — відкиньте сором'язливість. Ми не знімаємо сорочки тільки через сонце. А ви можете залишити стільки одягу, скільки вважаєте за потрібне. Ви йдете останньою.

І чоловіки, не чекаючи на її відповідь, скинули штани. Кворрел згорнув їх та поклав у мішок з харчами й револьвером Бонда. Вони перейшли затон убрід: Кворрел — першим, дівчина — останньою. Вода доходила до пояса. Велика сріблява риба вистрибнула з води і з плескотом упала назад. Інші риби кинулись урозпорошки.

— Тарпон, — пояснив Кворрел.

Ставок звузився, перетворившись на протоку, мангрові дерева у вузькій частині майже торкалися води. На деякий час вони потрапили у прохолодний тунель, а потім береги розійшлися, річка з млявою водою текла, звиваючись, проміж гігантським корінням мангрових дерев, що нагадувало ноги павуків. Дно було мулистим, і при кожному кроці ноги заглиблювались у каламуть. Маленькі рибки, а може, креветки, лоскотали ступні, тож раз у раз доводилось зупинятися, щоби скинути п'явок, поки ті не присмоктались. У всьому іншому їхнє просування під деревами було легким, а для Бонда перебування в тіні стало просто благодаттю.

Чим далі вони віддалялися від моря, тим сильнішав сморід тухлих яєць — сірководневий запах болотного газу. Почали докучати москїти та гнус, особливо їм сподобалося тіло Бонда. Кворрел порадив йому намочити себе.

— Ці тварюки любляють підсолене м'ясо, — весело пояснив Кворрел.

Бонд скинув і намочив сорочку. Стало трохи легше, а згодом ніс Джеймса звик до запаху метану, хїба що Кворрел, їдучи попереду, зачіпав ногою старовинний пuzир, який випускав на поверхню особливо смердючу порцію.

Дерева рїдшали, річка виходила на простїр, дно поступово мїлішало і ставало твердїшим. Ще один поворот русла — дерева закінчилися.

— Тепер будьте особливо уважними, — застерегла Ханї. — Нас тут легко помїтити. Попереду — відкрита ділянка завдовжки приблизно мїлю. Потїм річка звужується аж до озера. А там уже й табїр спостерїгачїв.

Вони зупинились у тіні останнїх дерев і роздивилися. Рїчка, вигинаючись, текла зї середини острова. На берегах росли тїльки бамбук та невисокї кущі морського винограду — сумнївне прикриття. Захїдний берег рїчки потроху пїдїймався до гори — тїєї самої гуанери — за двї мїлі звїдси.

Бїля пїднїжжя гори були розкиданї квонсетськї⁶⁸ хатинки. Зигзагами від пїднїжжя гори до хатинок тягнулася сріблява нитка дековїльськї⁶⁹ колїї, якою гуано постачали від гори до дробарки та сепаратора. Верхївка гори була бїлою, немов вкрита снїгом, над яким, наче прапор

на вітрі, розвіювалася курява. На білій верхівці можна було розгледіти чорні цяточки — то сідали та злітали баклани, як бджоли у вулик.

Бонд зацікавлено роздивлявся гору з пташиного лайна, що виблискувала на сонці. Ось, значить, яке королівство Доктора Ноу! Джеймс подумав, що ніколи у житті не бачив журливішої картини.

Він пильно оглянув площину між річкою та горою. Земля була переважно неживого сірого кольору з єдиною смужкою трави з низьким чагарником і парочкою хирлявих пальм. Звісно, від місця добування гуано на горі до озера по центру плато та боліт вела дорога, яку не слід було перетинати. Він зауважив, що вся рослинність на плато хилилася на захід. Було важко уявити, як це роками жити на цьому острові, який постійно обдуває палючий вітер, дихаючи метановим смородом з боліт і пташиним лайном. У таке зловісне місце й каторжників не відправиш.

Бонд перевів погляд на східну частину плато. Пейзаж тут здавався привітнішим — завдяки мангровим деревам на болотах, які утворювали суцільний зелений килим аж до краю острова, над яким кружляли хмари бакланів. Вітер доносив сюди їхні різкі крики.

Голос Кворрела вивів Бонда із задуми.

— Кепе, вони виїжджають.

Бонд подивився, куди показував Кворрел. Здоровецька вантажівка від'їхала від скупчення ангарів, клуби пилу підіймалися з-під коліс. Бонд провів її поглядом, і за хвилини десять вантажівка зникла серед дерев, там, звідки з озера витікала річка. Він прислухався. Вітер доніс собачий гавкіт.

— Вони підуть уздовж річки, кепе. Адже розуміють, що у нас нема іншого шляху, ніж піднятися за течією. Звісно, за умови, що ми живі. Вони спустяться до пляжу пошукати наші рештки. А потім надішлють корабель, спустять на воду шлюпку, щоб підібрати своїх людей із собаками. Принаймні на їхньому місці я вчинив би так.

— Саме так вони зазвичай і роблять, коли розшукують мене, — втрутилась у розмову Хані. — Але я знайшла вихід. Треба зрізати бамбукову тростину, а коли наблизяться, лягти у воду і дихати через трубку.

— Ти займешся бамбуком, — звернувся Бонд до Кворрела, — а я пошукаю якесь усамітнене місце.

Кворрел знизав плечима, одначе кивнув і почвалав до найближчої бамбукової гущавини. Бонд повернувся в бік мангрового тунелю, уникаючи дивитися на дівчину.

— Не варто так моцуватись і не дивитися на мене, — роздратовано мовила Хані. — Зараз не час дотримуватися звичаїв. Ви самі так сказали.

Її порвана сорочка доходила до самісінької води, нижче білили ноги. Дівчина усміхалась. У хащах її зламаний ніс виглядав цілком доречно. Бонд поглянув на дівчину, і та, пройнявшись занепокоєністю супутника, мовчки рушила слідом.

Скоро Бонд віднайшов прогалину в мангрових заростях, що, здавалося, тягнулася далі.

— Обережно, не зламайте ні гілки, — сказав Джеймс. Нахилив голову і пірнув у хащі. Прохід завдовжки ярдів з десять закінчився суцільною стіною з коріння. Далі шляху не було. Коричнювата вода повільно струменіла до широкого, тихого ставочка. Бонд зупинився, дівчина підійшла ззаду.

— Це гра у схованки, в якій ідеться про наші життя, — боязко мовила.

— Боюся, саме так, — погодився Бонд, розмірковуючи, чи зможе він користуватися револьвером після купання в річці, а якщо так — скільки собак та людей він зможе покласти, якщо їх усе-таки знайдуть. Його заповонила хвиля занепокоєння. Дівчина ставала тягарем. У бою — хоче він цього чи ні — вона була для супротивника додатковою мішенню.

Бонда мучила спрага. Він зачерпнув трохи води. Чорнувата та зі земляним присмаком, вона здавалася нормальною. Він випив іще. Хані доторкнулася його руки.

— Не пийте багато. Прополощіть рота і виплюньте. Інакше підхопите лихоманку.

Бонд так і зробив.

Почувся неголосний свист Кворрела з основного русла. Відповівши, Бонд рушив через кущі. Удвох вони вийшли до тунелю. Кворрел обмивав водою коріння дерев там, де його могли зачепити їхні тіла.

— Так собакам буде важче нас нанюхати, — пояснив і витягнув нарізані бамбукові палички, які почав обстругувати. Бонд перевірів

зброю і патрони. Усі троє стояли в ставку і не ворушилися, щоб не каламутити воду.

Сонце кидало тіні крізь щільне листя. Креветки ніжно лоскотали ноги. У пекучій тиші наростало тягуче напруження.

Гавкіт собак, які наближалися, став майже розрадою.

СЛІД ДРАКОНА

Пошукова партія швидко просувалася по річці. Двоє чоловіків — здоровані-негри з наплічними портупеями на оголених тілах, що блищали від поту, в купальних шортах та високих болотяних чоботах — ледь не бігли, щоби встигнути за собаками. Раз у раз переслідувачі обмінювалися коментарями, здебільшого непристойними. Попереду бігла зграя доберманів-пінчерів, які стрибали та борсались у воді, відчайдушно гавкаючи. Вони відчули запах і люто рвались уперед, ромбічні вуха стирчали на гладких, змієподібних головах.

— Може, всраного крокодила нанюхали, — перекрикуючи гвалт, прокричав той, який ішов першим.

У руці він тримав батіг, яким час від часу ляскав, як псар на королівському полюванні.

Інший наблизився і збуджено прокричав:

— Дупою чую, що це — всраний лаймі! Споримо, він заховався у чагарнику. Хоч би не влаштував нам якусь засідку. — Здоровань розстебнув кобуру і поклав руку на руків'я пістолета.

Вони якраз входили з основного русла в прохід у мангрових заростях. У першого в зубах стирчав, як сигарний недопалок, свисток. Він видав пронизливий свист. Коли собаки почали рватися, наче скажені, ляснув батогом. Пси присмирніли і заскавчали, оскільки течія розладнувала їхній порядок. Обидва чоловіки витягнули зброю та повільно заглибились у прохід між коренями мангрових дерев.

Ось перший увійшов у просіку, що знайшов Бонд. Негр схопив собаку за ошийник і показав їй напрямок. Пес чмихнув і радо рвонув уперед. Чоловік підозріливо оглядав корені дерев по обидва боки просіки, шукаючи подряпини.

Слідом за собакою він вийшов до маленького ставка в кінці тунелю, огидливо озирнувся, спіймав собаку за ошийник і потягнув назад. Собака упирався, не бажаючи залишати місце. Негр ударив по воді батоном.

Другий очікував на нього біля входу до відгалуження. Перший вийшов і заперечно похитав головою; удвох вони рушили далі по річці, собаки трохи вгамувались і побігли вперед.

Потрохи шум погоні стихнув, настала тиша.

Хвилин п'ять у мангровому ставку не було жодного руху, потім на краю серед коріння повільно піднявся тоненький бамбуковий перископ. Бонд висунув голову, сплутане волосся, що приліпилося до лоба, надавало обличчю схожості з потопельником. Разом із головою з води вигулькнув пістолет, який він тримав у правиці. Бонд сторожко прислухався. Тиша була повною, анічирк. Чи, може, він почув якийсь тихий плеск в основній протоці? Може, хтось обережно ступає слідом за погонею? Бонд торкнувся Хані та Кворрела, які лежали на дні обабіч від нього. Коли їхні голови висунулися на поверхню, Джеймс приклав пальця до губ. Але запізно. Кворрел кахикнув та сплюнув. Бонд скривився і кивнув головою в бік основного русла. Вони нагостили вуха — мертва тиша. Раптом знову заляпало, тепер уже в напрямку їхнього проходу. Бамбукові трубки піднялись, а голови плавно занурилися у воду.

Лігши потилицею в багнюку на дні, Бонд заткнув ніздрі лівою рукою та щільно охопив бамбукову трубку губами. Він знав, що ставок обшукали, бо відчув рух води, коли собака перебирала лапами. Тоді їх не виявили. Чи пощастить цього разу? Шансів було менше, бо вони скаламутили воду. Коли доглядач побачить у воді темну коричневу пляму, він одразу вистрелить чи спочатку перевірить? Яка у них зброя? Бонд вирішив не покладатися на удачу, а стріляти при перших порухах води довкола себе.

Бонд лежав на дні, сконцентрувавшись на своїх відчуттях. Як же важко контролювати дихання, та ще клятві креветки до сказу довести можуть. Добре хоч, що ні у кого з них трьох нема порізів на тілі, інакше ці тварюки присмокталася б обов'язково. Чудово, що вони взяли із собою дівчину — без цих трубок собаки уже знайшли б їх.

Раптом Бонд заляк. Гумовий чобіт наступив на гомілку й зісковзнув. Може, переслідник подумає, що це гілка? Проте Бонд не дав йому часу замислитись. Одним рвучким рухом він вискочив з води, випльовуючи трубку.

Бонд ледь устиг розгледіти навислу над ним величезну постать та приклад гвинтівки, занесений для удару. Підняв ліву руку, щоби прикрити голову, і приклад ковзнув по передпліччю. Того ж моменту Джеймс викинув правицю вперед так, щоб дуло торкнулося грудей супротивника прямо під безволосим соском коричнюватого тіла, і натиснув на гачок.

Віддача від пострілу в упор була настільки сильною, що ледь не вибила Бонду п'ясть, а чолов'ягу відкинуло назад, мов підрубане дерево. Бонд мигцем устиг побачити велику дірку, яку зробила в його боці куля, перш ніж він занурився у воду. Мелькнули болотяні чоботи, на поверхні показала жовтувато-коричнева голова з очима, в яких застигло здивування, та відкритим у німому крикові ротом. Потім голова зникла під водою, і на поверхні не лишилося нічого, крім скаламученої піни та червоної плями, що повільно розширювалася та стікала за течією.

Оговтавшись, Бонд обернувся. Кворрел з дівчиною стояли позаду, з них стікала вода. На обличчі Кворрела була посмішка від вуха до вуха, а Ханічайл підняла до обличчя стиснуті руки і розширеними від жаху очима дивилася на криваво-червону пляму на воді.

— Вибач, Хані, — уривчасто мовив Бонд. — Я не міг інакше. Він стояв прямо над нами... Треба звідси вшиватися. — Він схопив її за руку і легко підштовхнув у напрямку проходу до русла ріки, затримавшись, щоб роздивитися на виході з мангрового тунелю.

Тихо. Бонд поглянув на годинник — той зупинився на цифрі «три». Зиркнув на сонце, що клонилося до заходу — приблизно четверта. Як довго їм іти? Раптом він відчув страшенну втому — тепер шляху назад нема. Навіть якщо постріл не почули — а тіло негра й мангрові хащі значно приглушили звук револьвера — відсутність хлопця дуже скоро помітять, якщо Кворрел правий і збір команди призначений біля гирла річки на березі. Чи повернуться вони шукати зниклого товариша? Навряд чи. Перш ніж упевняться в його пропажі, потемнішає.

Пошукову команду надішлють лише вранці. А собаки легко розшукають тіло. Що тоді?

Хані потягнула Джеймса за рукав.

— А тепер хутчіше розповідайте, що це все означає, — мовила розгнівано. — Я хочу знати, якого біса ви тут, мов навіжені, палите один в одного? Хто ви такі, врешті-решт? Тільки не треба годувати балачками про птахів. Любителі птахів не тягають із собою зброю.

Бонд поглянув у розгнівані, широко посаджені очі дівчини.

— Вибач, Хані, що втягнули тебе в цю халепу. Обіцяю розказати все увечері, коли дістанемося табору. Тобі просто не пощастило, і ти опинилася поруч зі мною у цій пригоді. У мене з ними — власний рахунок. Мене кілька разів намагались убити, але тепер єдине моє бажання — забратися з цього острова живими та неушкодженими. Я побачив достатньо, щоб наступного разу постукати до них із центрального входу.

— Як це розуміти? Ви що, поліцейські? Хочете запроторити того китаюза до в'язниці?

— Саме так, — посміхнувся Бонд, — принаймні ви на боці гарних хлопців. А зараз скажіть, як далеко нам до табору?

— Приблизно година ходу.

— Там є де сховатись? Іншими словами, наскільки легко нас зможуть там знайти?

— Для цього їм знадобиться перетнути озеро або піднятися по річці. Місце там безпечне, якщо, звісно, вони не надішлють за нами дракона. Вода не стане йому на заваді — я бачила, як він ходить по воді.

— Добре, добре, — дипломатично мовив Бонд. — Будемо сподіватися, що він зламає собі хвіст.

— Гаразд, містере всезнайко, — хмикнула дівчина і сердито додала: — Поживемо-побачимо.

Із мангрового тунелю виринув Кворрел з гвинтівкою в руці.

— Думаю, зайвий ствол нам не зашкодить, кепе, — пояснив, немов виправдовуючись. Бонд узяв гвинтівку. То був армійський «ремінгтон-300»⁷⁰. Гарна зброя. Він простягнув карабін Кворрелу.

— Ці хлопці не ликом шиті, — Кворрел немов прочитав думки Бонда. — Вони послали ще одного слідом за тими, котрі зі собаками, на всяк-про всяк. Той Доктор — хитра пройда.

— Гідний супротивник... — задумливо мовив Бонд. І, скинувши зі себе заціпеніння, додав: — Рухаймося далі. Хані каже, що до табору нам чухати ще годину. Підемо лівим берегом під прикриттям пагорба. Гадаю, вони зосередять увагу на річці.

Кворрел засунув карабін у промоклий мішок і пішов першим. Бонд та дівчина рушили слідом.

Незважаючи на тінь від заростей бамбука та кущів, що росли вздовж західного берега, тепер вони були відкриті пекучому вітру, який сильно дув їм в обличчя. Час від часу вони обливали себе водою, щоб хоч трохи охолодити опіки. Від сліпучого сонця очі Бонда почервоніли, а забита прикладом гвинтівки рука нещадно боліла. Обідати промоклим хлібом зі сиром та солониною бажання не було. Та й чи вдасться їм сьогодні поспати — велике питання. Минулої ночі вони теж не виспалися, цієї ночі — навряд чи. Дівчина також не спала. Джеймсу з Кворрелом доведеться чергувати позмінно. А завтра — знову через мангровий ліс з усіма пересторогами, щоби дістатися човна на східному боці острова. Потім — нічний перехід морем. Бонд подумав, що завтра їм доведеться п'ять миль прорубуватися через мангровий ліс. Невесела перспектива. М. обіцяв відпочинок на курорті. Хотів би він, аби шеф теж насолодився таким відпочинком.

Річка помілішала, перетворившись на вузький рівчак між бамбуковими плавнями. Потім раптом розширилася до болотяного гирла, за яким маячили п'ять квадратних миль мілкового озера, на сіро-блакитній поверхні котрого гуляли густі брижі. Далі виблискувала під сонцем бетонована злітна смуга з великим ангаром. Дівчина порадила триматися східного боку, і вони повільно рушили вздовж краю кущів.

Раптом Кворрел зупинився, витягнувшись уперед, немов мисливська собака у стійці. На болотяному ґрунті попереду виднілися дві глибокі паралельні колії з мілішою посередині. То були сліди якогось транспортного засобу, що спустився з пагорба і проїхав болотом у напрямку озера.

— Тут проповз дракон, — байдужо мовила Хані.

Кворрел подивився на неї розширеними від жаху очима.

Бонд пройшов уздовж колій. Зовнішні були гладкими із зазубинами по краях. Їх могли зробити колеса, хоча й широкі — добрих два фути завширшки. Посередині слід мав таку саму форму, але тільки три

дюйми в ширину, тобто як мотоциклетна шина. Колії не мали жодних слідів протектора і були відносно свіжими. Вони тягнулися вбивчою прямою лінією, і де шлях перегороджували кущі — ті були просто вдавнені у землю, немов під танком.

Бонд гадки не мав, який транспортний засіб, якщо то був він, міг залишити такий слід. І коли дівчина штовхнула його ліктем у бік і люто прошипіла: — Ну, що я казала! — видушив якесь незрозуміле: — Годі тобі, Хані, це ніякий не дракон, а просто дещо, чого я досі не зустрічав.

Тоді вона потягнула його за рукав та прошепотіла:

— Дивіться сюди, — і вказала на групу кущів поблизу колії. Кущі почорніли, листя зникло, у центрі були рештки пташиного гнізда.

— Дракон на них дмухнув, — збуджено мовила дівчина.

Бонд наблизився.

— Здається, що так, — визнав. — Цікаво, чому обгорів саме цей кущ. Дуже дивно.

Сліди тягнулися в напрямку озера, де зникали. Бонд охоче відстежив би їх, але для цього треба було залишити прикриття. Вони мовчки рушили далі, занурившись у думки.

Сонце зайшло за вершину гори, і день почав поволі згасати. Нарешті Хані показала пальцем на місце попереду, де за кущами Бонд розгледів смугу піску біля озера, оточену густим чагарником. За сотню ярдів від берега було видно рештки солом'яної халупчини. Місце виглядало цілком придатним для нічлігу, до того ж із двох боків його надійно захищала вода. Вітер стих, вода спокусливо манила. З якою насолодою можна буде скинути брудний, пропахлий потом одяг і зануритись у прохолодну воду після годин човгання по багнюці та змити задушливий сморід болота.

Сонце підморгнуло жовтим оком й остаточно сховалося за горою. Східна частина острова все ще купалася в сонячному світлі, проте тінь від гори почала насуватися на озеро, і скоро накриє його повністю. Заголосили жаби, голосніше, ніж на Ямайці, а коли впали сутінки, їхнє галасування перетворилося на суцільне верещання — щось середнє між биттям там-тама й мавпячим гарчанням. Пролунала серія коротких сигналів — і як за командою квакання припинилося. Послання досягло адресата.

Вони добралися до піщаної смуги, пройшли вздовж колії і вийшли на галявину з розваленою мазанкою. Таємничі сліди тягнулися з води на галявину, через кущі, немов ця штуковина — чим би вона не була — намірялася заподіяти максимальну шкоду. Більша частина кущів була спалена вщент. Біля розтрощеного вогнища з уламків коралів валялися кухонний посуд та порожні консервні бляшанки. Порившись там, Кворрел витягнув з піску пару запечатаних банок зі свининою та бобами. Хані знайшла пожмаканий спальний мішок, а Бонд — шкіряний портмоне з п'ятьма однодоларовими купюрами, трьома ямайськими фунтами та дрібняком. Вочевидь, сторожі залишили домівку поспіхом.

Усі троє підійшли до води. Біля підніжжя гори миль за дві звідси блимали вогні; на сході — лише темна гладінь води під темним небом.

— Допоки не розведемо багаття, — сказав Бонд, — ми в безпеці. Але спершу треба як слід вимитися. Хані, ви залишайтеся тут, а ми з Кворрелом підемо на інший бік. Побачимося на вечері за пів години.

— Форма одягу урочиста? — розсміялася дівчина.

— Звісно, — відгукнувся Бонд. — Штани вдягніть.

— Кепе, — втрутився у розмову Кворрел, — поки хоч щось видно, я відкрию бляшанки та підготую табір. — Він порився у мішку. — Ось ваші штанці та револьвер. Хліб трохи підмок, але якщо залишити його підсохнути до ранку, завтра він буде в нормі. Гадаю, сьогодні краще з'їсти консерви, а сир та солонину залишити на завтра. Ці банки важкі, а завтра нам доведеться багато походити.

— Гаразд, Кворреле, призначаю тебе шеф-кухарем.

Бонд узяв револьвер та вологі штани і поплентався водою до місця, звідки вони прийшли. Знайшовши смужку твердого піску, зняв сорочку і кинувся в озеро. Вода була м'якою та непристойно теплою. Набравши жмені піску, Джеймс узявся терти себе, немов милом. Потім ліг на воду, насолоджуючись тишею і самотністю.

На небі почали проступати зірки — ті самі, які привели їх на цей острів. Це було лише вчора, а здавалося, що минула вічність. Оце так завдання! Принаймні тепер він повністю виправдував своє відрядження. Тепер у нього були повноцінні докази і два свідки на додачу — більш як достатні підстави звернутися до губернатора, щоб розпочати повномасштабне розслідування діяльності цього

горезвісного Доктора Ноу. Нікому не дозволено застосовувати кулемети проти гостей, навіть непроханих. З іншого боку, хіба не Доктор Ноу першим за допомогою невідомого пристрою зазіхнув на власність Одюбонівського товариства, порушивши його концесію, та, ймовірно, є вбивцею їхніх спостерігачів? Цей факт потребує ретельного розслідування. Цікаво, що саме він дізнається, коли повернеться до острова на есмінці в супроводі загону морських піхотинців? Яку таємницю приховує Доктор Ноу? І чому він настільки зациклений на приватності, що готовий убити кожного, хто ступить на його острів? Та хто він такий, цей Доктор Ноу?!

Бонд почув сплеск у воді праворуч од себе і подумав про дівчину. А хто така ця Ханічайл Райдер? Цю загадку, подумав Джеймс, вибираючись на берег, він спроможний розгадати ще до ранку.

Бонд натягнув вогкі штани, усівся на піску й розібрав револьвер. Навпомацки ретельно протер сорочкою кожну деталь, потім — один за одним усі патрони, зібрав револьвер і натиснув гачок порожнього барабана. Звук йому сподобався. Звісно, на будь-якій зброї за кілька днів з'являється іржа. Джеймс зарядив револьвер, засунув у кобуру на поясі й пішов до табору.

Із землі піднялася сіра тінь Хані й потягнула Бонда за рукав.

— Хутчіше, ми помираємо з голоду. Я знайшла каструлю, помила її, і ми насипали в неї бобів. Вийшло по дві жмені на брата та крикетний м'ячик хліба. До речі, я вже не почуваюся зобов'язаною, що їм ваші харчі, бо через вас мені довелося працювати набагато більше, ніж зазвичай. Ось, тримайте.

Бонд посміхнувся, почувши авторитетні нотки в голосі дівчини. У пільмі він міг розгледіти лише її силует. Волосся на голові здавалося прилизаним. Цікаво, як воно виглядає вимитим та причесаним? А якщо її розкішне тіло ще одягнути у щось пристойне? Він побачив, як вона заходить у кімнату чи йде через ганок у Бо Дезер — чарівне, запаморочливе гидке каченя. Чому Хані досі не виправила свій ніс? Це ж проста операція. Вона стала б найкрасивішою дівчиною на Ямайці.

Хані чиркнула його плечем. Бонд простягнув руку і поклав їй на коліно, долонею догори. Хані насипала йому в жменю бобів.

Раптом він виразно відчув теплий, майже тваринний запах її тіла — такий виразний та хвилюючий, що мимоволі заплющив очі та

посунувся ближче.

Хані розсміялася. У цьому сміху чулися сором'язливість, задоволення та ніжність.

— Тримай, — сказала вона материнським тоном і відсунула від себе його наповнену бобами жменю.

ЖИТТЯ НА ПОГОРІЛИЩІ

«Мабуть, восьма», — подумав Бонд. За винятком жаб'ячого квакання, навкруги стояла тиша. На дальньому краї піщаної обмілини темнів силует Кворрела. Почулося приглушене металеве клацання — він розбирав і чистив «ремінгтон».

За кущами під горою протягнулися темним дзеркалом озера святкові гірлянди жовтих світлячків. Спекотливий вітер ущух, і потворний пейзаж накрила темрява. Похолоднішало. Одяг на Бонді висох, а три великих жмені їжі зігрівали зсередини. Він почувався втішеним та мирним, трохи хилило до сну. Завтрашній день відсунувся у далеку перспективу і не становив проблеми, за винятком виснажливої фізичної роботи. Життя здалося знову легким та приємним.

Біля його ніг була у спальному мішку Хані. Вона лежала на спині, поклавши руку під голову, і дивилася на обліплене зірками небо. У темряві він ледве міг розрізнити навіть контури обличчя.

— Джеймсе, — сказала вона, — ви обіцяли розказати, що насправді тут робите. Я не засну, допоки не дізнаюся.

Бонд розсміявся.

— Розкажу, якщо обіцяєш розказати про себе. Я хочу знати про тебе все.

— Домовились. У мене секретів нема. Однак ти — першим.

— Гаразд, — Бонд усівся зручніше, підтягнув коліна й обхопив їх руками. — Значить, так. Насправді я працюю у свого роду поліції. Мене посилають у відрядження з Лондона в разі, коли десь у світі трапляється дещо незвичайне, а інші засоби не спрацювали. Отже, не так давно наш співробітник, мій гарний приятель з офісу губернатора в Кінгстоні, чоловік на ім'я Стренгвейз, — зник.

По хвилі Джеймс додав:

— Зник разом зі своєю секретаркою, красивою дівчиною, до речі. Багато хто думає, що вони просто втекли. Я дотримуюсь іншої думки... Бонд переказав простими словами усі перипетії — історію про поганих і гарних людей, як подібні сюжети висвітлюють авантурні романи. Наприкінці він сказав:

— Бачиш, Хані, нам треба лише наступної ночі повернутися до Ямайки, а тоді губернатор надішле солдатів прижучити цього китаїця. Гадаю, на нього чекає в'язниця. Думаю, він це розуміє і тому всіляко нам перешкоджає. Ось і все. Тепер твоя черга.

— У тебе, здається, вельми цікаве життя. Гадаю, твоя дружина не в захваті від твоїх частих відлучок. Вона не боїться, що з тобою трапиться щось погане?

— Я неодружений, і єдині, хто опікуються моїм здоров'ям, це хлопці зі страхової компанії.

— Гадаю, у тебе багато жінок, — не вгамовувалася Хані.

— Але нема однієї-єдиної.

— А... — вона осіклася.

Підійшов Кворрел.

— Кепе, я стану на вахту першим, якщо ви не проти. Чатуватиму на тому краю табору. Прийду за вами опівночі. Почергуєте до п'ятої, а тоді можемо вирушати. Треба буде забратися подалі звідси, поки не розвидниться.

— Згоден, — мовив Бонд. — Розбуди мене, якщо помітиш щось підозріле. Гвинтівка в порядку?

— Усе нормально, — запевнив його Кворрел, широко посміхаючись. — Солодких снів, красуне, — додав багатозначно і беззвучно розчинився в нічній темряві.

— Кворрел мені подобається, — сказала Хані. А трохи згодом запитала:

— То ти справді хочеш, щоб я розповіла свою історію? Вона не така захоплива.

— Звісно, хочу. Тільки в усіх деталях.

— Деталей небагато. Усе моє життя поміститься на одній поштовій листівці. Почнемо з того, що я ніколи не була за кордоном і все життя прожила в містечку під назвою Бо Дезер, що на південному березі біля Морганз Харбор.

Бонд розсміявся.

— Кумедний збіг! Ми з Кворрелом саме там і зупинились. Але я тебе в цьому містечку не зустрів. Ти, часом, не на дереві мешкаєш?

— Напевне, ви зняли бунгало на пляжі. Я туди не ходжу. Живу в панському домі.

— Але ж від нього майже нічого не залишилося. Це руїни посеред плантації цукрової тростини.

— Я мешкаю в підвалі. Живу там від самого дитинства. Мені було п'ять років, коли будинок згорів, а батьки померли. Я їх не пам'ятаю, тож не треба мені співчувати. Спочатку ми жили в підвалі разом із нянею-негрятянкою. Вона померла, коли мені виповнилося п'ятнадцять. Останні п'ять років я мешкаю там сама.

— Боже правий! — Бонда це вразило. — Хіба нема когось, хто міг би про тебе попіклуватися? Невже батьки не залишили тобі гроші?

— Ані пенні, — в голосі дівчини не було гіркоти, лише гордість. — Знаєш, Райдери — старовинна ямайська родина. Землі в Бо Дезер дарував їм іще Кромвель на знак вдячності за підписання смертного вироку королеві Карлу²¹. Мої предки побудували маєток, в якому наша родина мешкала до останнього часу. Але якось ціни на цукор упали, до того ж, наскільки розумію, майном погано розпоряджались; отже, коли мій батько успадкував землі, капіталу не залишилося. Маєток був закладений-перезакладений, увесь у боргах. Тож, коли батьки померли, маєток продали за борги. Мені було байдуже, я тоді була замала.

А от нянька у мене була чудова! Мене хотіли в дочерити — один пастор, потім іще законник якийсь — але Ненні й чути не хотіла. Вона назбирала деякі меблі, що вціліли після пожежі, й ми оселилися в тих руїнах. Невдовзі мною перестали цікавитися. Ненні трохи шила і прала в селищі, ми мали невеличкий город й банани, а напроти старого будинку росло хлібне дерево. Ми харчувалися тим, що їли прості ямайці. Навкруги розкинулася цукрова плантація. А ще Ненні робила верші, які ми ходили перевіряти щодня. Харчів вистачало. Вона також навчила мене читати та писати. Після пожежі вціліло багато книг. Серед них була й енциклопедія. Я почала з літери «А» у вісім років, а тепер дійшла до середини літери «Т». —

І додала з викликом:

— Упевнена, що про деякі речі я знаю більше за вас.

— Не маю жодного сумніву, — Бонд живо уявив маленьку дівчинку зі солом'яним волоссям, що бігає по руїнах маєтку, а вперта нянька гукає її вчити науки, які для неї самої здавалися тарабарщиною. — Твоя годувальниця і справді була надзвичайною жінкою.

— Вона була дуже милою, — Хані просто констатувала факт. — Коли вона померла, я думала, що теж помру. Після її смерті все змінилося: того дня моє дитинство закінчилось, я стала дорослою і відтоді мала розраховувати лише на себе. Довкола почали крутитися чоловіки. Вони торочили мені про любов... — Хані зам'ялась і додала: — Я тоді була прегарненькою.

— Ти й зараз одна з найкрасивіших дівчат, яких я будь-коли зустрівач, — мовив Бонд серйозним тоном.

— З таким носом! Глузуєш?

— Ти не розумієш, — Бонд спробував підібрати такі слова, щоб вона повірила. — Звісно, спершу всі бачать твій зламаний ніс. Але після нашого спільного ранку я вже не звертав на нього уваги. Коли дивишся на людину, то насамперед звертаєш увагу на очі та губи, тобто на те, що відображає емоції. А зламаний ніс не більш значущий, аніж, скажімо, відкоплене вухо. Носи та вуха — лише своєрідне умеблювання обличчя. В декого вони красивіші, але це не так важливо, як усе інше. Вони лише відтіняють обличчя. У тебе дуже красива, визначна зовнішність, а якби ще й ніс гарний, ти була б найпривабливішою дівчиною Ямайки.

— Справді так думаєш? — в її голосі прозвучали відчайдушні нотки. — Ти дійсно вважаєш, що я ще можу стати красунею? Знаю, що з фігурою у мене все гаразд, але коли дивлюся на себе в дзеркало, то, крім зламаного носа, нічого не бачу. Дуже добре розумію, що відчувають люди з фізичними вадами.

— Не мели дурниць! — роздратовано заперечив Бонд. — Ти не каліка! В будь-якому разі достатньо простої операції. Треба лише на тиждень з'їздити до Америки.

— І як ти це уявляєш! — обурено мовила Хані. — Дома в схованці у мене п'ятнадцять фунтів. З гардеробу — три спідниці, три сорочки, ніж та верша. Гадаєш, я не з'ясувала усе, що можна, про цю операцію? Один лікар з Порт-Марії мені усе розказав. Він списався з клінікою, і йому відповіли, що операція коштує п'ятсот фунтів, не рахуючи ще

квитка до Нью-Йорка та перебування у шпиталі. По-твоєму, де ж мені роздобути таку суму? — додала вона з відчаєм у голосі.

Бонд зробив ментальну зарубку.

— Є маса способів, — мовив невимушеним тоном. — Але, будь ласка, продовжуй. Твоє життя набагато цікавіше за моє. Отже, що трапилося після смерті Ненні?

Дівчина неохоче продовжила:

— Ти сам перервав мене. І нічого паякати про те, на чому не розумієшся. Звісно, ти — красунчик і проблем з дівчатами не маєш.

А от якби в тебе була заяча губа чи косоокість... До речі, коли повернемося, — мовила дівчина з посмішкою, я схожу до обеа⁷² — хай він надішле на тебе якусь ваду. Тоді, можливо, ми станемо чимось схожі, — додала вона недоладно.

Бонд погладив Хані по руці.

— У мене інші плани. Але, прошу, продовжуй. Хочу дізнатися кінець історії.

— Гаразд, — зітхнула дівчина. — Тоді доведеться повернутися трохи назад. Маєток, як я сказала, — це плантація цукрової тростини, а панський будинок стоїть посеред неї. Двічі на рік тростину збирають та відвозять на переробку. Збір врожаю — найгірший час для живності, яка мешкає у траві. Тварин та комах знищують, нори руйнують. У такий час вони зазвичай намагаються врятуватися в руїнах будинку. Попервах Ненні страшенно лякалась усіх тих мангуст, змій та скорпіонів, але я виділила для них у підвалі дві кімнати. До речі, я їх не боялась, а вони ніколи мені не шкодили. Немов відчували, що я про них пікуюся. Здається, вони ділилися цією інформацією з іншими, бо раз від разу дедалі більше тварин добиралося до тих кімнат, щоб дочекатися, коли виростуть молоді паростки. Тоді вони залишали будинок і повертались у поле. Я ділилася з ними їжею, а вони поводитися дуже чемно, хіба що в домі пахло звіриною, та ще іноді вони сварилися між собою. Проте зі мною вони були зовсім свійськими, і я могла робити з ними що завгодно... Згодом робітники дізналися про це, і коли бачили мене зі змією на шії, то страшенно лякались і казали, що я обеа. Зате нас з бабусею не чіпали. — Хані перевела дух. — Відтоді я дізналася багато чого про тварин та комах. Чимало часу проводила в морі — й стільки зрозуміла про морських

мешканців!

І про птиць. А коли проведеш багато часу з тим народцем, то починаєш розуміти, як та чим вони харчуються, чого бояться, і мимоволі заприятелюєш з ними. — Хані заглянула Бондові в очі. — Ти багато чого втратив.

— Боюся, ти права, — визнав Бонд. — Я завжди підозрював, що звірі приємніші та цікавіші за людей.

— Можливо, — задумливо відгукнулася дівчина. — Я не дуже розуміюся в людях. Ті, кого зустрічала, були здебільшого злими. Може, й серед них трапляються добрі. — Хані зробила паузу. — Чесно кажучи, я ніколи не замислювалася, що хтось мені може сподобатися так, як, скажімо, мангуст. За винятком Ненні, звісно. Допоки... — Вона видала нервовий смішок. — Ми жили щасливо, допоки не померла Ненні, а потім життя ускладнилося. Був там такий собі чоловік на ім'я Мандер. Мерзенна людина. Він наглядав за робітниками і часто навідувався до мене. Хотів, щоб я переїхала жити в його будинок поблизу Порт-Марії. Мені він не подобався, і я ховалася, коли чула, що він їде верхи через поле. Але одного дня він прийшов пішки, і я його не почула. Мандер був напідпитку. Він спустився у підвал, де я спала, і ми побилися, бо я не хотіла робити те, чого він від мене прагнув. Знаєш, є таке, що роблять люди, коли люблять одне одного.

— Знаю, — підтвердив Бонд.

— Я намагалася вбити його ножом, але він був сильнішим — ударив мене щосили і зламав носа. Я знепритомніла, і тоді, думаю, він отримав від мене, що хотів. Тобто, я в цьому впевнена. На ранок, коли побачила у дзеркалі своє обличчя і зрозуміла, що він накоїв, я хотіла вбити себе. Думала, що матиму дитину. Я би точно покінчила зі собою, якби дізналася, що матиму від нього дитину. На щастя, такого не сталось. Я звернулася до лікаря, він як міг поправив ніс і навіть не взяв з мене грошей. Я не розказала йому про все інше, бо мені було дуже соромно. Мандер більше не з'являвся. Тим часом я чекала. У мене був план. Я чекала, коли при черговому зборі врожаю до мене прийде Чорна удова⁷³. Нарешті той день настав.

Я спіймала найбільшу самку і закрила її в коробці без їжі. Самки у них найзліші. Відтак дочекалася темної ночі без місяця, взяла коробку й

пішла до Мандера. Було страшно темно, і я боялася зустріти дорогою даппі⁷⁴, але обійшлося. Сховалася в кущах у його садочку і дочекалася, коли він піде спати. Тоді видряпалася по дереву і залізла на балкон. Там посиділа, допоки не почула, як він захропів. Я забралася в кімнату — Мандер лежав на ліжку під москітною сіткою голим. Припіднявши краєчок, я відкрила коробку і витрусила павука йому на живіт. Потім зійшла вниз і добралася додому.

— Боже правий! — скрикнув Бонд. — І що з ним сталося?

— Він помирав тиждень, — радісно сповістила Хані. — Сподіваюся, йому було страшенно боляче. Оба каже, що з тим болем ніщо не зрівняється. — Не побачивши реакції з боку Бонда, Хані стурбовано спитала: — Вважаєш, що я вчинила погано?

— До помсти краще не звикати, — тихо мовив Бонд. — Але я не можу тебе осуджувати. І що далі?

— Життя налагодилося, — прозаїчно відповіла дівчина. — Доводилось якимось добувати їжу, а ще заробити грошей, щоби поліпшити ніс. Насправді, — зухвало додала Хані, — у мене був дуже симпатичний носик. Як гадаєш, лікарі колись зможуть мені його повернути?

— Лікарі можуть зробити будь-який, — сказав Бонд рішуче. — А як ти заробляєш гроші?

— Завдяки енциклопедії, — відповіла Хані. —

Я прочитала, що люди колекціонують мушлі. Рідкісні коштують дорого. Я поговорила з місцевим учителем, звісно, не розкриваючи секрету, і він з'ясував, що виходить американський журнал «Наутилус» — спеціально для таких колекціонерів. Я нашкрябала грошей, щоб передплатити його, і почала шукати мушлі, згадані в оголошеннях. Списалася з одним дилером в Маямі, й він почав купувати у мене. Це було страшенно хвилююче. Само собою, спочатку я наробила помилок. Вважала, що людям подобаються найкрасивіші мушлі, але це не так. Дуже часто вони бажають якраз найогидніші. А коли я знаходила рідкісні, то їх очищала та глянсувала — щоб вони краще виглядали. Ще одна помилка. Мушлі цінують у такому вигляді, в якому вони перебувають у морі, з молюском усередині. Довелося попросити у лікаря формаліну — щоб відбивати запах. Потім я надсилаю їх тому торговцю в Маямі. Займаюся цим лише рік, і вже

встигла назбирати п'ятнадцять фунтів. Коли ж дізналась, які мушлі особливо цінують, то зрозуміла: якщо пощастить, за рік зароблю фунтів п'ятдесят. А значить, за десять років я зможу поїхати до Америки і зробити операцію. І тут нарешті, — вона радісно засміялася, — мені страшенно пощастило. Я натрапила на справжню золоту жилу на Краб Кі. Бувала тут раніше, перед Різдвом, і саме тоді знайшла свою першу пурпурну мушлю. Зовнішньо вони виглядають миршавенько, але коли я надіслала парочку до Маямі, він одразу написав, що купить усі, котрі зможу знайти, — по п'ять доларів за цілий екземпляр. Сказав, щоб я тримала їхнє місце у таємниці, інакше «підірвемо ринок» і ціна впаде. Це така удача, ніби я натрапила на золоту жилу. Тепер я зможу накопичити потрібну суму років за п'ять. Через це з такою підозрою поставилася до вас із Кворрелом на пляжі. Я думала, ви приїхали поцупити мої мушлі.

— Ти мене теж спантеличила. Я, було, подумав, що ти — подружка Доктора Ноу.

— Тільки цього не вистачало!

— Гаразд, а що ти робитимеш після операції? Та ж не збираєшся прожити у підвалі все життя...

— Стану дівчиною за викликом, — відповіла вона так, ніби йшлося про медсестру або секретарку.

— Он як. І як ти це собі уявляєш? — Джеймс вирішив, що Хані зовсім не розуміє нюансів цієї професії.

— Самі знаєте. Такі дівчата живуть у красивих квартирах і вишукано вдягаються, — роздратовано пояснила Хані. — Чоловіки телефонують до них, приходять кохатись і за це ще й платять. У Нью-Йорку — до ста доларів за візит. Звідти я і почну... Звісно, — додала вона, — спочатку доведеться працювати за менші гроші, допоки не наберуся досвіду. А скільки ти платиш недосвідченим дівчатам?

Бонд розсміявся.

— Навіть не пригадаю. Давно це було останнього разу.

— Розумію. З такою зовнішністю ти можеш жінкам не платити. Платять тільки потвори. Але нічого не поробиш. У великих містах будь-яка робота жахлива. Принаймні дівчина за викликом хоча б заробляє достатньо. Коли розбагатію, повернуся на Ямаїку і куплю Бо Дезер, знайду собі гарного чоловіка, заведу дітей. Тепер, коли я

натрапила на ці Венерині мушлі, і якщо все піде за планом, зможу повернутися на Ямайку років до тридцяти. Хіба не чудово?

— Остання частина плану мені подобається. Але я не впевнений стосовно усього іншого. А звідки ти взагалі дізналася про цих дівчат за викликом? Невже з енциклопедії на літеру «П»?

— Звісно, ні. Не мели дурниць. Хіба не чув про скандал із цього приводу два роки тому в Нью-Йорку? Йшлося про багатого плейбоя на ім'я Джелк, у котрого був гурт таких дівчат. Про цей скандал багато писали у «Глінері». Там наводили ціни, і таке інше. До речі, в Кінгстоні тисячі таких дівчат, тільки платять їм значно менше — лише п'ять шилінгів, та роблять вони це в куцах. Мені розказувала про них Ненні. Вона сказала, щоб я не брала з них прикладу, інакше не буде мені щастя. Розумію, що п'ять шилінгів — не гроші. Але сто баксів!..

— Не думаю, що ти витримаєш. Доведеться знайти так званого менеджера, який, своєю чергою, шукатиме тобі чоловіків, доведеться давати хабарі поліцейським, щоб тебе не чіпали. А потім такі дівчата дуже легко потрапляють до в'язниці за будь-яке правопорушення. Сумніваюся, що тобі сподобається ця робота. Чесно кажучи, з твоїм знанням світу тварин ти легко знайшла б собі роботу в будь-якому американському зоопарку. Чому б, наприклад, не спробувати влаштуватись у Інститут Ямайки? Впевнений, там тобі сподобається. Заразом знайдеш собі чоловіка. Моя порада: викинь з голови думки про дівчину за викликом. У тебе розкішне тіло — залиши його для чоловіка, якого полюбиш.

— Так тільки в романах пишуть, — сказала Хані зі сумнівом у голосі. — Проблема в тому, що в Бо Дезер я не зустріла чоловіка, в якого могла б закохатися. Ви — перший англієць, з яким я взагалі розмовляю, — визнала схвильовано. — І мені не соромно ділитися планами. Гадаю, у світі багато приємних людей.

— Дуже багато. А ти — чудова дівчина. Я це зрозумів одразу, як побачив тебе.

— Як побачив мої сідниці, — стомлено поправила його Хані. — Але мені все одно приємно це чути.

— Сідниці у тебе — що треба! — розсміявся Бонд. — Та й спереду все гаразд. — Він відчув легке збудження, пригадавши момент першої

зустрічі. Труснув головою, щоб отямитись, і похмуро мовив: — Гаразд, Хані, пора поспати. Ми ще матимемо час поговорити на Ямайці.

— Справді? — мляво спитала вона. — Обіцяєш?

— Обіцяю.

Бонд почув, як дівчина заворушилась у спальному мішку. В темряві він бачив тільки овал її обличчя. Перед тим, як поринути в сон, вона глибоко, як дитина, зітхнула.

Довкола запала повна тиша. Стало прохолодно. Бонд поклав голову на коліна, розуміючи, що даремно намагається заснути. У голові крутилися події минулого дня і ця надзвичайна дівчина-Тарзан, яка несподівано увірвалася в його життя. Немов кішка, прив'язалась. Як можна вигнати її на вулицю? Він знав, як розв'язати її проблеми. Хіба складно буде домовитися про операцію, знайти пристойну роботу та помешкання? Гроші у нього є. Він зможе купити їй сукні, зробити зачіску — дати перепустку в цей великий світ. Буде цікаво. Але щодо іншого? Вона приваблювала його фізично. Хоча й ще зовсім дитина. Чи ні? Судячи з її тіла чи характеру, Хані зовсім не дитина. Цілком доросла та по-своєму розумна людина, спроможна постояти за себе набагато ефективніше, ніж будь-яка з двадцятирічних дівиць, яких Бонд знав.

Раптом хтось потягнув Бонда за рукав, і тоненький голос спитав:

— Чому ти не спиш? Тобі холодно?

— Дякую, усе в порядку.

— А у мене в мішку тепло й затишно. Заліжай. Тут повно місця.

— Спасибі, Хані, мені й тут добре.

Знов мовчання, а потім шепіт:

— Якщо не хочеш, то не мусиш займатися зі мною коханням...
Можемо просто спати, як ті ложки в комоді.

— Хані, люба, засинай. Було б чудово, але не сьогодні. Та й мені скоро змінювати Кворрела.

— Розумію... — мовила дівчина сумно. — То, може, хоча б коли повернемося до Ямайки?

— Може бути...

— Обіцяй. Я не засну, доки не пообіцяєш.

— Звичайно, обіцяю, — відповів рішуче Бонд. —

А тепер спи, Ханічайл.

Голос дівчини радісно зашепотів:

— Ти пообіцяв, ти пообіцяв. На добраніч, любий Джеймсе.

— На добраніч, люба Хані.

ДРАКОН

Бонда поплескали по плечу. Тієї ж миті він скочив на ноги.

— Щось суне до нас по воді, кепе, — гаряче зашепотів Кворрел. —
Це точно дракон.

Прокинулася Ханічайл.

— Що сталося? — схвильовано спитала.

— Залишайся тут, Хані, я скоро повернусь, — мовив Бонд і поспішив за Кворрелом крізь кущі в бік берега.

Вони зупинилися під прикриттям останніх кущів перед порожньою ділянкою пляжу, ярдів за двадцять від табору. Джеймс розсунув кущі й виглянув.

Приблизно за милю звідси щось — безформне з двома палаючими оранжевими очима та чорними зіницями — рухалося озером. Нижче очей, там, де рот, мерехтів синій вогник. У сірому відблиску зірок було видно обрис величезної голови, яка здіймалася над двома короткими, як у летючої миші, крилами. Це «щось» видавало низьке гарчання, що перекривало ритмічне постукування. Штукенція сунула до них приблизно зі швидкістю десяти миль на годину, залишаючи за собою пінистий слід.

— Боже мій! — прошепотів Кворрел. — Що за страховисько!

— Поки ще не знаю, — кинув Бонд уривчасто. — Якийсь трактор, перероблений так, щоб лякати народ. Я чую стукіт дизельного двигуна, тож можеш забути про драконів. Що ж, подивимося, — пробуркотів Бонд, радше для себе, — сенсу бігти нема — він нараз дожене нас, та й хащі з болотами йому не завадять. Будемо битися тут. Мусять же бути у нього слабкі місця. По-перше, водії. Звісно, вони захищені. Але наскільки? Кворреле, починай стріляти в ту кабінку згори, коли він наблизиться на дві сотні ярдів. Цілься влучно і стріляй без зупинки.

Я займуся фарами, коли він підійде на п'ятдесят ярдів. Він точно не на

гусеницях. Колеса мають бути величезними, може, з літака. Колесами я теж займуся. Ти залишаєшся тут, а я відійду на десять ярдів. Вони можуть стріляти у відповідь, тож треба відвести кулі від дівчини. Гарзд? — Бонд стиснув плече Кворрела. — І нічого не бійся — то не дракон. Це якийсь апарат Доктора Ноу. Вб'ємо екіпаж, захопимо кляту залізяку і поженемо на берег. Не доведеться човгати по багнюці. Порядок?

Кворрел нервово розсміявся.

— Порядок, кепе, як скажете. Я теж сумнівався, звідки у Доктора дракон!

Бонд побіг через кущі назад і перед табором гукнув:

— Хані!

— Я тут, Джеймсе, — відгукнулася дівчина з полегшенням у голосі.

— Виколай у піску яму, як ми робили на пляжі. За найгустішими кущами. Лягай і не висовуйся. Можливо, станеться стрілянина. А головне — не переймайся через драконів. Це лише якась закамфльована машина Доктора Ноу. Не бійся, Хані, я поруч.

— Гарзд, Джеймсе, — мовила Хані тремтячим голосом. — Будь обережним.

Бонд, опустившись на коліно на пісок, висунувся крізь кущі.

Машина була вже ярдів за триста від них, фари жовто підсвічували піщану обмілину. Синє полум'я виривалось, як і раніше, з роззявленої пащі, намальованої на передку машини, що здалеку нагадувала пащу дракона. Вогнетет! Це пояснювало спалені кущі та гнізда і підтверджувало розповідь доглядача. Сині вогники — свого роду допалювання. Зараз вогнетет працював на холостих обертах. На яку ж відстань він б'є, якщо запустити компресію на повну?

Бонд мав визнати, що апарат, який мчав неглибокою водою, мав жахаючий вигляд. Він навмисне був побудований так, щоб наганяти жах. І налякав би і його, якби не стукотіння дизеля. Зате проти місцевих порушників самотності Доктора Ноу — був просто неперевершеним. А от наскільки вразливим він є проти людей озброєних та відчайдушних — іще доведеться з'ясувати.

Відповідь на запитання не забарилася. Почувся тріск «ремінгтона» Кворрела. Куля вибила іскри на кабіні й відскочила з глухим дзенькотом. Кворрел вистрелив ще раз — із таким самим результатом.

Кулі не завдавали жодної шкоди — машина навіть не сповільнила хід. Пекельна штукенція котилася, ніби нічого їй не трапалося, лише трохи скорегувала рух у напрямку Кворрела. Бонд зважив «сміт-енд-вессон» у руці й ретельно прицілився. Надсадне кахикання револьвера перекрило навіть тріскотіння «ремінгтона». Одна з фар розлетілася вдрузки. Він зробив чотири постріли в іншу, але влучив лише п'ятим, випорожнивши тим самим барабан. Машина насувалася туди, де ховався Кворрел. Бонд перезарядив револьвер і почав палити по товстених чорних колесах під фальшивими чорними із золотом крилами. Відстань була якихось тридцять ярдів, і він міг закластися, що влучив у найближче до нього колесо кілька разів. Жодного ефекту! Невже суцільна гума? Тепер йому вперше стало страшно.

Він знову перезарядив револьвер. Може, ця клята штука вразливіша ззаду? Може, спробувати оббігти її та опинитися згори. Джеймс зробив через кущі кілька кроків. І раптом завмер, неспроможний поворухнутися. Із морди, з якої, мов отруйна слина, капали на землю сині іскри, вирвалося синювате полум'я і полетіло в напрямку схованки Кворрела. Кущі праворуч од Бонда зайнялись оранжево-червоним вогнем, ніч розірвав нелюдський крик, який одразу стих. Задоволений скоєним, вогняний язик втягнувся у рило. Машина розвернулася на місці і завмерла. Рило зі синім вогником було наставлене на Бонда.

Джеймс, немов паралізований, завмер в очікуванні неминучого кінця. Крізь щелепи він бачив у глибині кабіни червону нитку розжарювання вогнемета.

З пам'яті виринула палаюча постать Кворрела, уявив його почорніле, звуглене тіло на розплавленому піску.

А зараз і сам запалає, наче смолоскип. Із горла вирветься несамовитий крик, а тіло заб'ється у дикому вогняному танку. Потім настане черга Хані. Боже, у що він втягнув своїх супутників! Навіщо пішов на поводиті своєї пихатої самовпевненості, а не прислухався ні до голосу розуму, ні до знаків, які бачив на Ямайці. Бонд заскреготів зубами. Ворушіться, виродки! Покінчимо з цим.

Загугнявив гучномовець. Металевий голос проревів:

— Здавайся, лаймі. Лялечка хай теж виходить. Хутчіш, інакше підсмажемо, як вашого приятеля, — на підтвердження наказу з пащі

вирвався короткий викид вогню. Бонд відсахнувся від полум'я і наткнувся на Хані, яка стояла за його спиною.

— Я мала вийти! Я мала вийти! — заголосила дівчина.

— Усе нормально, Хані, — сказав Бонд. — Тримайся у мене за спиною.

Він прийняв рішення. Іншого виходу не було. Якщо смерті не уникнути, то хай вона буде не такою жахливою. Бонд загородив собою дівчину.

Голос, посилений мегафоном, вигукнув:

— Ось так і стій. Гарний хлопчик. Кидай пукавку. І без фокусів, інакше краби сьогодні отримають іще більше смаженого м'яса.

Бонд кинув револьвер. Старий добрий «сміт-енд-вессон». Хоча «беретта» навряд чи допомогла б. Дівчина жалібно нила. Джеймс стиснув її руку.

— Тримайся, Хані. Ми виберемося з цієї халепи, — мовив, прекрасно розуміючи, що бреше.

Грюкнули металеві двері. Темна постать вилізла з кабіни, зіскочила у воду й попрямувала до них. У чоловіка в руці виблискував пістолет. Незнайомець тримався подалі від вогнемета. На його обличчя — опасистого жовтошкірого негра — на мить упало блакитне світло. Він був голим по пояс, щось теліпалось у його лівій руці. Коли той наблизився, Бонд зрозумів, що це кайданки.

Чоловік зупинився за кілька ярдів од них.

— Простягни руки, — кинув він, — зап'ястя разом. Тепер підходь. Першим — лаймі. Повільно, інакше отримаєш зайву дірку в пузі.

Джеймс підкорився. Наблизившись, відчув кислий запах поту. Негр узяв пістолет у зуби і спритно заклацнув кайданки за зап'ястях Бонда. Джеймс поглянув ув обличчя чоловіка, яке в світлі блакитного полум'я набуло відтінку воронової сталі. Брутальне обличчя з розкосим розрізом очей.

— Тупий виродок, — розсміявся той.

Бонд повернувся спиною і повільно пішов. Треба було віддати останній борг Кворрелу. Сказати останнє «прощавай». Пролунав постріл. Куля вдарила у пісок біля ніг. Бонд зупинивсь і повільно повернувся.

— Не нервуйся, — мовив. — Хочу поглянути на людину, яку ви щойно вбили. Зараз повернуся.

Чоловік опустил пістолет і хрипло розсміявся.

— Гаразд. Іди попрощатися. Звиняй, що ми не захопили зі собою вінок. Повертайся хутчіш, або підсмажимо лялечку. В тебе дві хвилини.

Бонд попрямував до спалених кущів, які ще диміли. Він здригнувся від побаченого. Це було навіть гірше, ніж міг уявити.

— Пробач, Кворреле, — мовив тихо. Він підчепив скутими руками жменю піску і висипав на те, що недавно було його очима. Потім повільно повернувся і став біля дівчини.

Чоловік жестом наказав їм іти за ним. Утрюх вони обійшли машину ззаду, де в ній були маленькі квадратні двері. Зі середини почувся голос:

— Залазьте та сідайте на підлогу. Нічого не торкайтесь, інакше поламаю пальці.

Вони залізли у залізний короб. Тут пахло потом і мастилом. Місця було лише щоб сидіти, підігнувши ноги. Чоловік з пістолетом утиснувся слідом і зачинив за собою дверцята. Увімкнувши світло, вмонтився на залізному сидінні від трактора біля водія.

— Гаразд, Семе, поїхали, — мовив. — Можеш вимкнути пальник. Вже достатньо світло.

На приладовій дошці була низка циферблатів та перемикачів. Водій витягнув руку, покладав перемикачами й увімкнув передачу, вдивляючись крізь вузьке віконце. Бонд відчув, як машина розвернулася, двигун заторохкотів, і вони рушили з місця.

Дівчина притулилася до його плеча.

— Куди вони нас везуть? — прошепотіла жалісно.

Бонд повернув голову. Він уперше бачив її зі сухим волоссям. І хоча після сну вона була розпатлана, пасма не звисали щурячими хвостиками. Волосся спадало на плечі, кінці його трохи завивались усередину. Попільно-солом'яного кольору, воно набуло сріблявого блиску в електричному світлі. Хані дивилася на Бонда. Шкіра довкола очей та в куточках губ побіліла від страху.

Бонд знизав плечима, немов ішлося про щось незначне, і теж пошепки відповів:

— Гадаю, нас чекає зустріч з Доктором Ноу. Не переймайся, Хані. Ці покидьки — лише дрібні бандити. Коли приїдемо на місце, мовчи. Я говоритиму за нас обох. — Він щільніше притиснувся плечем до дівчини. — Мені подобається твоє волосся. Добре, що ти не підстригаєш його коротко.

Обличчя Хані трохи розслабилось.

— Як ти можеш думати про це у такий момент! — мовила вона з посмішкою. — Рада, що тобі подобається. Раз на тиждень я мию волосся молоком кокосового горіха. — При згадці про давнє життя в її очах забриніли сльози. Дівчина схилила голову, щоб їх приховати і прошепотіла, більше для себе:

— Я спробую поводитися хоробро. Коли ти поруч, мені не так страшно.

Бонд уместився зручніше й підняв руки, щоби краще роздивитися кайданки. Модель американської поліції. Він вигнув ліву руку, зап'ястя на якій було тоншим, і спробував просунути її крізь сталеве кільце. Але навіть із спітнілою рукою нічого не вийшло.

Обидва чоловіки сиділи на сталевих сидіннях попереду, повернувшись до полонених спинами. Вони не звертали уваги на в'язнів, бо знали, що повністю контролюють ситуацію. У Бонда не було жодної змоги вчинити якусь капость — ані місця для маневру, а заподіяти шкоду їхнім головам чи плечам руками у кайданках він не міг. Якби вдалось якимось дивом відчинити люк і вистрибнути у воду, що б це дало? Водій з компаньйоном, відчувши свіже повітря, відразу ж зупинять машину і затягнуть його всередину або вб'ють. Бонда бісив їхній спокій — ті розуміли, що він цілком у їхній владі.

Також страшенно нервувало те, що бандити розуміли: він не становить загрози. Новачки б наставили на них «пушки», зв'язали по руках та ногах, а може, навіть вирубали б. Ці двоє знали справу. Справжні професіонали або вихованці тренерів-професіоналів.

Ці двоє не розмовляли між собою. Жодного збудженого базікання стосовно того, які вони розумні або куди їдуть чи як втомилися. Вони спокійно їхали собі, вправно керуючи важкою машиною, завершуючи доручене завдання.

Бонд усе ще не міг збагнути, що це за апарат. Антураж чорним із золотом та інші витребеньки приховували якусь модифікацію

самохідної машини, яку йому ще не доводилося бачити. Широчезні колеса з гладкої гуми без протектора майже вдвічі перевищували його зріст. Він не побачив на покриттях назви фірми-виробника — надто темно — але вони точно були або виготовлені зі суцільної гуми, або заповнені пористим матеріалом. Позаду апарат мав невелике допоміжне колесо для більшої сталості. Залізний задній плавник додали для дужчої схожості з драконом. Високі закрилки подовжили, перетворивши на короткі стрілоподібні крила. Приплюснуту драконову голову примаїстрували до радіатора, а фарам додали чорні круги по центру, щоб ті скидалися на очі. Усі ці доповнення, у тому числі броньована кабіна згори та вогнемет, були зроблені, щоб машина нагадувала дракона. Але навіть так причепурювати апарат і ставити вогнемет замість кулемета, Бонд збагнути не міг. Зрозуміло одне — цей транспортний засіб призначений лише для пересування островом. Величезним колесам мангрові хащі та болота з мілким озером не перешкоджали. Проблем із грубою кораловою поверхнею також не виникало, а вночі перебувати у залізній кабіні було відносно комфортно.

Бонда це, без перебільшення, вразило. Професіоналізм завжди викликав у нього захоплення. Вочевидь, Доктор Ноу був людиною ґрунтовною. Дуже скоро Джеймс познайомиться з ним. Дуже скоро він дізнається його таємницю. А далі що? Бонд похмуро посміхнувся. Острів їм із Хані залишити не дозволять. Його, безумовно, вб'ють, якщо не вдасться якимось чином утекти або переконати відпустити. А дівчина? Чи зможе Бонд довести, що вона тут ні до чого? Теоретично так, але що далі? Хані залишиться тут на все життя і стане коханкою або дружиною, якщо сподобається, Доктора Ноу чи одного з його поплічників.

Роздуми Бонда перервала зміна ландшафту — відчув, як колеса загуркотіли по ґрунту. Вони перетнули озеро і зараз прямували до гори, де були ангари. Машина задерла ніс і поповзла вгору. За п'ять хвилин вони будуть на місці.

Негр із пістолетом глянув на пасажирів через плече. Бонд широко посміхнувся і сказав:

— Тебе за нас точно нагородять.

Коричнювато-жовті очі безпристрасно дивилися на Бонда. Рожеві пухлі губи розтулились у зловісній посмішці й презирливо мовили:

— Заткни свою погану пельку.

Негр відвернувся.

Хані штовхнула Бонда ліктем у бік і прошепотіла:

— Чому вони такі грубі? За що нас ненавидять?

— Гадаю, через те, — відповів Бонд, — що ми змусили їх понервуватись. А можливо, й тому, що бояться нас. Однак ми їх — ні. Треба так поводитись і далі.

— Спробую, — відповіла дівчина й тісніше притулилася до Бонда.

Підйом став крутішим. Сіре світло почало пробиватися крізь бійниці у броні. Світало. Наставав новий день із виснажливою спекою, неприємним вітром і задушливим болотним газом. Бонд подумав, що Кворрел — бравий велетень та добрий друг — не побачить світанку, і саме зараз вони мали готуватися до довгого переходу через мангрові болота. Бонд пригадав його прохання щодо страхівки. Кворрел немов передбачив свою смерть. Проте сліпо пішов за Джеймсом. Віра у Бонда виявилася сильнішою за страхи. І він його підвів. Чи ляже смерть Ханічайл на його душу новим тягарем?

Водій клацнув перемикачем на приладовій дошці — на мить увімкнув поліцейську сирену, яка, затихаючи, перетворилася на передсмертний хрип. За хвилику машина зупинилася, двигун запрацював на холостих обертах. Чоловік натиснув інший перемикач і зняв з гачка мікрофон. Його голос металеву луною відбився в гучномовці.

— Усе в нормі. Взяли лаймі з дівчиною. Третій мертвий. Завдання виконано. Відчиняй.

Почувся лязкіт, двері від'їхали убік. Водій увімкнув передачу, машина проїхала кілька ярдів і зупинилася. Водій вимкнув двигун. Дзенькнув металевий люк — усередину кабіни увірвався потік свіжого повітря та світла. Чийсь руки підхопили Бонда, грубо витягли і поставили на цементну підлогу. Джеймс випростав ноги. Ствол пістолета уперся під ребра. Голос сказав:

— Стій на місці й не рипайся. Без фокусів. Джеймс обернувся — ще один темношкірий китаєць, із тієї ж когорти, що й інші. Жовтуваті очі

зацікавлено оглянули його. Бонд відвернувся. Інший негр наставив пістолета на Хані.

— Залиште дівчину, — гаркнув Бонд, підійшов і став поруч. Його рішучість викликала здивування. Китайці несміло топталися на місці, невпевнено тримаючи пістолети.

Бонд роздивився по боках. Вони були в одному з тих квонсетських ангарів, які бачили з боку ріки; цей слугував одночасно гаражем і майстернею. «Дракона» поставили над оглядовою ямою. Поруч на столі лежав підвісний мотор для човна. Стрічка білих неонових ламп висіла під стелею. Тхнуло машинною оливою та вихлопними газами. Водій і його приятель облишили оглядати машину, підійшли.

Один з охоронців сказав:

— Наказано провести. Як усе пройшло?

Той, який сидів у «драконі» поруч з водієм і, здавалося, був тут найстаршим за званням, відповів:

— Трохи постріляли. Фари розбиті. Колеса нашпиговані кулями. Хлопцям буде чим зайнятися — машину ставимо на ремонт. Проведу цих двох та піду трохи покимарю. — Він повернувся і показав у дальній кінець ангара: — Давай-но, рухайся!

— Давай чемніше, — мовив Бонд. — Стеж за манерами. І накажи своїм горилам забрати пістолети. Не дай боже один з бовдурів натисне на курок. Вони не виглядають надто розумними.

Негр підійшов ближче. Троє стали у нього за спиною. В очах полохала ненависть. Перший підняв стиснутий кулак завбільшки як голова і підніс до носа Бонда. Було видно, що він ледь стримується.

— Слухай-но, містере, — процідив крізь зуби. — Іноді наприкінці нам дозволяють трохи розважитися. Благаю, щоб таке сталося цього разу. Останній утікач протримався майже тиждень. Клянуся богом, коли ти потрапиш до мене... — він не договорив, очі похитливо спалахнули, коли глянув через плече Бонда на дівчину. Витер руки об штани. Рот відкрився, між зубами затріпотів рожевий язик. Негр повернувся до приятелів: — Що скажете, хлопці?

Трійка пожирала очима Хані. Усі троє зацокали язиками, мов дітлахи, котрі роздивляються різдвяну ялинку.

Бонд у сліпій люті готовий був накинутися на них, розбити їхні обличчя в кров руками в кайданках, але стримався заради дівчини.

Зухвалими словами він добився лише того, що налякав її ще більше.

— Гаразд, — сказав, — вас четверо, нас — двоє, та ще й руки зв'язані. Можете не боятися. Тільки не штовхайте, а то Доктору Ноу це не сподобається.

При згадці імені загадкового Доктора обличчя бандитів змінилися. Три пари очей гарячково заметалися між Бондом та лідером. Довгу хвилину ватажок дивився в очі Бонда, намагаючись оцінити, чи може бути якийсь зв'язок між Бондом та їхнім босом. Він уже розкрив рота, щоб сказати щось, але передумав і незграбно пролепетав:

— Добре, добре, ми просто пожартували, — і повернувся до своїх людей за підтвердженням: — Еге ж?

— Так, так, — промимрили ті й відвернулися.

— Сюди, містере, — похмуро мовив ватажок і пішов уздовж ангара.

Бонд узяв Хані за руку й вирушив слідом. Його вразив ефект від одного лише згадування імені таємничого Доктора Ноу. Треба взяти на замітку, якщо й надалі доведеться спілкуватися з персоналом.

Негр наблизився до грубо зроблених дерев'яних дверей у кінці ангара, двічі натиснув на дзвінок збоку і зачекав. Почулося клацання, двері відчинилися, відкриваючи довгий коридор, устелений килимовою доріжкою, що вів до інших дверей, — витончених, кремового кольору.

— Ідіть прямо, містере, — мовив негр, відходячи убік. — Постукайте в двері, вас впустять, — додав голосом без нотки іронії, очі залишалися безпристрасними.

Джеймс із Хані пішли коридором. Почувши, як за спиною зачинилися двері, Бонд зупинився і спитав:

— Усе нормально, Хані?

Дівчина несміливо посміхнулася:

— Як приємно відчувати килим під ногами.

Бонд погладив її руку. Дійшовши до кремових дверей, постукав.

Двері розчинилися. Бонд увійшов першим, дівчина — слідом. Коли зупинився, наче громом уражений, навіть не відчув, як Хані налетіла ззаду. Він просто не міг повірити власним очам.

ЗОЛОТА В'ЯЗНИЦЯ

Приміщення, в якому вони опинилися, більше підходило для приймальні президента великої американської корпорації в одному з нью-йоркських хмарочосів. Правильних пропорцій, двадцяти квадратних футів⁷⁵, підлога вкрита товстим винно-червоного кольору килимом, а стіни зі стелею пофарбовані у ніжний сиво-сірий. На стінах — кольорові літографії картин з балеринами Дега, а за освітлення відповідали високі модернові торшери з темно-зеленими шовковими абажурами.

Праворуч від Бонда стояв широкий стіл із червоного дерева, вкритий зеленою шкірою, решта робочого місця була витримана у такому самому стилі. На столі стояв інтерком останньої моделі. Два високих антикварних крісла були призначені для відвідувачів. З іншого боку — довгий журнальний столик, завалений глянцевиими журналами, і два стільці. На обох столах стояли вази із свіжозрізаними гібіскусами. Повітря тут було свіжим, прохолодним і наповненим вишуканим ароматом.

У кімнаті були дві жінки. За письмовим столом з піднятою над аркушем паперу ручкою сиділа вишколена китаянка в рогових окулярах із коротко підстриженим волоссям. Усім своїм видом, з черговою посмішкою вона нагадувала порт'є дорогого готелю — приємну, допитливу, готову допомогти.

Інша жінка — старша за віком та поважніша, років сорока п'яти — тримала двері відчиненими, чекаючи, коли вони увійдуть до кімнати глибше, щоб мати змогу їх зачинити. Вона також була китаянкою і мала квітучий вигляд поважної матрони — дбайливої та старанної — і трималася з майже надмірною грацією. Пенсне на носі тільки підкреслювало бажання господарки зробити все можливе, щоб гості відчували себе вдома.

Обидві жінки були вдягнені у бездоганно-білу уніформу, білі панчохи та білі замшеві черевики, як асистентки в найдорожчих косметологічних американських клініках. А така чудова біла шкіра є хіба в тих, хто зрідка виходить на світ Божий.

Поки Бонд отямлювався від побаченого, жінка на вході прощбетала кілька ввічливих фраз, які зазвичай кажуть, вітаючись, людям, котрих затримала гроза і вони трохи запізнилися на вечірку.

— Бідолашні, — мовила дама з відчаєм у голосі, — ми просто не знали, коли вас чекати. Нам казали, що ви ось-ось прибудете. Чекали на вас учора до ланчу, потім — до обіду, і лише пів години тому нас повідомили, що ви прибудете до сніданку. Ви, напевно, зголодніли. Підходьте та допоможіть сестрі Розі заповнити ваші анкети, а потім ми відправимо вас обох спати. Ви, либонь, з ніг валитеся.

Так квокчучи, жінка зачинила двері, провела Бонда з Хані до столу й посадила у крісла.

— Мене звати сестра Лілі, це — сестра Роза. Вона поставить вам кілька питань. Бажаєте сигарету? — Жінка підсунула до Бонда коробку з трьома відділеннями. Показуючи пальчиком, перелічила: — Це американські, ось — «плеєрс», а це — з турецьким тютюном. — Вона взяла зі столу дорогу кабінетну запальничку і зачекала.

Бонд простягнув скуті кайданками руки до турецьких сигарет.

Сестра Лілі перелякано зойкнула.

— О, не може бути! — вона виглядала щиро збентеженою. — Сестро Розо, швидше дайте ключі. Скільки разів я казала, щоб не приводили пацієнтів у цьому, —

в голосі чулися бридливість та нетерплячість. — О, зовнішній персонал поводить ся просто по-хамськи. Пора поставити їх на місце.

Сестра Роза була не менш обурена. Вона поспіхом відчинила шухляду, витягнула зв'язку ключів і передала сестрі Лілі, яка, лементуючи та воркуючи, відкрила обидві пари кайданок, пройшла за стіл і викинула їх у відро для паперів, немов то були брудні бандажі.

— Дякую. — Бонд, не знайшовши кращого способу справитись із ситуацією, вирішив віддатися течії. Узявши сигарету, він запалив. Поглянув на Ханічайл Райдер, яка виглядала ошелешеною і нервово стискала підлокітники крісла. Джеймс підбадьорливо посміхнувся.

— А тепер, з вашого дозволу... — сестра Роза схилилася над анкетною, надрукованою на дорогому папері. — Обіцяю оформити вас якнайшвидше, містере е-е-е...

— Брайс. Джон Брайс.

Дівчина записала.

— Адреса?

— Королівське Зоологічне Товариство, Риджентс-парк, Лондон, Англія.

— Професія?

— Орнітолог.

— Боже правий! — дівчина ніяково посміхнулася. — Можете по літерах?

Бонд промовив іще раз.

— Дякую. А тепер: мета візиту?

— Птахи, — відповів Бонд. — Я також є представником Одюбонівського товариства з Нью-Йорка. Вони мають право оренди на частину цього острова.

— Ну, звісно.

Бонд дивився, наскільки точно вона записує його слова. Після останньої відповіді поставила в дужках акуратний маленький знак питання.

— А ваша дружина, — сестра Роза ввічливо посміхнулася до Ханічайл, — також цікавиться птахами?

— Так, звичайно.

— Її ім'я?

— Ханічайл.

— Яке чарівне ім'я! — мовила сестра Роза у захваті й зашкрябала на папері. — Назвіть, будь ласка, ваших найближчих родичів, і на цьому закінчимо.

Бонд назвав справжнє ім'я М. як найближчого родича, записав його як дядька, генерального директора компанії «Юніверсал Експорт», Риджентс-парк, Лондон.

Сестра Роза заповнила формуляр і сказала:

— Це все. Дякую, містере Брайсе. Сподіваюся, вам у нас сподобається.

— Не маю жодних сумнівів, — спокійно відповів Бонд і підвівся. Хані підвелася слідом, її обличчя лишилося незворушним.

— Ідіть за мною, бідолашні мої, — сказала сестра Лілі й попрямувала до дверей на іншому боці приймальні. Узнявшись за скляну ручку, повернулася. — Яка ж я дурепа! Забула номер їхньої кімнати. Це Кремові апартаменти, сестро, чи не так?

— Так, чотирнадцять і п'ятнадцять.

— Дякую, любя. А зараз, — вона розчинила двері, — просто йдіть за мною. Боюся, йти доведеться далеко. — Лілі зачинила двері й пішла

першою. — Доктор хотів установити тут одну з тих саморушних доріжок, але він дуже зайнята людина, — сестра Лілі весело розсміялась. — У нього стільки різних ідей!..

— Уявляю собі, — ввічливо відгукнувся Бонд, узяв дівчину за руку й пішов слідом за клопітливою сестрою Лілі нескінченим коридором, витриманим у такому ж стилі, що й приймальня, освітленим через рівні проміжки витонченими настінними світильниками.

На щebetання сестри Лілі Бонд відповідав односкладово, але чемно. Він цілковито зосередився на абсолютно несподіваному прийомі для них. Сумнівів щодо щирості реакції обох жінок не було. Він не побачив жодного фальшивого жесту чи погляду. Звісно, це був свого роду фасад, але фасад добротний, ретельно підтриманий інтер'єром й акторським складом. Те, що у приймальні, а тепер і в коридорі не було відлуння, лише підтверджувало здогадку: з ангара вони потрапили під землю й тепер перебувають під горою. Джеймс припустив, що зараз вони рухаються в західному напрямку, до скель, якими закінчувався острів з того боку. На стінах він не побачив сирості, а в обличчя дув прохолодний та чистий бриз. На таке облаштування пішла сила-силенна грошей, був потрібний ретельний інженерний розрахунок. Блідість жінок із приймальні лише доводила, що весь час вони проводять під землею. А з того, що сказала сестра Лілі, можна було зробити висновок, що жінки є частиною внутрішнього персоналу, який не має стосунку до персоналу зовнішнього і, напевне, не в курсі, чим вони там займаються.

«Усе це виглядало б кумедно, якби не становило смертельної небезпеки», — подумав Бонд, коли вони нарешті дісталися дверей у кінці коридору, проте робити якісь висновки було зарано. Зараз він був лише статистом у виставі за п'єсою, котру написав хтось інший. Принаймні, перебувати на сцені було набагато приємніше, ніж на зовнішньому задвір'ї.

Підійшовши до дверей, сестра Лілі подзвонила. На них чекали — двері відчинились одразу. Чарівна китаянка в рожево-бузковому з білими квітами кімоно зустріла їх витонченою усмішкою і вклонилася. На її блідому, як ніжна квітка, обличчі читалася щира радість.

— Ось нарешті наші гості, Мей! — вигукнула сестра Лілі. — Дозволь відрекомендувати тобі містера та місіс Брайс. Вони

страшенно втомилися, тож треба негайно провести їх до кімнат — поснідати та відпочити. — Вона повернулася до Бонда. — Це Мей. Вона просто янгол. Мей доглядатиме за вами. Якщо чогось забажаєте, просто подзвоніть. Усі наші пацієнти дуже задоволені нею.

«Знову пацієнти», — подумав Бонд, почувши це слово вдруге.

— Як ся маєте? — ввічливо запитав і посміхнувся. — Так, ми безумовно хотіли б якнайшвидше пройти у свої кімнати.

Мей обдарувала їх чарівною посмішкою і відповіла низьким, оксамитовим голосом:

— Дуже сподіваюся, містере Брайс, що вам із дружиною у нас сподобається. Я взяла на себе сміливість замовити для вас сніданок, тільки-но почула, що ви прибули. Прошу вас, ходіть за мною.

Коридори розгалужувалися в обидва боки з подвійними дверима номерів. Китайка пішла правим коридором, Бонд із Ханічайл рушили слідом.

Декор змінився — стіни стали блідо-рожевими, а килимове покриття змінилося на сиво-сіре. Коридор несподівано закінчився з двома номерами поруч — 14 та 15. Мей відчинила двері номера 14, і вони увійшли всередину.

Чудовий номер із двох кімнат був витриманий у сучасному маямському стилі — з темно-зеленими стінами, темної деревини підлогою та рідкісними товстеними білими килимами, з легкими бамбуковими меблями, оббитими ситцем, із великими червоними трояндами на білому фоні. Внутрішні двері вели до чоловічої гардеробної, інші — до вишуканої ванної, обладнаної за останнім криком моди, — з величезною ванною та біде.

Складалося враження, що вони потрапили до номера-люкс у якомусь модерновому флоридському готелі, якби не дві деталі. Тут не було ні вікон, ані ручок з внутрішнього боку дверей.

Мей зі сподіванням, що гостям сподобається, переводила погляд із Бонда на Ханічайл.

Джеймс посміхнувся до Ханічайл:

— Виглядає доволі пристойно, чи не так, люба?

Хані нервово смикала поділ спіднички. Вона кивнула, не підводячи очей.

У двері делікатно постукали, й зайшла інша дівчина, така само красива, як Мей, із важкою тацею в руках. Вона поставила тацю на стіл і посунула крісла до столика. Потім відпрацьованим рухом зняла накрохмалену білу серветку, що накривала страви, й безшумно випурхнула з кімнати. Приміщення заповонив аромат бекону та кави.

Жінки позадкували до дверей. На порозі сестра Лілі зупинилася.

— Тепер, дорогі мої, ми нарешті дамо вам спокій. Якщо чогось забажаєте, просто подзвоніть. Кнопка біля ліжка. До речі, ледь не забула! У шафі багато одягу. На жаль, тільки китайського стилю, — додала винувато. — Сподіваюся, вам підійде. Гардеробна тільки вчора отримала ваші розміри. Доктор чітко наказав не турбувати вас. Він буде щасливий, якщо ви приймете його запрошення на обід. А до того відпочивайте, — вона замовкла, потім запитально подивилася на Джеймса і Ханічайл. — Чи можу я переказати...

— Так, звісно, — мовив Бонд. — Скажіть Доктору, що для мене честь прийняти його запрошення.

— О, він буде щасливий.

Жінки тихенько вийшли з кімнати і зачинили двері.

Бонд повернувся до Хані. Дівчина була збентежена й не піднімала очей. Джеймсу раптом спало на думку, що вона, мабуть, ніколи не бачила такої розкоші й такого ставлення. Для неї це було так само дико і страхітливо, як те, через що їм довелося недавно пройти. Вона стояла як укопана і смикала свою спідницю міс П'ятниці; обличчя вкрите патьоками від поту та бруду, ноги запарошені. Бонд бачив, як вона поволі перебирає пальцями ніг, мимовільно втискаючись у розкішний вовняний килим.

Джеймс розсміявся. Його сміх був щирим, він радів, побачивши, що її страх поступився місцем ніяковості від недоречного одягу та незнання манер. А ще він реготав, розуміючи, як абсурдно виглядають обоє: вона у лахмітті, він — у брудній блакитній сорочці, чорних джинсах та полотняних черевиках.

Бонд зробив крок і узяв Хані за руки. Вони були холодні.

— Хані, ми виглядаємо, як парочка опудал. Зараз нам треба зробити лише один вибір: спочатку поснідати, поки їжа не охолола, або спочатку прийняти ванну, але тоді сніданок охолоне. Усе інше не має

значення. Ми чудово влаштувались, і нема чого хвилюватися. То що робитимемо спочатку?

Дівчина нерішуче посміхнулась, її блакитні очі шукали у Бонда розради.

— Хіба тебе не турбує наша доля? — вона обвела поглядом кімнату. — Тобі не здається, що це пастка?

— Якщо пастка, то ми вже попалися. Робити нема чого, хіба що їсти сир. Питання в одному — їсти його холодним чи гарячим? — він стиснув її руки. — Справді, Хані, залиши проблеми мені. Просто пригадай, де ми були ще годину тому. Хіба тут не краще? А тепер вирішуй — ванна чи сніданок?

— Як на мене, — невпевнено протягнула вона, — я б хотіла спочатку помитись. Але ти маєш мені допомогти. — Хані кивнула в бік ванної кімнати. — Я гадки не маю, як там усе працює.

— Усе доволі просто, — відповів Бонд із серйозним видом. — Я наберу тобі ванну. А поки ти її прийматимеш, поснідаю. — Джеймс підійшов до вбудованої у стіну одежної шафи й відсунув двері. Там висіло з півдюжини кімоно — шовкові та полотняні. Він витягнув перше-ліпше полотняне. — Знімай одяг та поки що вдягни це. Опісля перевдягнешся у щось інше — для сну чи обіду.

— Дякую, Джеймсе, — мовила дівчина і почала розстібати сорочку.

Бонду страшенно кортіло обняти і поцілувати її. Натомість він тільки сказав: — Нема за що, — і пішов до ванної.

Банне приладдя стояло рядами — лаймова есенція фірми «Флоріс»⁷⁶ для чоловіків та кубики для ванни від «Герлен»⁷⁷. Він кинув один кубик у воду, і кімната відразу ж наповнилась ароматом орхідей. Мило «Герлен» було славетним Sapoceti, Fleurs des Alpes. У шафочці біля дзеркала над раковиною побачив зубні щітки, пасту, зубочистки «Стерадент», зубний трояндовий еліксир, нитки для чищення зубів, аспірин та молочко магnezії. Були там електробритва, лосьйон після гоління «Лентерік», дві пластикових щітки та гребінець. Усе туалетне приладдя було найвищого ґатунку та новим.

Бонд мимохідь поглянув на своє неголене обличчя і посміхнувся, дивлячись у сірі очі засмаглого мандрюхи. Він подумав: якщо оболонка у цій пілюлі бездоганно-солодка, то слід очікувати, що ліки виявляться огидними на смак.

Він повернувся до ванни й опустил руку у воду. Напевне, надто гаряча для тієї, яка ніколи в житті ванну не приймала. Треба додати холодної. Коли нахилився відкрити кран, відчув, як дві руки обвили його шию. Джеймс вирівнявся, краєчком ока побачивши золотисто-засмагли ноги на білому кахелю підлоги. Ханічайл пристрасно, але невміло цілувала його в губи. Він притягнув її до себе, серце калатало, як скажене. Вона прошепотіла на вухо:

— Ця китайська одежа така дивна. А ще ти сказав тій жінці, що ми одружені.

Рука Джеймса лягла на груди дівчини — сосок був напружений. Вона усім тілом притиснулася до нього. Чому ні? Не будь йолопом! Ні! Зараз не час! Вони обоє у смертельній небезпеці! Потрібен холодний розум, якщо він хоче вибратися живим з цієї халепи. Тримайся! Будь непохитним!

Бонд забрав руку з грудей дівчини й обняв її за шию. Нахилився, знайшов губами її губи і довго цілував.

Потім відсторонився. Майже хвилину вони жерли одне одного очима, повними жадання. Дівчина важко дихала, її губи розійшлися.

— Хані, — мовив Бонд, з трудом добираючи слова, — хутко у ванну, поки я тебе не відшльопав.

Вона посміхнулася і, не кажучи ні слова, залізла у ванну й розляглася. Поглянула на Бонда знизу догори. Золотисте волосся і засмагле тіло виблискували крізь шар води, як золоті соверени.

— Джеймсе, тобі доведеться мене викупати, — мовила грайливим тоном. — Я не вмію. Покажи мені.

— Хані, припини! Досить фліртувати! Просто бери мило та віхоть і потри себе. Чорт забирай, зараз не час для кохання. Я пішов снідати.

Він узявся за ручку й рішуче розчинив двері.

— Джеймсе, — покликала дівчина ніжно. Він озирнувся. Хані висунувши язика, посміхалася. Бонд не втримався і хмикнув, повернувся та спересердя стукнув дверима.

Вийшовши до гардеробної, постояв, поки не вгамувався, а серце перестало калатати, як навіжене. Потер обличчя долонями, струснув головою й відігнав образ голої дівчини.

Аби остаточно отямитися, він обійшов приміщення, ретельно оглядаючи його в пошуку можливих виходів, того, що може слугувати

зброєю, схованих мікрофонів тощо. І не знайшов нічого підходящого. Електричний годинник на стіні показував восьму тридцять. Біля ліжка була панель із кнопками — обслуговування номерів, перукар, манікюр, покоївка. Телефона не було. Високо, під стелею, в куті кожної кімнати розміщувався вентилятор футів двох у діаметрі — не пролізти. Двері зроблені з якогось легкого металу та пофарбовані у колір стін. Джеймс усією вагою напер на двері — ті не зрушили ні на міліметр. Він потер плече. Це місце було в'язницею... п'ятизірковою в'язницею. Скаржитися нікому — пастка зачинилася. Мишам не лишалося нічого іншого, ніж ласувати сиром.

Бонд сів за столик. На таці стояла висока склянка з апельсиновим соком та срібна чаша з колотим льодом. Він одним махом осушив склянку й підняв кришку тарілки. Омлет на тості, чотири шматки бекону, смажені нирки й англійська свиняча сосиска. Два види тостів, а також баночки з мармеладом, медом та суничним джемом. Гаряча кава в термосі. Свіжі вершки.

Із ванної лунала пісня про Маріон, яку наспівувала дівчина. Бонд узявся їсти.

Десять хвилин по тому двері до ванної розчинилися. Бонд закрив очі двома баночками мармеладу і повернувся. Хані засміялася.

— Ти боягуз, — сказала. — Злякався простої дівчини.

Бонд чув, як вона риеється у шафі. Хані продовжила бурмотіти — більше для себе.

— Цікаво, чого саме він боїться? Звісно, в бійці я б його швидко перемогла. Можливо, в цьому й причина. Може, насправді він не такий уже й сильний. Хоча руки та груди у нього міцні. Решту я не бачила. Може, там його слабке місце. Напевне, що так. Ось чому він боїться роздягатися переді мною. Так, подивимося, чи сподобаюсь я йому в цьому, — вона заговорила голосніше:

— Любий Джеймсе, я сподобаюсь тобі в білому з блідо-блакитними птахами попереду та ззаду?

— Сподобаєшся, чорт забирай! — відгукнувся Бонд, не відриваючи баночок від очей. — А зараз припини базікати, йди сюди і поснідай. А то мене вже до сну клонить.

— О! — вигукнула Хані. — Якщо ти натякаєш, що пора в ліжку, я, звісно, покваплюся.

Зашурхотіли об килим босі ноги, Бонд почув, як дівчина сіла за стіл. Він опустил баночки. Дівчина усміхалась. Її волосся було вимите, розчесане й укладене так, щоб убити наповал, — половина спадала і торкалася щоки, інша — забрана за вухо. Шкіра сяяла свіжістю, а величезні блакитні очі радісно світилися. Бонда більше не турбував її зламаний ніс. Він був частиною образу, і Джеймсу раптом спало на думку, що якби ніс був нормальним, то Хані стала б лише однією з багатьох ідеально красивих дівчат. Але даремно буде відмовляти її від цього рішення. Хані скромно сиділа, поклавши руки на коліна, а розріз кімоно майже до пупка доволі умовно прикривав її розкішні груди.

— Послухай, Хані, — мовив Бонд якомога суворіше. — Ти виглядаєш, звісно, розкішно, але так кімоно не носять. Обгорни його щільніше довкола тіла й міцно зав'яжи, та припини удавати зі себе дівчину за викликом. Тим паче за сніданком.

— О, ти просто надутий індик. — Хані на кілька дюймів зіснула краї кімоно. — Чому ти не підіграєш? Мені кортить погратися в дружину.

— Але ж не за сніданком! — твердо мовив Бонд. — Давай уже їж, усе дуже смачне. До того ж я брудний, як свиня. Піду поголоюся та прийму ванну. — Він підвівся, обійшов стіл і поцілував її в голову. — Щодо гри, як ти її називаєш, то повір — з усіх дівчат у світі я вибрав би для цієї ролі саме тебе. Але не зараз. — І, не чекаючи на відповідь, пройшов до ванної і зачинив двері.

Бонд поголився, прийняв ванну, потім душ. Він відчував страшенну сонливість. Сон накочувався хвилями настільки сильно, що час од часу доводилося хапатися за край ванни, аби втримати рівновагу. Коли дійшло до чищення зубів, він ледь тримав щітку в руці. Симптоми були очевидні — йому підсипали снодійне. У каву чи в сік? Яка різниця! Бажав лише одного — лягти на кахельну підлогу й заплющити очі. Немов п'яний, він доплентався до дверей, абсолютно забувши, що геть голий. Але це не мало значення. Хані, напевно, вже закінчила снідати й уляглася. Так і є — вона була в ліжку. Хитаючись і тримаючись за меблі, Бонд дістався ліжка. Її кімоно валялося на підлозі. Хані лежала гола під простирадлом і спала глибоким сном.

Бонд хтиво дивився на вільну подушку поруч із Хані. Ні, ще не пора! Він дійшов до перемикачів і вимкнув верхнє світло. Тепер повзком по

підлозі назад до кімнати. Вибрався на ліжко, витягнув руку, немов зроблену зі свинцю, щоб вимкнути приліжкову лампу, але промазав. Лампа грюкнула на підлогу, лампочка розбилася.

З останніх сил Бонд повернувся на бік і дозволив хвилям зімкнутися над головою.

Люмінесцентні цифри на циферблаті годинника показували дев'яту тридцять.

Рівно о десятій двері номера тихо відчинилися.

В отворі на фоні освітленого коридору постав високий худий чоловік. На зріст — шість футів шість дюймів. Він зупинився на порозі, руки складені на грудях, прислухався. Задоволений, повільно увійшов до кімнати і наблизився до ліжка. Він точно знав, за чим прийшов. Чоловік схилився і прислухався до рівного дихання Ханічайл. Потім доторкнувся до своїх грудей і увімкнув ліхтарик, який видав дуже широкий розсіяний промінь. Ліхтарик був прив'язаний ремінцем так, щоби бути на рівні грудної клітки. Чоловік нахилився — і м'яке світло впало на обличчя дівчини.

Він ретельно оглянув його. Потім простягнув руку і, схопивши простираadlo, стягнув до ніг Хані. Рука, що зробила це, не була рукою в повному розумінні, а радше парою зчленованих сталевих щипців на металевому стержні, який зникав усередині рукава чорного кімоно. Рука була механічною.

Чоловік довгенько роздивлявся оголене тіло, плавно розгойдуючись над ним так, щоб під ліхтарик попали всі його частини. Потім клішня схопила відкинута простираadlo і дбайливо натягнула його на дівчину. Чоловік ще трохи постояв, роздивляючись сплячу дівчину, потім вимкнув ліхтарик на грудях і попрямував через кімнату до дверей спальні Бонда.

Біля нього провів більше часу. Вивчав кожну зморшку, кожну тінь на смуглому суворому обличчі, яке майже повністю занурилось у подушку. Спостерігав, як пульсує жилка на шиї Джеймса, і порахував пульс, а коли скинув простираadlo, ще раз перерахував пульс у ділянці серця. Прикинув вигин біцепсів Бонда та м'язів на його стегнах, а також придивився до прихованої сили плаского живота. Нахилившись нижче, чоловік повернув руку Бонда долонею догори і глянув на його лінії життя та долі.

Наприкінці металева клішня, з усіма пересторогами, натягнула простирадло до самої шиї Бонда. Ще хвилину висока постать залишалася над сплячим, потім прошелестіла через кімнату до коридору і м'яко зачинила двері.

ЗАХОДЬТЕ ДО МЕНЕ В ГОСТІ⁷⁸

Електричний годинник у прохолодній темній кімнаті в серці гори показував четверту тридцять.

На поверхні Краб Кі панували спека та сморід, як зазвичай упродовж дня. На східному боці острова колонії птахів — луїзіанських чапель, пеліканів, шилодзьобок, куликів, білих чапель, фламінго та кілька пар рожевих чапель улаштували свої гнізда та ловили рибу на мілководді озера. Цього року їхній спокій порушували настільки часто, що більшість птахів утратили надію побудувати гнізда. За останні кілька місяців якийсь монстр, що виповзав уночі з озера, вщент руйнував їхні гніздування. Цього року потомства майже не буде. Звісно, вони спробують мігрувати, але скільки птахів ще помре від нервового стресу, який охоплює пташині колонії в часи неспокою та безладдя.

На іншому боці острова, на гуанері, завдяки якій гора отримала свою білу шапку, баклани харчувались, як зазвичай, рибою, щоби потім пожертвувати унцію дорогоцінного гуано своєму захисникові та покровителю. Їхнім місцям гніздування ніщо не загрожувало. Вони діловито метушилися над незграбними купками паличок, з яких складуть гнізда на рівній відстані — шістдесят сантиметрів — одне від одного, бо баклани Бугенвіля — птахи сварливі, й ті шістдесят сантиметрів становили мінімальну зону комфортного життя. Незабаром самки відкладуть по три яйця, а загалом поголів'я зросте в середньому на два молодих баклани на гніздо.

Під горою, де тривало розроблення покладів, сотня чорношкірих чоловіків та жінок, які становили робочу силу, закінчували робочий день. Із гірського схилу видобули чергові п'ятдесят кубічних ярдів гуано, а чергові двадцять ярдів тераси було додано до робочого рівня. Частина гори виглядала як виноградні тераси Тоскани, тільки тут не ріс виноград, а тераси становили собою глибокі, безплідні полицки,

вириті у боці гори. Тут, замість дурманного смороду болотного газу, який обкутував решту острова, панував різкий аміачний запах, а гарячий вітер, що висушував розкопки, підіймав свіже біле порохно і кидав ув очі, ніс та вуха чорношкірих робітників. Проте вони вже давно звикли до цього запаху й пилу і вважали роботу здоровою та легкою. Принаймні на життя не скаржилися.

Остання залізна вагонетка покотилася до дробарки та сепаратора колією, що зигзагами обплутувала схил гори. Пролунав свисток — робітники закинули на плечі незграбні мотики і, не кваплячись, потягнулися до бараків, обнесених колючим дротом. Завтра з іншого боку гори до глибоководного причалу, який вони допомогли збудувати десять років тому й відтоді не бачили, причалить черговий корабель. А це означає, що прибудуть свіжі припаси та одяг і яскрава біжутерія у крамниці. Буде свято. Буде багато рому, танців та бійок. Життя прекрасне.

Таким самим прекрасним було життя і для зовнішнього персоналу — напівнегрів-напівкитайців — товаришів тих військових, які ловили Бонда, Кворрела й Хані. Вони теж припинили роботи в гаражі, майстернях і на постах охорони та потягнулися до офіцерських бараків. За винятком задіяних ув охороні й навантаженні судна, на решту завтра також чекає свято — випивка, танці та роздача дівчат із внутрішнього кола. Деякі так звані шлюби триватимуть тижнями або навіть місяцями — залежно від смаків «чоловіка», проте для інших це означатиме свіжий вибір. Будуть там і старші жінки, які влаштували своїх дітлахів до притулку і тепер із новими силами повернулись обслуговувати «зовнішніх», а також наставляти молоденьких, яких «виводять у світ» уперше. За них будуть боротися, пролл'ється кров, але з часом життя в офіцерських бараках заспокоїться на місяць, і нові «дружини» задовольнятимуть потреби своїх «чоловіків».

Глибоко у прохолодних надрах гори, набагато нижче чітко регламентованого життя поверхні, Бонд прокинувся у комфортабельному ліжку. Крім легкого головного болю від снодійного, відчував себе відпочилим і бадьорим. У кімнаті Хані горіло світло, він чув, як дівчина розгулює від стіни до стіни. Бонд одним махом скочив з ліжка й, обережно ставлячи ноги, щоб не наступити на скалки скла від розбитої лампочки, підійшов до одержної шафи і надягнув перше

кімоно, що трапилося під руку.

В дверях він зупинився — Хані вивалила усі кімоно зі своєї шафи на ліжку й міряла їх перед дзеркалом. Зараз вона була в дуже милому небесно-блакитному шовковому. Цей колір ідеально гармонував зі золотистою засмагою її тіла.

— Це підійде, — сказав Бонд.

Хані розвернулась і від несподіванки підняла руку до рота.

— А, це ти, — мовила. — Я ж думала, що ти ніколи не прокинешся. Кілька разів підходила перевірити. Вирішила розбудити тебе о п'ятій. Зараз пів на п'яту, і я зголодніла. Можеш щось нам замовити?

— Слушна думка, — сказав Бонд і підійшов до її ліжка. На ходу він обняв дівчину за талію і потягнув за собою. Пробігши очами по кнопках, натиснув ту, що з написом «Обслуговування». — Призначення інших знаєш? Можемо пройти повний курс...

— А що за манікюр? — хихикнула Хані.

— Це — догляд за нігтями. До зустрічі з Доктором Ноу треба надати собі належного вигляду, — насправді Бонд відчував доконечну необхідність у будь-якій зброї, і манікюрні ножиці все-таки краще, ніж нічого.

Бонд натиснув кілька кнопок, відпустив талію дівчини й оглянув кімнату. Хтось приходив, коли вони спали, і забрав посуд. На буфеті біля стіни стояла таця з напоями. Бонд оглянув тацю — між різноманітними пляшками було покладено два примірники меню — грубезний фоліант із надрукованими сторінками. Страви могли би зробити честь «Савой-грилю»⁷⁹, «21»⁸⁰ чи «La Tour d'Argent»⁸¹. Бонд побіжно продивився одну зі сторінок. Вона починалася з чорної білугової ікри і закінчувалася шербетом із шампанським. Між цими позиціями — страви з риби сортів, які не псуються при заморожуванні. Бонд відклав меню вбік. Хіба миші нарікають на якість сиру в мишоловці?

У двері постукали, увійшла чарівна лялечка Мей, за нею дві мініатюрні китаянки, які збуджено щебетали між собою. Без зайвих церемоній Бонд замовив чай із тостами для Ханічайл і попросив зайнятись її волоссям та руками. Потім вийшов до ванної кімнати, прийняв дві таблетки аспірину й заліз під холодний душ. Одягнувши кімоно, оглянув себе у дзеркалі, відзначив, що виглядає по-ідіотськи і

повернувся до кімнати. Сяючи посмішкою, Мей спитала, чи не бажає він замовити для себе та місіс Брайс обід. Без особливого ентузіазму Джеймс вибрав чорну ікру, смажені котлети з баранини, салат і «ангелів на коні»⁸² для себе. Коли Ханічайл відмовилася робити вибір, Бонд замовив для неї диню, смажених курчат «по-англійськи» й ванільне морозиво, полите гарячим шоколадним соусом.

Мей схвалила його вибір іще щирішою посмішкою.

— Доктор просив запитати, чи о сьомій сорок п'ять вам буде зручно?

Бонд коротко відповів, що зручно.

— Дякую, містере Брайсе. Зайду за вами о сьомій сорок чотири.

Бонд підійшов до туалетного столика, за яким дві китаянки метушилися над Ханічайл, їхні пальчики літали над її волоссям та нігтями. Вона захоплено усміхнулася йому в дзеркало.

— Не дозволяй їм зробити зі себе опудало, — буркнув Джеймс похмуро і попрямував до візка з напоями. Налив собі добрячу порцію бурбону із содовою і пішов у свою кімнату. Його задум отримати зброю провалився — ножиці та інше знаряддя було причеплено ланцюжками до пояса манікюрниці, як і ножиці перукаря. Із склянкою в руці, сидячи на зім'ятому ліжку, Бонд занурився у похмурі роздуми.

Китаянки пішли. Хані наблизилась, але коли Бонд навіть не підняв голови, лишила його у спокої. Через деякий час, коли віскі було випито, він зайшов у її кімнату за новою порцією.

— Боже, Хані, ти виглядаєш пречудово, — кинув мимохідь, поглянув на годинника на стіні й повернувся до себе в кімнату. Тут допив віскі, а потім перевдягнувся в інше дурнувате кімоно — чорного кольору.

Коли настав час, у двері постукали, і Бонд з дівчиною мовчки вирушили за Мей порожнім коридором. Мей викликала ліфт. Дверцята відчинила ще одна китаянка, яка гостинно посміхалася. Вони увійшли всередину, дверцята зачинилися. Бонд відзначив про себе, що ліфт — моделі «Вейгуд Отіс»⁸³. Усе в цій в'язниці було найкращої якості. Він внутрішньо здригнувся від огиди. Відчуваючи, що треба якось пояснити свою поведінку, повернувся до Хані:

— Вибач, люба. Голова розколюється. — Джеймс не мав бажання пояснювати дівчині, що уся ця люксова мішура дуже пригнічує, що він не має жодного плану, як викараскатися з такої халепи, а все, що йому пощастило дізнатись, оптимізму не додає. Це було найгіршим — бо

ніщо так не пригнічувало Бонда, як відсутність хоча б однієї, хай безумної, лінії захисту чи нападу.

Дівчина притулилася до нього.

— Прикро це чути, Джеймсе. Сподіваюся, біль мине. Ти на мене злищся?

Бонд видавив посмішку.

— Ну що ти, люба. Я можу злитися лише на себе, — він понизив голос. — Стосовно вечері — залиши розмови мені. Поводься природно і не лякайся Доктора Ноу. Він просто трохи чокнутий.

— Я постараюся, — серйозно відповіла дівчина.

Ліфт пригальмував і зупинився. Бонд навіть приблизно не уявляв, як глибоко вони спустилися — на сто футів, на двісті? Автоматичні двері розчинились, і Бонд із Хані опинилися у величезній залі.

Кімната була порожньою — з високою стелею, футів шістдесят завдовжки, з трьох боків оточена високими, під стелю, книжковими стелажми. На перший погляд, четверта стіна була зі суцільного чорно-синього скла. Зала слугувала одночасно бібліотекою і кабінетом.

В одному куті стіл був завалений паперами, а на столі, що стояв посередині, лежали журнали й газети. Комфортабельні клубні крісла, оббиті червоною шкірою, були розставлені де-не-де. Темно-зелений килим приглушував і так неяскраве світло. Єдиним предметом, що випадав із загальної картини, був візок з пляшками, приставлений до скляної стіни. Крісла та столики з попільничками були розташовані напівколом навпроти скляної стіни.

Побачивши рух за темним склом, Бонд зробив кілька кроків. Промайнула зграйка рибинок, за якими гналася більша риба. Вони пропливли повз і зникли за краєм. Що це? Акваріум? Бонд поглянув нагору. Під самою стелею брижі бились об скло. А ще вище виднілася сіріша смужка, втикана сріблявими цвяхами. Бонд розгледів сузір'я Оріону. То це не акваріум. Це океан та зіркове небо. Отже, ціла стіна кімнати була зроблена з армованого скла, і зараз вони перебували під поверхнею, футів на двадцять нижче.

Бонд із Хані стояли, приголомшені видовищем. Поки роздивлялися, промайнула банькувата рибина, яка мала трохи здивований вигляд; на мить показалися золотава голова та бочок. Морський окунь? Табунець анчоусів зупинився на хвилю, а потім помчав геть, сполоханий. Повз

вікно повільно пропливли вусики португальського кораблика, футів двадцяти завдовжки, виблискуючи фіолетовим сяйвом. Знизу виднілися темне черевце та силует надутого пузиря, що правив за вітрило.

Бонд пройшов уздовж стіни, зачарований ідеєю жити з екраном, на якому постійно змінюється картинка. Фасціолярія повільно повзла по піску вздовж вікна, зграйка сріблявих рибинок, разом із рибою-ангелом та мексиканським луціаном тицялися носами у товсте скло, а морська стонога повзла в пошуках їжі, торкаючись дрібних водоростей, що росли на дні. Довга темна тінь затрималася на мить по центру вікна, а потім граціозно віддалилась. Оце так видовище!

Раптом картинку на «екрані» прорізали два яскравих стовпи світла. Спочатку вони нишпорили незалежно один від одного, а потім, знайшовши ціль, узяли її у кліщі, освітивши в усіх деталях темно-сіру торпедоподібну тушу дванадцятифутової акули. Бонд навіть зміг розгледіти її рожеві свинячі оченята, які спантеличено втупились у світло, та повільну пульсацію зябрових тичинок. Акула повернула і поплила прямо на світло, ощиривши пащу, повну кривих зубів під пласкою головою рептилії; на мить застигла, а потім, елегантно розвернувшись, презирливо махнула хвостом і розчинилася в гущі води.

Прожектори згасли, Бонд повернувся. Він очікував побачити Доктора Ноу, але зала, як і досі, була порожньою. Вона виглядала сумною та неживою, порівняно з картинкою за вікном. Бонд озирнувся. Цікаво, як тут усе виглядає у світлі дня, коли сонячні промені пробиваються ярдів на двадцять, а може, й більше? А як тут під час шторму, коли хвилі беззвучно битимуться об скло, майже дістаючи до дна, накидаючись на скелі? А ввечері, коли останні золоті сонячні промені пронизують поверхню та освітлюють кімнату, а шар води геть заповнений пилінками й водяними комахами? Яка дивовижна людина придумала та втілила у життя такий фантастичний задум, подолавши купу інженерних складнощів! Як це технічно можливо? Бонд бачив лише один спосіб — збудувати скляну стіну в глибині скелі, а потім акуратно, шар за шаром видалити зовнішню стіну, поки аквалангісти очищають скло від коралів. Наскільки товсте скло? Хто його

виготовив? Як його довели на острів? Скільки пірнальників було задіяно? І скільки, заради бога, все це могло коштувати?

— Мільйон доларів.

Пролунав глухий голос із легким американським акцентом.

Бонд повільно, майже неохоче відвернувся від екрана.

Доктор Ноу вийшов з-за дверей позаду столу й тепер стояв і дивився на них, доброзичливо посміхаючись тонкими губами.

— Гадаю, ви розмірковували, скільки це мені вартувало. Зазвичай мої гості ставлять те саме запитання.

Я правий?

— Саме про це я й думав.

Усе ще посміхаючись тонкими губами (Бонду доведеться звикати до цієї посмішки), Доктор Ноу повільно вийшов з-за столу і попрямував до них. Збоку здавалось, що він не йде, а пливе. Його коліна не ворушили поли матового, кольору воронової сталі кімоно, а під подолом не було видно ніг.

Першими впадали в очі його худорлявість, пряма спина та високий зріст. Доктор Ноу був принаймні на шість дюймів вищий за Бонда, проте пряма вертикальна статура робила його набагато вищим. Голова з продовгуватим, абсолютно гладким черепом закінчувалася гострим підборіддям, що робило її схожою на перевернуту краплю — не дощову, а якусь олійну, бо його шкіра була насичено жовтуватою барвою.

Неможливо було визначити вік Доктора Ноу — на обличчі він не мав жодної зморшки. Дивно побачити такий самий гладкий, як потилиця, лоб. Навіть сильно позападалі щоки й надмірні вилиці виглядали гладкими, наче відличкована слоняча кістка. У його бровах — чорних і тонких, що вигиналися різкою дугою, немов намальовані для посилення сценічного образу чаклуна на сільському ярмарку, — було дещо з картин Сальвадора Далі. Під бровами чорніли вуглини очей без вій. Очі змахували на дула двох маленьких револьверів — прискіпливих, неблаганних та повністю позбавлених будь-яких емоцій. Довгий тонкий ніс закінчувався саме над глибокою щілиною рота, який, усупереч черговій посмішці, виражав лише жорстокість та владу. Підборіддя загиналося до шиї. Згодом Бонд зауважив, що голова

дуже рідко поверталась убік, від чого складалося враження, що вона намертво прикручена до хребта.

Загалом ця дивнувата, пливуча постать нагадувала гігантського отруйного черв'яка, замотаного у сіру фольгу, і Бонд не здивувався б, якби побачив на килимі слизький слід.

Не дійшовши до них трьох кроків, чоловік зупинився. Рана на витягнутому обличчі розкрилася.

— Вибачте, що не подаю вам руки, — мовив безбарвний рівний голос, — оскільки я не в змозі. — Він повільно розвів рукави кімоно на боки. — У мене немає рук.

Дві пари сталевих затискачів на блискучих черешках висунулись із шовкових рукавів, немов лапи богомола, і рукави знов опустилися.

Бонд краєчком ока побачив, як відсахнулася Хані. Чорні щілини очей уп'ялися в обличчя дівчини, ковзнули по її носі.

— Яка шкода, — промовив рівно голос, і очі повернулися до Бонда. — Бачу, ви вражені моїм акваріумом. — Це було не запитання, а констатування факту. — Людині властиво любити тварин і птахів. Я вирішив також насолодитися підводним царством. Світ риб набагато різноманітніший. Сподіваюся, ви обоє поділяєте моє захоплення.

— Можу вас запевнити, — відгукнувся Бонд, — що я ніколи не забуду цієї кімнати. Мої вам вітання.

— Жодних сумнівів, — і знову твердження, трохи зі саркастичною інтонацією. — Але нам багато чого треба сказати один одному. А часу так мало. Сідайте, будь ласка. Бажаєте випити? Сигарети біля крісел.

Доктор Ноу рушив до високого шкіряного крісла й розмістився на сидінні. Бонд зайняв місце напроти, Хані — трохи осторонь.

Відчувши якийсь рух позаду, Бонд озирнувся. Біля столика з напоями стояв невисокий негр-китаєць зі статурою борця. Вдягнутий у чорні штани й акуратний білий смокінг. Чорні мигдалеподібні очі безпристрасно зустріли погляд Бонда.

— Це — мій охоронець, — пояснив Доктор Ноу. — Він експерт із багатьох питань. У його появі тут нема жодної містики. Я завжди ношу зі собою переговорний пристрій. — Він підборіддям показав на кімоно. — Таким чином викликаю його, коли він мені потрібний. Що питиме ваша дівчина?..

Не «ваша дружина». Бонд повернувся до Ханічайл.
Її очі панічно розширилися.

— «Кока-колу», будь ласка.

Бонд відчув полегшення. Він бачив, що вона впорається.

— Я би не відмовився від м'якої горілки зі сухим мартіні та лимонною цедрою. Збовтати, але не змішувати. Горілка російська або польська.

Доктор Ноу вищирився посмішкою.

— Бачу, ви з тих людей, які знають, чого хочуть. Що ж, задовольнимо ваші забаганки. Чи не вважаєте, що це закон життя? Якщо чого-небудь бажаєш, те й отримуєш. Звісно, я спираюся на власний досвід.

— Це справедливо хіба що тоді, коли йдеться про дрібниці.

— Якщо людина спотикається на великих починаннях, значить, її бажання недостатньо амбітні. Треба лише сконцентруватися на справі — й готово. Навички додадуться самі собою, уміння можна з часом набути. «Дайте мені точку опори, і я переверну Землю»⁸⁴, але тільки за умови, якщо є бажання її перевернути. — Тонкі губи скривились в осудній гримасі. — Але це все балачки. Ми просто тріпаємось. А нам треба поговорити. Гадаю, ви не відмовитеся від серйозної розмови? Мартіні вам до смаку? Сигарет у вас вдосталь — якщо не боїтеся надбати рак. На ваш розсуд. Сам-сам, постав шейкер біля джентльмена, а ще одну пляшку «кока-коли» — біля дівчини. Зараз десять хвилин на дев'яту. Ми вечерятимемо рівно о дев'ятій.

Доктор Ноу ще пряміше вирівнявся у кріслі та втупився в обличчя Бонда. У кімнаті запанувала тиша, а потім китаєць сказав:

— А зараз, містере Джеймс Бонд із Секретної служби, давайте поділимося нашими маленькими таємницями. Першим, аби показати, що я нічого не приховую, розповім вам свою. Потім — ваша черга. — Очі Доктора Ноу блиснули, мов дві вуглини, яких поворухили кочергою. — Але кажімо тільки правду. — Він витягнув сталеву клішню зі широкого рукава, урочисто підняв і мовив: — Зобов'язуюсь! Але ви також маєте заприсягнутись. Інакше, — він підніс клешню до ока, — вони дізнаються, що ви збрехали.

Доктор Ноу підніс сталеву клешню до кожного ока й обережно постукав ув очне яблуко.

Ті видали глухий дзвін.

— Бо вони, — сказав Доктор Ноу, — бачать усе.

СКРИНЯ ПАНДОРИ

Узявши свій бокал, Джеймс Бонд задумався. Нема сенсу блефувати далі. Його «легенда» як представника Одюбонівського товариства була хиткою, і її легко міг розкрити будь-хто з тих, хто розумівся на птахак. Вочевидь, прикриття було вщент зруйновано. Треба зосередитися на захисті дівчини. Якось її підбадьорити.

Бонд посміхнувся Доктору Ноу.

— Я знаю про вашого агента в Кінгз-хаусі — міс Таро. Я передав рапорт, і дуже скоро цей, а також деякі інші факти стануть відомими. — Вираз обличчя Доктора Ноу не змінився. — Проте, якщо справді бажаєте поговорити начистоту, давайте без зайвої театральності. Ви — дуже цікава персона, але навіщо притягувати до себе зайву увагу. Вас спіткало тяжке нещастя — ви втратили руки і тепер змушені користуватися протезами. Така доля спіткала багатьох, хто був на війні. Ви носите контактні лінзи замість окулярів. Для виклику слуг користуєтеся переговорним пристроєм замість дзвоника. Гадаю, в запасі у вас багато інших вигадок. Але, Докторе Ноу, в усьому іншому ви — звичайна людина, яка спить, їсть та ходить до вітру, як будь-яка інша. Тож, будь ласка, облиште фокуси і прибережіть ваші штучки для збиральників гуано. Я не належу до їхнього числа, і в житті бачив багато.

Китаєць злегка вклонився.

— Гарно сказано, містере Бонд. Приймаю ваше зауваження. Боюсь, я надто довго мешкав у компанії мавп і виробив зухвалу звичку до показухи. Але не сприйміть її за блеф. Я — людина техніки і звик підганяти інструмент до матеріалу. В мене є набір інструментів для роботи з тугоплавкими речовинами. Однак, — Доктор Ноу трохи припідняв рукави кімоно і знов опустив їх на коліна, — продовжимо нашу цікаву бесіду. Не так часто доводиться спілкуватися з розумною людиною, тож радо поділюся з вами історією про найвидатнішу людину на світі. Ви — перший, хто її почує. Я ще нікому не розповідав цю історію. Ви — єдиний, хто зможе віддати їй належне, а також... —

Доктор Ноу для більшої драматичності зробив паузу, щоб підсилити значущість останніх слів, — зберегти її у таємниці. Останнє зауваження стосується так само й мадемуазель.

Ось вона, розв'язка. Спроба замаху на Ямайці лише зародила сумніви, які згодом розвіяв сталевим дощем «шпандау», і тепер ілюзій у Бонда не лишилося. Він розумів, що цей чоловік — природжений вбивця, і їхня дуель буде не на життя, а на смерть. Бонд, як зазвичай, сліпо поклався на свою удачу, і йому щастило... допоки в нього не націлили вогнемет. Тепер він знав напевне: ця людина надзвичайно сильна, а також пречудово озброєна.

— Нема сенсу втягувати дівчину в наші справи. Вона не має до мене жодного стосунку. Я лише учора зустрів її на пляжі. Вона з Ямайки, з Морганз Харбор. Якась збирателька мушлів. Ваші люди потрощили її човен, тож мені довелося взяти її зі собою. Відпустіть дівчину, вона мовчатиме. Якщо треба, дасть слово.

— Це я мовчатиму? — обурилася Хані. — Та я все розповім. А зараз нікуди не поїду. Залишаюся з тобою.

Бонд повернув голову і процідив крізь зуби:

— Ти мені тут не потрібна.

— Припиніть геройствувати, — втрутився Доктор Ноу. — Той, хто потрапляє на острів, його не залишає. Це зрозуміло? Ніхто, навіть останній рибалка. Це суперечить моїм принципам. Не сперечайтесь і не намагайтесь мене обдурити. Марна справа.

Бонд зацікавлено дивився на Доктора Ноу. В його словах не було і краплі гніву або упертості — нічого, крім відчуття власної вищості та віри у непогрішимість. Бонд перевів погляд на дівчину й підбадьорливо посміхнувся.

— Усе нормально, Хані. Я не хотів тебе образити, тим паче, щоб ти мене покинула. Ми залишимося і послухаємо, що розкаже цей маніяк.

Хані радісно кивнула — так коханий може погрожувати вигнати подружку з кінотеатру, в який вони прийшли разом, а тоді раптом м'якшає.

— Ви праві, містере Бонд, — мовив Доктор Ноу тихо, — я — справжній маніяк. Як усі великі люди. Ними усіма володіє манія, саме вона штовхає до мети. Усі великі вчені, філософи, релігійні лідери — маніяки. Бо що ще, крім сліпої цілеспрямованості надає сили їхньому

генієві та міцно тримає на шляху до мети? Манія, мій дорогий містере Бонд, настільки ж безцінна, як і геній. Розсіювання енергії, вузькість поглядів, втрата рухальної сили і брак віри — це вади стада. — Доктор Ноу вільніше сів у кріслі. — Мені ці вади невідомі. Я, як ви, містере Бонд, справедливо зауважили, маніяк з манією влади. І це, — чорні діри зиркнули на Бонда бездонними провалами через контактні лінзи, — є сенсом мого життя. Саме тому я тут. Саме тому ви тут. Бо є цей острів.

Бонд підняв бокал, осушив його і налив із шейкера нову порцію.

— Мене це не дивує, — сказав він. — Уважати себе королем Англії, президентом Сполучених Штатів або Господом Богом — поширена хвороба. У психлікарнях вашого брата напхом напхано. Різниця лише в тому, що замість бути запханим у таку психушку, ви побудували її довкола себе. Але з якою метою? Невже сидіння зачиненим у клітці дає вам відчуття безмежної влади?

— Містере Бонд, — губи китайця дратівливо скривилися, — влада — це незалежність. Перший принцип Клаузевіца твердить, що треба мати надійний тил⁸⁵. Це — запорука свободи дій. А також є наріжним каменем незалежності. Мені вдалося і надійний тил забезпечити, й отримати свободу дій, а також накопичити ресурси, яких нема ні в кого у світі. Інші просто неспроможні їх нагромадити, позаяк їхня діяльність надто помітна. Ресурси треба накопичувати тихо. Ви згадали королів та президентів. А скільки влади насправді в їхніх руках? Рівно стільки, скільки дозволяють їм мати їхні народи. Тепер, коли Сталіна нема, чи зможете ви назвати хоча б одне ім'я рівного йому, крім мого? Але яким чином мені вдалося забезпечити собі таку владу? Все просто — завдяки відлюдності. Тому, що про мене ніхто не знає.

І тому, що я ні перед ким не маю звітувати.

— Це не більше, ніж ілюзія влади, Докторе Ноу, — знизав плечима Бонд. — Будь-яка людина із зарядженим пістолетом має в руках владу розпоряджатися життям свого ближнього. Скільки людей вбивали одне одного та уникнули покарання і врешті-решт отримували бажане! Проте, наскільки б могутніми вони себе не вважали, в суспільства влади значно більше. На вас чекає така сама доля, Докторе. Кажу вам: пошуки абсолютної влади ілюзорні, як і сама влада.

— Краса теж ілюзорна, містере Бонд, — зауважив Доктор Ноу. — Як мистецтво, гроші чи смерть. Як, можливо, ілюзорне й саме життя. Це лише відносні поняття. Ваше жонглювання словами не справило на мене враження. Я ознайомлений з різними філософськими та етичними течіями, а також з основними постулатами логіки. Але давайте покінчимо з теоретичними умовиводами і повернемося туди, звідки почали — до моєї манії влади або, якщо хочете, до її ілюзорності. І, будь ласка, містере Бонд, — він додав іще одну зморшку своїй незмінній посмішці, — не вважайте, що півгодинна розмова якось вплине на моє світосприйняття. Зосередьтеся краще на історії моїх досліджень цієї, так би мовити, ілюзії.

— Прошу вас, продовжуйте, — Бонд зиркнув на дівчину. Побачивши його погляд, Хані прикрила рота долонею, немов подавила позіхання. Бонд посміхнувся. Цікаво, коли Доктору Ноу закортить розвіяти її удавану байдужість.

— Спробую вас розважити, — мовив ласкаво китаєць, — оскільки факти завжди цікавіші за теорії, чи не так?

Не очікуючи на відповідь, він зосередив погляд на елегантному тюльпані мушлі, яка подолала половину дистанції за темним склом вікна. Дрібна сріблява рибка вискочила у світло й одразу дременула у темряву. Від її різкого руху голубувате свічення закрутилось у спіраль і потроху розвіялося. Ближче до стелі крізь шар води просвічували зірки, світло яких стало яскравішим.

Штучність усієї сцени з трьома людьми в м'яких комфортабельних кріслах, пляшки на буфеті, дорогий килим на підлозі, приглушене світло... все це раптом здалося Бонду страшенно абсурдним. Навіть драматизм ситуації з навислою небезпекою виглядав таким скоробіжним порівняно з просуванням мушлі за вікном. А якщо скло не витримає? Припустимо, що навантаги обчислені з помилкою, і майстри допустили недбалість. А якщо океан просто трохи сильніше натисне на скло?

— Я — єдиний син місіонера німецької методистської церкви та китаянки з поважної родини. Народився у Пекіні, але був, як то кажуть, незаконнонародженим.

Я заважав абсолютно усім. Тітоньці моєї матері добряче заплатили, щоби вона взяла мене на виховання, — Доктор Ноу зробив паузу. —

Зафіксуйте, містере Бонд, в основі лежить відсутність любові та нестача батьківського піклування. — Він повів далі: — Насіння було посіяне. Мене послали працювати до Шанхаю, де я зв'язався з тонгами⁸⁶ і познайомився з їхніми незаконними оборудками. Мені припали до смаку конспіративна робота, погроми, вбивства та підпали заради отримання страхівки. То був протест проти батька, який, я вважаю, мене зрадив.

Я просто обожнював позбавляти людей майна та життя. Скоро я став справжнім майстром, як прийнято називати, кримінального світу. Потім почалися проблеми. Мені довелося зійти зі сцени. Тонги вважали мене надто цінним, щоби просто вбити. Тож мене таємно переправили до Сполучених Штатів, і я оселився в Нью-Йорку. Мені дали рекомендаційного листа, звісно, закодованого, до одного з двох найвпливовіших тонгів Америки — Хіп Сінг⁸⁷. Я так ніколи і не дізнався, що було в тому листі, але мені відразу доручили конфіденційну конторську роботу. Згодом, тридцятирічним, я вже займав пост скарбника клану. Скарбниця налічувала мільйон доларів. Я страшенно жадав тих грошей. І тут, наприкінці двадцятих років, почалися великі війни тонгів. Два могутніх нью-йоркських клани — мій та Он Лі Онгз вийшли на стежку війни. За якісь тижні було вбито з обох боків сотні людей, а їхні домівки спалені вщент. Настали часи катувань, убивств та підпалів, і я із задоволенням узяв у цьому розбої участь. А потім підоспіли посилені поліцейські загони. Тоді мобілізували ледь не всю поліцію Нью-Йорка. Обидві підпільні армії було розгромлено, їхні штаби знищені, а ватажків кинули до в'язниць. Мене попередили про рейд на мій тонг, і за кілька годин до його початку я очистив сейф, забрав мільйон доларів золотом і заліг на дно у Гарлемі. Безглуздий вчинок. Треба було покинути Америку та сховатись у найдальшому куточку. Ватажки тонгу керували пошуками мене навіть із камери смертників Сінг-Сінгу⁸⁸. І таки знайшли. За мною прийшли уночі, мене катували, але я не видав їм золота. Вони мучили мене усю ніч, а коли зрозуміли, що зламати не зможуть, відрубали обидві руки, аби показати, що небіжчик був крадієм, вистрелили мені в серце й пішли геть. Але дечого про мене вони не знали. Я — одна людина з мільйона, в якої серце — справа. Шанси, що виживу, були також один до мільйона. Тільки завдяки силі духу я

пережив операцію та місяці лікування в шпиталі.

Й увесь цей час виношував плани, куди втекти з грошима і як їх прибільшити.

Доктор Ноу замовк. На його скроні виступили червоні плями, він загомзався у кріслі, напевне, від споминів. Тоді прикрив очі, заспокоюючись. Бонд подумав — зараз! Кинутись і вбити його? Розбити бокал і перерізати яремну вену?

Очі китайця відкрилися.

— Я вам іще не набрид? Упевнені? На мить мені здалося, що ваша увага розсіялася.

— Ні, — момент було втрачено. Чи буде така змога ще раз? Бонд прикинув дистанцію — яремна вена була на виду над коміром кімоно.

Тонкі пурпурові губи розкрились, оповідання оновилося:

— І ось, містере Бонд, настав час прийняти рішення. Коли мене виписали зі шпиталю, я пішов напрямки до Зільберштейна — найбільшого торговця марками в Нью-Йорку — і придбав у нього один конверт, повний рідкісних поштових марок з усього світу. Мені знадобилося кілька тижнів, щоб зібрати ту колекцію. Але я не пожалкував — ані в Нью-Йорку, в Лондоні, Парижі чи Цюріху проблем з готівкою у мене не виникало. Мені потрібні були такі фінанси, які можна возити зі собою. Тож я вклав усе золото в марки. Я передбачив Світову війну. Розумів, що інфляція неминуча, і тільки найбільш рідкісні речі не втратять вартість. Я почав працювати над зовнішністю — вирвав з коренем волосок за волоском, товстий ніс зробив тонким, рот — ширшим, а губи тоншими. Я не міг зменшити зріст, тож довелося його збільшити. Почав носити черевики на високих підборах, кілька тижнів мені витягували хребет — у мене змінилася постава. Я відклав механічні руки і став використовувати воскові протези в пальчатках. Змінив ім'я — на Юліус, як у мого батька, і взяв прізвище Ноу — на знак того мого відречення від нього. Викинув окуляри, замінивши їх контактними лінзами, тільки вони з'явилися у продажу. Потім поїхав в Мілуокі⁸⁹, де нема китайців, і записався на медичний факультет. Я сховався в академічному середовищі, у світі бібліотек і лабораторій, класних кімнат та кампусів. І там, містере Бонд, присвятив себе вивченню людського тіла й мозку. Чому, спитаєте? Бо бажав знати, на що здатна людська плоть. Я мав вивчити,

на що спроможні мої інструменти, перш ніж задіяти їх на кроці наступному — домогтися повної незалежності від фізичної слабкості, недосконалості матеріального світу і загроз повсякденного життя. А тоді, зачинившись у тій захищеній від зовнішнього світу вежі, я продовжив досліджувати владу. Ту владу, містере Бонд, за допомогою якої зі мною зробили те, що зробили, владу над життям та смертю, владу приймати рішення, судити й бути абсолютно незалежним від зовнішнього впливу. А це, містере Бонд, хочете ви цього чи ні, і є тим, що зветься «мирською владою».

Бонд потягнувся за шейкером і налив собі третій бокал. Поглянув на Ханічайл — та була спокійною й байдужою, немов думала про щось своє. Вона посміхнулася у відповідь.

— Гадаю, ви зголодніли, — співчутливо сказав Доктор Ноу. — Проявіть терпіння. Залишилося зовсім мало. Отже, я потрапив до Мілуокі, відучився і, залишивши Америку, вирішив подорожувати. Назвався «доктором», оскільки лікар завжди викликає довіру та може ставити питання, не викликаючи підозри. Я шукав собі місце для бази — безпечне на час війни. Це мав бути острів, на якому я став би повновладним хазяїном і на якому можна було проводити широкомасштабні індустріальні роботи. Врешті-решт придбав Краб Кі, де й затримався аж на чотирнадцять років. То були спокійні та плідні роки, без жодної хмаринки на горизонті. Мене тішила думка про можливість перетворювати пташине лайно на золото, і я з усім ентузіазмом узявся за це завдання. Для мене то був ідеальний варіант. Продукція має постійний попит, птахи не потребують жодного догляду, їм потрібний лише спокій. Кожний окремих птах — сама собою ідеальна фабрика з переробки риби на гуано. Ринок гуано регулювати просто: головне — його не має бути багато. Єдина проблема — вартість робочої сили. У 1942 році звичайний кубинський чи ямайський робітник отримував десять шилінгів щотижня за роботу на цукрових плантаціях. Я спокусив сотню робітників трохи більшою платнею, пообіцявши дванадцять шилінгів. При ціні п'ятдесят доларів за тонну гуано я мав непогану вигоду. Але за єдиної умови — платня мала лишатися незмінною. Цю проблему я розв'язав просто — ізолював місцеву громаду від зовнішнього впливу, а разом і від інфляції. Звісно, час від часу доводилося застосовувати жорстокі

засоби, але в результаті усі мої люди вдоволені зарплатою, бо це найбільші гроші, які вони будь-коли заробляли. Я привіз на острів дюжину негрів-китайців разом з родинами, які працюють тут наглядачами — за фунт на тиждень. Вони міцні й надійні. Попервах довелося показати твердість, але вони швидко засвоїли урок. Згодом я збільшив число своїх людей — виписавши інженерів та будівників, і ми почали розробляти гору. Час від часу я привожу команди спеціалістів за зовсім інші гроші. Вони не контактують з місцевими і живуть усередині гори, допоки за ними не приходить корабель. Вони проклали освітлення, вентиляцію і встановили ліфт, збудували цю залу. Запаси та умеблювання надходять з усього світу. Ті спеціалісти збудували мені цей фасад готелю, щоби прикрити мої справжні амбіції у разі корабельної аварії біля берегів острова чи якщо губернатор вирішить нанести мені візит. — Його губи розтягнулись у посмішці. — Ви маєте визнати, що я спроможний, за необхідності, забезпечити гостям чудовий прийом — яка розумна пересторога! Ось так, поступово, крок за кроком я будував свою фортецю, поки птахи паскудили на неї згори. Непроста справа, містере Бонд. — Чорні очі не потребували ні співчуття, ні похвали. — І ось, нарешті, наприкінці минулого року роботи було завершено.

Я збудував усамітнену, добре замасковану базу й готовий перейти до наступного кроку — поширенню своєї влади на зовнішній світ.

Доктор Ноу зробив паузу, підняв, потім безвольно опустив руки на коліна.

— Як я сказав, містере Бонд, усі чотирнадцять років на горизонті не було жодної хмаринки. Одна таки була, проте далеко за горизонтом. Знаєте, яка? Це — птах, безглузда рожева колпиця. Не хочу втомлювати вас деталями, містере Бонд, оскільки ви вже, напевне, поінформовані про ці обставини. Двох спостерігачів скеровують сюди з Куби на моторному човні. Цей човен доставляє їм припаси і забирає їхні доповіді. Час від часу з Америки приїжджають орнітологи, які проводять у їхньому таборі кілька днів. Мене це не хвилювало, позаяк табір розміщений біля озера за кілька миль від моєї бази, і ця зона заборонена для моїх людей. Спостерігачам, свою чергою, було заборонено наближатися до гори. Жодних контактів. Від початку я дав чітко зрозуміти Одюбонівському товариству, що не збираюся

зустрічатися з їхніми представниками. Але що сталося далі — одного дня, мов грім з ясного неба, я отримую від них листа. Якось трапилось, що ці рожеві колпиці враз стали однією з дивовиж світу, і товариство офіційно поінформувало мене про те, що вони наміряються збудувати готель на орендованій ділянці біля річки, де ви теж висадилися на берег. Мовляв, любителі птахів з усього світу приїжджатимуть і спостерігатимуть за птахами. Тут зніматимуть кіно, і Краб Кі, як ішлося в їхньому улесливому настирному листі, стане популярним місцем відпочинку.

Містере Бонд, — Доктор Ноу розвів штучними руками й іронічно посміхнувся, — можете таке уявити!

Я стільки зусиль поклав за свою незалежність від усього світу та плекав грандіозні плани, а тут якісь несповна розуму старигані зі своїми дурнуватими птахами безглуздо змітають їх одним рухом! Я вивчив умови оренди і надіслав пропозицію щодо купівлі її за шалені гроші. Мені відмовили. Я оскаженів. Тоді я зайнявся тими птахами — вивчив їхні звички і несподівано натрапив на розв'язання проблеми, яке виявилось простим та елегантним. Людина завжди була найстрашнішою загрозою для цих птахів. Рожеві колпиці — дуже полохливі, й налякати їх простіше простого. Я придбав у Флориді болотний позашляховик — автомобіль, який використовували при розвідці нафтових покладів, здатний пересуватися будь-якою місцевістю, переобладнав його так, щоб налякати птахів, а разом з цим і людей, оскільки хотів, аби наглядачі також залишили мій острів. І ось, однієї грудневої ночі мій болотний позашляховик перебрався через озеро та зруйнував табір. Мені доповіли, що обидва наглядачі загинули, але, як потім з'ясувалось, одному з них таки вдалося дістатись Ямайки, де він помер у шпиталі. Машина спалила гнізда й розполохала птахів. Я здобув повний тріумф! Чаплі запанікували і почали гинути тисячами. І тут запанікували одюбонівці. Вони звернулися до мене з проханням прийняти літак та провести розслідування. Я погодився, бо це було єдине розумне рішення. Але стався прикрый інцидент — у момент посадки літака вантажівка втратила керування і виїхала на посадкову смугу. Літак зазнав аварії. Звісно, ми відразу прибрали усе, що залишилося від вантажівки, трупи з усією пошаною було покладено в труни, і тоді я повідомив про

трагедію. Як ми й очікували, розслідування продовжили. До острова підійшов есмінець.

Я чемно привітав капітана; його разом з іншими офіцерами переправили на острів і показали залишки табору. Мої люди запропонували версію: мовляв, наглядачі від самотності збожеволіли і почали битися між собою, а потім один підпалив табір і спробував утекти у рибальському човні. Ми також проінспектували посадкову смугу. Очевидці сказали, що літак зайшов на посадку з великою швидкістю. Від удару, напевно, репнули шини. Ми передали тіла загиблих. Прикра та сумна подія. Офіцери були задоволені, корабель відплив. У нас знову запанував мир.

Доктор Ноу делікатно покашляв, переводячи погляд з Бонда на Хані й назад.

— Ось, друзі мої, і вся історія. Чи, радше, перший розділ історії, яка, і я в цьому впевнений, матиме продовження та щасливий кінець. Моя приватність повністю відновлена — більше не буде ні рожевих чапель, ані наглядачів. Я впевнений, що Одюбонівське товариство тепер погодиться на мою пропозицію щодо викупу їхнього права оренди. Хоча мені байдуже — якщо вони не припинять свої кволі спроби, їх спіткають нові неприємності. То було моє останнє попередження — більше жодних втручань.

— Усе це страшенно цікаво, — мовив Бонд, — типовий клінічний випадок. Наскільки я розумію, саме через свої амбіції ви разом усунули Стренгвейза зі секретаркою. Де вони зараз?

— На дні водосховища Мона, — спокійно відповів Доктор Ноу. — Я надіслав за ними трьох моїх найкращих людей. У мене на Ямайці маленька, але дуже ефективна організація. Я встановив нагляд за розвідувальними службами Ямайки та Куби. Це кардинально важливо для реалізації подальших планів. Ваш містер Стренгвейз почав совати ніс куди не треба. На щастя, до того я вже знав розклад дня цього чоловіка, і його смерть, а також смерть дівчини — були лише питанням вибору найслухнішого часу. Я сподівався впоратися з вами так само швидко. Але вам щастило. Я дізнався, що ви за людина, із досьє з Кінгз-хаусу і припустив, що муха раніше чи пізніше сама залетить до павутини павука.

Я чекав на вас, і коли ваш човен з'явився у мене на радарі, зрозумів, що ви попалися.

— Ваш радар не дуже ефективний, — зауважив Бонд. — Човнів було два. Той, що ви засікли, був цієї дівчини, котра, як я вже казав, не має до мене жодного стосунку.

— Тоді їй просто не пощастило. Мені якраз потрібна біла жінка для одного невеличкого експерименту. А як ми з'ясували раніше, коли чогось бажаєш, те й отримуєш.

Бонд замислено роздивлявся китайця. Він роздумував, а чи варто взагалі намагатися пробити броню цього самозакоханого чоловіка. Чи варто витратити час на погрози або блеф? Хоча для блефу двох жалюгідних трэф у рукаві було замало. І від того, що він таки має їх викласти, ставало моторошно. Однак, він усе-таки кинув їх на стіл, зберігаючи незворушний вираз обличчя.

— Якщо комусь тут не пощастило, Докторе Ноу, то це якраз вам. Мій рапорт для Лондона з висновками щодо зникнення Стренгвейза, результати експертизи отруєних фруктів, випадок зі стоногою та розтросеним автомобілем підготовлений. У ньому також згадані міс Чанг та міс Таро. Я залишив довірній особі на Ямайці інструкції відкрити конверт і здійснити певні кроки, якщо не повернуся з острова Краб Кі в наступні три дні, — Бонд зробив паузу. Обличчя Доктора Ноу лишилося безпристрасним — не здригнулося ні око, ні губи. Вена на шиї билася рівно. Бонд нахилився вперед і довірливим тоном додав:

— Але заради цієї дівчини, і тільки заради неї, Докторе Ноу, я готовий зробити вам цікаву пропозицію.

В обмін на безпечне наше повернення на Ямайку я дам вам тиждень. Встигнете спакувати валізи, зібрати марки і залишити острів на своєму аероплані.

Відкинувшись у кріслі, Бонд спитав:

— Що скажете, Докторе Ноу?

ГОРИЗОНТИ МУКИ

Голос позаду промовив:

— Вечерю подано.

Бонд повернувся — то був охоронець. Поруч з ним стояв чоловік, який запросто міг бути братом-близнюком першого. Вони стояли пліч-о-пліч, дві кремезні гори м'язів, руки сховані в рукави кімоно, й поглядали через голову Бонда на свого вождя — Доктора Ноу.

— Зараз рівно дев'ята, — сказав китаєць, неквапно підіймаючись на ноги. — Пропоную продовжити нашу бесіду в інтимнішій обстановці. Я вдячний за те, що ви з таким терпінням вислухали мою історію. Сподіваюся, не судитимете строго скромність моєї кухні та винного погребу.

По обидва боки подвійних розчинених дверей стояли охоронці в білих смокінгах. Бонд із Хані пройшли за Доктором Ноу в невеличку восьмигранну, оброблену дерев'яними панелями кімнату, освітлену центральною срібною люстрою із плафонами з вітражного скла. Під люстрою в центрі кімнати стояв круглий дерев'яний стіл, сервірований на три персони. В електричному світлі виблискували кришталь та срібло. Однотонний темно-синій килим приємно поглинав кроки. Хазяїн зайняв крісло з високою спинкою по центру і шанобливо указав Хані на місце справа. Усівшись, вони розгорнули білосніжні накрохмалені серветки.

Удавана церемонність та показна розкіш виводили Бонда зі себе. Він із трудом придушував бажання кинутися на Доктора Ноу і вчепитися йому в горлянку з такою силою, щоб із його чорних поганих очей повипадали дорогоцінні контактні лінзи.

Обидва охоронці подавали в білих рукавичках страви. Спритно та чемно, точно дотримуючись інструкцій, які їм зрідка давав їхній шеф.

Спочатку Доктор Ноу виглядав трохи збентеженим. Він повільно з'їв три порції різних супів, годуючись за допомогою ложки з короткою ручкою, ідеально підігнаною під щипці механічної руки. Бонд робив усе, аби не показати дівчині, що ситуація його лякає. Він удавав, що насолоджується вечерею, їв та пив з апетитом і жваво обговорював з дівчиною флору й фауну Ямайки — теми, на яких вона добре зналася. Час від часу він торкався її ногою під столом. Хані насолоджувалася ситуацією. Бонд подумав, що збоку вони здаються парочкою молодят, які завітали на вечерю до свого нелюбимого дядька.

Бонд не розумів, спрацював його блеф чи ні, але він не дуже тішив себе надією. В історії, що розповів Доктор Ноу, так само, як у його

особистості, виразно проступала непробивність. І його біографія була тому свідченням. Усе почуте могло бути правдою. У світі могли мешкати люди, які позамикались у власних царствах-королівствах, подалі від торованих стежок-доріжок, де їх мало хто бачить і вони можуть творити усе, що забажають. Але що саме Доктор Ноу збирається робити на другому етапі, коли розчавить набридливу муху? А якщо Бонда з дівчиною вб'ють, чи надішле Лондон когось перевірити його докази? Можливо. В будь-якому разі вони поспілкуються з Плейделлом-Смітом і отримають з хімічної лабораторії результати аналізів. Але чи зможе той, хто замінить Бонда, вийти на Доктора Ноу — велике питання. А якщо й вийде, Доктор Ноу завжди може знизати плечима і сказати, що нічого не знає про зникнення Бонда з Кворрелом. А про зникнення Хані взагалі ніхто ніколи не дізнається. У Морганз Харбор вирішать, що вона загинула в черговій експедиції. Важко визначити, що зможе завадити Докторові Ноу розпочати другий етап — у чому б той не полягав.

Продовжуючи світську бесіду, Бонд внутрішньо готувався до найгіршого. Довкола себе він бачив багато зброї. Коли принесли котлети, до речі, ідеально приготовлені, Джеймс ніяк не міг вирішити, яким ножем їсти, і вибрав ніж для хліба. Поки їв та розмовляв, непомітно підсунув до себе великий гострий ніж для м'яса. А коли широким жестом правиці він нібито випадково зачепив і перекинув свій бокал із шампанським, то невловимим порухом просунув ніж у широкий рукав свого кімоно. Розсипаючись у вибаченнях та скориставшись сум'яттям, поки вони з охоронцем витирали розлите вино, Бонд підняв ліву руку так, щоб ніж просковзнув далі й затримався на поясі, біля ребер. Коли покінчив з котлетами, то затягнув тугіше свій пояс, тим надійно зафіксувавши ніж. Відчував, як той зручно пригорнувся до шкіри, і сталь поступово увібрала тепло його тіла.

Наприкінці вечері подали каву. Обидва охоронці зайняли місце позаду крісел Бонда і Хані. Вони стояли нерухомо, схрестивши руки на грудях, незворушні, спокійні, як кати перед стратою.

Доктор Ноу поставив філіжанку на блюдце і поклав механічні лапи на стіл. Він сидів прямо, немов аршин проковтнув. Потім повернувся у

бік Бонда. Жодної зацікавленості в обличчі, погляд холодний та безпристрасний. Тонкі губи зім'ялися та прочинилися:

— Сподіваюся, вечерея вам сподобалася, містере Бонд?

Джеймс витягнув сигарету із срібної коробки, що лежала перед ним, і запалив. Граючись срібною запальничкою, він передчував, що зараз почує погану новину. Треба якось поцупити запальничку. Вогонь може стати зброєю.

— Так, вечерея просто пречудова, — відізався він бадьорим голосом і подивився на Хані. Відтак нахилився вперед і поклав руки на стіл, прикриваючи долонею запальничку. Посміхнувся і мовив:

— Усе було дуже смачно, чи не так, люба?

— Чудова вечерея, — відповіла Хані. Для неї розваги все ще тривали.

Бонд зотягнувся, не припиняючи рухати руками, щоби створити атмосферу нервозності, й повернувся до Доктора Ноу. Наставивши сигарету на хазяїна, відкинувся у кріслі. Склав руки на грудях. Тепер запальничка опинилася під його лівою пахвою. Весело посміхнувшись, він запитав:

— То що далі, Докторе Ноу?

— Тепер, містере Бонд, можемо взятися до наших післяобідніх розваг, — посмішка господаря пожмакалася та зникла. — До речі, я розглянув вашу пропозицію з усіх боків. Шкода, але не можу її прийняти.

— Дуже необачно з вашого боку, — знизав плечима Бонд.

— Зовсім ні, містере Бонд. Гадаю, ви блефуете. Люди вашої професії дотримуються протоколу. Вони надсилають повідомлення до штаб-квартири заведеним порядком, тримаючи начальника в курсі розслідування. Я ознайомлений із процедурою. Секретні агенти не передаватимуть листи третім особам. Ви начиталися книжок про шпигунів. Від вашої пропозиції дме стереотипами. Ні, містере Бонд, я не вірю вашій історії. Якщо помиляюся, тим гірше, готовий відповісти за наслідки. Я надто багато поставив на карту, щоби звернути з обраного шляху. Припустимо, нагрянула поліція з армією. Де тут чоловік та дівчина? Які чоловік та дівчина? Нічого не знаю. Забирайтеся геть — ви розполохуете моїх бакланів. Де докази? Де ордер на обшук? З англійськими законами жарти погані, джентльмени. Забирайтеся додому і дайте спокій мені та моїм бакланам. Бачите,

містере Бонд, навіть якщо припустити найгірше — що мій агент заговорить, а це мало ймовірно (Бонд пригадав твердість міс Чанг) — то що я втрачаю? Двома смертями більше в моєму звинувачувальному акті? Але ж стратити можуть лише раз, — він похитав продовгуватою грушоподібною головою. — Ви маєте щось додати? Може, є запитання? У вас попереду дуже насичена ніч. Ваш час спливає. Завтра я маю простежити за перебігом завантаження корабля, що приходить раз на місяць, і мені необхідно виспатися. Треба буде весь день стирчати на причалі. То що, містере Бонд?

Джеймс поглянув на Хані. Вона смертельно зблідла і дивилася на нього розширеними від жаху очима, очікуючи на диво. Сподіваючись, що він створить те диво. Бонд опустил очі й заглибився вивчати нігті. Потім мовив, намагаючись потягнути час:

— А коли ваш завтрашній напружений день копирсання у пташиному лайні закінчиться, яким стане наступний пункт програми? Що то за другий розділ, який ви збираєтесь написати?

Бонд почув низький владний голос, що линув, немов то був глас Божий.

— Розумію, містере Бонд, ви губитесь у здогадках. У вас розум дослідника, і він вимагає фактів навіть наостанок, навіть коли ви однією ногою в могилі. Я віддаю належне сміливості людини, якій залишилося жити лічені години. Тому розповім, аби хоч якось утішити. Це місце — дещо більше, ніж видобуток гуано, і, маю зазначити, ваша інтуїція вас не підвела, — Доктор Ноу зробив паузу, щоб підкреслити значущість моменту. — Цей острів, містере Бонд, із дня на день стане одним з найдосконаліших і технічно найкраще облаштованих розвідувальних центрів у світі.

— Не може бути! — вигукнув Бонд, не підіймаючи очей.

— Ви, безперечно, знаєте, що острів Теркс²⁰, який за три милі звідси, на тому боці Навітряної протоки²¹, є найважливішим центром, де американці тестують свої телекеровані ракети?

— Так, це дійсно правда.

— То, можливо, ви читали, що недавно деякі їхні ракети почали відхилятися від цілі? Зокрема, їхня багатоступенева ракета «Снарк» замість того, щоб опинитися на дні Південної Атлантики, закінчила політ у лісах Бразилії.

— Так, пригадую.

— А ще ви, може, пригадуєте, що вона відмовилася виконувати телеметричні команди щодо зміни курсу та не самоліквідувалася. Невже ракета виказала власну волю?

— Було таке.

— Були й інші невдачі, доволі прикрі, їхній список довжезний: «Зуні²²», «Матадор»²³, «Петрел»²⁴, «Регулюс»²⁵, «Бомарк»²⁶. Стільки назв, стільки модифікацій, усіх не пригадаю. Отже, містере Бонд, — у голосі Доктора Ноу забриніли нотки гордості, — гадаю, вам буде цікаво дізнатися, що причина більшості цих невдач криється в острові Краб Кі.

— Та невже?

— Ви мені не вірите? Не важливо. Інші вірять. Ті, хто був причетний до відмови від серії прототипів ракет «Мастодонт» із причини регулярних навігаційних помилок, через відмову виконання радіокоманд з острова Теркс. Я маю на увазі росіян. Вони — мої рівноцінні партнери у цій справі. Росіяни навчили шістьох моїх людей, містере Бонд. Двоє з них саме зараз стоять на вахті та стежать за радіочастотами, згідно з якими здійснюють наведення. На цьому острові в кам'яних галереях є на мільйон доларів тільки спеціального обладнання, що обмацує простір в очікуванні сигналів, аби приглушити та відхилити їх. І ось так, час від часу ракети запускають на сотню, а то й на п'ятсот миль. Ми їх відстежуємо так само акуратно, як це роблять на командному пункті на острові Теркс. А потім раптом наш сигнал перехоплює ракету, її «мозок» розгублюється, вона втрачає орієнтацію і падає у море, відхиляючись від заданої траєкторії. Чергові випробування провалено. Шукають винуватих серед операторів, проектувальників, виробників.

У Пентагоні паніка. Треба робити все заново, змінювати частоти, шукати інші сплави, іншу начинку. Звісно, — додав Доктор Ноу заради справедливості, — ми маємо власні труднощі. Періодично стикаємось із проблемою, коли ми не спроможні проникнути в мозок нової ракети. Тоді негайно контактуємо з Москвою. Так, маємо власну шифрувальну машину, власні частоти та протоколи. Росіяни починають мізкувати і пропонують рішення. Ми випробуємо їх на практиці, а тоді, одного дня, — це як привернути увагу людини в натовпі — десь у стратосфері

ракета відгукується на сигнал від нас. Ми можемо з нею комунікувати і переконати її схаменутися. — Доктор Ноу помовчав, потім запитав: — То як ви тепер ставитеся до мого маленького хобі, містере Бонд? Запевняю вас, воно набагато прибутковіше, ніж добування гуано. Більше того — хтозна, може, комуністичний Китай заплатить більше. Зараз я саме розвідую в цьому напрямку.

Бонд підняв голову й уважно подивився на Доктора Ноу. Отже, він був правий. Справа виявилася набагато глибшою, ніж здавалася на перший погляд. Це була велика гра, в якій дозволені будь-які засоби, гра, котра на міжнародному ринку шпигунства, вочевидь, вартувала свічок. Гарзд! Тепер усі частини головоломки стали на свої місця. Для такої мети варто було лякати птахів та ліквідувати кількох людей. Сумнівів не було — заради збереження таємниці Доктор Ноу просто зобов'язаний прибрати його й Хані. Влада? Звісно, вона тут наявна сповна. Треба віддати Доктору Ноу належне.

Бонд із повагою подивився в чорні отвори очей.

— Щоб утримати свою таємницю в секреті, Докторе Ноу, вам доведеться вбити набагато більше людей, — зауважив Джеймс. — А це коштуватиме купу грошей. Ви тут справді все чудово організували — краще, ніж я думав. Але неодмінно знайдуться охочі поласувати вашими плодами. Мені цікаво, хто першим позбудеться вас. Ті хлопці, — він показав пальцем на стелю, — кого тренували у Москві? Але ж вони лише технічні працівники. Цікаво, як Москва накаже вас усунути? Хоча ви цього не дізнаєтеся, хіба ні?

— Ви все ще недооцінюєте мене, містере Бонд. — Бо ви — уперта людина і дурніший, аніж я гадав. Звісно, я врахував такі варіанти. Одного з тих людей я зробив своєю довіреною особою. Він копіює всі шифрограми. Я поселив його окремо від інших, які вважають, що той помер. А він контролює усі перемовини з Москвою і доповідає безпосередньо мені. Допоки накази з Москви були суто технічними, без жодних ознак змови. Я подбав про це, містере Бонд, і вжив усіх запобіжних заходів. Ще раз повторюся — ви мене недооцінюєте.

— Кажу про інше, Докторе Ноу. Людина ви дуже обережна, але надто багатом стали кісткою в горлі. Я знаю, про що кажу. Мені це знайомо. Але у вашому випадку задіяні дуже впливові сили. По-перше, китайці. Таких супротивників ворогові не позичиш. ФБР буде менш

болісним, але пограбування і фальшива особа — для них серйозні правопорушення. І ще я сумніваюся, що ви знайомі з росіянами так близько, як знайомий із ними я. Кажете, вони ваші добрі друзі? Що ж, це лише до пори до часу. Росіяни партнерів не заводять. Отже, ви найкращі друзі ненадовго. Дуже скоро вони захочуть викупити свою частку і нагодують вас кулями. У нашій Секретній службі на вас також заведено досьє. Ви справді бажаєте зробити його ще товстішим? На вашому місці я би цього прагнув уникнути. Хлопці у нас дуже завзяті. Якщо хоч щось трапиться зі мною чи з дівчиною, Краб Кі стане для вас справжнім пеклом.

— Але, містере Бонд, великі ставки передбачають великі ризики. Я свідомо ризикнув і, як міг, убезпечив себе. Бачте, — мовив Доктор Ноу низьким голосом, в якому виразно чулися хтиві нотки, — я стою на порозі великих подій. Другий розділ, на котрий я посилаюсь, обіцяє настільки великий виграш, що від нього може відмовитися хіба повний ідіот. До речі, страх тут не є аргументом. Як я сказав, містере Бонд, я можу перехоплювати сигнал, за яким наводять ракети, та змінювати траєкторію їхнього руху. А що станеться, якщо піду далі? Наприклад, я можу перескерувати ракету в приострівні води й дізнатися особливості конструкції. Американські есмінці в Південній Атлантиці виловлюють ракети, в яких закінчилося пальне, і ті опускаються в море на парашутах. Однак парашути іноді не розкриваються. Іноді не спрацьовують механізми самознищення. Нікого в пункті керування особливо не здивує, якщо якийсь прототип нової серії перерве політ і впаде біля Краб Кі. Спершу спишуть на механічну поломку. Опісля, можливо, виявиться, що ракети підпорядковувалися якомусь зовнішньому радіосигналу. Розпочнеться гонка створення радіоперешкод. Вони спробують обчислити джерело радіочастот. Коли я зрозумію, що вони добираються до мене, то витягну козирного туза. Їхні ракети збожеволіють і почнуть падати в Гавані чи Кінгстоні. Можливо, навіть полетять назад у Маямі. А ракета, навіть без ядерної боеголовки, це — п'ять тонн металу, що мчить із швидкістю тисяча миль на годину. Вони можуть страшенно нашкодити, містере Бонд, якщо впадуть на густо населене місто.

Я вам скажу, що станеться далі, — почнеться паніка, преса підійме страшений галас — випробування закриють, а разом із ними

закриють і базу на острові Теркс. Скільки на ваш погляд, містере Бонд, готові за таке заплатити росіяни? А скільки ще за прототипи ракет, які для них роздобуду? Я можу запросити десять мільйонів доларів за таке.

Ні, краще двадцять. Хіба перемога у гонці озброєнь не безцінна? Можу назвати будь-яку суму, чи не так? Хіба такі міркування не роблять ваші аргументи та погрози мізерними?

Бонд мовчав, що тут скажеш. Подумки він перенісся у затишний кабінет високо над Риджентс-парком. Майже чув, як стукають у вікна краплі дощу, а голос М. — роздратований і саркастичний — промовляє: — О, йдеться усього-на-всього про птахів... рутинна перевірка... відпустка під сонцем стане вам у пригоді. — І ось він, Джеймс Бонд, бере човен та приятеля-рибалку, трохи їжі й вирушає на пікнік... як давно це було?.. просто подивитись. А виявилось, що він заглянув у скриню Пандори. Так, він знайшов відповіді на питання, дізнався секрети — але що тепер? Тепер йому ввічливо покажуть найкоротший шлях до могили, в яку він забере ті клятві секрети, разом з бідною дівчиною, котра зустрілася на шляху його божевільної авантюри. Звідкілясь, із середини стала підніматися гіркота, й настільки сильно, що Бонд ледве подавив потяг блюванути. Він потягнувся за шампанським і осушив бокал.

— Гаразд, Докторе Ноу, — мовив хриплим голосом. — Давайте покінчимо з цією виставою. Що у вашій програмі — кинджал, куля, отрута чи зашморг? Але зробіть це швидко, бо я вже стомився від вашого товариства.

Губи Доктора Ноу перетворилися на тонку багрову лінію, очі блищали, мов чорний онікс під гладким, як більярдна куля, черепом. Маска ввічливості зникла. На троні сидів Великий Інквізитор. Настав час *reine forte et dure*²⁷.

Доктор Ноу щось скомандував китайською, й обидва охоронці зробили крок вперед і схопили Бонда та дівчину за лікті, прикувавши їх до крісел. Опору вони не чинили. Джеймс зосередився на тому, щоб не дати випасти запальничці, яку тримав під пахвою. Руки в білих рукавичках тримали його, немов сталеві затискачі. Він посміхнувся дівчині.

— Вибач, Хані. Боюсь, я не зможу виконати обіцянку, яку дав минулої ночі.

Очі дівчини розширилися від жаху, обличчя було білим, як папір. Губи тремтіли, коли вона запитала:

— Буде боляче?

— Тихіше! — голос Доктора Ноу ляснув, як удар батога. — Доволі балачок! Звісно, буде боляче. Мене дуже цікавить природа болю та межі витривалості людського організму. Час від часу я проводжу експерименти над своїми людьми, котрі заслуговують покарання, та над рідкісними порушниками системи безпеки Краб Кі, як ви. Ви обидва наразили мене на великий ризик, і у відповідь я збираюся подарувати вам нестерпний біль. Під час експерименту я нотуватиму ваші реакції. Відтак одного дня надам моїм відкриттям розголосу. Тож ваша смерть слугуватиме цілям науки. Я не марную людський матеріал. Експерименти німців над людьми під час війни значно просунули науку вперед. Минув рік відтоді, коли я востаннє піддавав жінку смерті, яку підготував для вас, мадемуазель. Проте вона була негритьянкою. Протрималася три години, а тоді померла від страху. Давно шукав білу дівчину — для порівняння. Ваш візит мене не здивував — завжди отримуєш, що забажаєш.

Доктор Ноу відкинувся у кріслі, зосередивши увагу на Ханічайл, спостерігаючи за її реакцією. Вона, немов зачарована, дивилася на китаїця, загіпнотизована, як польова миша перед гримучою змією.

Бонд стиснув зуби.

— Ви з Ямайки, отже, маєте розуміти, про що я товкмачу. Цей острів не просто так називається Краб Кі. Він кишить піщаними крабами — їх на Ямайці називають «чорними». Ви їх бачили — вагою під фунт, завбільшки як блюдце. Цієї пори року вони тисячами виповзають зі своїх нір біля берега й лізуть угору, де, на кораловому плоскогір'ї знову зариваються у щілини, щоби дати життя потомству. Вони марширують цілими арміями, і нема перешкоди, яку вони не подолають. На Ямайці краби повзуть через будинки, що стоять на їхньому шляху. Вони — як ті лемінги²⁸ у Норвегії. Це так звана компульсивна міграція. — Доктор Ноу замовк. Потім тихо додав: — Але є одна особливість — краби зжирають усе на своєму шляху. Саме зараз над нашими головами вони лізуть нагору десятками тисяч,

величезними червоно-оранжево-чорними хвилями, поспішаючи та штовхаючись, чіпляючись за скелі. І цієї ночі на своєму шляху краби наткнулися на оголене тіло жінки, розкладене на землі. Вони торкнулися теплого тіла своїми годувальними клішнями — спочатку обережно, потім один посмілівішає і зробить перший надріз бойовою клешнею, ну, а тоді...

Ханічайл застогнала, її голова безвільно впала на груди, і вона знепритомніла. Бонд щосили рвонувся, видаючи прокльони крізь щільно стиснуті зуби. Величезні лапища китаїця тримали міцно, немов кліщі. Джеймс не зміг навіть відірвати ніжки крісла від підлоги. Дочекавшись, коли відновиться дихання, він прошипів з усією злістю, на яку був спроможний:

— Сучий мерзотнику! Горіти тобі в пеклі за це!

Доктор Ноу розтягнув губи у посмішці.

— Містере Бонд, я не визнаю існування пекла. Заспокойтеся, хтозна, може, краби почнуть розчленування з горла чи серця. Їх приваблює биття пульсу. Якщо так, біль триватиме недовго. — Він щось сказав китаїською. Охоронець за кріслом Хані нахилився, згріб її в оберемок, немов то була не людина, а лялька, і перекинув її через плече. Між руками, що бовталися, немов огудиння, золотою хвилю упало волосся дівчини. Охоронець підійшов до дверей, відчинив їх і, безшумно ступаючи, зник.

Хвилинку в залі панувала тиша. Бонд думав лише про ніж за поясом і запальничку під пахвою. Скільки шкоди він зможе завдати цими металевими предметами? Чи зможе дістатися Доктора Ноу?

— Ви кажете, що влада ілюзорна, — мовив той. — Може, тепер ви зміните свою думку, містере Бонд? Бачте, тільки я володію владою вибрати для вашої дівчини саме цю смерть — то яка ж це ілюзія? А тепер, з вашого дозволу, займемося вашим відходом. Для мене тут відкриваються нові горизонти. Розумію, містере Бонд, мене страшенно цікавить анатомія мужності з погляду можливостей людського організму. Але чим вимірюється міцність? Чи можна вивести рівняння, в якому будуть враховані бажання вижити, здатність терпіти біль та переборення страху? Я багато роздумував над його розв'язанням і, гадаю, знайшов рішення. Звісно, методика потребує вдосконалення, але вона набуває чітких контурів з кожним новим об'єктом тестування.

Я підготував вас до експерименту найкращим можливим способом. Використав сподійне, щоби тіло відпочило, а потім нагодував, аби додати йому сили. Моїм майбутнім, як я їх називаю, пацієнтам будуть створені такі самі умови. Усі мають бути рівними. А опісля залишиться тільки питання індивідуальної мужності та сили до опору. — Доктор Ноу уважно вдивлявся в обличчя Джеймса. — Бачте, містере Бонд, я щойно завершив будувати смугу перешкод, трасу смерті, так би мовити. На жаль, більшого сказати не можу, оскільки елемент несподіванки є складовою частиною страху. Найгірше невідоме лякає, і це виснажує запас мужності. Маю зазначити — і я цим пишаюся — моя смуга перешкод приховує багатий набір несподіванок. Хочу додати, що ви станете першим дослідником із такими визначними фізичними даними. Цікаво дізнатись, як далеко ви по ній просунетеся. Сподіваюся, що станете гідним прикладом для майбутніх учасників змагань. Ви маєте будь-що йти вперед, а коли станеться невідворотне, і ви не зможете подолати чергову перешкоду, ми витягнемо ваше тіло й найретельнішим чином дослідимо, в якому фізичному стані ви зустріли свою смерть. Дані занотуємо. Ви станете першим доданком нашого рівняння. Це честь, чи не так, містере Бонд?

Бонд нічого не сказав. Він намагався зрозуміти, що наготував йому цей покидьок. Що то за смуга перешкод? Чи є шанс узагалі вижити? Чи зможе він вчасно втекти, щоби встигнути врятувати дівчину? Бонд зібрав усю волю в кулак і, наскільки міг, загартував мозок, щоби протистояти страху невідомості, який уже перехопив йому горло, і повністю зосередився на єдиному бажанні — вижити за будь-яку ціну. Крім усього іншого, він не мав зганьбитися.

Доктор Ноу підвівся з крісла й не кваплячись попрямував до дверей. Там повернувся і майже з рівня одвірка пильно подивився на Бонда очима-вуглинами. Трохи вклонившись на прощання, він розчепив складки губ і мовив:

— Покажіть гарний час на дистанції, містере Бонд. Як то кажуть: подумки я буду з вами.

Доктор Ноу повернувся, і двері безшумно зачинилися за його довгою спиною кольору ворованої сталі.

ТРИВАЛИЙ ЗОЙК

Ліфт із ліфтером чекав. Бонд, руки якого були щільно притиснуті до тіла, зайшов усередину. Обідня кімната спорожніла. Як скоро туди повернуться охоронці, щоби прибрати куверт, і виявлять зникнення приладдя? Двері зі шипінням зачинилися. Джеймс бачив, яку кнопку натиснув ліфтер. Кабіна рушила вгору. Бонд спробував обчислити дистанцію. Ліфт зупинився. Згідно з відчуттям час подорожі був менший, аніж коли вони спускалися з Хані. Двері відчинились у коридор ярдів двадцяти завдовжки, з грубо пофарбованими в сірий колір кам'яними стінами.

— Джо, зачекай мене, — мовив охоронець Бонда, — я скоро повернуся.

Бонда повели вздовж коридором із дверима, позначеними літерами алфавіту. Чулося низьке гудіння механізмів, а за якимись дверима Джеймс розрізнув тріскотіння радіоефіру. Напевне, вони зараз перебували в машинному залі усього підземного комплексу. Дійшли до останніх дверей, помічених чорною літерою «Q». Двері були відчинені, охоронець заштовхнув Бонда всередину. Пофарбована у такий самий сірий кімната п'ятнадцяти⁹⁹ квадратних футів була майже порожньою: посередині стояв дерев'яний стілець, на якому — акуратно випрані та випрасувані — лежали чорні джинси і блакитна сорочка Джеймса.

Охоронець відпустив Бонда. Той повернувся, щоб подивитись у широке жовтувате обличчя китайця, обрамлене кучерявим волоссям. У його карих очах світилися зацікавлення і задоволення водночас. Тримаючись за ручку дверей, він сказав:

— Що ж, приятелю, це стартова межа. У тебе два варіанти: можеш залишитися тут і згнити або вийти на смугу перешкод. Бувай здоровий!

Бонд вирішив, що варто спробувати. Він поглянув через плече охоронця туди, де в кінці коридору між розчиненими дверима стояв ліфтер, і тихо мовив, дивлячись в обличчя китайця:

— Що скажеш, якщо я гарантовано запропоную тобі десять тисяч готівкою та квиток на літак у будь-яку точку світу?

Товсті губи розпливлися в широкій посмішці, оголивши нерівні, коричнюваті від довгих років постійного жування цукрової тростини зуби.

— Дякую за пропозицію, містере, але я хочу ще пожити.

Бонд зробив ще одну відчайдушну спробу:

— Ми могли б вибратися звідси удвох.

Китаєць посміхнувся товстими губами:

— Запхай свої гроші в дупу!

Двері з клацанням зачинилися.

Бонд знизав плечима і розчаровано оглянув двері — металеві, без ручки. Навіть не став штовхати їх плечем. Він підійшов до стільця, сів на акуратно складений одяг і окинув поглядом камеру. Голі стіни, тільки вентиляційна металева решітка в одному куті високо під самою стелею. На вигляд — ширша за нього. Вочевидь, це був вихід до смуги перешкод. Іншою щілиною в суцільному кам'яному мішку було оглядове віконце з товстого скла, завширшки як голова Бонда, над вхідними дверима. Через нього в камеру проникало світло. Це все. Не було сенсу гаяти час. Зараз, напевне, вже пів на одинадцять. Десь там, на схилі гори лежала дівчина, чекаючи на юрму крабів зі здоровецькими клішнями. Бонд стиснув зуби, уявивши, як Ханічайл лежить там розпластана під зірковим небом. Він різко підвівся. Дива не станеться. Що б на нього не чекало по той бік вентиляційної шахти, варто спробувати.

Бонд витягнув ножа і запальничку та скинув кімоно. Вдягнув штани, сорочку, поклав запальничку в кишеню. Провів по лезу ножа пальцем — гострий. Якби ще й кінчик не був тупим! Сівши навпочіпки, почав точити закруглений кінець об кам'яну підлогу. Витратив дорогоцінні п'ятнадцять хвилин, але результат його задовольнив. Не стилет, але тепер ним можна було не тільки різати, а ще й колоти. Бонд затиснув ножа зубами, підсунув стілець до стіни, випростався. Решітка! Якщо вдасться вирвати стрижень, його можна перетворити на спис. Тоді матиме додаткову зброю. Бонд учепився в решітку.

Різкий біль ударив у плечі, його відкинуло вниз, й він гримнувся головою до підлоги. Приголомшений, лежав, а в очах ще стояв засліплюючий синюватий спалах, чулося шипіння електричного удару.

Бонд став рачки, опустив голову і похитав з боку в бік, намагаючись подолати шок. У повітрі запахло смаженою плоттю. Він підняв правицю до очей: червоний слід від опіку перетинав усю долоню — боліло страшенно. Бонд вилаявся, повільно підвівся на ноги і скося поглянув на решітку, немов та могла вдарити струмом на відстані. Він приставив стілець до стіни, узяв ножа, відрізав шмат кімоно й міцно забинтував місце опіку. Потім видерся на стілець і оглянув решітку — він зможе пролізти. Шок від удару мав трохи охолодити його запал та змусити відчувати біль. Він закоротив кляту залізяку своїм тілом. Тепер вони, напевне, відімкнули струм. Не довго думаючи, Бонд простягнув ліву руку і торкнувся металевих ґрат.

Нічого не сталося. Він відчув холод металу. Хмикнувши, Бонд потроху розслабився. Смикнув решітку — та піддалася і на дюйм відійшла. Смикнув сильніше — та вирвалася і повисла на двох мідних дротах, які зникали в стіні. Він вирвав дроти і зліз зі стільця. Прути з'єднувалися посередині — роз'єднав їх, а потім, використовуючи стілець як молоток, вирівняв один із них.

Десять хвилин завзятої праці — й у нього в руках був зігнутий спис футів чотирьох завдовжки. Один кінець — первісно відрізаний гострозубцями — зазубрений. Він не проткне, але годиться для відкритих ділянок тіла. За допомогою рук та металевого краю дверей Бонд перетворив тупий кінець прута на подобу гака. Приміряв до ноги — задовгий. Тоді зігнув прут пополам і засунув у штанину джинсів. Тепер він звисав з пояса і доходив до коліна. Потім Бонд знову заліз на стілець і обережно торкнувся рукою краю вентиляційної шахти. Не під напругою. Джеймс підтягнувся на руках, заліз ув отвір і ліг на живіт, роздивляючись.

Шахта — кругла з відполірованого металу — була лише на чотири дюйми ширшою за його плечі. Бонд витягнув запальничку, подякувавши своїй завбачливості. Так і є: труба цинкова й абсолютно новенька. Шахта тягнулася вперед і була гладкою, за винятком швів на стиках. Бонд погасив запальничку, засунув її в кишеню і поповз уперед.

Просуватися було легко. Прохолодне повітря з вентиляційної системи доволі сильно дуло в обличчя. Воно було якимось консервованим, без запаху моря. Певне, Доктор Ноу задіяв одну з

таких вентиляційних шахт під свої потреби. Які пастки він позалишав для своїх жертв? Вони мають бути дотепними та болісними — щоби зламати опір приреченого. А біля фінішного стовпа на жертву чекав *coup de grâce*¹⁰⁰, звісно, якщо вона туди дістанеться. Це має бути щось остаточне, дещо, від чого нема спасіння, оскільки в цих перегонах не буде іншого призу, крім небуття — небуття, в яке жертва радо зануриться. Звісно, якщо Доктор Ноу не проявив кмітливість. Або недооцінив бажання вижити. Саме на недооцінене бажання вижити, а значить, подолати усі перешкоди на шляху до останнього окопа Бонд покладав величезну надію.

Попереду зазоріло світло. Джеймс наближався до нього з максимальною пересторогою, напруживши усі органи чуття, мов равлик вусики. Стало світліше — блищало з кінця бічної шахти. Бонд доповз до кінця, доки не уперся головою в металеву стінку. Тоді перекинувся на спину й опинився прямо під вертикальною шахтою. Ярдів за п'ятдесят угорі мерехтіло якесь сяйво. Видовище було таке, немов він дивився в дуло гігантської гвинтівки. Бонд посунувся до згину і зміг встати. Що далі — повзти просто догори по гладкій металевій трубі без жодного упору для ніг? Чи таке взагалі можливе? Розправив плечі. Так, вони торкалися стінок. Він також міг розраховувати на тимчасову опору на зчленуваннях на стиках, що трохи виступали. Робити нічого — Бонд скинув черевики. Треба спробувати.

Шість дюймів за раз — Бонд хробаком просувався вертикальною шахтою — спочатку сунув та розправляв плечі, опираючись у стінки, опісля підіймав ногу, розгинав коліно, з усієї сили упираючись у стінку, а потім, коли нога потроху зісковзувала під вагою тіла, встигав пересунути плечі на кілька дюймів догори. І так раз за разом, крок за кроком. На кожному крихітному зчленуванні, яке давало додатковий міліметр опори, він дозволяв собі трохи відсапатись і підготуватися до наступного ривка. При цьому не дивився ні вгору, ні вниз, зосередившись лише на металевій трубі просто попереду, яку мав пройти дюйм за дюймом. Не перейматися мерехтінням нагорі — наскільки воно наблизилось і чи стало яскравішим. Не думати про те, що можна зісковзнутись і переламати ноги на дні шахти. Не звертати уваги на спазми, що зводять м'язи рук, на синці на плечах та ступнях.

Просто дивитися на блискучу поверхню прямо перед собою і дюйм за дюймом рухатися далі.

Бонд спітнів, і ноги почали зісковзувати все частіше. Двічі він утратив цілий ярд, поки, обідравши плечі до крові, загальмував. Тоді вирішив зупинитися та передихнути й дати повітрю висушити піт. Відпочивав аж десять хвилин, дивлячись на свій нечіткий відбиток на полірованій поверхні: обличчя розрізане навпіл ножем, затиснутим у зубах. Як і раніше, він уникав дивитися вгору, не бажаючи знати, скільки залишилося. Це могло збентежити. Бонд навперемінки ретельно витер кожну ступню об штанину і рушив далі.

Від страшеного напруження у нього почалися видіння. Він не відчував того, що повітря посилювалось, а світло стало яскравішим. Уявляв себе пораненою гусінню, котра дряпається ринвою в напрямку вихідного отвору ванни. А що побачить гусінь, коли дістанеться того отвору? Голу купальницю? Чоловіка, який голиться? Чи сонячне світло, що ллється крізь відчинене вікно у порожню ванну кімнату?

Раптом голова на щось наткнулася. Корок у отворі! Від досади та несподіванки він з'їхав на цілий ярд, поки не пригальмував падіння. І тільки тут зрозумів, що дістався верху. Тепер бачив яскраве світло та відчував сильний струмінь повітря. Гарячково, але з усіма пересторогами, доліз до місця, в яке уперся головою. Вітер дув у ліве вухо. Обережно повернув голову — ще одна бічна шахта, а зверху — світло, що струменіло крізь кругле віконце з товстим склом. Потрібно якось розвернутися, схопитися за край нової шахти і знайти сили влізти туди. Тоді можна полежати. З подвійною обережністю, викликаною побоюванням зробити непоправну помилку й опинитися з переламаними ногами на дні шахти, Бонд, важко дихаючи, здійснив маневр, з останніх сил заповз ув отвір і повалився на металеву поверхню.

Із часом — скільки хвилин минуло? — Джеймс заворушився та розплющив очі. Прохолода повернула його до реальності, відтягнувши за комір від краю повної непритомності, в яку воляло скотитися його змордоване тіло. Він із зусиллям перекотився на спину, незважаючи на біль у всіх м'язах, збираючи рештки фізичних сил та волі. Втративши відчуття часу, не міг навіть приблизно визначити, в якій частині гори зараз перебуває. Підняв голову, щоб роздивитися скляне віконце в

кінці вертикальної шахти, по якій щойно піднявся. Світло у ньому було жовтуватим, а скло виглядало товстеним. Таким, як оглядове віконце у камері «Q». Намагатися розбити його було марно.

Раптом за склом він побачив тінь. Придивився — і в електричному світлі чітко розпізнав пару очей, що пильно дивилися просто на нього. Бонд підняв середній палець і грубо вилаявся. Очі зникли. Бонд облизав губи. Значить, за його пересуванням спостерігають, щоб доповідати Доктору Ноу.

Перекинувшись на живіт, подивився вперед. Кінець тунелю губився у темряві. Годі гаяти час! Засунув руків'я ножа у рот і, скривившись від болю, поповз далі.

Дуже скоро опинився у повній темряві. Доводилося час від часу зупинятися, щоб підсвітити шлях запальничкою. Повітря стало теплішим, а ярдів за п'ятдесят даліше — зовсім гарячим. Долинув запах розпеченого металу. Бонд почав пітніти. Скоро він змок до рубця, і кожних кілька хвилин доводилося зупинятися, щоб витерти очі. Тунель повертав праворуч, і далі металева труба ставала гарячою. Жар посилювався. Ще поворот праворуч. Тільки-но висунувши голову, Джеймс мусив відсахнутись і втягнути її назад. Чиркнув запальничкою, щоб оглянути нову перепону. Полум'я мигтіло на безколірних стінках відполірованої труби. Новою перешкодою став жар!

Бонд уголос застогнав. Чи витримає таке випробування його зранене тіло? Як йому захистити шкіру від розпеченого металу? Але іншого шляху не було — треба йти вперед або повертатися. Жодних витівок чи виправдовувань. Одне втішало: цей жар його не вб'є, тільки скалічить. Це ще не ешафот, тільки чергове випробування, яке він має пройти.

Джеймс подумав про Хані, про те, через що вона зараз проходить. Боже! Треба рухатися. Далі буде видно...

Ножем Бонд порізав частину сорочки на широкі стрічки. Єдиний вихід — додати захисту тим ділянкам тіла, які стикатимуться з розпеченою поверхнею — рукам і ногам. Коліна та лікті хоча б трохи захищені одягом. Чортихаючись, узявся до роботи.

Нарешті діло зроблено. Раз, два, три...

Бонд виліз із-за повороту й опинився у пічці.

Не дай боже торкнутися голим животом! Берегти плечі! Руки, коліна, пальці ніг; руки, коліна, пальці ніг... Швидше! Звести час дотику кожної частини тіла до мінімуму!

Колінам дісталося найгірше, бо вони прийняли на себе основну вагу. Обмотані ганчірки на руках почали диміти. Іскра, друга — потім смужка вогню. Дим від ганчір'я роз'їдав очі — вони почали сльозитися. Боже, дай сили! Повітря обпалювало легені. Тепер ганчірки на його руках розбризкували іскри при кожному пересуванні. Тканина майже повністю вигоріла — горіла шкіра. Бонд рвонувся вперед — і необачно зачепив плечем розпечену трубу. Він закричав. І кричав без упину при кожному контакті руки, ноги чи коліна. Він дійшов до межі людських можливостей. І перетнув її. Лишалось тільки розтягнутися на цьому грилі й дати підсмажити себе заживо. Ні! Треба боротися, кричати, але боротися, допоки на кістках залишається плоть. Шкіра на колінах майже зійшла. За мить згорить остання тканина на долонях. Тільки піт, що котиться градом, хоч якось стримує їх від повного знищення. Кричи, кричи, кричи! Крик придушує біль! Крик означає, що ти ще живий. Уперед, вперед! Тепер уже недовго. Не тут тобі судилося померти. Ти ще живий. Не здавайся! Не маєш права!

Раптом Бонд правицею потрапив у дещо давно забуте. Потік холодного повітря. Потім і ліва рука, голова. Звук змінився. Джеймс відчув, як спина прошкрябала крізь азбестовий отвір. Він просунув ноги, заслінка позаду зачинилася. Торкнувся руками стіни. Наосліп помацав ліворуч і праворуч. Хід повертав направо. Він, не роздумуючи, проліз за ріг. Холодне повітря увірвалося в обпалені легені, пальці торкалися металу. Той був холодний! Бонд застогнав і блаженно притиснувся до нього всім тілом.

Через деякий час біль отямив його. Бонд перекинувся на спину і побачив над собою освітлене віконце. Крізь марево на нього дивилися чийсь очі. Потім знову поринув у небуття.

Потрохи, в темряві, тіло почало вкриватися пухирями, поранені ноги та плечі зціпеніли. Піт висохнув спочатку на тілі, потім висохнув одяг, прохолодне повітря проникло у легені. Але серце продовжувало битися — розмірено й розбірливо — всередині спотвореної оболонки, а цілющі властивості кисню та відпочинок нормалізували кровообіг і повертали до життя нервову систему.

Минула вічність, і Бонд отямився. Заворушився. Розплющив очі — ніби для того, щоб побачити за віконцем іншу пару очей. Біль нахлинув з новою силою. Джеймс заплющив очі, почекав, поки мине шок, потім знову розплющив. Очі навпроти не зникли. Він проробив так кілька разів, випробуючи силу супротивника, а тоді, щоб уникнути погляду свідка своїх страждань, перекинувся на живіт і дав болу охопити його. Трохи заспокоївшись, почав перевірку тіла, точніше, того, що від нього залишилося, та виміряв, скільки тієї рішучості ще є у його батареях. Скільки іще він зможе витримати? Бонд розтулив рота і загарчав у темряву. То був звірячий рик. Він дійшов до межі людських страждань та скрути. Доктору Ноу вдалося притиснути його до стінки. Але в нього ще залишилися звірячі резерви — відчайдушність та інстинкт самозбереження.

Повільно, звиваючись, як черв'як, Бонд відповз від настирливих очей, потім витягнув запальничку. Попереду бачив лише повний чорний місяць і зяючу пащу, що вела до черева смерті. Бонд загасив запальничку, глибоко видихнув і підвівся на коліна. Біль не посилювався, радше став іншим. Повільно, немов тіло було чужим, Джеймс рушив уперед.

Тканина на колінах та ліктях геть згоріла. Знехочу, немов збоку, мозок відзначив, що пухирі від опіків прорвалися і кров'ять на холодному металі. У міру руху він згинав і розгинав пальці рук та ніг, щоб перевірити, наскільки вони болять. Згодом зрозумів, у якому положенні болить найменше. Бонд переконував себе, що такий біль — терпимий. Якби він потрапив у авіакатастрофу і вижив з такими пошкодженнями, йому б, найімовірніше, діагностували поверхову контузію та опіки і за кілька днів виписали б зі шпиталю. Насправді, нічого страшного, — казав собі. Я — вцілілий при падінні літака. Звісно, боляче, але це дрібниці. Подумай краще, що сталося з іншими пасажирами — ті взагалі пошматовані. Краще подякуй долі. Викинь біль із голови. Але поза цими міркуваннями у мозку свербіла думка про те, що літак іще не розбився, а він ще не вижив, хоча й утратив більшу частину стійкості та волі до перемоги. Коли настане момент останнього удару? І в якій подобі це буде? Скільки ще випробувань він має подолати, перш ніж досягне фінального стовпа?

Крихітні червоні плямочки, що гарцювали у темряві попереду, Бонд сприйняв спочатку за галюцинацію, за червоні цятки в очах від напруження. Він зупинився і потер очі, струснув головою — плямочки залишилися на місці. Обережно поповз далі — тепер вони почали хаотично рухатися. Бонд зупинився. Прислухався. Окрім рівномірного биття серця відчув ледь чутне шарудіння. Червоних плямочок побільшало.

Тепер їх стало двадцять-тридцять, вони совалися з боку в бік, якісь швидше, якісь повільніше, заповонивши собою все поле зору попереду. Джеймс простягнув руку, аби взяти запальничку. Затримавши подих, клацнув коліщатком. У жовтому полум'ї червоні крапки зникли — за ярд від себе він побачив решітку, чи, точніше, тонку металеву сітку, що перегороджувала трубу.

Бонд посунувся ще на фут, тримаючи запальничку перед собою. Попереду була якась клітка з тваринами. Він почув, як ті відсахнулися назад, подалі від світла, і забилися в дальній кінець. Джеймс загасив полум'я і дав очам час звикнути з темрявою. Поки чекав, слухав, як маленькі лапки протупотіли назад, і один за одним засвітилися червоні вогники, роздивляючись прибульця крізь сітку.

Що це? Бонд прислухався, як калатає серце. Змії? Скорпіони? Стоноги?

Вдивляючись у маленькі червоні вогники, Бонд витягнув руку і чиркнув запальничкою. Крізь сітку він устиг помітити мішанину крихітних пазурів, дюжин волохатих ніжок та роздутих волохатих тушок із комашиними головами, більшу частину яких займали очі. Потвори кинулися геть від сітки і перетворилися на суцільне сіро-коричнювате волохате кубло на дальньому боці клітки.

Бонд вдивлявся крізь сітку, рухаючи запальничку з боку в бік. Потім загасив її, економлячи пальне, і випустив стогін відчаю.

То були павуки, гігантські тарантули¹⁰¹ завдовжки три-чотири дюйми. У клітці їх було штук зо двадцять, і він мав якось подолати цю перепону.

Бонд лежав на підлозі й думав, а в той час червоні оченята знову зібралися на передньому краї клітки.

Він не знав, наскільки вони отруйні. Що з почутого про них було байками? Звісно, вони можуть убивати малих тваринок, але наскільки

смертоносними для людини є ці величезні павуки з довгим м'яким хутром, як у борзої? Пригадавши стоногу, Бонд засіпався від огиди. На дотик тарантули мають бути м'якішими — можливо, як маленькі ведмедики... допоки не вчепляться і не випустять в тіло отруту.

Але, знову ж таки, чи є це той кінцевий пункт призначення, де Доктор Ноу наміряється з ним покінчити? Укус-другий, напевне, викличе несамовитий біль. Можна лише уявити жах людини, яка натрапить на цю клітку в суцільній темряві і стане дертися крізь ліс червоних оченят, відчуваючи волохаті тільця, допоки пазурі не уп'ються в плоть. А тоді залишаться ще ті павуки, які заплутаються в одязі... й агонія, коли отрута почне діяти. Саме так і мав спрацювати задум навіженого китаєця — змусити жертву весь час кричати від болю. Допоки? До фінального стовпа?

Але у Бонда були запальничка, ніж та спис із дроту. Просто треба набратися сміливості й діяти максимально обережно.

Бонд відкрив запальничку й нігтем витягнув на дюйм гніт, щоби зробити полум'я більшим. Чиркнувши кресалом, він, поки павуки відступили назад, підрізав ножом сітку біля краю рами й одним махом відірвав сітчасту тканину. Потім з ножом в зубах поліз у клітку. Павуки в паніці перед вогнем збилися в один волохатий клубок. Бонд витягнув зі штанини саморобний спис і почав лупити ним по кублу, перетворюючи комах на кашу. Коли особливо завзяті кидались у його бік, намагаючись вибратися з м'ясорубки, він скеровував на них полум'я і місив одного за одним. Тепер ті, що zostалися живими, кидались на мертвих та поранених, тож Бонду залишалось тільки знову й знову лупцювати їх списом, допоки істоти на перетворилися на суцільну купу зі шерсті та крові.

Мало-помалу шарудіння сповільнилось, а потім і зовсім припинилося. Чи всі мертві, чи лише прикидаються? Полум'я почало згасати. Треба спробувати. Бонд згріб прутом купу мертвих тіл в один бік. Потім узяв ножа, вирізав дальню стінку клітки і завернув тканину на купу потрощених тіл. Вогник затремтів, полум'я перетворилось із жовтого на червоне. Бонд зібрався з духом, пробрався повз криваву кашу і виліз з іншого боку.

Він не помітив, чи зачепився за металеві виступаючі частини клітки, чи потрапив коліном або ногою у павукове кубло. Знав одне: він —

прорвався. Джеймс проповз ще кілька ярдів і тільки потім зупинився, щоб відсапатись і трохи заспокоїтись.

Над головою спалахнуло світло. Бонд скосив очі догори, розуміючи, що має побачити. З-поза товстого скла на нього пильно дивилися розкосі очі. Чоловік похитав головою з боку в бік і глузливо зіщулився. У віконці появився стиснутий кулак, великий палець показував донизу в прощальному жесті, що символізував смерть. Потім кулак зник, світло згасло. Повернувши голову, Бонд уткнувся лобом у холодний метал. Жест мав означати одне — він вийшов на фінішну пряму, і тюремники, які за ним спостерігають, усе одно прикінчать його, якщо він не віддасть богові душу раніше. Цей жест забрав ще одну частку мужності, хоча Бонд і не розраховував на визнання своїх успіхів щодо того, як далеко він просунувся цією смертельною смугою перешкод. Ці кляті китайці-негритоси його просто ненавиділи. Вони жадали його смерті — й чим лютішою вона буде, тим для них краще.

Бонд заскреготів зубами. Він згадав про Ханічайл, і це додало йому сили. Він іще живий. Чорт, та він не помре! Принаймні допоки з його грудей не вирвуть серце.

Бонд напружив м'язи — пора пробиратися далі. З усіма пересторогами він розклав по місцях зброю і ледве змусив себе рушити далі у темряву.

Шахта трохи пішла під уклін, що полегшило просування. Згодом нахил став крутішим, і Бонд уже майже ковзав під своєю вагою. Це було своєрідним благословенням для задубілих м'язів. Попереду мріло сірувате марево, поки що трохи світліше за абсолютний морок, але вже помітне. Повітря в трубі теж змінилося — з'явився новий запах. Що це — запах моря?

Раптом Бонд помітив, що з'їжджає. Він розправив плечі та розставив ноги, щоби сповільнити рух. Усе тіло боліло, тож результативно пригальмувати не вдавалося. Потім шахта розширилась, і чіплятися не було за що! Він уже не ковзав, а падав. Усе швидше та швидше. А шахта ще сильніше загиналася донизу!

Бонд увійшов у вигин, і його розвернуло. Тепер він летів головою вперед! Відчайдушно розкинув руки та ноги, але тільки ще сильніше здер шкіру. Він повністю втратив контроль і падав ніби у ствол велетенської рушніці. Далеко вниз — сіре кружало. Кінець шахти?

Море? Світло різало очі, Бонд хапав ротом повітря. Ти маєш вижити!
За будь-яку ціну!

Головою вперед Бонд вилетів зі шахти, і тепер падав у сталевого кольору море, що розстиалося за добрячих сто футів униз.

ФІНІШНА МЕЖА

Тіло Бонда розбило дзеркальну гладінь переддосвітнього моря, наче зенітний снаряд.

Коли він вилетів зі сріблявої шахти у диск світла, який щосекунди розширювався, то найперше витягнув ножа з рота, інстинктивно склав руки над головою, щоб захистити її при падінні, й тримав тіло рівно, мов стріла. Останньої миті перед входом у воду він набрав повні легені повітря. Бонд увійшов у воду, як стрибун з трампліна, його стиснуті в кулаки руки розсікли воду й захистили голову і плечі, та все ж, занурившись футів на двадцять під воду, він знепритомнів, хоча зіткнення з поверхнею на швидкості сорок миль на годину його не вбило.

Тіло Бонда повільно сплигло на поверхню, і він м'яко колихався на ранкових брижах, головою вниз. Заповнені водою легені все-таки віднайшли спосіб надіслати до мозку відчайдушний сигнал — і руки й ноги незграбно забили по воді. Джеймс підняв голову, вода витекла з роззявленого рота. Він почав тонути. Ноги гарячково здригнулись, інстинктивно надаючи тілу вертикального положення. Цього разу, відхаркуючись і кахикаючи, голова залишилася над водою. Руки й ноги почали потроху рухатися, він загібав по-собачому, а крізь червоно-чорну завісу налиті кров'ю очі розгледіли останню надію на порятунок і скомандували мозку скористатися нею.

Фінішна межа була маленькою неглибокою бухтою біля основи скелі, що здіймалася над морем. Бухта, до якої прямував Бонд, незграбно рухаючи ногами через спис, засунутий у штанину, мала міцну на вигляд огорожу з дроту, що простягнулася між кам'яними стінами, відділяючи її від моря відкритого. Сітка з комірками у два квадратних фути з товстого дроту звисала на кабелі за шість футів над морською поверхнею і, заіржавлена, тягнулася донизу, гублячись у глибині.

Бонд підгріб до сітки і, зачепившись руками, повис. Так висів добрячих п'ятнадцять хвилин, кілька разів виблював залишки води, допоки не відчув себе достатньо сильним, щоб підняти голову та роздивитися. Затьмареним поглядом Джеймс подивився на скелі, що нависали над вузьким проходом між ними. Це місце, горою відрізане від сонця, що піднімалося з-за моря, ще було в темно-сірих сутінках, а ось море позаду вже переливалося перлистим блиском, а це означало, що у світі починається новий день. А тут було поки що понуро.

Повільно, неохоче Бонд повернувся до загадкової сітки. Навіщо відділяти бухту від решти моря? Для того, аби дещо не випустити чи не впустити? Джеймс пильніше поглянув на темні води навкруги. Сітка зникала у темряві під його ногами, біля яких юрмилися маленькі рибки. Здавалося, вони годувались, але чим? Вони підпливали, тикались у ноги й відпливали з якимись чорними шматочками. Що це — шматочки його дрантя? Він придивився пильніше — ні, вони годувались його кров'ю.

Бонд здригнувся. Кров сочилася з його тіла — з обідраних плечей, колін та ступнів — і потрапляла у воду. Раптом він уперше відчув, як усі рани та опіки роз'їдає солоня морська вода. Біль привів його до тями, мозок нарешті запрацював на повну. Якщо маленьким рибкам його кров сподобалася, то що казати про баракуду чи акулу? Може, саме для цього тут бар'єр і збудували — щоб тримати риб-людоджерів? Чому ж він поки не зустрів жодної? До біса! Спершу треба якось видертися по тій сітці й перебраться на інший бік.

Із останніх сил, ледь переставляючи ноги з вічка у вічко, Бонд дістався верху загорожі, переліз і затримався перепочити, перш ніж знову пірнути у воду. Він зачепився руками за товстий кабель і завис на ньому, немов білизна, спостерігаючи, як рибки годуються його кров'ю, що капала з ніг.

Мало чого залишилося від того Бонда, яким він був ще донедавна. Остання ескапада через трубу, падіння з висоти з подальшим ледь не утопленням — усе це вичавило його, наче губку. Він опинився на грані відчаю, готовий плюнути на все і здатися — розслабитися, скласти руки й поринути у м'які обійми океану. Як приємно буде віддатися морській безодні, що ніжно охопить його, покладе на пісок та погасить світло.

Саме гарячкова метушня рибок під ногами вивела Бонда зі стану відчуженості. В огороженій бухті щось підіймалось із морського дна — там на глибині він запримітив якесь мерехтіння.

Тіло Бонда напружилось, відвисла щелепа стала на місце, в очі повернувся блиск. Електричний струм небезпеки уприснув адреналін, виводячи його з летаргічного стану, повертаючи бажання вижити.

Бонд розціпив руку, в якій увесь цей час стискав мертвою хваткою ніж. Розім'яв пальці й знову охопив срібну рукоятку. Потягнувся і перевірів спис із гаком, що, як і досі, висів усередині штанини. Струснув головою і напружив зір. Він чекав.

Води біля огорожі забуркотіли. Із глибини підіймалося щось величезне — люмінесцентне сіре тіло. Воно викинуло відросток товщиною як людська рука. Кінцівка щупальця роздулась і перетворилася на овал з рівномірно всіяними бруньками. Воно здійнялося з води в місці, де щойно кублилися рибки, потім втягнулось.

І знову стало однією величезною сірою масою. Що воно робить? Що...? Воно пробує на смак його кров?

Немов у відповідь на питання двоє круглих, завбільшки як футбольні м'ячі очей випірнули з-під води й уп'ялися в обличчя Бонда за якихось двадцять футів унизу від нього.

Тіло Джеймса вкрилося мурашками. Він страшно вилаявся. Такий, значить, сюрприз наостанок підготував йому Доктор Ноу!

Бонд, мовби зачарований, не міг відірвати погляду від водянистих очей, що розглядали його. Ось він який — гігантський кальмар, міфічний кракен¹⁰², спроможний затягнути на дно корабель, монстр завдовжки п'ятдесят футів та з вагою тонну, котрий легко вступає у битву з китами. Що ще відомо про це морське створіння? Що воно має два довжезних ловецьких щупальці та десять годуючих¹⁰³, довгий карлючкуватий дзьоб між очима, які єдині з очей усіх морських тварин працюють за принципом камери, подібно до людських. Розвинений мозок, а також першокласні морехідні якості, котрі дають змогу за допомогою реактивного тягла розвивати під водою швидкість тридцять вузлів. Що гарпуни з вибухівкою, потрапляючи у желеподібну мантію, не завдають йому шкоди. Що... Величезні вирячені чорні очі з білими зіницями були спрямовані на Бонда. Поверхня спінилася. Тепер

Джеймс бачив ліс щупальців, що звивались, як товстезні змії. Бачив зазублини на присосках. Позаду голови, на мантиї, безшумно розкривалися та сходилися два величезних трикутних плавники, під якими на мить можна було побачити желеподібне тіло. Господи, та ця штукенція завбільшки як залізничний локомотив!

Повільно і плавно Бонд просунув руки й ноги крізь вічка огорожі, закріплюючи себе якомога міцніше, так, що щупальцям доведеться або відривати його по шматках, або вирвати той металевий бар'єр. Він оглянувся ліворуч і праворуч — огорожа тягнулася на двадцять ярдів у будь-який бік, де стикалася зі скелями. Будь-яке переміщення нею, навіть якщо він знайде на це сили, стане фатальним, якщо не втримається і впаде у воду. Краще зачайтись, не дихати та молитися, щоби тварюка втратила інтерес. Якщо ні... Бонд тільки міцніше стиснув столовий ніж.

Потвора роздивлялася його — терпляче, оцінюючи, немов прикидаючи, а чи варто. Потім з-під води випірнуло одне з ловецьких щупальців, немов слонячий хобот, яке обережно наблизилося до ноги Бонда і торкнулося його стопи. Джеймс відчув жорсткий поцілунок присосок. Він заляк і навіть не повернув голови, щоб ні на йоту не послабити хватку. Щупальце делікатно потягнуло за присоски, випробуючи хватку на міцність — жертва не рухалася. Тоді щупальце, як та гігантська гусінь, посунуло вище по нозі, поки не дісталася обідраного до крові коліна, де зупинилося, зацікавлене. Бонд заскреготів зубами від болю. Він тільки міг здогадуватись, які сигнали надсилає щупальце до мозку: «Так, це їстівне!» А мозок відповідає: «Гаразд, принеси його мені хутчіш!»

Щупальце рушило вище по стегну. Його кінчик — своєрідний палець, спочатку гостроспрямований, тепер розпластався настільки, що зап'ястя покривало майже всю площину Бондового стегна. Джеймс побачив шанс. Треба лише пересилити біль та жах і дочекатися, коли щупальце опиниться в межах досяжності.

Легкий бриз, перший ранковий вітерець прошелестів уздовж металевої огорожі бухти. Він підняв маленькі хвилі, що почали битись об неприступні скелі. Клин бакланів, невдоволено покрякуючи, піднявся з гуанери та пролетів за п'ять сотень ярдів над бухточкою в напрямку моря. Коли вони віддалилися, шум, що потурбував їх,

дістався вух Бонда — потрійний гудок корабельної сирени, який означав, що судно готове для завантаження. Гудок линув зліва. Там мав бути причал — це прямо за рогом з північного боку бухти. Прибув танкер з Антверпена. Антверпен! Із таким самим успіхом це міг бути корабель з іншої планети, що за мільйон миль звідси, поза межами досяжності. А тут, зовсім поруч, моряки в кубрику готують сніданок... грає радіо... підсмажується на сковорідці яєчня з беконом... пахне кавою...

Присоски ухопили його за стегно. Бонд бачив мозолясті чашечки. Застійний запах водоростей ударив у ніздрі, поки щупальце піднімалося. Чи тверда м'якоть під цією шкірою? Треба колоти? Ні, треба завдати сильного ріжучого удару прямо поперек, як ріжуть канат. І забути, що можна порізатися.

Зараз! Бонд швидко поглянув у футбольні очі-м'ячі — холодні й байдужі¹⁰⁴. Тим часом чудовисько викинуло з води інше хапальне щупальце прямо йому в обличчя. Бонд відсахнувся, палець ухопився за решітку там, де щойно була його голова. За мить чудовисько схопить руку чи плече — і тоді кінець. Зараз!

Перше щупальце дісталось ребер. Не роздумуючи, Бонд із усієї сили завдав ріжучого удару ножем. Відчув, як лезо занурилось у пудингоподібну плоть, і ледь не випустив ножа, коли потвора висмикнула щупальце й забила ним по воді. На мить море закипіло. Тепер друге щупальце відчепилося від огорожі й ударило по животі. Воно присмокталось, як п'явка, відразу всіма присосками. Бонд загорлав від болю, коли присоски почали шматувати плоть. Він почав очманіло різати, знову і знову. Боже, воно зараз вирве йому кишки! Огорожа ходила ходуном від цієї запеклої боротьби. Вода під ним кипіла та пінилася. Тварина має відпустити. Ще удар, тепер з іншого боку. Спрацювало! Кितिця послабила хватку і, звиваючись, щупальце втягнулося, залишивши на тілі Джеймса двадцять кривавих кружків.

Бонд не мав часу горювати, бо саме цього моменту вода спінилась і показала голову кальмара з величною мантією. Очі бестії палали вогнем, почервонілі, вони зі злістю дивилися на Бонда, а ліс годуючих щупальців бичував його по ногах, відриваючи шматки одягу. Джеймс відчував, як дюйм за дюймом потвора стягує його вниз. Дріт різав під пахвами, спина одубіла від натуги. Ще мить — і дрiт переріже тіло

пополам. А тепер іще голова з очима-м'ячами та хижим трикутним дзьобом повністю виринула з-під води, а дзьоб тягнувся до його ноги. Залишався єдиний шанс, єдина надія!

Бонд узяв ножа в зуби і вільною рукою витягнув зі штанів списа з гаком на кінці, стиснув обома руками і щосили замахнувся.

Довелося відпустити руку й нахилитися, щоб дістати супротивника. Тепер тримався тільки на ногах. Якщо промаже — загине на цій огорожі.

Зараз, поки він не сконав від болю! Зараз!

Бонд присів якомога нижче на дротяній драбині загорожі, а тоді з усієї сили стрибнув униз.

Він устиг побачити, як вістря гарпуна влучило в центр злобного ока, а потім море вибухнуло чорним фонтаном. Бонд завалився і тепер висів на огорожі вниз головою, за якийсь дюйм від води.

Що сталося, він осліп? Не бачив нічого! В очах різало, а рот заповнив огидливий присмак риби. Сітка страшенно різала сухожилля, значить, він поки що живий! Бонд здивовано випустив списа з рук та вхопився за найближчу до себе перемичку. Підтягнувшись, сів на огорожі. На обличчі відчув сонячне світло. Джеймс обтер долонею обличчя — зір повернувся. Подивився на руку — та була чорною та липкою. Поглянув на себе — весь укритий чорною слизотою, така ж слизота розлилася чорною плямою ярдів на двадцять навкруги. Бонд зрозумів: поранений кальмар випустив у нього весь запас чорнила.

Але куди подівся сам кальмар? Він повернеться? Бонд оглянув море — нічого, за винятком чорної плями на поверхні. Жодного руху, жодної брижі. Чого ж він бариться? Треба забиратися звідси якомога швидше. Бонд очманіло подивився по боках. Ліворуч — значило рухатись у бік корабля, а разом і в напрямку Доктора Ноу. Праворуч — шлях у нікуди. Для того, щоби збудувати огорожу, робітники могли дістатися сюди лише зліва, з боку причалу. Вздовж скель має бути якась подоба стежини. Джеймс ухопився руками за кабель і шалено почав дертися по дротяній конструкції в напрямку скелястого мису за двадцять ярдів ліворуч.

Збоку був схожим на чорного закривавленого ходячого мерця, котрий автоматично перебирає руками та ногами. Тіло позбулося усіх мислинневих та чутливих функцій, разом з душею, що вилетіла з нього

і тепер витала поруч, підтримуючи контакт, як ляльковод з лялькою. Бонд був наче черв'як, перерізаний надвоє, мертві половинки якого продовжують рухатися самостійно, підкоряючись нервовим імпульсам, імітуючи життя. Ось тільки у випадку з Бондом ці половинки не були мертвими. Життя ще жевріло всередині. Йому потрібна лише унція надії, лише унція впевненості у тому, що є заради чого жити та боротися.

Нарешті Джеймс дістався скелі. Крок за кроком він опустився на нижню сходинку перед водою і спробував заглянути крізь її товщу. Вода тут була такою самою чорною, непроглядною та глибокою, як деінде. Ризикнути? Він мусить! Він ні на що не буде здатний, допоки не змиє цю слизоту та кров, а також не позбудеться огидного запаху риби. Похмуро та з деяким фаталізмом Бонд зняв лахміття, на яке перетворилися його сорочка та джинси, і повісив на дріт. Оглянув своє біло-коричневе тіло з кривавими, немов великі віспини, мітками. Чисто машинально перевірів пульс — сповільнений, проте регулярний. Розмірене биття серця надало впевненості. Якого біса він переймається! Він живий. А рани та синці — дрібниці, це ніщо! Так, виглядають вони потворно, але ж нічого не зламано. А всередині страхітливої оболонки усі механізми працюють у звичайному режимі — надійно та рівномірно. Поверхові порізи, опіки та подряпини, разом із кривавими споминами та смертельним виснаженням — за такі поранення у приймальному відділенні «швидкої» його піднімуть на сміх. Ворушися, виродку! Ворушися! Помийся та очуняй! Порахуй, скільки разів тобі щастило сьогодні. Подумай про Ханічайл. Подумай про мерзотника, до якого тобі треба якось дістатися і задушити його. Чіпляйся за життя так, як чіпляєшся за ніж, затиснутий між зубами. Облиш жаліти себе. Забудь, що ти пережив. Пірнай у воду і вмийся!

Десятьма хвилинами пізніше Бонд, начепивши мокре лахміття на тіло, що нило від болю, і зачесавши волосся назад, видерся на мис, який виступав у море.

Усе було, як він припустив: довкола бескиду виляся стежина, протоптана ногами робітників.

Зблизька долинали розмаїття звуків. Працював кран. Було чути, як надсадно гуде двигун. Брязкали лебідки, хвилі бились об металевий

корпус.

Бонд поглянув на небо бірюзового кольору. Хмарки, пофарбовані у рожево-золотий, тягнулися до горизонту. Високо кружляли над вершиною гуанери баклани. Скоро вони полетять годуватися. Може, саме зараз спостерігають за розвідниками, надісланими на пошуки риби. Значить, тепер приблизно шоста ранку чергового чудового дня.

Лишаючи позаду краплини крові, Бонд обережно пробирався стежкою довкола стрімчака, що залишався ще в тіні. Стежка виляса крізь лабіринт величезних валунів. Звуки стали гучнішими. Бонд обережно крався, намагаючись не зачепити незакріплене каміння. Зблизька пролунав окрик: «Усе готово?» — І почулася відповідь: «Гаразд». Запрацював двигун крана. Ще кілька ярдів. Ще один валун. Потім іще один. Тут!

Джеймс припав до валуна й обережно висунув голову.

СМЕРТЕЛЬНИЙ ВОДОСПАД

Одним поглядом Бонд охопив усю картину і сховав голову. Він оперся об прохолодну поверхню каменя й дочекався, поки дихання заспокоїться. Потім підняв і ретельно оглянув лезо. Задоволений, засунув його ззаду за пояс. Дістати ножа буде нескладно, і там він ні за що не зачепиться. Згадав про запальничку, витягнув її з кишені. Як шматок металу вона ще могла послужити, але механізм був ущент зіпсований, до того ж вона могла зачепитися за камінь. Він поклав її на землю.

Тепер Бонд почав обмірковувати те, що побачив щойно.

За рогом, не далі ніж за десять ярдів, стояв кран. У кабіні не було задньої стінки, а за важелями сидів чоловік. То був старший групи, водій болотного позашляховика. Попереду крана виступав у море ярдів на двадцять літерою «Т» причал. На дальньому кінці літери «Т» стояв пришвартованим старенький танкер на десять тисяч тонн. Він високо підіймався над водою, футів на дванадцять над причалом. Танкер звався «Бланш», і на кормі під назвою було зазначено порт приписки — Антверпен. Палуба була порожньою, а в

рубці байдикувала одинока постать. Решта команди ховалася від пилу та смороду гуано в кубрику. Праворуч від крана був транспортер з іржавого металу, що тягнувся до підніжжя скель. Він стояв на високих підпірках, пролягав над причалом і закінчувався над трюмом корабля. Вихідний патрубок мав на кінці величезний рукав з мішковини футів шести в діаметрі. Кран тримав отвір рукава так, аби той розміщувався прямо над трюмом, а також рухав його, щоб рівномірно розподілити вантаж по трюму. З отвору рукава в хмарі пилу неперервним потоком із швидкістю кілька тонн на хвилину сипалося подрібнене гуано кольору смаженої яєчні.

А під транспортером на причалі з підвітряного боку самотньо бовваніла висока постать Доктора Ноу, який задумливо спостерігав, як триває завантаження.

Ось така картина. Ранковий бриз гнав брижі до причалу, який усе ще залишався наполовину в тіні звислих скель; стрічка транспортера глухо стукотіла по роликах, двигун крана ритмічно пихкав. Жодних інших звуків, чи руху, чи людей, за винятком вахтового у рубці, довіреного при важелях крана, й Доктора Ноу, який наглядав, аби все йшло гладко. На іншому боці гори, напевне, працювали люди, які подавали гуано на транспортер, що тягнувся з надр гори, але на цьому боці зайвих не було. Та й іншої роботи, крім тієї, що рухати рукав транспортера, тут не було.

Бонд сидів і міркував, прикидаючи відстань та кути, пригадуючи, в якому положенні були руки й ноги кранівника на педалях і важелях. Поступово на його задубілому, виснаженому обличчі заграла жорстока посмішка. Так, це можна зробити. Але не поспішаючи, ніжно, з чуттям. Якою ж солодкою стане тоді помста!

Джеймс оглянув підошви ніг та долоні — вони ще послужать. Мають послужити. Простягнувши руку за спину, перевірів, чи на місці ніж та посунув його на дюйм. Потім підвівся, зробив кілька глибоких вдихів, пробіг руками по просоленій шевелюрі, потер обличчя долонями, витер їх об штани. В останню чергу розім'яв пальці. Готовий!

Бонд іще раз висунувся з-за валуна — картина не змінилася. Розрахунок відстані був правильним. Кранівник увесь занурений у роботу. Потилиця та шия над сорочкою кольору хакі спокушали доступністю. За двадцять ярдів далі Доктор Ноу, спиною до Бонда,

спостерігав за хмариною біло-жовтого пилу. В рубці вахтовий запалив сигарету.

Джеймс продивився усі десять ярдів стежини, що вела від валуна до крана, відзначаючи про себе місця, куди ставити ноги. Тоді вийшов із-за валуна й побіг.

Так дістався до правого боку крана, до місця, з якого його не було видно ні кранівникові, ні з причалу. Там присів і зачаївся, прислухаючись. Двигун працював, стрічка транспортера рівномірно поскрипувала, подаючи гуано з-за гори. Жодних змін.

Залізні поручні позаду кабіни, що була за пару дюймів від Бонда, виглядали тривкими. Та й у будь-якому разі шум двигуна перекриє шурхіт. Треба лише швидко висмикнути китаїця зі сидіння, щоб зайняти його місце. Перший же удар ножем має стати смертельним. Бонд провів пальцями вздовж ключиці, намацав м'який трикутник шкіри, під яким билась яремна вена, ще раз перевірів кут, під яким мав наблизитися до жертви ззаду, й нагадав собі, що лезо слід устромити глибоко і тримати так ножа довго.

Ще мить прислухався, потім вихопив з-за пояса ніж, збіг сходишками і зі спритністю та швидкістю пантери опинився в кабіні.

Остання дія не потребувала поспіху. Бонд, завмерши за спиною китаїця, втягнув ніздрями його запах. Мав час замахнутися ножем ледь не до стелі кабіни, час зібрати усі сили, перш ніж устромити лезо в квадратний дюйм гладкої коричнювато-жовтої шкіри.

Руки та ноги китаїця зісковзнули зі засобів керування, він повернувся впівоберта до нападника. Джеймсу здалося, що у витріщених очах промайнуло розуміння, перш ніж вони закотилися. Бонд здавлено крикнув, і велика туша незграбно сповзла з металевого сидіння й упала на підлогу.

Джеймс навіть не вшанував того поглядом, а відразу ж зайняв місце кранівника. Усе вийшло з-під контролю. Двигун працював на холостих, трос зірвався з барабана, стріла крана нахилилась, як шия жирафа, а рукав на кінці транспортера опав і сипав гуано не в трюм, а за борт. Доктор Ноу задер голову і розкрив рота. Напевне, щось кричав.

Із льодовим спокоєм Бонд узявся керувати машиною, повільно послаблюючи важелі та відпрацьовуючи педалями назад. Двигун

заторохкотів гучніше, шестерні увійшли в зачеплення, трос натягнувся, барабан закрутився в зворотний бік, повертаючи рукав на місце над трюмом корабля, стріла крана піднялась і зайняла первісне положення. Зараз!

Бонд почав пробувати орудувати залізним кермом, яким саме маневрував китаєць, Джеймс його тільки-но побачив. У який бік рухати? Бонд спробував ліворуч. Стріла крана здригнулася вправо. Ось значить як! Бонд крутнув колесо праворуч, і машина зреагувала: стріла окреслила в небі дугу, потягнувши за собою рукав разом із транспортером.

Бонд поглянув на причал — Доктор Ноу, рушивши з місця, прямував до опори транспортера, про яку Джеймс забув. У руці він тримав телефон. Під транспортером Доктор Ноу зможе дістатися іншого боку гори. Бонд бачив, як той гарячково розмахує слухавкою, намагаючись привернути увагу.

Бонд крутив поворотне колесо. Боже, чому воно рухається так повільно! За мить Доктор Ноу сховається, і стане запізно. Стріла крана поверталася, тепер подрібнене гуано сипалося за борт, а стовп пилу повільно рухався причалом. П'ять ярдів, чотири, три, два! Не оглядайся, сволото! Ага, попався! Тримай!

Доктор Ноу обернувся, коли перші піщинки смердючого стовпа упали на його одяг. Бонд бачив, як він розкинув довгі руки, немов намагаючись обняти смертоносний стовп. Повернувся, щоб побігти, рот відкрився, до Джеймса крізь гул працюючого двигуна долетів тоненький крик. Доктор Ноу виглядав, як сніговик, тільки замість білого снігу на нього сипався жовтий пташиний послід, і гора з кожною миттю зростала.

— Боже! — скрикнув Бонд, і голос луною відбився від металевих стінок кабіни. Він бачив, як легені його ворога забиваються огидним порохом, тіло схиляється, а потім падає під вагою гуано, бачив, як здригаються ноги, останній спалах, що це — лють, жах, невизнання поразки? — а потім небуття у смердючій могилі.

Тепер жовта гора з лайна досягла висоти двадцяти футів. Гуано засипало причал і падало в море. Бонд подивився на корабель. Звідти пролунали три коротких зойки сирени, які луною відгукнулись у скелях. Потім озвався четвертий гудок і заскиглив без перерви. Бонд

бачив, що вахтовий висунувся з ілюмінатора рубки, тримаючись за талреп. Джеймс облишив важелі, й стріла упала на причал. Пора забиратися.

Він зліз із залізного сидіння, схилився над мертвим тілом. Витягнув з кобури кранівника револьвер і зловісно посміхнувся — «сміт-енд-вессон» стандартної моделі. Засунув револьвер за пояс. Як чудово знову відчувти холодний метал зброї на тілі! Підійшов до дверей кабіни і стрибнув на землю.

Залізні сходи вели у скелю позаду крана, звідти, з надр гори виступав транспортер. Вхід перекривали залізні двері. Піднявшись сходами, Бонд відчинив їх. У ніс ударив різкий запах гуано. Джеймс дав пилу трехи осісти, а тоді рушив уперед.

Брязкання транспортерної стрічки всередині гори було оглушливим, але на кам'яній стелі тунелю висіли шахтарські світильники, і вздовж стрічки у глибину гори тягнулися вузькі містки. Бонд, не роздумуючи, поспішив уперед, намагаючись дихати якнайповерховіше. За будь-яку ціну він мав дістатися іншого кінця, перш ніж гудки з корабля і телефон, що не відповідатиме, привернуть увагу охорони.

Спотикаючись, Бонд біг смердючим тунелем. Наскільки він довгий? Двісті ярдів? А потім? Нічого, крім як вибігти з іншого боку і почати стріляти, щоби спричинити паніку, а далі діяти за обставинами — в голову не приходило. Може, вдасться захопити одного з людей Доктора і змусити його сказати, де Ханічайл. А далі? Коли він нарешті дістанеться того самого місця, що побачить? Її обгризений скелет?

Бонд біг, пригнувши голову, зосередившись на вузьких містках і розмірковуючи, що станеться, якщо, не дай Боже, він оступиться і звалиться у цей бурхливий потік гуано. Зможе він зістрибнути зі стрічки і побігти назад, чи його понесе до причалу, де розділить погребальний пагорб разом із Доктором Ноу?

Коли Бонд ударився головою в м'який живіт і відчув, як чиїсь руки вчепились у горло, застосовувати револьвер було запізно. Він інстинктивно використав свій рух уперед і повалився на містки, підминаючи під себе супротивника. Той упав на спину і зойкнув від болю.

Джеймс завершив кидок і перейшов до удушення, коли тембр голосу та м'якість тіла змусили його залякнутися.

Не може бути!

Немов у відповідь гострі зуби вп'ялись у праве стегно, а лікоть жорстоко та зі знанням справи врізав йому в пах.

Бонд загорлав від болю і спробував ухилитись, але навіть коли він крикнув «Хані!», то отримав ще один удар ліктем.

Від нестерпного болю Бонд випустив усе повітря. Був лише єдиний засіб зупинити дівчину, крім як скинути її на транспортер. Тож Джеймс міцно схопив її щиколотку і став на коліна, потім перекинув її через плече й підвівся, міцно тримаючи одну ногу, бо іншою вона ще відбивалася, хоча й не так завзято, розуміючи, що тут щось не так.

— Припини, Хані! Це я!

Крик Бонда перекрив гуркіт транспортера і досягнув вух дівчини. Знизу пролунав крик «Джеймс!», і її руки обвили його ноги.

— Джеймс, Джеймс!

Бонд обережно поставив дівчину на ноги, повернувся, обняв і міцно притулив до себе.

— Хані, люба! З тобою все гаразд? — він відчайдушно, все ще не вірячи своїм очам, міцно притискав дівчину до себе.

— О Джеймсе, так! — Бонд відчував, як її руки гладять його спину, його волосся. — Так, Джеймсе, милий! — Вона пригорнулася до нього і заплакала.

— Годі, Хані, все нормально, — Бонд теж гладив її волосся. — До речі, Доктор Ноу мертвий. А нам треба вшиватися звідси. Якнайхутчіше! Може, знаєш вихід з тунелю? Як ти сюди взагалі потрапила? Біжімо!

Немов у відповідь, стрічка транспортера смикнулася і зупинилася.

Бонд оглянув Хані в брудному синьому робочому комбінезоні, значно більшому за розміром; із заковченими рукавами і штанинами вона виглядала як дівчина у батьківській піжамі. Уся запорошена білою порохнявою від гуано, на щоках — сліди від сліз.

— Сюди! — сказала гарячково. — Там є боковий тунель, що веде до майстерень і гаража. Думаєш, вони нас переслідуватимуть?

Часу на розмови не було.

— Не відставай! — наполегливо кинув Бонд і пустився бігти. У порожній тиші він чув позаду тупотіння її босих ніг. Вони дісталися відгалуження тунелю, що тягнувся у надра гори. З якого боку прибуде

погоня? З бокового тунелю чи по містках з основного? Звук голосів із глибини бокового відповів на це запитання. Бонд відтягнув дівчину за риг головного тунелю і прошепотів

— Вибач, Хані. Боюся, мені доведеться їх убити.

— Звісно, — відповіла вона так, немов то було щось звичайне. Хані стиснула його руку, відійшла убік, щоб не заважати, і затулила вуха руками.

Бонд витягнув з-за пояса револьвер, відцопнув барабан і пальцем перевіряв, чи в усіх шести гніздах є патрони. Джеймсу ніколи не подобалося холоднокривне вбивство, але ці негрокитайці були гангстерами, бойовиками, які виконували брудну роботу. Без сумніву, їм неодноразово доводилось убивати, а можливо, це були саме ті мерзотники, які вбили Стренгвейза та секретарку. Отже, жодних відмовок. Варіантів лише два: або вбиваєш ти, або тебе. Просто треба зробити це якомога раціональніше.

Голоси наближались. Чоловіків було троє. Вони гучно і дещо нервово перемовлялися. Найімовірніше, ці люди ніколи й не заходили сюди. Чи роздивляться вони по боках, коли дійдуть до основного тунелю? Інакше доведеться стріляти у спину.

Вони підійшли зовсім близько. Було чути, як човгають їхні черевики.

— Із тебе вже шість баксів, Семе.

— Увечері відіграюся. Погуляймо в кості, чуваче, погуляймо.

— Ні, братане, жодних костей сьогодні. У мене в планах — порозважатися з білою дівчинкою.

— Ха-ха-ха.

Один за одним вони вийшли з бокового тунелю.

В руках усі тримали револьвери.

— Марно сподіваєшся, покидьку! — рявкнув Бонд.

Усі троє крутнулися на місці. У роззявлених ротах білили зуби. Бонд вистрелив крайньому в голову, другому в живіт. Перший устиг натиснути на спуск. Куля просвистіла мимо і зникла в тунелі. Прогримів револьвер Бонда — чоловік схопився за шию, повільно повернувся й упав на стрічку транспортера. Постріли луною відбилися від кам'яних стін і стихли, піднявши пил. Двоє чоловіків лежали непорушно, третій — поранений у живіт — сіпався та дригав ногами.

Бонд засунув гарячий пістолет за пояс штанів, різко кинув дівчині:

— Ходімо! — схопив її за руку і потягнув за собою. — Вибач, Хані, — додав і побіг.

— Не мели дурниць, — відгукнулася Хані.

На кам'яній підлозі тунелю їхні босі ноги майже не спричиняли шуму. Повітря в цьому відгалуженні було значно чистішим, та й іти легше, але після перестрілки біль почав повертатись, усе тіло страшенно нило. Бонд біг як автомат, ніби забувши про дівчину. Він повністю зосередився на тому, аби той біль не помічати, а також на проблемах, що чекають на них при виході з тунелю.

Він не знав, чи почули постріли і з яким супротивом може зіткнутися на тому боці. План був таким: стріляти у кожного, хто опиниться в них на шляху, і якось дістатися гаража й захопити позашляховик. Це була єдина надія вирватися з ворожого стану і дістатись узбережжя.

Ліхтарі тьмяно підсвічували прохід, який ніяк не закінчувався. Хані спіткнулася раз, другий. Бонд зупинився, картаючи себе за те, що не озирався на дівчину. Вона повисла на ньому, важко дихаючи.

— Вибач, Джеймсе. Я просто...

Бонд пригорнув дівчину і стурбовано запитав:

— Хані, ти поранена?

— Ні, все гаразд. Просто я страшенно втомилася. Та й ноги геть стерла... Я кілька разів падала у темряві. Може, трохи пройдем повільніше. Ми вже майже на місці. Вхід до майстерні — через гараж. Ми же туди йдемо?

Бонд обняв дівчину.

— Саме туди я і хотів потрапити. Це — наша єдина надія забратися звідси. Потерпи ще трохи, і тоді у нас з'явиться шанс.

Бонд охопив Хані за талію, прийнявши її вагу на себе. Він уникав дивитися на її ноги, підозрюючи, що виглядають вони жахливо. Але на сентименти часу не було. Головне — вижити.

Вони почваланали далі; від додаткової ваги обличчя Бонда спотворила гримаса болю, на підлозі залишалися криваві сліди. На щастя, дуже скоро підійшли до дерев'яних дверей у стіні тунелю. Вони були привідчинені, всередині — тихо.

Бонд витягнув револьвер й обережно відчинив двері. Гараж здавався порожнім. Під світлом неонових ламп чорний із золотом дракон виглядав як реквізит для параду лорд-мера¹⁰⁵. Автомобіль стояв носом

до розсувних воріт, люк до армованої кабіни відкинутий. Бонд гаряче благав Бога, щоби в баку було достатньо пального, а механіки виконали наказ і полагодили несправності.

Раптом іззовні залунали голоси. До гаража наближалось кілька людей, вони палко сперечалися.

Ухопивши дівчину за руку, Бонд рвонув уперед. Єдиним місцем, де можна сховатися, був автомобіль. Джеймс допоміг дівчині залізти всередину, сам забрався слідом і м'яко зачинив за собою люк. Важко дихаючи, вони присіли. Бонд подумав: «У мене три кулі». Він запізно пригадав, що на полицях гаража лежала зброя. Голоси наблизилися, почувся звук відсунутих дверей, чоловіки увійшли всередину, збуджено перемовляючись.

— Звідки знаєш, що то були постріли?

— А що ще? Я впевнений.

— Краще узяти гвинтівки. Тримай, Джо. Ти теж, Леммі. Візьміть гранати. Вони в ящику під столом.

Почувся металевий звук, засуви стали на місце, клямки клацнули.

— Якийсь хлопець, мабуть, із котушок злетів. Це не може бути лаймі. Ти коли-небудь бачив того восьминого в затоці? Боже правий! А усі ті перешкоди, які дохтор розмістив у трубі? Щодо дівки, то, гадаю, від неї мало чого залишилося на ранок. Хто-небудь перевіряв?

— Ні, сер.

— Ні.

— Ні.

— Ви мене дивуєте, хлопці. Значить, її солоденька дупка дісталася поганим крабам.

Знову деренчання, човгання ніг. Голос:

— Гаразд, висуваємося. Ходімо парами до головного тунелю. Стріляти по ногах. Ким би не був той чокнутий, маємо привести його до дохтора живим.

— Гайда!

Звук кроків по бетону. Бонд затамував дух, прислухаючись. Чи помітили вони зачинений люк? Але кроки віддалялися, чоловіки вийшли з гаража в тунель.

Джеймс торкнувся руки дівчини і приклав палець до губ. Він тихенько припідняв люк і прислухався. Нікого. Тоді виліз, зістрибнув

на землю, обійшов довкола машини і наблизився до дверей гаража. Обережно висунув голову. Теж нікого. Пахло смаженою їжею, і то так, що у Бонда потекла слина. В сусідньому будинку за якихось двадцять футів звідси брязкали посудом, а з одного зі сусідніх бараків линули звуки гітари, чоловічий голос співав «Каліпсо». Загавкали собаки, потім ураз стихли. Добермани.

Розвернувшись, Бонд побіг у дальній кінець гаража. З боку тунелю — ні звуку. Джеймс тихенько зачинив і замкнув двері до тунелю, підійшов до стелажа зі зброєю і взяв іще один «сміт-енд-вессон» та карабін «ремінгтон», перевірів, чи вони заряджені, потім передав дівчині у кабінку. Залишалося відчинити вхідну браму. Приклавшись плечем, Бонд м'яко відсунув стулку вбік, підбіг до автомобіля і застрибнув на водійське сидіння.

— Зачини люк, — кинув Хані, схилився над приладовою дошкою і повернув ключ запалювання.

Стрілка контролю палива показала, що бак повний. Бонд сподівався, що двигун заведеться відразу. Деякі дизельні двигуни потребували на це певного часу. Джеймс натиснув на стартер.

Торохкотіння оглушило. Напевне, гуркіт було чути в усьому селищі. Бонд вимкнув запалення і спробував знову. Двигун загарчав, але заглох. На третій раз нарешті завівся, вся конструкція затряслася, коли Бонд надав оберті. Тепер до важелів. Чорт, котрий із них? Спробуємо цей. Так, машина здригнулася. Зніми з ручника, ідіоте! Боже, двигун ледь знову не заглух. Але тепер вони виїхали з брами і рухалися дорогою; Бонд давив на акселератор.

— Нас переслідують? — загорлав, перебиваючи шум дизеля.

— Ні! Але... Так, якийсь чоловік вийшов з ангара. Ще один! Вони махають нам руками і кричать. Ще кілька вискочило. Один побіг убік. Інший повернувся до ангара. У нього рушниця. Він ліг. Стріляє!

— Зачини щілину! Лягай на підлогу! — Бонд поглянув на спідометр — двадцять. Вони рухалися схилом гори. Більшого з цієї машини не витиснути. Джеймс зосередився на тому, щоб тримати велетенські колеса в колії. Кабіна підскакувала та розхитувалася на колодобинах. Вести важку машину рівно було надзавданням! Куля вдарила у броню, відлунила всередині й відскочила. За нею друга. З якої відстані стріляють? Із чотирьох сотень? Влучно! Але дарма.

— Подивися зараз, Хані! — прокричав Джеймс. — Підними щілину на дюйм.

— Той стрілець підвівся. Він припинив стріляти. Там цілий натовп. Вони щось задумали. Спустили собак. Ті побігли за нами. Вони нас наздоженуть?

— Це не має значення. Перелізь до мене, сідай поруч. Тримайся міцніше, не вдарся головою, — Бонд трохи знизив швидкість і усміхнувся дівчині. — Чорт забирай, Хані! Нам вдалося! Коли під'їдемо до озера, я зупинюсь та відстрелю собак. Достатньо вбити одного, і вся зграя накинется на нього.

Хані обняла його за шию. Вони так сиділи, притулившись одне до одного, поки машина розгойдувалась і тряслася по бездоріжжю. Діставшись до озера, Джеймс заїхав у воду ярдів на п'ятдесят, розвернув машину і перемкнув на нейтралку. Через продовгувату щілину він бачив, як із-за повороту вискочила вся зграя, і просунув у отвір рушницю. Кинувшись у воду, собаки попливли до всюдихода. Бонд, на знімаючи пальця з гачка, посилав кулі одна за одною в середину зграї. Спочатку заборсався і забив лапами один пес. Потім — другий. За ним — третій. Крізь звук двигуна було чути собачі зойки від болю. Вода забарвилась у червоний колір, чотирилапі почали битися між собою. Через щілину він побачив, як пес наскочив на пораненого і встромив тому ікла у шию. Тепер усі собаки немов збожеволіли. Вони бовтались і збивали червону піну. Бонд відстріляв магазин і кинув гвинтівку на підлогу.

— Досить, — мовив до дівчини, увімкнув передачу, розвернув машину і, тримаючи помірну швидкість, вирушив мілководдям у напрямку розриву в мангрових заростях, де з озера витікала річка.

Хвилини п'ять вони їхали мовчки. Потім Джеймс поклав руку на коліно дівчини і сказав:

— Хані, з нами все буде добре. Коли люди дізнаються, що їхній бос мертвий, почнеться паніка. Гадаю, найрозумніші спробують утекти на Кубу літаком або човном. Вони перейматимуться більше порятунком власної шкіри, ніж нами. Однак, ми не зможемо вивести човен раніше, як уночі. Зараз близько десятої. Ми доїдемо до місця за годину. Потім відпочинемо і підготуємося до нічного переходу. Погода наче непогана, та й місячного світла має бути більше. Ти витримаєш?

Її рука вщипнула Бонда за шию.

— Безперечно, впораюся, Джеймсе. Але що сталося з тобою? Ти весь побитий. Суцільні синці й подряпини. Та ще якісь червоні плями на животі.

— Розповім пізніше. Я в порядку. Краще ти розкажи, що сталося вночі. Як тобі вдалося здихатися крабів? Що пішло не так, як запланував той вилупкуватий мерзотник? Я увесь час переживав, що краби з'їдають тебе живцем. Боже, яка страшна картина. То що сталося?

Хані розсміялася. Бонд скосив на неї око. Золоте волосся скуйовдилось, під очима пролягли чорні тіні, але в усьому іншому дівчина виглядала так, немов повернулася додому з нічної гулянки.

— Той бовдур думав, що усе передбачив, — подібно студентки відгукуються про своїх викладачів. — Він боявся чорних крабів куди більше, ніж я. По-перше, мене не лякають тварини, а по-друге, ті краби й пальцем, тобто клешнею, не торкнуться нікого, якщо лежати смирно, а на тілі нема поранень. І взагалі, м'ясо їм не подобається. Вони віддають перевагу рослинам. Якщо він не брехав про ту чорну дівчину, то вона або мала відкриту рану, або померла від жаху. Доктор Ноу так хотів подивитися, скільки протягну — брудний стариган! А за вечерею я знепритомніла тільки тому, що не знала, яку долю він наготував тобі.

— Чорт забирай! Знав би я це раніше... А так думав, що тебе пошматували на вінегрет.

— Звісно, лежати голяком прив'язаній до кілків — радості мало, — хмикнула дівчина. — Але ті негритоси не наважилися мене й пальцем торкнутися. Лише видали кілька сальних жартів та пішли геть. Мені було страшенно кепсько лежати на тому схилі, але я думала, що вони зробили з тобою, а ще — як дістатися Доктора Ноу і вбити падлюку. Потім краби почали свої перегони — так на Ямайці ми називаємо їхню міграцію — а за мить їх було вже сотні. Я лежала собі тихесенько і міркувала, як ти там. Якись краби мене обходили, якись переповзали через мене. Для них я була лише ще однією перешкодою. Ну, полоскотали вони мене трохи, ну, заплутався один у моєму волоссі — ось і все. Залишалось тільки лежати смирно та чекати ранку, коли вони позалізають у нори поспати. Мені навіть сподобалося — хоч якась компанія. Потім їхній потік поменшав, а згодом припинився. Я один за

одним спробувала розхитати кілки, а потім зосередилася на тому з них, що тримав праву руку. Нарешті мені вдалося його вирвати, ну, а далі пішло значно легше. Я голяком прокралася до ангарів і в майстерні біля гаража знайшла цей старий комбінезон. Опісля запрацював той стрічковий конвеєр, і я подумала, що він, напевне, доставляє гуано через гору. Я вважала, що ти загинув, — ця констатація прозвучала прозаїчно, — отже, подумала дістатися по конвеєру в глиб гори та вбити Доктора Ноу. Захопила зі собою викрутку. — Хані хихикнула. — Коли ми з тобою зіткнулись, я ледь не штрикнула нею тобі в бік... якби вчасно витягнула її з кишені. У майстерні я знайшла двері до основного тунелю, ну, й ось я тут. — Дівчина погладила шию Бонда. — Я бігла по містках, і раптом — бах! — ти вдарив мене головою у живіт. — Вона розсміялася. — Любий, сподіваюся, не дуже нашкодила тобі під час нашої бійки? Це Ненні навчила мене бити чоловіків саме в те місце.

— Справді? Вона просто скарб! — Бонд розсміявся, простягнув руку, погладив її волосся і притиснув до себе. Її губи торкнулися його щоки, а потім вони поцілувалися.

«Дракон» вильнув убік. Поцілунок було перервано. Машина підскочила на першому мангровому корінні у верхів'ї річки.

ПОРА ВІДДАВАТИ БОРГИ

— Ви впевнені у тому, про що кажете?

Виконувач обов'язків губернатора образливо вирячив очі. Невже таке насправді могло статися під носом у нього на залежній від Ямайки території? Що скажуть у Колоніальному офісі? Він щойно отримав товстий синій конверт, позначений «Особисто адресату» з аркушем паперу з дуже широкими полями, який починався словами: «Державний Секретар Колоній уповноважив мене виявити Вам своє здивування...»

— Так, сер, цілком упевнений. — Бонд не відчував жодного співчуття до цієї людини, яка не тільки холодно прийняла його під час візиту в Кінгз-хаус, а ще й дозволила собі недвозначні коментарі з приводу зникнення Стренгвейза та Мері Трублад. Він з теплом

згадував свого друга і страшенно шкодував, що той лежить мертвим на дні водосховища Мони.

— Що ж, у такому випадку ми не можемо дозволити, щоб інформація про цей інцидент просочилась у пресу, — зауважив виконувач обов'язків губернатора. — Це зрозуміло? Я надішлю пояснення Держсекретареві стосовно цього інциденту наступною поштою. Звісно, покладаюся на вашу...

— Вибачте, сер, — втрутився у розмову бригадний генерал, який відповідав за безпеку Карибського регіону — молодий офіцер тридцяти п'яти років, чий послужний список дозволяв йому начхати на пережитки Едвардіанської епохи колоніальних губернаторів, яких він називав «старперами у фетрових капелюхах». — Звісно, ми можемо розраховувати на те, що командер Бонд не стане спілкуватися з кимось іншим, окрім працівників свого департаменту. Дозвольте також зауважити, що, на мою думку, маємо здійснити відповідні кроки і зачистити Краб Кі, не чекаючи на вказівки з Лондона.

Я готовий надіслати туди військовий підрозділ сьогодні ж увечері. Учора прибув корабель Її Величності «Нарвік», і церемонію зустрічі та привітальний коктейль на сорок вісім годин можна відкласти... — у словах офіцера чувся сарказм.

— Я погоджуюся з генералом, сер, — начальник поліції почувався ніяково. Швидкі заходи могли врятувати його кар'єру, але треба діяти негайно. — В будь-якому разі ми невідкладно займемося тими особами, які тут були задіяні. Я скерую водолазів до водосховища. Щодо операції зачищення, то ми не можемо чекати наказу з Лондона. Як зауважив містер... командер Бонд, деякі гангстери, напевне, уже втекли на Кубу. Я негайно зв'яжуся з начальником поліції у Гавані, щоб вони спіймали тих мерзотників, перш ніж вони сховаються в горах або заляжуть на дно. Треба діяти невідкладно, сер.

У прохолодній затіненій кімнаті, де відбувалася нарада, запала тиша. На стелі над масивним столом раптово заяснів сонячний зайчик. Бонд припустив, що це відблиск від фонтана чи ставка з ліліями, який проникнув крізь нещільно запнуті жалюзі зі садка за високими вікнами. Здалеку долітав звук м'яча на тенісному корті. Дівочий голос мовив: «Твоя подача, Гледіс». Хто це — діти губернатора? Секретарки?

З одного боку кімнати король Георг VI, з іншого — королева дивилися на присутніх величаво й насмішкувато.

— Що скажете, секретарю? — запитав губернатор.

Бонд послухав початок промови, з якого випливало, що Плейделл-Сміт підтримує попередніх ораторів, а потім подумки перенісся у світ тенісних кортів, ставків з ліліями, королів та королев, до Лондона, де туристи на Трафальгарській площі фотографуються з голубами на головах, де, напевне, біля його будинку скоро розквітне форзиція¹⁰⁶, подумав про Мей, свою безцінну домоправительницю, яка підтримує порядок у його квартирі на Кінгз-роуд і, мабуть, саме зараз заварює собі міцний чай (тут — одинадцята, у Лондоні — четверта ранку), про перші поїзди метро, що скоро помчать тунелями, струшуючи його затишну тиху спальню. Він пригадав лагідну англійську погоду — з її мінливістю і бадьорим повітрям — «єдину країну, де можна гуляти щодня». Чи не з листів це Честерфілда¹⁰⁷? А потім Бонд повернувся думками до Краб Кі, пригадав потворний виснажливий вітер, смердючий болотний газ із мангрових боліт, зубчасті сірі мертві корали, між якими копирсаються чорні краби з чорно-червоними рухомими баньками на ніжках, котрі полохливо ховаються у нори, тільки-но над ними пролітає птах. Пригадав біло-рожевих птахів на мілководді, що харчуються або копирсаються з малечею, поки баклани після сніданку тягнуться до гуанери, щоб пожертвувати чергові міліграми данини своєму покровителю, який, до речі, більше їх не захищатиме.

Де ж той покровитель зараз? Чоловіки з «Бланш», напевне, його відкопали. Тіло оглянуть, шукаючи ознаки життя, і кудись покладуть. Потім омиють його від жовтої порохняви, вдягнуть у кімоно, капітан зв'яжеться з Антверпеном для подальших інструкцій. Цікаво, куди порине душа Доктора Ноу? Чи насправді вона така чорна, чи просто заблукала? Джеймс пригадав чорні потворні останки, які колись були Кворрелом. Спом'янув добродушного велетня, невинність його сірих допитливих очей, прості людські прагнення і пристрасті, його шанування забобонів та прислуховування до інстинктів, дитячу безхитрість, відданість і навіть любов, якою той щедро ділився; одним словом, сердечний чоловік. Звісно, він не міг потрапити туди, де опинився Доктор Ноу. Нікому не відомо, що стається з мертвими, але

точно є місце для сердечних і місце для безсердечних. То куди потрапить він, Бонд, коли настане його час?

Тут секретар колоній промовив ім'я Бонда, і він одразу опанував себе.

— ...вижив, подія сама собою надзвичайна. Я впевнений, сер: ми маємо подякувати командерові Бонду за його службу хоча б тим, що прислухаємося до його рекомендацій. Треба розуміти, сер, що він виконав принаймні три чверті усієї роботи. Нам залишається виконати тільки свою чверть.

Губернатор фиркнув і скося подивився через стіл на Бонда. Той, здавалося, не стежив за їхньою розмовою, але хтозна-чого можна очікувати від хлопців із Секретної служби! Вони такі небезпечні, увесь час винюхують та сунуть носа в чужі справи. А їхній клятий шеф має у Вайтхолі величезну вагу. Не дай боже із ними посваритися. Звісно, доведеться пояснювати, якого біса вони спорядили «Нарвік». Підуть чутки... а там кляті газетярі звідусіль зваляться на його голову. Губернатор уже бачив заголовки: «ГУБЕРНАТОР ВЖИВАЄ РІШУЧИХ ЗАХОДІВ... ЗАДІЯНІ ВІЙСЬКОВИКИ ОСТРОВА... ФЛОТ УЗЯВ УВ ОБЛОГУ ОСТРІВ». Може, врешті-решт, це й не найгірший вихід із ситуації. Доцільно буде провести огляд збройних підрозділів. Точно, слухна думка! Добре, що я сьогодні обідаю з Каргілом із «Глінера». Натякну йому трохи, щоб надати історії правильного ракурсу. Саме так і треба розіграти цю партію.

Губернатор підняв руки — мовляв, здаюся — і безвольно опустив їх на стіл. Потім обвів присутніх кривою посмішкою підневільної людини.

— Ваша взяла, джентльмени, — мовив стомленим голосом вихователя, який вирішив дозволити дітлахам, як виняток, погратися довше, ніж зазвичай. — Мені не лишається нічого іншого, як підтримати ваш вердикт. Пане Секретар колоній, будьте люб'язні зв'язатися з командиром корабля Її Величності «Нарвік» і пояснити ситуацію. Звичайно, усю операцію необхідно зберігати у таємниці. Генерале, розробіть план операції. Суперінтенданте, ви знаєте, що робити. — Губернатор підвівся і по-королівськи кивнув Бонду. — Мені залишається висловити нашу вдячність командерові Бонду за участь

у цій справі. Я обов'язково висвітлю вашу роль у своєму рапорті Держсекретареві.

На вулиці сонячне проміння виблискувало на камінцях гравійної стежки так яскраво, що сліпило очі.

У салоні «хілман мінкс»¹⁰⁸ було спекотно, як у турецькій бані. Бонд зіщулився, коли поклав руки на кермо.

У відчинене вікно просунув голову Плейделл-Сміт:

— Ви знайомі з ямайським еквівалентом вислову «хитрозроблений»?

— Ні.

— У нас воно пов'язане з вульгарним неприродним використанням дупи як вмістилища. З вашого дозволу, це слово ідеально підходить до ситуації, з якої щойно викрутився наш славетний губернатор. Проте бог з ним, — Плейделл-Сміт махнув рукою на знак того, що пробачає шефові. — Питання в тому, чим я можу допомогти вам? Ви що, справді збираєтеся повернутися в Бо Дезер? Лікарі однозначно заявили, що мають протримати вас у шпиталі принаймні тиждень.

— Дякую щиро, — відізвався Бонд, — але мені треба навідатися туди. Переконалися, що з дівчиною усе в порядку. Перекажете лікарям, що я повернуся до шпиталю завтра. До речі, ви надіслали депешу моєму шефові?

— Так, терміновим повідомленням.

— Що ж, тоді питань більше немає, — Бонд повернув стартер. — Запитаєте своїх знайомців з Інституту Ямайки щодо дівчини? Вона дійсно справжня скарбниця знань, коли йдеться про тутешню природу. І знання її не з книг. Якби вони знайшли їй місце у себе... мені б дуже хотілося прилаштувати її. Спочатку відвезу її до Нью-Йорка до косметологічної клініки, а опісля, тижнів через два, вона зможе взятися до роботи. До речі, — Бонд трохи зніяковів, — вона справді дуже порядна людина. Коли міс Райдер повернеться... якби ви з дружиною... Ну, ви розумієте. Якби ви погодилися трохи приглянути за нею...

Плейделл-Сміт усміхнувся, бо в його голові уже визрів план:

— Не переймайтесь, я простежу за цим. У моєї Бетті талант до справ такого роду, вона буде щаслива прийняти дівчину під своє крилечко. Що-небудь іще, командере? Я на тижні завітаю провідати вас. Звісно, за такої погоди шпиталь не краще місце для відпочинку. Можу я

запросити вас погостювати у нас перед тим, як вирушите до Нью-Йорка? Будемо раді привітати вас із міс Райдер.

— Дякую за таке запрошення. А також за все інше, — Бонд увімкнув передачу і поїхав алеєю, обсадженою розкішним чагарником кольору полум'я. Він їхав швидко, з-під коліс на поворотах летів гравій. Джеймс хотів якнайшвидше забратися з Кінгз-хауса, подалі від тенісних кортів та королів з королевами. Йому подобався Плейделл-Сміт, але зараз Бонд бажав лише одного: дістатися по Джанкшен-роуд до Бо Дезер, подалі від цього прилизаного світу. Він промчав мимо охоронця на воротах, виїхав на магістраль і натиснув до упору педаль газу.

...Нічний перехід під зірками минув без пригод. Погоні не було. Хані перебрала керування човном на себе, Бонд не сперечався. Він упав на дно, повністю знесилений, напівмертвий. Кілька разів прокидався, прислухався до шелестіння хвиль об борт та дивився на зосереджений профіль дівчини, підсвічений зоряним світлом, а потім, заколисаний рівномірним погойдуванням, віддавався обіймам сну, а нічні кошмари переносили його назад до острова Краб Кі. Він не протестував. Узагалі не думав, що якісь кошмари спроможні його залякати. Після останньої ночі має бути щось значно сильніше за кошмари, аби справити на нього враження.

Розбудив його хрускіт коралів об дно човна — вони саме минали кораловий риф біля входу в Морганз Харбор. Місяць перебував у першій чверті, й поверхня бухти виблискувала сріблом. Хані прослизнула в бухту, причалила до піщаного берега та схилилася над Бондом. Вона допомогла йому вибратися з човна й дістатися до бунгало. Джеймс тримався за дівчину і, зціпивши зуби, лаявся, коли вона розрізала його дрантя та вела в душ. Хані не сказала ні слова, побачивши при світлі понівечене тіло Бонда. Вона увімкнула воду, намилила віхтик і мила його, як, напевне, миють коня. Потім вивела з душу і замотала в рушники, які скоро просякли кров'ю. Побачивши, як дівчина потягнулася за пляшечкою антисептика, Джеймс застогнав і схопився руками за раковину. Перш ніж почати обробляти рани, Хані нахилилась і поцілувала його в губи:

— Тримайся, милий. І не плач. Буде боляче. — А коли вбивча субстанція почала діяти, з очей Джеймса полилися сльози, проте він не

відчував ніякого сорому.

Потім на світанку був чудовий сніданок з видом на затоку, а після нього жахливий переїзд до Кінгстона та біла операційна у шпиталі. Завдяки втручанню Плейделла-Сміта, якого викликали до лікарні, питань Бонду ніхто не ставив. Рани промили мертіюлятом¹⁰⁹, на опіки наклали танінову мазь. Кваліфікований лікар-негр щось записав у медичній картці. Що саме? Найімовірніше — «множинні опіки та контузії». Потім Бонд, з якого взяли запевнення-клятву завітати до медичного закладу наступного дня, поїхав разом із Плейделлом-Смітом до Кінгз-хауса на зустріч з губернатором, яка перетворилася на повноцінну військову нараду. Бонд відправив М. коротку шифровку через Колоніальний офіс, яку завершив таким повідомленням: НА ЖАЛЬ МАЮ ЗНОВУ ПРОСИТИ ПРО КОРОТКОЧАСНУ ВІДПУСТКУ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я КРП НАДІШЛЮ ЗВІТ ХІРУРГІВ КРП ПРОШУ ПОВІДОМИТИ ЗБРОЯРА ПРО НЕЕФЕКТИВНІСТЬ СМІТ-ЕНД-ВЕССОНА ПРОТИ ВОГНЕМЕТНОЇ ЗБРОЇ.

Тепер, коли Бонд знято вписувався у нескінченні повороти дороги, яка вела до північного узбережжя, він шкодував, що відповів різко. М. це не сподобається. Його реакція була надто емоційною, і він лише згаяв час дешифраторів. Ну-ну! Джеймс різко крутнув кермо, ледве уникнувши зіткнення з червоним автобусом із написом «Коричневошкіра дівчина»¹¹⁰. Просто він хотів, щоб М. не вважав його подорож «відпочинком на курорті». Зрозуміло, треба буде попросити вибачення, коли готуватиме письмовий звіт.

У кімнаті було прохолодно й затишно. Біля заправленого ліжка стояли тарілка з бутербродами та повний термос кави. На подушці лежав аркушик паперу, на якому дитячим почерком було написано: «Ти сьогодні ночуєш у мене. Я не можу залишити моїх тварин, вони хвилюються. І я не можу залишити тебе. Ти мені заборгував. Я повернусь о сьомій. Твоя Х.».

У присмерках, коли Бонд допивав третій бурбон із льодом, вона пройшла через ганок у ситцевій в біло-чорну смужку спідниці та рожевій приталеній блузці.

Її золотаве волосся пахло дешевим шампунем. Хані виглядала напрочуд свіжою і чарівною. Вона простягнула руку, Бонд узяв її та

пішов слідом вузькою стежкою через плантації цукрової тростини. Шлях пролягав через високі духмяні хащі, що солодко пашіли. Скоро вони вийшли на клаптик охайного лужка перед товстими кам'яними стінами напівзруйнованого будинку. Наблизившись до міцних дверей, краї яких виблискували у місячному сяйві, Хані мовила:

— Нічого не бійся. Тростина зараз висока, і більшість моїх пожилеців харчуються в полі.

Джеймс не знав, чого очікувати. Він подумав про склеп із сирими стінами, в якому, може, трохи кострубатих меблів, ліжко зі зламаними ніжками, укрите лахміттям, та сильний запах звірів. Він опанував себе, щоб не вразити почуття дівчини.

Та коли опинився всередині, виникло відчуття, що потрапив у величезну охайну коробку для сигар. Підлога та стеля — з полірованого кедра, стіни обличковані бамбуковими циновками. Приміщення освітлювала вишукана срібна люстра на дванадцять свічок. Через розміщені високо три квадратних вікна було видно вечірнє темно-синє небо з першими зірками. Кілька добротних меблів дев'ятнадцятого сторіччя та стіл, сервірований на дві персони, по центру кімнати з дорогим антикварним столовим сріблом і кришталем становили умеблювання.

— Хані, у тебе тут пречудово! — щиро сказав Бонд. — Із твоїх розповідей я, чесно кажучи, думав, що ти живеш у зоосаді.

Хані радісно розсміялась.

— У мене тут старовинне срібло та інші родинні речі. Усе, що залишилось. Я весь день його чистила. Раніше ніколи не виймала. Правда, красиво? Зазвичай тут уздовж стіни купа маленьких кліток. Мені подобається, коли мої звірятка поруч. Вони — моя компанія. Але тепер, коли тут ти... — Вона зам'ялася. — Моя спальня — ось там, — Хані показала на інші двері в кімнаті. — Невеличка, але місця на двох вистачить. Але годі. Боюся, наша холодна вечера вистигне ще більше. У мене тільки лобстери та фрукти.

Бонд наблизився, узяв руки дівчини, нахилився і поцілував її в губи. Він тримав її в обіймах і милувався блакитними очима.

— Хані, ти — надзвичайна дівчина. Одна з найкрасивіших, яких я будь-коли зустрічав. Сподіваюся, великий світ тебе не зіпсує. Ти не

передумала щодо операції?

Я люблю тебе такою, яка ти є. Обличчя — частина твоєї особистості.

Дівчина нахмурилась і вивільнилася з обіймів.

— Не будемо сьогодні говорити про серйозне. Це — наша перша ніч разом. Краще говорити про кохання. Не хочу слухати ні про що інше. Пообіцяй! Давай, сідай тут.

Бонд сів, посміхнувся і мовив:

— Обіцяю.

— Це майонез, — пояснила дівчина. — Він не в пляшці, бо я сама його зробила. Та візьми ще хліб з маслом. — Хані зайняла місце напроти і взялася за їжу, час од часу поглядаючи на Бонда. Коли побачила, що їжа йому подобається, додала: — А тепер розкажи мені про кохання. Усе, що знаєш.

Бонд дивився на зажеврїле, обрамоване золотим волоссям обличчя дівчини. У світлі свічок очі Хані виблискували так само гонорово, як тоді, коли він уперше зустрів її на пляжі, а вона подумала, що незнайомиць приплив поцупити її мушлі. Повні червоні губи розкрилися від збудження та нетерпіння. Не було сенсу приховувати почуття. Вони поводитись, як два закоханих звірі. Усе дозволено, усе природно. Сором відкинуто. Хані могла поставити будь-яке запитання, і Бонд відповів би. Вони поводитись так, немов уже були коханцями. Він бачив, як крізь натягнуту тканину блузки проступають її набухлі соски.

— Ти незаймана? — спитав Бонд.

— Не зовсім. Я розповідала тобі про того чоловіка...

— Що ж... — Бонду їжа не лізла в горло. У роті пересохло від однієї думки про дівчину. — Хані, — зізнався він, — я можу робити щось одне: або їсти, або говорити про любов. Вибирай.

— Ти завтра їдеш до Кінгстона. Там їжа на кожному кроці. Говори про любов.

Очі Бонда перетворилися на дві амбразури, що сипали іскрами. Він підвівся, став біля дівчини на коліно й узяв у руки її долоню. Роздивився — Венерин пагорбок під великим пальцем виразно виділявся. Бонд нахилив голову і легко куснув її долоню, відчуваючи, як вона запустила іншу руку в його волосся. Він куснув ще раз — долоня зігнулась і погладила його губи. Дівчина почала дихати

частіше. Бонд іще раз занурив зуби в її Венерин пагорб. Хані скрикнула й підняла його голову.

— Що ти робиш, милий? — зіниці дівчини розширилися та потемнішали, вона зблідла, опустила очі й притягнула його голову ближче до себе.

Бонд поклав ліву руку на грудь Хані, їхні губи зіткнулися, досліджуючи одні одних.

Полум'я свічок над їхніми головами почало пританцьовувати. У вікно залетів величезний бражник і взявся крутитися довкола люстри. Дівчина розплющила очі, помітила комаху, пригладила волосся Бонда і, не кажучи ні слова, погасила свічки одна за одною. Комаха вилетіла назад через вікно.

Дівчина відійшла від столу, розстебнула блузку і дала їй упасти на підлогу. Потім зняла спідницю. В місячному світлі Хані скидалася на точену статуетку. Підійшовши до Бонда, підняла його зі стільця. Потім гудзик за гудзиком розстебнула його сорочку. Її тіло, таке близьке й жадане, пахло свіжоскошеною травою та солодким перцем.

За руку вона вивела його з-за столу до сусідньої кімнати. Світло, що пробивалось із вулиці, освітлювало одинарне ліжко. На ньому, розстебнутий, лежав новенький спальний мішок.

Хані підвела Бонда до ліжка й залізла у мішок. Звідти подивилася йому в очі й додала:

— Купила його сьогодні. Він — на двох. Віддала за нього купу грошей. Тож знімай штани і хутчіше залазь сюди. Ти обіцяв. Пора віддавати борги.

— Але...

— Жодних «але». Залазь!

¹ Блу-Маунтінс — гори на сході Ямайки. Найвища точка — гора Блу-Маунтін-Пік (2256 м).

² Одна з головних магістралей, що перетинають Мангеттен з півночі на південь. Житлова нерухомість на Парк-авеню є, за деякими оцінками, найдорожчою в світі.

³ Вулиця центрального Лондона завдовжки у милю, так званий «бульвар мільярдерів». Тут розташоване російське посольство, маєтки султана Брунею, Лакшмі Міттала та українського олігарха Леоніда Блаватника.

⁴ Вулиця, що з'єднує Трокадеро з Площею Шарля де Голля (Площа Зірки).

⁵ Королівський Ботанічний сад розташований на землях маєтку майора Річарда Хоупа, який у 1655 відвоював Ямайку в іспанців і передав її Англії.

- 6 Первинне, нижче генеральське військове звання вищого офіцерського складу, яке займає проміжне місце між полковником і генерал-майором.
- 7 Спортивне двомісне купе з відкидним верхом, що його виробляла компанія Rootes Group у 1953–55 та 1959–68 роках.
- 8 Жіноча допоміжна служба ВМС — жіночий підрозділ Королівських військово-морських сил Великої Британії під час Першої та Другої світових війн.
- 9 Компанія виробляє суміші для розпалювання й антипожежні вироби (вогнегасники, ковдри та ін.)
- 10 Потужна британська сільськогосподарська компанія, заснована 1921 року.
- 11 Головне джерело прісної води для міста Кінгстон.
- 12 1 фатом = 6 футів = 1,82 м.
- 13 Шкала для наближеної оцінки сили (швидкості) вітру, яку створив у 1805 р. британський адмірал та гідрограф Френсіс Бофорт. Силу вітру за шкалою Бофорта визначають за його дією на довколишні предмети і вимірюють у балах (від 0 до 17 балів). При 8 балах ламаються гілки дерев, важко йти проти вітру.
- 14 Перша післявоєнна модель британської компанії Rolls-Royce 1946–1959 років. Загалом було збудовано 1883 машини цієї моделі.
- 15 Операція «Дервіш» (серпень 1941 — травень 1945) — спеціальні формування транспортних і допоміжних суден та кораблів ескорту, створених з метою забезпечити перехід суден із вантажами з портів Північної Атлантики в радянські північні порти і назад під час Другої світової війни.
- 16 Шпиталь відкритий у 1835 році в районі Паддінгтона. Саме тут у 1928 році британський бактеріолог Олександр Флемінг отримав пеніцилін.
- 17 Англійська імперська кварта = 1,136⁰ дм³.
- 18 Йдеться про Чарльза МакМорана Вілсона, першого барона Морана (1882–1977) — з 1940 по 1965 р. особистого лікаря сера Вінстона Черчилля. У книзі «Боротьба за виживання» він описав фізичний та психічний стан Черчилля під час величезного навантаження на державній службі. Тут процитована інша його праця 1945 р. — «Анатомія мужності».
- 19 Отрута блокує натрієві канали мембран нервових клітин, паралізує м'язи та викликає зупинку дихання. У минулому в Японії побутувала традиція, згідно з якою в разі отруєння рибою фугу кухар, котрий приготував цю страву, повинен був її також з'їсти (або здійснити ритуальне самогубство).
- 20 Йдеться про бурого скелезуба (Takifugu rubripes).
- 21 Загальна названа рослинного екстракту алколоїдної отрути, що походить із Центральної та Південної Америки. Виготовляють із кори рослини *Strychnos toxifera* (Стрихнос отруйний). Поражений помирає від зупинки дихання, яке спричиняють алкалоїди отрути.
- 22 Гармати калібру 76.2 мм використовували на кораблях британського флоту для захисту від торпедних катерів.
- 23 Джеффри Бутройд — реальна людина, експерт зі стрілецької зброї. Бутройд листувався з Флемінгом, критикуючи його за те, що він озброїв Джеймса Бонда «береттою». Після довгих сперечань вони врешті-решт порозумілися на «вальтері-ППК».
- 24 Walther PP, Walther PPK — німецькі самозарядні пістолети, які розробила фірма «Вальтер». Модель PP (нім. Polizeipistole — поліцейський пістолет) випущена в 1929 році. У фільмі «Завтра не помре ніколи» модель PPK замінили на Walther P-99, однак у фільмі «Квант милосердя» Бонду знову повернули Walther PPK.
- 25 Так званий напівавтоматичний пістолет «Намбу» (названий на честь генерала-лейтенанта Кіджіро Намбу), компанія Koishikawa arsenal виробляла його упродовж 1902-1945 років.

- 26 Ідеться про самозарядний 7,62-мм пістолет TT — особисту зброю для нападу або захисту. Розробив Ф. В. Токарев у 1930 році. Призначений для бою на дистанціях до 50 метрів.
- 27 Sauer 38H — пістолет зразка 1938 року, конструктор Фріц Ценер. Внутрішнє влаштування подібне до пістолета Walther PP зразка 1929 року. Виготовляли з 1938 до 1945 року. Всього було вироблено близько 250 тис. таких пістолетів.
- 28 Знову помилка. Ця кобура, за словами Джеффі Бутройда, підходить лише для револьвера (такого як «сміт-енд-вессон») і зовсім не придатна для нового автоматичного «вальтера».
- 29 Colonial Office — державний департамент Великої Британії, первісно заснований для керування справами Британської Північної Америки, однак зрештою перебрав керування усіма колоніями імперії. У 1966 році увійшов до сучасного Форин-офісу.
- 30 Національне Одюбонівське товариство — американська некомерційна екологічна організація, котра займається проблемами охорони природи, а також дослідженнями в галузі орнітології. Назву товариство отримало на честь Джона Джеймса Одюбона (1785–1851), знаменитого американського натураліста, орнітолога і художника-аніمالіста, який опублікував видатну багатотомну працю «Birds of America» (1827–1838).
- 31 Вид птахів родини ібісових, поширених в Америці.
- 32 Легкий літак виробництва британської компанії Auster Aircraft Limited.
- 33 Поршневий далекомагістральний літак компанії Lockheed, який експлуатували з 1945 до 1967 року. Крейсерська швидкість — 550 км/год., максимальна висота — 7300 м, пасажиромісткість — 99 осіб.
- 34 Суперуспішна американська фотокамера, яку виробляли з 1912 до 1973 року. Всі відомі світлинні, автори яких отримали Пулітцерівську премію з фотографії впродовж 1942–1953 рр. були зроблені цією камерою.
- 35 Щоденна місцева газета, започаткована 1834 року, виходила до 1992 р.
- 36 Інша назва — Дім уряду. Офіційна резиденція генерал-губернатора Ямайки, голови уряду.
- 37 Афрокарибський музикальний стиль, який сформувався на Тринідаді й Тобаго і набув популярності в 1950-х роках.
- 38 Пісня Ірвінга Філдза на слова Джека Едвардза, 1950 р.
- 39 Пиво низового бродіння (лагер), яке впродовж тривалого часу залишалося тільки місцевим продуктом ринку Ямайки. Прорив на міжнародні ринки відбувся на початку 1990-х років на хвилі світової популярності стилю реггі, а 1993 року контрольний пакет акцій придбала ірландська корпорація Guinness Brewing Worldwide.
- 40 Жолоб Кайман витягнутий з північного сходу на південний захід; його максимальна глибина становить 7686 м, що є найглибшою точкою Атлантичного океану.
- 41 Пісня Джорджа Сімонетта — «Don't touch me Tomato».
- 42 Або Блігія смачна — плодове дерево сімейства сапіндових. На Ямайці плоди вважаються «національним» фруктом.
- 43 Державна установа з науки, культури та мистецтв, заснована 1879. Вона займається патронуванням та сприяє популяризації мистецтв на Ямайці й за кордоном.
- 44 Монтего-Бей — четверте за населенням місто Ямайки.
- 45 Адміністративний центр округу Сент-Катерин. Розташований за десять миль на захід від Кінгстона.
- 46 Х'ю Макінтош Фут, барон Карадон (1907–1990) — відомий британський дипломат, який підтримував ідею незалежності колоній. Працював секретарем колонії (Кіпр, 1943–45), (Ямайка, 1945–47), головним секретарем (Нігерія, 1947–50), генерал-губернатором (Ямайка, 1951–57). Був представником Великої Британії в ООН (1961–62, 1964–70).
- 47 Королівський коледж Діви Марії та Святого Миколая (King's College) — один із 31-го коледжу Кембриджського університету; його заснував у 1441 році король Генріх VI.

- Політичні об'єднання Королівського коледжу традиційно дотримуються лівих поглядів — аж до отримання епітета «червоний королівський» коледж.
- 48 *Sula dactylatra* — великий морський птах родини олушевих (Sulidae).
- 49 Архіпелаг із дев'яноста островів у Тайванській протоці (китайський повіт Пенху).
- 50 Перуанська течія́ (течія Гумбольдта) — холодна поверхнева течія в Тихому океані, що є гілкою Антарктичної циркумполярної течії. Плине з півдня на північ між 4° і 45° південної широти уздовж західних берегів Перу і Чилі.
- 51 CIF (Cost, Insurance and Freight — Вартість, страхування і фрахт) — термін інкотермс, означає, що продавець виконав постачання, коли товар опинився за поручнями судна в порту відвантаження.
- 52 Або сметанне яблуко. Смак можна порівняти зі смаком суниць й ананаса, змішаних разом у соці. Соусеп частіше вживають у вигляді соку, ніж сам плід.
- 53 Або каїміто. Плоди із зеленою або фіолетово-коричневою шкіркою та соковитою білою м'якоттю, солодкуватою на смак.
- 54 Прізвисько Джозефа Луїса Берроу (1914–1981) — легендарного американського боксера-професіонала, чемпіона світу в суперважкій вазі. Чотири рази його визнавали «Боксером року» за версією журналу «Ринг»: 1936, 1938, 1939, 1941.
- 55 Житловий район у північному передмісті Кінгстона.
- 56 Насправді, це вигадка І. Флемінга. Поблизу Порт-Марії є острів Кабаріта, який Флемінг перетворив на острів Сюрпризів.
- 57 Змішаний житній віскі канадійської компанії Hiram Walker and Sons, що став популярним у клубах джентльменів у Північній Америці наприкінці XIX століття.
- 58 *Thalassia testudinum* — різновид морських водоростей, поширений у Карибському морі та в Мексиканській затоці.
- 59 *Coccoloba uvifera* — повзучий чагарник або невелике дерево, поширене на морських узбережжях тропічної Америки і Вест-Індії. Досягає у висоту 8 метрів, але більшість представників виду трохи вищі за 2 метри. Має велике кругле шкірясте листя (до 25 см у діаметрі).
- 60 Рід охоплює дерева та кущі заввишки від 1 м до 20 м, що візуально схожі на пальму, проте до пальм не належать.
- 61 «Народження Венери» (італ. *Nascita di Venere*) — картина 1486 р. італійського художника тосканської школи Сандро Боттічеллі.
- 62 Популярна в кінці 1950-х — на початку 1960-х років пісня ямайського співака Рафаеля де Ліона. Написана вона 1945 року, її виконувало багато артистів, у тому числі Гаррі Белафонте.
- 63 Чейн (*англ.* chain — ланцюг) — застаріла британська й американська одиниця вимірювання відстані, що дорівнює 20,1168 м.
- 64 До речі, під час прийому нектару язик колібрі опускається в шийку квітки зі швидкістю 20 раз за секунду.
- 65 Поширена на Ямайці назва катарти червоноголової — птаха родини яструбових.
- 66 Кулемет MG-42 — кулемет, що був на озброєнні німецької армії під час Другої світової війни. Скорострільність — 1200 пострілів за хвилину. За інтенсивного вогню стволи потрібно було замінювати через кожні 250–300 пострілів.
- 67 Що в біса офіцер Королівського флоту забув у Арденнах! Битва в Арденнах стала найкривавішою в історії США — 89 500 загиблих, поранених та зниклих безвісти (втрати під час війни у В'єтнамі — 58 220). При цьому, втрати британських військ становили 1 408, німців — від 60 000 до 125 000 осіб.

- 68 Збірні модулі напівциліндричної форми з гофрованого заліза. Під час Другої світової війни їх використовували як тимчасові армійські казарми або господарські будівлі. Перші споруди такого типу були зібрані 1941 року в містечку Квонсет-Пойнт (штат Род-Айленд), від чого й назва.
- 69 Desauville — французька компанія з виробництва легкого залізничного обладнання для індустріальних потреб. Виготовляла рейки різноманітних типорозмірів.
- 70 Найімовірніше, йдеться про напівавтоматичний карабін М1 — гвинтівку калібру 7.62 мм, якою озброювались американські війська під час Другої світової, корейської та в'єтнамської війн.
- 71 Йдеться про Карла I (1600–1649) — короля Англії та Ірландії з 1625 року, з династії Стюартів, сина Якова I. Карла стратили під час громадянської війни. Для цього парламент обрав 150 комісарів (потім їх число зменшилося до 135), з юристом Джоном Бредшоу на чолі, для суду над королем. Карл постав перед цим судилищем, котре визнало його винним як тирана, зрадника й ворога Вітчизни, й засудило до смерті. Вирок виконали 30 січня 1649 р. у Вайтхоллі. До речі, прізвища Райдер у списку комісарів нема.
- 72 Чаклун синкретичного культу, поширеного в середовищі потомків рабів Вест-Індії. Цей культ відрізняється від вуду відсутністю пантеону богів, а ритуал поклоніння — індивідуальне, а не колективне спілкування з вищими силами.
- 73 Різновид павуків сімейства Theridiidae. До 2010 року цих павуків вважали найотруйнішими, допоки на друге місце їх не відтіснили бразильські павуки-солдати. Отрута нейротоксична, місце укусу жертва відчуває як укол шпильки. За 30–60 хвилин починаються болючі спазми м'язів, можливі слиновиділення, піт, блювота, гіпертензія, тахікардія. Але укус не завжди призводить до летального кінця.
- 74 Привид, або дух — зазвичай злий – з карибського фольклору. Даппі з'являються і переслідують людей у темряві та вселяються у них. Даппі проявляються у формі померлого, тварини або надприродної істоти.
- 75 Так у тексті. Але тут явна помилка, оскільки $20 \text{ футів}^2 = 1,858 \text{ м}^2$.
- 76 Британський парфумерний дім, заснований 1730 року, що робить Floris найстарішою незалежною родинною парфумерною компанією. Floris — єдиний офіційний постачальник Її Величності. Відомо, що І. Флемінг був великим шанувальником продукції цієї фірми.
- 77 Guerlain — один з найстаріших у світі будинків парфумерії, який заснував 1828 року П'єр Франсуа Паскаль Герлен. Від 1994 року право на використання бренда Guerlain належить корпорації Louis Vuitton Moet Hennessy.
- 78 Перший рядок відомої дитячої поеми англійської поетеси Мері Ховіт (1799–1888) «Павук та муха». Люїс Керрол вмістив пародію на цю поему в «Алісі в Дивокраї» («The Mock Turtle's Song»).
- 79 Один із двох найвідоміших ресторанів готелю «Савой» у Лондоні з кухарями екстра-класу.
- 80 Ресторан на Мангеттені, Нью-Йорк (читай «Діаманти назавжди»).
- 81 Срібна Вежа — історичний ресторан у Парижі, з 2006 року позначений лише однією зіркою Мішлен. Заснований 1582 року, його часто відвідував Генріх IV (перший король Франції з Дому Бурбонів). Ресторан славетний своїми стравами з качатини та винним погребом на 450 000 пляшок загальною вартістю 25 млн євро.
- 82 Гаряча закуска з устриць, загорнених у бекон та підсмажених у печі.
- 83 Otis Elevator Company — одна з найстаріших і найбільших компаній-виробників підйомного устаткування (ескалатори, ліфти та рухомі доріжки). Заснував у 1853 році в Нью-Йорку Еліша Отіс, який уперше розробив принцип безпечного ліфта зі спеціальним механізмом, що блокує кабінку при обриві несучого каната.

- 84 Хвалькувате висловлювання, котре приписують Архімеду.
- 85 «Перший і найважливіший принцип у справі досягнення цілей війни полягає в надзвичайному напруженні для цього відразу всіх можливих сил до остаточного їх виснаження».
- 86 Китайський кримінальний клан, поширений у середовищі китайських іммігрантів США, Австралії і Канади. «Тонг» буквально означає «зал зібрань».
- 87 Асоціація Хіп Сінг (АХС) — китайсько-американська гангстерська організація, заснована в нью-йоркському Чайнатауні на початку ХХ ст. Разом із своїми супротивниками — кланами Чотири Брати та Он Леонг Тонг — розв'язала жорстокі «війни тонгів» за контроль над Чайнатауном.
- 88 В'язниця з максимально суворим режимом у місті Оссінінг, штат Нью-Йорк. Збудована у 1825 році.
- 89 Місто у штаті Вісконсин, США.
- 90 Теркс і Кайкос — британська заморська територія в Карибському морі, на якій Велика Британія зберегла за собою повноваження з питань оборони та міжнародних відносин. Острови розташовані в Атлантичному океані, у південно-східній частині архіпелагу Багамські острови, за 144 км на північ від Гаїті.
- 91 Протока між островами Куба і Гаїті. Ширина 77 км, максимальна глибина 1 700 м. Сполучає Атлантичний океан з Карибським морем і є прямою дорогою між Панамським каналом та східним морським кордоном США. У південно-західній частині переходить у Ямайську протоку.
- 92 Американська некерована ракета класу «повітря–земля», 1957 р. прийнята на озброєння. Нею оснащували палубні винищувачі F-89, F-4 та штурмовики усіх типів.
- 93 Перша (1952–1962) тактична дозвукова крилата ракета наземного базування, спроможна нести ядерний заряд.
- 94 Протикорабельна ракета-торпеда ВМС США (1955–1959).
- 95 Крилата ракета надводного та підводного базування з ядерною боеголовкою (1955–1964).
- 96 Ракета-перехоплювач підземного базування (1958–1964). Її вважають найдальнобійнішою з усіх ЗРК та єдиною зенітною ракетою, що могла вражати цілі за 500 км.
- 97 (*Франц.*). — Потужне і тривале катування — в англо-саксонській системі правосуддя вид тортур, що застосовували до підозрюваних, які відмовлялися виступати перед судом. На груди людини клали дошку, на яку вантажили каміння, поступово збільшуючи тиск, що могло призвести до смерті. Для того, щоб підпасти під юрисдикцію суду, підозрюваний мав або визнати свою вину, або почати виправдовуватись. Якщо продовжував мовчати і помирав під тортурами, то формально залишався невинним.
- 98 Триба з чотирьох родів гризунів, що належать до родини хом'якових. Дуже поширене хибне уявлення про те, що раз на кілька років лемінги здійснюють масове самогубство. Вважають, що в окремі роки, коли їхня чисельність різко зростає, лемінги йдуть зграєю або за одним — «провідником» — до западини чи до води, де й гинуть. Насправді лемінги не є стадними, зграєвими або суспільними тваринами, вони переміщуються кожен сам по собі, а не йдуть за ватажками.
- 99 1,4 кв. м.
- 100 (*Франц.*). Останній, смертельний удар, яким добивають умираючого.
- 101 Павуки-птахоїди (Theraphosidae) — родина павуків з підряду Mugalomorphae. Тіло представників цієї родини зазвичай вкрите волосками. Завбільшки вони різні, але найчастіше — це великі павуки, особливо південно-американські, які й живляться птахами.

102 Міфічне морське чудовисько гігантської величини, відоме за описами ісландських моряків, з мови яких і походить його назва. Першу докладну збірку морського фольклору про кракена склав данський натураліст Ерік Понтопідан, єпископ Бергенський (1698–1774). Він написав, що кракен є твариною «завбільшки як плавучий острів». За повідомленням Понтопідана, кракен здатен схопити щупальцями і затягнути на дно навіть великий бойовий корабель. Ще небезпечнішим для човнів є вир, який виникає при швидкому зануренні кракена на морське дно. Тут ідеться про архітеутиса; представники цього роду кальмарів є найбільшими безхребетними тваринами.

Їх довжина сягає 18 м.

103 Насправді щупальців усього десять, два з них — ловецькі.

104 І справді, кальмар має найбільші очі серед усіх живих організмів — до 27 см у діаметрі з 9-сантиметровою зіницею.

105 Одна з найславетніших щорічних церемоній, що походить із середини 16 ст. Розкішний костюмований парад на честь обрання нового лорда-мера Лондона відбувається в останню суботу листопада.

106 Рослина з роду чагарників та невеликих дерев родини Маслинові; квітує красивими жовтими квітами.

107 Ідеться про Філіпа Дормера Стенхоупа, 4-го графа Честерфілдського (1694–1773) — англійського державного діяча, дипломата та письменника, автора відомих «Листів до сина».

108 Середнього розміру британський сімейний автомобіль, який Rootes Group виготовляла з 1930 до 1970 року.

109 Сполука, що містить ртуть; використовують як антисептичний та протигрибковий засіб.

110 Відома пісня Гаррі Белфонте з альбому «Каліпсо» (1956).

007

ІЄН
ФЛЕМІНГ

ДОКТОР НОУ

ДЖЕЙМС БОНД

